

ΣΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Όνομα :	Ειρήνη
Επώνυμο :	Αρτέμη
Όνομα πατρός :	Αβραάμ
Διεύθυνση οικίας :	Σίνα 4, Άγιος Δημήτριος, 173-41 Αθήνα
Τηλέφωνο :	210.93.16.034 -6972.05.73.46
Ημερομηνία γέννησης :	19 Οκτωβρίου 1973
Τόπος γέννησης :	Αθήνα
Υπηκοότητα :	Ελληνική
Θρήσκευμα :	Χριστιανή Ορθόδοξη
Οικογενειακή κατάσταση:	Έγγαμος με δύο παιδιά
Email:	eartemi@theol.uoa.gr
Ιστοσελίδα:	http://independent.academia.edu/EIRINIARTEMINationalandCapodistrianUniversityofAthens

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ :

- ❑ Μεταδιδακτορική διατριβή στο Πανεπιστήμιο της Πάτρας, Σχολή Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Σπουδών Τμήμα Φιλοσοφίας υπό την επίβλεψη του καθηγητή κ. Χρήστου Τερέζη, με θέμα: «Οροι διαμόρφωσης της Γνωσιολογίας στον Γεώργιο Παχυμέρη» στην παραφραση του Γ. Παχυμέρη στο έργο Μυστική Θεολογία του Διονυσίου Αρεοπαγίτου» (2015)
- ❑ Διδακτορικό στον τομέα των Πατερικών Σπουδών, Ιστορίας Δογμάτων και Συμβολικής στη Θεολογική Σχολή στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Επιβλέπων της διδακτορικής διατριβής ήταν ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ.κ. Χρυσόστομος Σαββάτος. (Θέμα της διδακτορικής διατριβής: Η περί Τριαδικού Θεού διδασκαλία του Ισιδώρου Πηλουσιώτη και η σχέση της με τη διδασκαλία Κυρίλλου Αλεξανδρείας) (2012).
- ❑ Πτυχιούχος Φιλολογίας από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Σχολή Φιλοσοφική, τμήμα Φιλολογίας, τομέας Κλασικής Φιλολογίας. Βαθμός πτυχίου 7 «Λίαν Καλώς». Έτος εισαγωγής 2001 με πανελλήνιες εξετάσεις και σειρά εισαγωγής 9η. Έτος αποφοίτησης Ιούνιος 2005.
- ❑ Μεταπτυχιακό δίπλωμα στον τομέα των Πατερικών Σπουδών, Ιστορίας Δογμάτων και Συμβολικής (θέμα διπλωματικής εργασίας: «Το μυστήριο της θείας ενανθρωπήσεως σε δύο διαλόγους, «Περί της ενανθρωπήσεως του Μονογενούς και Ότι εις ο Χριστός», τον αγίου Κυρίλλου Αλεξανδρείας».) 2000.

- ❑ Ένα εξάμηνο φοίτησης στα δημόσια Ι.Ε.Κ της Ηλιουπόλεως, στον τομέα «Διοικητικό και Οικονομικό στέλεχος επιχειρήσεων» 1996
- ❑ Πτυχίο Θεολογίας από το Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών. Σχολή Θεολογίας, τμήμα Θεολογικό. Βαθμός πτυχίου 7,27, "Λίαν καλώς". Έτος εισαγωγής 1992 με πανελλήνιες εξετάσεις και σειρά εισαγωγής 18^η. Έτος αποφοίτησης Ιούνιος 1996
- ❑ Αποφοίτηση από το 1ο Γενικό Λύκειο Αγίου Δημητρίου στις 12/6/1991, με γενικό βαθμό: Πολύ καλά -18 & 3/10
- ❑ Αποφοίτηση από το 3ο Γυμνάσιο Αγίου Δημητρίου στις 4/6/1988, με γενικό βαθμό: Άριστα - 19.

ΣΥΣΤΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΣΥΣΤΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΠΟΥ ΕΧΩ ΛΑΒΕΙ ΣΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ:

-Συστατικές επιστολές υπάρχουν από τον Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμο, από Μητροπολίτες, Πρωτοσυγκέλλους, καθηγητές Πανεπιστημίου, οι οποίες μπορούν να προσκομισθούν, αφού ζητηθούν.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΓΝΩΣΕΙΣ - ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

- Παρακολούθηση μαθημάτων «Παλαιογραφίας» διάρκειας ενός (1) έτους στο Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τράπεζας Ελλάδος, περίοδος 1994-1995.
- Παρακολούθηση και πιστοποίηση σεμιναρίων -μαθημάτων «Πρώτων βιοηθειών - Τραυματολογίας», διάρκειας 350 ωρών, στο κολέγιο Β.С.Α, 4/1/1999-11/3/1999.
- Γνώση ηλεκτρονικού υπολογιστή WORD (γραφή σε πολυτονικό και σε μονοτονικό) WINDOWS, EXCEL, INTERNET, POWERPOINT. Βεβαίωση πιστοποίησης επιτυχούς εξέτασης για τους υπολογιστές από το ΥΠ.Ε.Π.Θ. (17/2/2005), από το Πανεπιστήμιο Αθηνών 13/7/1997 και 25/2/1998
- Παρακολούθηση και πιστοποίηση επιμορφωτικού προγράμματος από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης της Εθνικής Σχολής Δημοσίας Διοίκησης με θέμα «Σύνταξη Δημοσίων Εγγράφων με Επεξεργαστές Κειμένου», Αθήνα 16-20/3/2009, 8 ώρες ημερησίως.
- Παρακολούθηση και πιστοποίηση επιμορφωτικού προγράμματος από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης της Εθνικής Σχολής Δημοσίας Διοίκησης με θέμα «Βασικές Αρχές ενσωμάτωσης της Ισότητας των Φύλων στη Δημόσια Διοίκηση», Αθήνα 19-23/10/2009, 8 ώρες ημερησίως.
- Παρακολούθηση και πιστοποίηση επιμορφωτικού προγράμματος από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης της Εθνικής Σχολής Δημοσίας Διοίκησης με θέμα «Το κοινό πλαίσιο αξιολόγησης ως εργαλείο για διοίκηση ολικής ποιότητας», Αθήνα 07-11/12/2009, 8 ώρες ημερησίως.
- Παρακολούθηση και πιστοποίηση επιμορφωτικού προγράμματος από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης της Εθνικής Σχολής Δημοσίας Διοίκησης με θέμα

«Εφαρμογή του Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Δικαίου Περιβάλλοντος στην Ελλάδα», Αθήνα 14-16/12/2009, 8 ώρες ημερησίως..

- Παρακολούθηση και πιστοποίηση επιμορφωτικού προγράμματος από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης της Εθνικής Σχολής Δημοσίας Διοίκησης με θέμα «Τυποποίηση δημοσίων εγγράφων. Έκδοση και δημοσίευση διοικητικών πράξεων», Αθήνα 14-29/4/2010, 8 ώρες ημερησίως.
- Παρακολούθηση και πιστοποίηση επιμορφωτικού προγράμματος από το Ίδρυμα Ποιμαντικής Επιμόρφωσης της Αρχιεπισκοπής Αθηνών με θέμα: «Βιβλική Ιστορία (Α' Κύκλος)», Αθήνα 12 Οκτωβρίου 2010-17 Μαΐου 2011, διάρκειας 34 ωρών.
- Παρακολούθηση και πιστοποίηση επιμορφωτικού προγράμματος από το Ίδρυμα Ποιμαντικής Επιμόρφωσης της Αρχιεπισκοπής Αθηνών με θέμα: «Βιβλική Ιστορία (Β' Κύκλος)», Αθήνα 10 Οκτωβρίου 2011-30 Μαΐου 2012, διάρκειας 42 ωρών.
- Παρακολούθηση και πιστοποίηση σεμιναρίου από τη Μονάδα Διοικητικής Οργάνωσης και Υποστήριξης με θέμα: «Θέματα Εθνικού Πλαισίου Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.)», στην Αρχιεπισκοπή Αθηνών 28-30 Μαΐου 2012 από τις 8.00-15.00.
- Παρακολούθηση και πιστοποίηση σεμιναρίου με θέμα «Εκπαιδευτική Διδασκαλία για τη δημιουργία πολιτιστικών προγραμμάτων με βάση τα θεολογικά κείμενα», διάρκειας 28 ωρών, 10/11/2014-2/4/2015.
- Παρακολούθηση από απόσταση και πιστοποίηση ύστερα από εξετάσεις - ξεχωριστά σε έξι ενότητες- επιμόρφωσης με θέμα «Διαδρομές στη διδασκαλία της ελληνικής σε αλλόγλωσσους στην Ελλάδα», 200 ώρες διδασκαλίας από το κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 15/10/2014-18/2/2015.
- Παρακολούθηση και πιστοποίηση σεμιναρίου με θέμα «Εκπαιδευτική Διδασκαλία για τη δημιουργία πολιτιστικών προγραμμάτων με θέμα την Ειρήνη και την Αλληλεγγύη», διάρκειας 28 ωρών, 2/03/2015 - 8/6/2015.
- Παρακολούθηση από απόσταση και πιστοποίηση ύστερα από εξετάσεις - ξεχωριστά σε επτά ενότητες- επιμόρφωσης με θέμα «Διαδρομές στη διδασκαλία της ελληνικής για αποσπασμένους καθηγητές και φοιτητές νεοελληνικών τμημάτων εκτός Ελλάδας», 240 ώρες διδασκαλίας από το κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, 15/11/2014-18/4/2015.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις στο μάθημα: «ΙΣΤ1.1. Ένα τέλος μία αρχή: Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, 11^{ος} – 18^{ος} αιώνας», το οποίο προσφέρθηκε από το Κέντρο Διαδικτυακών Μαθημάτων Mathesis των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Κρήτης του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας ΙΤΕ με διδάσκουσα την κ. Μαρία Ευθυμίου, αναπληρώτρια καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών, 2015-2016.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις στο μάθημα: «ΦΥΣ 1.1. Εισαγωγή στην Κβαντική Φυσική 1», το οποίο

προσφέρθηκε από το Κέντρο Διαδικτυακών Μαθημάτων Mathesis των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Κρήτης του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας ΙΤΕ με διδάσκοντα τον κ. Στέφανο Τραχανά, επίτιμο διδάκτορα του Πανεπιστημίου Κρήτης, 2015-2016.

- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις στο μάθημα «ΙΣΤ 2.1: Η μακρά ελληνιστική εποχή. Ο ελληνικός κόσμος από τον Αλέξανδρο στον Αδριανό»: το οποίο προσφέρθηκε από το Κέντρο Ανοικτών Διαδικτυακών Μαθημάτων Mathesis, των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Κρήτης του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ) με διδάσκοντα τον κ. Άγγελο Χανιώτη, Καθηγητή Αρχαίας Ιστορίας στο Institute for Advanced Study, Princeton. Η διάρκεια του μαθήματος ήταν 5 εβδομάδες –25/1/2016 έως 28/2/2016— με εκτιμώμενη 5 ωρη εβδομαδιαία απασχόληση για τους συμμετέχοντες.
- Παρακολούθηση από απόσταση και πιστοποίηση ύστερα από εξετάσεις με διά ζώσης διαδικασία στο Διαδικτυακό Σεμινάριο Επιμόρφωσης Διδασκόντων του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, που διοργανώθηκε από τη Μονάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης για το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016. Το επιμορφωτικό σεμινάριο διάρκειας 25 ωρών πραγματοποιήθηκε από 14/12/2015 μέχρι 21/02/2016 και είχε ως αντικείμενο: «ΑΝΟΙΚΤΗ & ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ».
- Παρακολούθηση από απόσταση και πιστοποίηση ύστερα από εξετάσεις με διά ζώσης διαδικασία στο Διαδικτυακό Σεμινάριο Επιμόρφωσης Διδασκόντων του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, που διοργανώθηκε από τη Μονάδα Εσωτερικής Αξιολόγησης για το ακαδημαϊκό έτος 2015-2016. Το επιμορφωτικό σεμινάριο διάρκειας 13 ωρών πραγματοποιήθηκε από 14/12/2015 μέχρι 21/02/2016 και είχε ως αντικείμενο: «ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ (ΤΠΕ) ΤΟΥ ΕΑΠ».
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις στο μάθημα ΦΥΣ 2.1: «Εισαγωγή στη Σχετικότητα και την Κοσμολογία», το οποίο προσφέρεται από το Κέντρο Ανοικτών Διαδικτυακών Μαθημάτων Mathesis, των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Κρήτης του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ) με διδάσκοντα τον κ. Θεόδωρο Τομαρά, καθηγητή του Πανεπιστημίου Κρήτης. Η διάρκεια του μαθήματος ήταν 7 εβδομάδες –15/2/2016 έως 3/4/2016— με εκτιμώμενη 6ωρη εβδομαδιαία απασχόληση για τους συμμετέχοντες.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις στο μάθημα «ΙΣΤ 1.2: Η Επανάσταση του 1821. Ένα δύσκολο εγχείρημα μιας περίπλοκης κοινωνίας», το οποίο προσφέρεται από το Κέντρο Ανοικτών Διαδικτυακών Μαθημάτων Mathesis, των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Κρήτης του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ) με διδάσκοντα την κ. Μαρία Ευθυμίου, αναπληρώτρια καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η διάρκεια του μαθήματος ήταν 5 εβδομάδες –28/3/2016 έως 1/5/2016— με εκτιμώμενη 6ωρη εβδομαδιαία απασχόληση για τους συμμετέχοντες.

- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις στο μάθημα: «**ΦΥΣ3.2 Εφαρμοσμένη Κβαντομηχανική 2: Μόρια**» το οποίο προσφέρεται από το Κέντρο Ανοικτών Διαδικτυακών Μαθημάτων Mathesis, των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Κρήτης του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας (ITE) με διδάσκοντα τον κ. Στέφανο Τραχανά, επίτιμο διδάκτορα του Πανεπιστημίου Κρήτης. Η διάρκεια του μαθήματος ήταν 5 εβδομάδες – 21/3/2016 έως 24/4/2016— με εκτιμώμενη 6ωρη εβδομαδιαία απασχόληση για τους συμμετέχοντες.
- Διεθνές συνέδριο Anti-BullyingPractices (ABP-2016), το οποίο πραγματοποιήθηκε την Τρίτη 20 Σεπτεμβρίου 2016, σε κεντρικό ξενοδοχείο της Αθήνας (<http://daissy.eap.gr/abp-2016/>). Το Συνέδριο έλαβε χώρα στο πλαίσιο του διακρατικού έργου «**SONET-BULL – Using ICT networking tools with peer learning and crowdsourcing to trains chool communities to counter student bullying**», το οποίο χρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό πλαίσιο Erasmus+ (<http://www.sonetbull.eu/>). Μέσω ΕΑΠ.
- Παρακολούθηση και πιστοποίηση επιμορφωτικού προγράμματος από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης της Εθνικής Σχολής Δημοσίας Διοίκησης με θέμα: «**Η Υπέρβαση του γλωσσικού σεξισμού και η ένταση της διάστασης του Φύλου στη Δημόσια Διοίκηση**», στις 24/11/2016, διάρκειας 7 ωρών.
- Διεθνές Συνέδριο με τίτλο «**DC-Me 2: Digital Challenges forMuseum Experts**», το οποίο διοργανώνει για δεύτερη συνεχή χρονιά η ερευνητική ομάδα DAISSy του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (<http://daissy.eap.gr>) σε συνεργασία με το ελληνικό τμήμα του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων (<http://network.icom.museum/icom-greece/>) την Παρασκευή 25 Νοεμβρίου 2016, στο ξενοδοχείο Electra Metropolis Hotel, Μητροπόλεως 15, Αθήνα, μέσω ΕΑΠ.
- Παρακολούθηση και πιστοποίηση επιμορφωτικού προγράμματος από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης της Εθνικής Σχολής Δημοσίας Διοίκησης με θέμα: «**Ο ρόλος των Υπηρεσιακών Συμβουλίων στην ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών σε θέσεις ευθύνης στη δημόσια διοίκηση και αυτοδιοίκηση**», στις 28/11/2016 -30/11/2016, διάρκειας 7 ωρών ημερησίως.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις στο μάθημα: «**ΙΣΤ3.1: Παγκόσμια Ιστορία 1: Ο άνθρωπος απέναντι στη φύση**», το οποίο προσφέρεται από το Κέντρο Ανοικτών Διαδικτυακών μαθημάτων Mathesis των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Κρήτης του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας, με διδάσκουσα την κ. Μαρία Ευθυμίου, αναπληρωτρια καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η διάρκεια του μαθήματος ήταν 4 εβδομάδες –14/11/2016 έως 11/12/2016— με εκτιμώμενη 6ωρη εβδομαδιαία απασχόληση για τους συμμετέχοντες.

- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις στο μάθημα: «**ΦΛΣ1: Αρχαία ελληνική φιλοσοφία: Από τον Θαλή στον Αριστοτέλη**» το οποίο προσφέρεται από το Κέντρο Ανοικτών Διαδικτυακών Μαθημάτων Mathesis των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Κρήτης του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας, με διδάσκοντα τον κ. Βασίλη Κάλφα, καθηγητή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Η διάρκεια του μαθήματος ήταν 6 εβδομάδες –14/11/2016 έως 25/12/2016— με εκτιμώμενη 4ωρη εβδομαδιαία απασχόληση για τους συμμετέχοντες.
- **Πιστοποιητικό εκπαίδευσης στην πρόληψη του Εκφοβισμού, επιπέδου I, μεικτής εκπαίδευσης** διάρκειας 50 ωρών, διοργάνωση από το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 30/9/2016.
- **Πιστοποιητικό εκπαίδευσης στην πρόληψη του Εκφοβισμού, Ανωτέρου επιπέδου**, μέσω συγγραφή επιτυχημένων εργασιών και ασκήσεων στην πλατφόρμα Sonet-Bull, διοργάνωση από το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, 30/9/2016.
  - Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις στο μάθημα: «**ΦΥΣ4.1: Κλασική Μηχανική 1**», το οποίο προσφέρεται από το Κέντρο Ανοικτών Διαδικτυακών Μαθημάτων Mathesis των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Κρήτης του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας, με διδάσκοντα τον κ. Κωνσταντίνο Τάσση, επίκουρου καθηγητή του Πανεπιστημίου Κρήτης. Η διάρκεια του μαθήματος ήταν 7 εβδομάδες –13/02/2017 έως 02/04/2017— με εκτιμώμενη 6ωρη εβδομαδιαία απασχόληση για τους συμμετέχοντες.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις στο μάθημα: «**IΣΤ2.2: Πατήρ πάντων πόλεμος: Οι ελληνιστικοί πόλεμοι ως κοινωνικό και πολιτιστικό φαινόμενο**», το οποίο προσφέρεται από το Κέντρο Ανοικτών Διαδικτυακών Μαθημάτων Mathesis των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Κρήτης του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας, με διδάσκοντα τον κ. Άγγελο Χανιώτη, καθηγητή Αρχαίας Ιστορίας στο Institute for Advanced Study, Princeton. Η διάρκεια του μαθήματος ήταν 5 εβδομάδες –27/2/2017 έως 2/4/2017— με εκτιμώμενη 5ωρη εβδομαδιαία απασχόληση για τους συμμετέχοντες.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις στο μάθημα: «**ΦΛΣ2: Αριστοτελική Ήθική**», το οποίο προσφέρεται από το Κέντρο Ανοικτών Διαδικτυακών Μαθημάτων Mathesis των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Κρήτης του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας, με διδάσκοντα τον κ. Παύλο Κόντο, καθηγητή του Πανεπιστημίου Πατρών. Η διάρκεια του μαθήματος ήταν 7 εβδομάδες –27/02/2017 έως 16/04/2017— με εκτιμώμενη 5ωρη εβδομαδιαία απασχόληση για τους συμμετέχοντες.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις του επιμορφωτικού προγράμματος ευαισθητοποίησης με τίτλο: «**Οψεις του**

Προσφυγικού φαινομένου, το οποίο υλοποιήθηκε με τη μέθοδο της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης από το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο στο πλαίσιο του έργου PRESS «Πρωτοβουλία Παροχής Εκπαίδευσης και Υποστήριξης στους Πρόσφυγες», με την με την υποστήριξη του Εργαστηρίου Εκπαιδευτικού Υλικού και Εκπαιδευτικής Μεθοδολογίας. Διάρκεια Προγράμματος: 50 ώρες (από 2/5/2017 έως 26/6/2017).

- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**A journey through western christianity: from Persecuted Faith to global Religion (200-1650)**!» η οποία προσφέρεται από το Yale University μέσω του Coursera από τον Καθηγητή Εκκλησιαστικής Ιστορίας Bruce Gordon, 24 Ιουλίου -15 Οκτωβρίου 2017, με βαθμό 87%.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**Greek and Roman Mythology**», η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο της Pennsylvania, 16 Ιουλίου - 17 Σεπτεμβρίου 2017, με βαθμό 74,1%, μέσω του Coursera από τον Καθηγητή Peter Struck, Associate Professor.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**The Ancient Greeks**», η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο Wesleyan University, 16 Ιουλίου - 27 Αυγούστου 2017, με βαθμό 74,2%, μέσω του Coursera από τον Καθηγητή Peter Struck, Associate Professor Andrew Szegedy-Maszak, PhD.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**Introduction to Philosophy**», η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο The University of Edinburgh, 30 Ιουλίου -27 Αυγούστου 2017, με βαθμό 88,8% μέσω Coursera από τον Professor Duncan Pritchard, καθηγητή Φιλοσοφίας στο University of Edinburgh.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**Philosophy, Science and Religion: Science and Philosophy**» η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο The University of Edinburgh, 23 Ιουλίου -7 Αυγούστου 2017, με βαθμό 100% μέσω Coursera από τον Professor Martin Kusch.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**Philosophy and the Sciences: Introduction to the Philosophy of Physical Sciences**» η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο The University of Edinburgh, 13 Αυγούστου - 3 Σεπτεμβρίου 2017, με βαθμό 82,2% μέσω Coursera από τον Professor Duncan Pritchard, καθηγητή Φιλοσοφίας στο University of Edinburgh.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**Luther and West**», η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο, Northwestern University of Chicago, διάρκειας 6 εβδομάδων, Ιούλιος – Αύγουστος 2017, με βαθμό 83,3% μέσω Coursera από τους Christine Helmer, Arthur E. Andersen Teaching and Research Professor,

Professor of Religious Studies and German καθηγητές στο Northwestern University of Chicago.

- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις στο μάθημα: «**ΙΣΤ3.2: Παγκόσμια Ιστορία 2: Ο άνθρωπος απέναντι στο Θεό**» το οποίο προσφέρεται από το Κέντρο Ανοικτών Διαδικτυακών Μαθημάτων *Mathesis* των Πανεπιστημιακών Εκδόσεων Κρήτης του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας, με διδάσκουσα την κ. Μαρία Ευθυμίου, αναπληρώτρια καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αθηνών. Η διάρκεια του μαθήματος ήταν 9 εβδομάδες –1/5/2017 έως 2/7/2017 – με εκτιμώμενη 6ωρη εβδομαδιαία απασχόληση για τους συμμετέχοντες.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**Reason and Persuasion: Thinking Through Three Dialogues: "Euthyphro", "Meno", "Republic"** Book I By Plato», η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο, *National University of Singapore*, διάρκειας 8 εβδομάδων, Αύγουστος – Οκτώβριος 2017, με βαθμό 55.8%, μέσω Coursera από τον John Holbo, Associate Professor Department of Philosophy of National University of Singapore.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**Ancient Philosophy: Plato & His Predecessors**» η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο, *University of Pennsylvania*, διάρκειας 4 εβδομάδων, Αύγουστος 2017, με βαθμό 90,6%, μέσω Coursera από την Susan Sauvé Meyer, Professor of Philosophy of University of Pennsylvania.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**Magic in the Middle Ages**», η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο, *Universitat de Barcelona*, διάρκειας πέντε εβδομάδων 6 Αυγούστου -6 Σεπτεμβρίου 2017, με βαθμό 63,5% μέσω Coursera από καθηγητές του Πανεπιστημίου της Louvain.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**The Fall and Rise of Jerusalem**», η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο, *Tel Aviv University of Israel*, διάρκειας έξι εβδομάδων 16 Ιουλίου – 23 Αυγούστου 2017, με βαθμό 93,8% μέσω Coursera από καθηγητές Oded Lipschits, Ph.D., Director, Sonia and Marco Nadler Institute of Archaeology and Jacob M. Alkow Department of Archaeology and Near Eastern Cultures.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**Calvin - Histoire et réception d'une Réforme**», η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο, *University of Geneva*, διάρκειας 5 εβδομάδων, Σεπτέμβριος – Οκτώβριος 2017, με βαθμό 93,6% μέσω Coursera από τους καθηγητές Christophe Chalamet, Francoise Dermange, Michel Grandjean, Sarah Nicolet.

- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**Buddhism and Modern Psychology**», η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο, *Princeton University*, διάρκειας 6 εβδομάδων, Σεπτέμβριος – Οκτώβριος 2017, με βαθμό 83,3% μέσω Coursera από τον καθηγητή Robert Wright.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**The Talmud: A Methodological Introduction**», η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο, *Northwestern University of Chicago*, διάρκειας 8 εβδομάδων, Σεπτέμβριος – Οκτώβριος 2017, με βαθμό 73,6% μέσω Coursera από Barry Scott Wimpfheimer Associate Professor of Religious Studies στο Northwestern University of Chicago.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**Foundations of Teaching for Learning: Curriculum**», η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο, *The Commonwealth Education Trust (CET)* διάρκειας 6 εβδομάδων, Α' γονυστος - Σεπτέμβριος 2017, με βαθμό 64,7% μέσω Coursera από τους Associate Professor Suseela Malakolunthu, Director of the Leadership for Learning and Research Network University of Malaya, Malaysia and Professor John MacBeath, Professor Emeritus University of Cambridge, UK.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**Foundations of Teaching for Learning: Being a Teacher**», η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο, *The Commonwealth Education Trust (CET)* διάρκειας 6 εβδομάδων, Αύγουστος - Σεπτέμβριος 2017, με βαθμό 74,3% μέσω Coursera από τους Professor Dennis Francis, Dean of Education, *University of the Free State, Bloemfontein, South Africa* and Professor John MacBeath, Professor Emeritus, University of Cambridge, UK.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**Søren Kierkegaard - Subjectivity, Irony and the Crisis of Modernity**» η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο, *University of Copenhagen*, διάρκειας 8 εβδομάδων, Αύγουστος - Σεπτέμβριος 2017, με βαθμό 95% μέσω Coursera από τον Jon Stewart, PhD, Dr theolog & phil, Former Associate Professor Søren Kierkegaard Research Centre.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**Ancient Philosophy: Aristotle and His Successors**», η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο, *University of Pennsylvania* διάρκειας 5 εβδομάδων, Αύγουστος - Σεπτέμβριος 2017, με βαθμό 95,8% μέσω Coursera από την Susan Sauvé Meyer, Professor of Philosophy of University of Pennsylvania.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**Learning to Teach Online**», η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο, *by UNSW Australia (The University of*

New South Wales), διάρκειας 5 εβδομάδων, Σεπτέμβριος – Οκτώβριος 2017, με βαθμό 67,4% μέσω Coursera από Dr Simon McIntyre, Director, Learning and Innovation UNSW Australia / Art & Design and Dr Negin Mirriahi, Academic Developer, Learning and Teaching Unit (formerly) Adjunct Lecturer, School of Education.

- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**University Teaching**», η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο, *by the University of Hong Kong*, διάρκειας 6 εβδομάδων, 3 Νοεμβρίου – 18 Δεκεμβρίου 2017, με βαθμό 91,8% μέσω Coursera από την Lily Min Zeng, Assistant Professor of Centre for the Enhancement of Teaching and Learning in the University of Hong Kong, and Dr. Tracy, Xiaoping Zou, of Centre for the Enhancement of Teaching and Learning in the University of Hong Kong.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**Wonders of Ancient Egypt**», η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο, *by University of Pennsylvania*, διάρκειας 6 εβδομάδων 3 Νοεμβρίου – 18 Δεκεμβρίου 2017, με βαθμό 55,7% μέσω Coursera από τους David P. Silverman, Eckley Brinton Coxe, Jr. Professor of Egyptology in the University of Pennsylvania.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**What future for education?**», η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο, *by University of London & UCL Institute of Education*, διάρκειας 6 εβδομάδων 3 Νοεμβρίου – 18 Δεκεμβρίου 2017, με βαθμό 87,5% μέσω Coursera από την Dr Clare Brooks of UCL Institute of Education, University of London.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**Moses' Face: Moses' images as reflected in Jewish literature**», η οποία προσφέρεται από το Πανεπιστήμιο, *by Hebrew University of Jerusalem* διάρκειας 14 εβδομάδων 13 Νοεμβρίου 2017– 12 Φεβρουαρίου 2018, με βαθμό 100% μέσω Coursera από τους Avigdor Shinan, Professor, Yair Zakovitch, Professor of *Hebrew University of Jerusalem*.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**Foundations of Teaching for Learning: Developing Relationships**», η οποία προσφέρεται από το *Commonwealth Education Trust* διάρκειας 6 εβδομάδων, Νοέμβριος –Δεκέμβριος 2017, με βαθμό 67,8% μέσω Coursera από τους Dr Fawaz Shareef, Director of the Institute for Research and Innovation, Villa College, Male, Maldives, Professor Tony Townsend, Professor Educational Leadership, University of Tasmania/Griffith University, Australia, Professor John MacBeath, Professor Emeritus University of Cambridge, UK.
- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**iMOOC102: Mastering American e-**

Learning», η οποία προσφέρεται από το **The State University of New York**, διάρκειας 5 εβδομάδων, Δεκέμβριος 2017- Ιανουάριος 2018, με βαθμό 95,2% μέσω Coursera από τους Dr. Valeri Chukhlomin, Professor SUNY Empire State College; Dr. Anant Deshpande, Associate Professor SUNY Empire State College; Dr. Tonka Jokelova, Coordinator of Curriculum and Instructional Design SUNY Empire State College; Amy Giaculli, Coordinator of Student Services SUNY Empire State College; Dr. Bidhan Chandra, Professor Business, Management & Economics; Dr. Michele Forte, Assistant Professor, SUNY Empire State College Community and Human Services; Dr. Dana Gliserman Kopans, Associate Professor, Literary and Cultural Studies.

- Παρακολούθηση και επιτυχής ολοκλήρωση ύστερα από εξετάσεις της σειράς μαθημάτων υπό τον τίτλο «**Big History: Connecting Knowledge**», η οποία προσφέρεται από το **Macquarie University**, διάρκειας 6 εβδομάδων, Ιανουάριος -Φεβρουάριος 2018, με βαθμό 85,5% μέσω Coursera από τους David Christian, Professor of Big History Institute, David Baker, Associate Lecturer, Big History Institute.
- Παρακολούθηση και πιστοποίηση επιμορφωτικού προγράμματος από το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης της Εθνικής Σχολής Δημοσίας Διοίκησης με θέμα «**Η τέχνη της διαπραγμάτευσης**», Αθήνα 12-14/2/2020, 7 ώρες ημερησίως, σύνολο 21 ώρες.
- Παρακολούθηση και πιστοποίηση κατόπιν εξετάσεων Ανοικτού Διαδικτυακού μαθήματος διάρκειας 15 ωρών με θέμα «**Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών στη μεθοδολογία της εκπαίδευσης από απόσταση**», ΕΑΠ 2020.

ΣΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ:

- * Αγγλικά, επίπεδο Proficiency και κάτοχος του **First Certificate in English (Cambridge)**.
- * Γαλλικά, **επίπεδο Delf**.
- * Ιταλικά, βεβαίωση επιτυχούς παρακολούθησης εντατικών μαθημάτων **A1-A2** (13-5-2013 έως και 21-06-2013).

ΥΠΟΤΡΟΦΙΕΣ - ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ:

- ☒ Υποτροφία από το Κοινωφελές Ίδρυμα Αλεξάνδρου Ωνάση, για τη σειρά εισαγωγής στο Πανεπιστήμιο.
- ☒ Υποτροφία επιδόσεως από το Ι.Κ.Υ., για τα πανεπιστημιακά έτη 1992-1993 & 1993-1994.
- ☒ Υποτροφία από το Σύνδεσμο Αμοργίνων για την εισαγωγή στο Πανεπιστήμιο.

- ☒ Υποτροφία από την Ένωση Αιγιαλιτών για την εισαγωγή στο Πανεπιστήμιο και τις φοιτητικές επιδόσεις στα μαθήματα.
- ☒ Υποτροφία από το Ιαπωνικό Ίδρυμα Sasakawa, ύψους 1.000.000 δραχμών, για το έτος 1999-2000.
- ☒ Υποτροφία Αντωνίου Παπαδάκη, ύστερα από εξετάσεις, για τέσσερα χρόνια με σκοπό την εκπόνηση του διδακτορικού, 2000-2004.
- ☒ Επιχορήγηση 170 αγγλικών λιρών για συμμετοχή και εισήγηση στο 15^ο Συνέδριο Πατερικών Σπουδών στην Οξφόρδη, 6/8/2007 – 10/8/2007.
- ☒ Έπαινοι – Επιστολές από το Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερώνυμο και από το Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ιλίου, Αχαρνών και Πετρουπόλεως κ.κ. Αθηναγόρα για την επιστημονική μου συμμετοχή και γενικότερη συνεργασία μου στον αφιερωματικό τόμο «ΠΟΡΕΙΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ», στη μνήμη του Μακαριστού Πάπα και Πατριάρχη Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής κυρού Πέτρου του Ζ.
- ☒ Έπαινος – Επιστολή από τον κ. Ιωάννη Πάτα, πρόεδρο της ΜΚΟ «Φάρος Ελπίδας», για την επιστημονική μου συμμετοχή και γενικότερη συνεργασία μου στον αφιερωματικό τόμο «ΠΟΡΕΙΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ», στη μνήμη του Μακαριστού Πάπα και Πατριάρχη Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής κυρού Πέτρου του Ζ.
- ☒ Υποτροφία για εξολοκλήρου κάλυψη των εξόδων και των εισιτηρίων σύνολο 600 ευρώ για συμμετοχή στο 18^ο Συνέδριο στο Βοστώνη το Σεπτέμβριο του 2010.
- ☒ Α' βραβείο δοκιμίου από την Διεθνή Εταιρεία Ελλήνων Λογοτεχνών και Καλλιτεχνών το έτος 2010 για το δοκίμιο: «Η ιστορία και η γλώσσα μας θεμέλια της ελληνικής συνείδησής μας».
- ☒ Επιχορήγηση 300 αγγλικών λιρών για συμμετοχή και εισήγηση στο 16^ο Συνέδριο Πατερικών Σπουδών στην Οξφόρδη, 7/8/2011 – 13/8/2011.
- ☒ Υποτροφία για εξολοκλήρου κάλυψη των εξόδων και των εισιτηρίων σύνολο 600 ευρώ για συμμετοχή στο 19^ο Συνέδριο στο Βοστώνη το Σεπτέμβριο του 2011.
- ☒ Υποτροφία για κάλυψη των εξόδων διαμονής -φαγητού στο 1^ο Πατερικό Συνέδριο της Αργεντινής στο Εθνικό καθολικό Πανεπιστήμιο Cuyo του San Juan 8- 10/8/2012.
- ☒ Υποτροφία για εξολοκλήρου κάλυψη των εξόδων και των εισιτηρίων σύνολο 650 ευρώ για συμμετοχή στο 20^ο Διεθνές Οικουμενικό Συνέδριο στην Ορθόδοξη Πνευματικότητα στο Μοναστήρι του Βοστώνη στην Ιταλία (5-8 Σεπτεμβρίου 2012) με θέμα: «Man – Custodian of creation»
- ☒ Υποτροφία για κάλυψη εξόδων εισιτηρίων και διαμονής -φαγητού για συμμετοχή στο 8^ο Πατερικό Συνέδριο στο- Eighth Maynooth Patristic Conference St. Patrick College of Maynooth 11-13/10/2012
- ☒ Υποτροφία για κάλυψη εξόδων εισιτηρίων και διαμονής -φαγητού για συμμετοχή στο International conference commemorating the 1700th Anniversary of the Edict Milan, 31/5/2013- 2/6/2013, στη Νίκαια της Σερβίας
- ☒ Υποτροφία για κάλυψη εξόδων εισιτηρίων και διαμονής -φαγητού για συμμετοχή στο International Symposium of Byzantologists, NIS AND

BYZANTIUM XII, "CONSTANTINE, IN HOC SIGNO VINCES, 313 – 2013", 3-6 Ιουνίου 2013, στη Νίκαια της Σερβίας

☒ Υποτροφία για κάλυψη εξόδων στο Patristic Studies in the Twenty-first Century An International Conference to Mark the 50th Anniversary of AIEP/IAPS, στο Hebrew University of Jerusalem, 25-28 Ιουνίου 2013

☒ Υποτροφία για κάλυψη εξόδων στο «The 11th international conference on Origen studies: Colloquium Origenianum Undecimum 'Origen and Origenism in the History of Western Thought' Aarhus University 26-31 August 2013

☒ Υποτροφία για κάλυψη εξόδων στο The "Early Christian Centuries Conference" (formerly entitled "Prayer and Spirituality in the Early Church"), on the theme "Men and Women in Early Christianity", will be held at St Patrick's Campus of Australian Catholic University, Melbourne, 3-5 October 2013, με παρουσίαση εισήγησης «The status of women and men in marriage by John Chrysostom»

☒ Υποτροφία για κάλυψη εξόδων στο International Patristic Conference: Between, "religio licita" and "religio regalis". The Church and Theology of the Time of Changes (w. 1700 Anniversary of the Edict of Milan), 21-23 October 2013, The John Paul II Catholic University of Lublin

☒ Υποτροφία για κάλυψη εξόδων στο Kellogg College, the Oxford Centre for Late Antiquity, and the Oxford Centre for the Study of Religion in Public Life: «Constantine and the Grandeur that was Rome», An Interdisciplinary Symposium: www.constantine2013.org, 11-12 December 2013.

☒ Υποτροφία για κάλυψη εξόδων στο First International Conference on Christian Egypt "Thought and Culture in Egypt 284-641A.D", History Department, Faculty of Arts, Ain Shams University Cairo 1-3 April 2014.

☒ The Fifth International Symposium "Tradition of the Theotokos' Veneration in Orthodox Church" (History, Culture, Theology) Tbilisi, (Τυφλίδα της Γεωργίας), 12-19 May, 2014.

☒ Υποτροφία για κάλυψη εξόδων εισιτηρίων και διαμονής -φαγητού για συμμετοχή στο International Symposium of Byzantologists, NIS AND BYZANTIUM XV, "Byzantium across time and space", 3-6 Ιουνίου 2016.

☒ Υποτροφία για κάλυψη εξόδων εισιτηρίων και διαμονής -φαγητού για συμμετοχή στο συνέδριο XXV International Ecumenical Conference on Orthodox Spirituality in collaboration with Orthodox Churches με θέμα: «Το δώρο της Φιλοξενίας», Μοναστήρι του Βοΐου 6-9 Σεπτέμβρη 2017.

☒ Υποτροφία κάλυψη εξόδων εισιτηρίων και διαμονής -φαγητού για συμμετοχή στο International Conference of Orthodox Theology, "Great Romania. The garden of the mother of God and the Patriarch of Romanian Theology and Spirituality, Father Dumitru Staniloae" στην Timisoara, 1-4 Οκτωβρίου 2018.

☒ Υποτροφία κάλυψη εξόδων εισιτηρίων και διαμονής -φαγητού για συμμετοχή στο «Byzantine Liturgy and the Jews», στο Sibiu in Romania, 9-11 Ιουλίου 2019.

☒ Ευχαριστήρια επιστολή –έπαινος από την πρόεδρο του Association International of Patristic Studies, prof. Patricia Ciner, 10/2020 για τη συμμετοχή μου εισήγηση στο στο επίσημο κανάλι Association International of Patristic Studies, με θέμα «**The connection of Soul and Body in Gregory of Nyssa**» <https://youtu.be/LezdJSXwmBg>, 10/10/2020

☒ Υποτροφία για μεταδιδακτορική έρευνα στην Ισπανία στο Πανεπιστήμιο , Almeria της Ισπανίας, for the ESI Postdoctoral Training “Social Sciences and Humanities in a Post-crisis period” 2021/22 with a partial scholarship with the subject “Ethics, Law And Christianity About Homosexuality, Prostitution And Adultery In The Byzantine Empire And In The Teaching Of Church Fathers”.

ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑ:

ΠΡΟΫΠΗΡΕΣΙΑ. ΑΥΤΟΔΥΝΑΜΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΕ ΑΝΩΤΕΡΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΗΜΙΔΑΠΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΛΛΟΔΑΠΗΣ

- * 1992-2003: Ενασχόληση με παράδοση ιδιαίτερων μαθημάτων σε φιλολογικά, θεολογικά μαθήματα και μαθήματα ξένων γλωσσών.
- * 1992-1998: Κατηχήτρια στην ενορία του Αγίου Δημητρίου, ομωνύμου Δήμου.
- * 1997-2001: Βοηθός στο γραφείο του καθηγητή κ. Ηλία Μουτσούλα, στη θεολογική Σχολή στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- * 2001-2002: Βοηθός στο γραφείο του μακαριστού καθηγητή Κ. Σκουτέρη, στη θεολογική Σχολή στο Πανεπιστήμιο Αθηνών.
- * 2002-2003: Εργάστηκα με την επίβλεψη της καθηγήτριας Λαογραφίας του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Κατερίνας Κορρέ σε πρόγραμμα του Πανεπιστημίου Αιγαίου σχετικά με το Κρασί, (παραδόσεις, έθιμα και γενικότερα στοιχεία σχετικά με τη συγκέντρωση στοιχείων λαογραφίας για το αμπέλι, το κλήμα, το κρασί, κ.λπ.).
- * 2000-2008: Καθηγήτρια σε Ιδιωτικό Εσπερινό Σχολείο (Γυμνάσιο & Λύκειο)
- * 2003-2005: Καθηγήτρια στα εκπαιδευτήρια Μαλλιάρα.
- * 2005-έως σήμερα: εργάζομαι στην Αρχιεπισκοπή Αθηνών στο ηλεκτρονικό πρωτόκολλο ως υπάλληλος του Υπουργείου Παιδείας. Και ως υπεύθυνη της αλληλογραφίας του Αγίου Πρωτοσυγκέλλου.
- * 2010- 2014: Διδασκαλία στο Ίδρυμα Ποιμαντικής Επιμόρφωσης της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών (ένα δίωρο κάθε εβδομάδα) «Γλώσσα Πατέρων και Λατρείας».
- * 2013 -έως και σήμερα ως Ακαδημαϊκή διδάσκουσα με αντικείμενο ελληνική κοινή και ερμηνεία βιβλικών κειμένων μέσω διαδικτύου πρόγραμμα (open and distance education – elearning) στο Israel Institute of Biblical Studies - Rosen School of Hebrew with the cooperation of the Hebrew University of Jerusalem, faculty of Biblical Studies.
- * 2014 – έως και σήμερα: ΣΕΠ, διδάσκουσα στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδές στην Ορθόδοξη Θεολογία, στην ενότητα ΟΡΘ 60 (δογματική, πατρολογία, πατερική θεολογία, ιστορία

δογμάτων) και επιβλέπουσα Διπλωματικών Εργασιών. Διδάσκουσα με τμήμα την περίοδο 2015-2016 τμήμα Θεσσαλονίκης 1, και 2016-2017 τμήμα Πάτρας 1. Ως Α' επιβλέπουσα σε μεταπτυχιακές διατριβές:

α. Σπυρίδων Μαρκέτος, Πνευματική και θρησκευτική κατάσταση της πόλης των Αθηνών κατά τον 12^ο και 13^ο αιώνα. Ο ρόλος του Μιχαήλ Χανιάτη, 2016

β. Γεωργία Μουλοπούλου, Χιλιασμός στην πρώτη Εκκλησία και στη σύγχρονη εποχή, 2016

γ. Κωνσταντίνος Τσαγκάρης, Η έννοια της αμαρτίας κατά τον Άγιο Αθανάσιο Αλεξανδρείας, 2017

δ. Μαριάννα Φόρτη, Το νόημα της μεταστροφής προς την Ορθοδοξία: αναλογίες μεταξύ των περιπτώσεων του Γέροντος Σωφρονίου του Έσσεξ και του π. Σεραφείμ Ρόουνζ, 2017 (υπό ολοκλήρωση)

στ. Αντώνιος Μανωλούδης, Οι ιστορικές και θεολογικές παράμετροι έως τον πέμπτο αιώνα, που διαμόρφωσαν τα τμήματα της Θείας Λειτουργίας, 2018.

στ. Δημήτριος Κολοκούτσας, η θεία Λειτουργία των Αποστολικών Διαταγών, 2018.

ζ. Γεώργιος Τοσιλιάνης, Η παιδαγωγική σκέψη του Μ. Βασιλείου και του Ιωάννου του Χρυσοστόμου σε σχέση με την παιδαγωγική σκέψη του Πλουτάρχου και με αναφορά σε παιδαγωγούς των νεότερων χρόνων, 2018.

η. Αμαλία -Χριστιάνα Σαούγκου, Τα πάθη και οι αρετές στον Ισίδωρο τον Πηλουσιώτη, 2018.

θ. Χρήστος Γκόλιας (π. Διονύσιος), Η ποιμαντική της Νεότητας στην Εκκλησία της Ελλάδος. Οι Κατηχητικές Συνάξεις στον 20^ο στον 21^ο αιώνα, 2019

ι. Ανδρέας Αλεξόπουλος, Η ενανθρώπηση του Κυρίου μέσα από τους Πατέρες της Εκκλησίας 3^{ου} έως 5^{ου} αιώνα και η αποτύπωση της στη θεία Λειτουργία, 2019.

ια. Ιωάννης Βογιατζής, «Η Εκκλησία πάει σινεμά». Ορθόδοξη Θεολογία και Κινηματογράφος. Ένας διάλογος εν κινήσει, 2019.

ιβ. Ευστάθιος Μαλάκης, Η Αγιοταφική Αδελφότητα και ιστορικοί σταθμοί στην πορεία της, 2019.

ιγ. Βασίλειος Κολέτσας, Εκκλησία και Ιατρική: Οι Ιατροί της Ορθοδοξίας μας. Η περίπτωση του Αγίου Λουκά της Κριμαίας, 2019.

ιδ. Αδαμάντιος Φαρμάκης, Η ανάδειξη της Αλεξανδρείας σε κέντρο της Ορθόδοξης Χριστιανικής διδασκαλίας και πίστης κατά την εποχή του Αγίου Κυρίλλου Αλεξανδρείας, 2020.

ιε. Νικόλαος Τσούμας, Ενστολοί Αγιοι της Ορθοδοξίας και το Χριστιανικό Ήθος στα Σώματα Ασφαλείας-Δημοτική Αστυνομία, 2020.

ιστ. Χρήστος Μανωλάς, Το μυστήριο της Εκκλησίας στο υπομνήματα των βιβλίων της ΚΔ κατά τον Άγιο Κύριλλο Αλεξανδρείας, 2020.

ιζ. Ευθύμιος Κολοβάρης, Η Θεολογία της Ενανθρωπήσεως του Κυριου στα υπομνήματα του Αγίου Κυρίλλου Αλεξανδρείας στα Συνοπτικά Εναγγέλια, 2020.

ιη. Ειρήνη Αντωνοπούλου, *Ο όρος "Ειρήνη" και η σχέση του με τη Βασιλεία των Ουρανών στη θεολογία των Καππαδοκών Πατέρων, του Ιωάννη Χρυσοστόμου και του Κυρίλλου Αλεξανδρείας*, 2020.

ιθ. Χανιώτης Αλέξανδρος, *Η Ορθόδοξη αντίληψη περί του «ανθρωπίνου προσώπου» και ο καταλυτικός ρόλος των θεμελιωδών ιδιωμάτων του, στην επίτευξη της «υποκειμενικής προσοικείωσης της εν Χριστώ σωτηρίας» και στην επιτέλεση της «υπαρκτικής μεταμόρφωσης της Δημιουργίας*, 2021.

κ. Βαρβούνης Αλέξανδρος, *Η προσωπικότητα του Σάμου και Ικαρίας Ειρηναίου: Θεολογική και Κοινωνική Δράση*, 2021.

κα. Παπασταύρου Αριστοτέλης, *Η φιλοσοφία ως 'προπαιδεία' για τη γνώση της χριστιανικής αλήθειας κατά Κλήμεντα του Αλεξανδρέα*, 2021.

κβ. Ζησιμόπουλος Βασίλειος, *Η Φιλανθρωπία και η χρήση του χρήματος στους τρεις Μεγάλους Ιεράρχες*, 2021.

κγ. Αζναούριδου Φωτεινή, *Η Ορθόδοξη Εκκλησία και ο Νεοελληνικός Διαφωτισμός: Η περίπτωση του του Ευγένιου Βούλγαρη, του Κοσμά του Αιτωλού και του Ιώσηπου Μοισιόδακα*, 2021.

Ως Β' επιβλέπουσα:

α. Ζουμπορίδης Στέφανος, *Ιωάννης ο Χρυσόστομος: Οι περί θανάτου λόγοι*, 2016.

β. Μπούσιος Κ., *Το πρόβλημα της ενθανασίας σήμερα*, 2016

γ. Μπαλάφας, Κ., *Οψεις τινες της διδασκαλίας του Αγίου Ιωάννου Δαμασκηνού εις το περί Σωτηριολογίας ζήτημα*, 2016.

δ. Χατζηλία, Κ., *Ο Αγιος Γεώργιος ως Ελευθερωτής. Ο μετασχηματισμός μίας ταυτότητας και το χριστιανικό αίτημα της απελευθέρωσης*, 2016.

ε. Γιαβάση, Δ., *Η αφήγηση της Βαπτίσεως στο κατά Ματθαίον Εναγγέλιο*, 2016.

στ. Γιαννόπουλος, Γ., *Το μυστήριο της θείας οικονομίας στο έργο του ιερού Αγονούστινου De civitate Dei*, 2017.

ζ. Σταθούλια, Α., *Η περί του Αγίου Πνεύματος διδασκαλία του Αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου*, 2017.

η. Ποποβίδου Ά., *Η Αγιότητα στην Εκκλησία, Βίος και Πολιτεία της Αγίας Ισαποστόλου Νίνας, Φωτίστριας της Γεωργίας*, 2018.

θ. Λιναρδάτου, Ε., *Η θεολογία περί της Θεοτόκου στο Λειτουργικό Βιβλίο του Τριωδίου*, 2018.

ι. Δημητριάδου, Μ., *Οι βιβλικές περικοπές ως τρόπος παιδαγωγίας των παιδιών*, 2018.

ια. Χρυσαφόπουλος, Γ., *Ο Βίος, το έργο και η αρετή του Αγίου Νεκταρίου Πενταπόλεως ως Μεταλαμπαδευτές της Ορθόδοξης Παράδοσης*, 2019.

ιβ. Μάτσικας, Ν., *Σχέση Θρησκευτικότητας και πνευματικότητας μέσα από διερεύνηση εργαζομένων σε Φορέα Κοινωνικής Πρόνοιας στην Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης*, 2019.

ιγ. Καψοκαββάδη, Α., *Τα γεγονότα των Εναγγελικών (1901) ως (απο)κορύφωση της διένεξης σχετικά με το γλωσσικό ζήτημα. Κοινωνική, ιστορική και θεολογική προσέγγιση των γεγονόρων*, 2019.

ιδ. Νικολαϊδης, Α., *Η έννοια της αγάπης στο έργο των Αγίου Ιωάννου Χρυσοστόμου*, 2019.

ιε. Τασσοπούλου, Α., *Η ηθική των γονέων ως προς την ανατροφή των παιδιών κατά των παιδιών κατά τον Ιωάννη τον Χρυσόστομο*, 2019.

ιστ. Χαδήρογλου, Ι., *Η θεολογία των Αγίου Σεραπίωνος Επισκόπου Θμούνεως κατά Μανιχαϊσμού*, 2019.

ιζ. Χριστόπουλος, Σ., *Η επίδραση της Ορθοδοξίας στη βυζαντινή οικονομία*, 2020.

ιη. Κατσάνης, Β., *Ο ρόλος των Ιερέα στο έργο των Νίκου Καζαντζάκη*. Επιρροές από την Ορθόδοξη Παράδοση και από τον Ευρωπαϊκό Διαφωτισμό, 2020.

ιθ. Καρακωνσταντάκης, Κ. Η κατάσταση της ψυχής μετά θάνατον και η μέριμνα της Ορθόδοξης Εκκλησίας σύμφωνα με τα λειτουργικά κείμενα της νεκρώσιμης ακολουθίας, 2021.

2018: επιβλέπουσα σε δύο διπλωματικές στα γαλλικά στην Ορθόδοξη Θεολογική Σχολή του Κονγκό. Στο Ορθόδοξο Πανεπιστήμιο του Κονγκό στην Κινσάσα:

A. Christos Mansthimpa, *Conséquence de la catéchèse faite par les issionnaires de l'Eglise orthodoxe grecque au Kasai*, (Cas de la paroisse saint George de Mweka) 1990-2017, Kinshasa - Congo 2018, pp. 80

B. Sébastien Muntu, *Le Système Synodal comme cadre idéal de l'infaillibilité au sein de l'Église*, Kinshasa - Congo 2018, pp. 140.

Γ. Seraphim Tshishiku, *La Théophanie dans son sens Révélateur et son importance dans la perspective de la Foi Chrétienne Orthodoxe*, Kinshasa - Congo 2018, pp. 78.

Δ. Valentin Makolo Du Congo, *Les sacrements*, Kinshasa - Congo 2018, pp.69.

2019: επιβλέπουσα σε δύο διπλωματικές στα γαλλικά στην Ορθόδοξη Θεολογική Σχολή του Κονγκό. Στο Ορθόδοξο Πανεπιστήμιο του Κονγκό στην Κινσάσα:

A. Spyridon Mutela Sylvain, *Polémique Christologique entre St. Cyrille le patriarche d'Alexandrie et Nestorius le patriarche de Constantinople*, Kinshasa - Congo 2019, pp. 128.

B. Théodore Tshibangu, *La critique orthodoxe sur la femme et son rôle dans l'œuvre Sacerdotale et Missiologique à l'opposé du protestantisme*, Kinshasa - Congo 2019, pp. 103.

Γ. p. Denys Katota, *Prière et recommandations, Solution dans la vie Chrétienne*, Kinshasa - Congo 2019, pp. 97.

Δ. Basile Loyoa Bokonda, *Les ressources auto-financières d'une Eglise face à la difficulté de finance, cas de la mission orthodoxe de Kinshasa*, Kinshasa - Congo 2019, pp. 108.

Ε. Nicolas Kwete, *Causes de l'inunicité des religions dans le monde et leurs voies thérapeutiques d'unité*, Kinshasa - Congo 2019, pp. 125.

Στ. Basile Bolicharles Bonkono Litha, *Les programmes Iconographique de l' Eglise Orthodoxe du premier au neuvième siècle*, Kinshasa - Congo 2019, pp. 102.

Ζ. Argyrios MuambaEtude sur les sacrements ou mystères et leur importance dans le culte chrétien de l'église orthodoxe, Kinshasa - Congo 2020, pp. 121.

H. Marcellos de Marc, *La place de la femme dans l'eglise et ses droits dans la societe*, Kinshasa - Congo 2020, p. 115.

Θ. Pembi Basile le Grand, *Les sept sacrements ou mystères de l'Orthodoxe Église*, Kinshasa - Congo 2020, p. 127.

*2016-2017: Έγκριση ως διδάσκοντος μέσω Erasmus από το ΕΑΠ στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο της Κύπρου για επτά μέρες διδασκαλίας, κατά το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017. 24 έως και 28 Απριλίου 2017, διδάσκουσα μέσω Erasmus στο Ανοικτό Πανεπιστήμιο Κύπρου, 8 ώρες διδασκαλία + 4 ώρες σεμιναριακή διάλεξη με τα εξής θέματα Παρουσιάσεων, (δύο ωρών διάρκειας κάθε φορά): 1. Η θέση της Ρητορικής στους Πατέρες και στη Βυζαντινή Παιδεία, 2. Ο θεσμός της οικογένειας και η εικόνα της γυναίκας στα νομικά και εκκλησιαστικά κείμενα του Βυζαντίου -σεμιναριακή διάλεξη, 3. Η Θρησκευτική πολιτική των Βυζαντινών αυτοκρατόρων από την Α έως και την Δ οικουμενική Σύνοδο, 4. Οι Πατέρες της Εκκλησίας και η ανάπτυξη της ιατρικής μέσα από τα εγχειρίδια τους-σεμιναριακή διάλεξη, 5. Η βυζαντινή αυτοκρατορική ιδεολογία, ο αυτοκράτορας ως ο αντιπρόσωπος του Θεού στη γη. 6. Το πολιτικό και θεολογικό υπόβαθρο της διαμάχης μεταξύ εικονοκλαστών και εικονολατρών.

* Διδάσκουσα από το Φεβρουάριο του 2018 έως σήμερα στη Θεολογική Σχολή του Ορθόδοξου Πανεπιστημίου του Κογκό με αντικείμενο διδασκαλίας Πατερική Θεολογία, Πατρολογία και ερμηνεία Πατερικών Κειμένων: Πατέρες και Εκκλησιαστικοί Συγγραφείας από τον 1^ο αιώνα έως και την εποχή του αγίου Γρηγορίου Παλαμά.

ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗ:

- ◆ Μέλος του χορευτικού συγκροτήματος της Ένωσης Αμοργίνων για τα έτη 1995-1999.
- ◆ Αντιπρόδορος στο διοικητικό συμβούλιο του Μεταπτυχιακού Φοιτητικού Θεολογικού Συνδέσμου για το έτος 1999-2000.
- ◆ Μέλος της Πανελλήνιας Ένωσης Θεολόγων Αθήνας
- ◆ Μέλος της Εταιρείας Ελλήνων Φιλολόγων «ο ΠΛΑΤΩΝ»
- ◆ Μέλος της Εταιρείας Παπαδιαμαντικών Σπουδών.
- ◆ Επίσημο Μέλος του International Association of Patristic Studies από το 2007
- ◆ National Correspondent of International Association of Patristic Studies for Greece since 2011.
- ◆ Εκλεγμένο μέλος στο Συμβούλιο of International Association of Patristic Studies in 2015-2019.
- ◆ Senior Fellow of the Sophia Institute of Eastern Christianity, in the New York, ύστερα από εισήγηση του προέδρου του, καθηγητή θεολογίας στο Πανεπιστήμιο του Columbia of America π. John Anthony McGuckin, από το 2013.

- ◆ Senior Fellow of the Institute for Studies of Eastern Christianity (ISEC), in New York, από το 2017.
- ◆ Τακτικό Μέλος στην Ελληνική Ονοματολογική Εταιρεία.
- ◆ Τακτικό Μέλος στη Διεθνή Εταιρεία Ελλήνων Λογοτεχνών και Καλλιτεχνών.
- ◆ Τακτικό μέλος της Πανελλήνιας Ένωσης Φιλολόγων.
- ◆ Μέλος του ΔΣ of Institute for Studies in Eastern Christianity 2020-

ΠΡΟΣΘΕΤΙΚΑ:

1. Συμμετοχή σε Θεολογικά και Φιλολογικά Συνέδρια με παρουσίαση εισηγήσεων:

- 1) Δ' Θεολογικό Συνέδριο Μεταπτυχιακών Φοιτητών στο Βόλο (27-29 Ιουλίου 1998) με θέμα: «Η αποστολή της Εκκλησίας στο σύγχρονο κόσμο», υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος και Αλμυρού, συνδρομή του Μακαριστού Μητροπολίτου και μετέπειτα αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κυρού Χριστόδουλου.
- 2) ΣΤ' Θεολογικό Συνέδριο Μεταπτυχιακών Φοιτητών στο Βόλο (14-17 Ιουλίου 2000) με θέμα: «Εκκλησία και Κόσμος στην προοπτική της νέας χιλιετίας», υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος και Αλμυρού, συνδρομή του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Ιγνατίου.
- 3) Ζ' Θεολογικό Συνέδριο Μεταπτυχιακών Φοιτητών στην Κέρκυρα (7-10 Ιουλίου 2001) με θέμα: «Οικουμενικότητα - Παγκοσμιότητα», υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Κερκύρας, συνδρομή του Μακαριστού Μητροπολίτου κυρού Τιμοθέου.
- 4) Η' Θεολογικό Συνέδριο Μεταπτυχιακών Φοιτητών στην Σύρο (6-8 Ιουλίου 2002) με θέμα: «Ορθοδοξία, Εθνικισμός και Θρησκευτικός Φανατισμός», υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Σύρου και Τήνου, συνδρομή του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Δωροθέου.
- 5) ΣΤ' Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ελλάδος και Κύπρου με θέμα: «Η γοητεία του Βυζαντίου άλλοτε και τώρα» (Αθήνα 22 -25 Σεπτεμβρίου 2005), κεντρικό κτήριο Πανεπιστημίου Αθηνών, Φιλοσοφική Σχολή Ζωγράφου.
- 6) ΙΒ' Θεολογικό Συνέδριο Μεταπτυχιακών Φοιτητών στη Λειβαδιά – Αλίαρτο (10-12 Νοεμβρίου 2006) με θέμα: «Πολιτική και Θρησκεία», υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Θηβών και Λεβαδείας, συνδρομή του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Ιερωνύμου, νυν Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος. Παρουσίαση Εισηγήσεως με θέμα: «Ο Άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας και οι σχέσεις του με τον έπαρχο Ορέστη και τη φιλόσοφο Υπατία».
- 7) ΙΓ' Θεολογικό Συνέδριο Μεταπτυχιακών Φοιτητών στην Πάτρα (9-11 Νοεμβρίου 2007) με θέμα: «Εκκλησία και Βία και το μαρτύριο του Αποστόλου

Ανδρέα», υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Αχαϊας, συνδρομή του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Χρυσοστόμου.

8) ΙΔ' Θεολογικό Συνέδριο Μεταπτυχιακών Φοιτητών στην Καλαμάτα (4-7 Ιουλίου 2008) με θέμα: «Παιδεία, Πολιτισμός και Εκκλησία. Η Συμβολή της Θεολογίας», υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Μεσσηνίας, συνδρομή του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Χρυσοστόμου Γ'. Παρουσίαση Εισηγήσεως με θέμα: «Η «περί παιδών αγωγή» κατά τον Πλούταρχο και τον Ιωάννη το Χρυσόστομο».

9) ΙΕ' Θεολογικό Συνέδριο Μεταπτυχιακών Φοιτητών στην Πάρο (3-5 Ιουλίου 2009) με θέμα: «Mare Nostrum: Μεσόγειος και Χριστιανισμός διά μέσου των αιώνων», υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Παροναξίας, συνδρομή του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Καλλινίκου. Παρουσίαση Εισηγήσεως με θέμα: «Η Παναγία των Σκαλών θεμέλιο του χριστιανικού αισθήματος των Αμοργίνων».

10) Παγκόσμιο Συνέδριο Νεοελληνικών Σπουδών υπό την αιγίδα του Δήμου Αθηναίων (3-5 Ιουλίου 2008)

11) Παγκόσμιο Συνέδριο Βυζαντινών Σπουδών υπό την αιγίδα του Δήμου Αθηναίων (25-27 Ιουλίου 2009)

12) Β' Συνέδριο Νέων Ερευνητών με θέμα: «Θρησκεία και Πολιτική», Σύλλογος Μεταπτυχιακών Σπουδαστών Ιστορίας και Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ, υπό την αιγίδα του τμήματος Ιστορίας και Αρχαιολογίας, 22 -24 Απριλίου 2010, στο κεντρικό Κτήριο Πανεπιστημίου Αθηνών.

13) ΙΣΤ' Θεολογικό Συνέδριο Μεταπτυχιακών Φοιτητών στη Σάμο (2-6 Ιουλίου 2010) με θέμα: «Ο Θεολογικός Λόγος σε περιόδους κρίσεων», υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Σάμου, Ικαρίας και Κορσεών, συνδρομή του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Ευσεβίου. Παρουσίαση Εισηγήσεως με θέμα: ««Σκάνδαλον Οικουμενικόν». Η απόρριψη του όρου «Θεοτόκος» από τον Νεστόριο Κωνσταντινουπόλεως και η ανασκευή της διδασκαλίας του από τον Κύριλλο Αλεξανδρείας».

14) Συμμετοχή στο 18^ο Διεθνές Οικουμενικό Συνέδριο στην Ορθόδοξη Πνευματικότητα στο Μοναστήρι του Bose στην Ιταλία (7-10 Σεπτεμβρίου 2010) με θέμα: «Κοινωνία και Ερημία».

15) ΙΖ' Θεολογικό Συνέδριο Μεταπτυχιακών Φοιτητών στη Λέσβο (3-5 Ιουλίου 2011) με θέμα: «Ο «Ξένος» στη Θεολογία: Η πρόκληση της ετερότητας», υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Λέσβου, Καλύμνου και Αστυπαλαίας, συνδρομή του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Παϊσίου. Παρουσίαση Εισηγήσεως με θέμα: «Η αγάπη του «Ξένου» προς τους ξένους, κατά τον Ιωάννη το Χρυσόστομο».

16) Συμμετοχή στο 15^ο Διεθνές Συνέδριο Πατερικών Σπουδών στην Οξφόρδη, 6/8/2007 – 11/8/2007.

17) Συμμετοχή στο 16^ο Διεθνές Συνέδριο Πατερικών Σπουδών με θέμα ομιλίας The rejection of the term Theotokos by Nestorius Constantinople and the refutation of his teaching by Cyril of Alexandria, στην Οξφόρδη, 7/8/2011 – 13/8/2011.

- 18)** Συμμετοχή στο 19^ο Διεθνές Οικουμενικό Συνέδριο στην Ορθόδοξη Πνευματικότητα στο Μοναστήρι του Bose στην Ιταλία (8-11 Σεπτεμβρίου 2011) με θέμα: «Ο Λόγος του Θεού στην πνευματική ζωή».
- 19)** Συμμετοχή στο ΙΗ' Θεολογικό Συνέδριο Μεταπτυχιακών Φοιτητών στη Σαντορίνη (6-9 Ιουλίου 2012) με θέμα: «Μεταβέβηκεν εκ του θανάτου εις την ζωήν. Ο θάνατος και η Ανάσταση στη θεολογία και ζωή της Εκκλησία», υπό την αιγίδα της Ιεράς Μητροπόλεως Θήρας, Αμοργού και Νήσων, συνδρομή του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ. Επιφανίου. Παρουσίαση Εισηγήσεως με θέμα: «Πρωτότοκος των νεκρών εγένετο. Ο Θάνατος και η Ανάσταση του Ενανθρωπήσαντος Λόγου στα κείμενα του Αγίου Κυρίλλου Αλεξανδρείας».
- 20)** Συμμετοχή στο 1^ο Συνέδριο Πατερικών Σπουδών στο Εθνικό Πανεπιστήμιο του Cuyo στο San Juan στην Αργεντινή στις 8-10/8/2012 με παρουσίαση εισήγησης με θέμα “Christ: true God and true man. The mystery of Incarnation according to Cyril of Alexandria”.
- 21)** Συμμετοχή στο 20^ο Διεθνές Οικουμενικό Συνέδριο στην Ορθόδοξη Πνευματικότητα στο Μοναστήρι του Bose στην Ιταλία (5-8 Σεπτεμβρίου 2012) με θέμα: «Man – Custodian of creation».
- 22)** Συμμετοχή στο 8^ο Πατερικό Συνέδριο στην Ιρλανδία, διοργάνωση Πανεπιστήμιο του Maynooth – St. Patrick College 10-13/10/2012 με παρουσίαση εισήγησης με θέμα: «*The Presence of God in the interpretation of the Psalms by Cyril of Alexandria*».
- 23)** Συμμετοχή στο International conference commemorating the 1700th Anniversary of the Edict Milan, 31/5/2013- 2/6/2013, στη Νίκαια της Σερβίας με θέμα: «Emperor Constantine and the theology of Christianity from his autocracy to the second Ecumenical Council».
- 24)** Συμμετοχή στο International Symposium of Byzantologists, NIS AND BYZANTIUM XII, “CONSTANTINE, IN HOC SIGNO VINCES, 313 – 2013”, 3-6 Ιουνίου 2013, στη Νίκαια της Σερβίας με παρουσίασης εισήγησης: «The knowledge of the Triune God according to Isidore of Pelusium».
- 25)** Συμμετοχή στο Patristic Studies in the Twenty-first Century An International Conference to Mark the 50th Anniversary of AIEP/IAPS, στο Hebrew University of Jerusalem, με θέμα εισήγησης: Orthodox Christianity and Modernity. Παράλληλα ήμουν chairman σε μία άλλη συνέδρια του ίδιου Συνεδρίου, 25-28 Ιουνίου 2013.
- 26)** Συμμετοχή στο «The 11th international conference on Origen studies: Colloquium Origenianum Undecimum ‘Origen and Origenism in the History of Western Thought’ Aarhus University 26-31 August 2013, με θέμα εισήγησης: The influence of Origen on John Scotus Erigena. Παράλληλα ήμουν chairman σε μία άλλη συνέδρια του ίδιου Συνεδρίου.
- 27)** Συμμετοχή στο The “Early Christian Centuries Conference” (formerly entitled “Prayer and Spirituality in the Early Church”), on the theme “Men and Women in Early Christianity”, will be held at St Patrick’s Campus of Australian Catholic

University, Melbourne, 3-5 October 2013, με παρουσίαση εισήγησης «The status of women and men in marriage by John Chrysostom».

28) Συμμετοχή στο International Patristic Conference: Between, "religio licita" and "religio regalis". The Church and Theology of the Time of Changes (w. 1700. Anniversary of the Edict of Milan), 21-23 October 2013, The John Paul II Catholic University of Lublin, με παρουσίαση εισήγησης « The Divine Nature then is Boundless and Hard to Understand; and All that We Can Comprehend of Him is His Boundlessness" (Oration 38, 7). Gregory's Nazianzen Trinitarian Teaching Based on His Twentieth Theological Oration».

29) 5th International Conference 'Asceticism, Monasticism and Holiness in Eastern Orthodox Christianity', held at Union Theological Seminary in New York, on Dec 6th 2013 under the aegis of the Sophia Institute", my paper was: Humanity's Reconciliation with the Divine through the Mystery of the Incarnation of the Word in the Thought of St. Isidore of Pelusium and St. Cyril of Alexandria.

30) Συμμετοχή στο Kellogg College, the Oxford Centre for Late Antiquity, and the Oxford Centre for the Study of Religion in Public Life: «Constantine and the Grandeur that was Rome», An Interdisciplinary Symposium: www.constantine2013.org, 11–12 December 2013 με παρουσίαση εισήγησης: "Constantine and Christianity through the writings of Lactantius and Eusebius of Caesarea"

31) Συμμετοχή στο First International Conference on Christian Egypt "Thought and Culture in Egypt 284-641A.D", History Department, Faculty of Arts, Ain Shams University Cairo 1-3 April 2014, με παρουσίαση εισηγήσεως: "Cyril of Alexandria (412-444) and his patriarchic period according Socrates Scholasticus".

32) Συμμετοχή στο Διεθνές μεταπτυχιακό - μεταδιδακτορικό σεμινάριο με θέμα «Χειροτονία των γυναικών και Ορθόδοξη Θεολογία», που οργανώνει το Κέντρο Οικουμενικών, Ιεραποστολικών και Περιβαλλοντικών Μελετών «Μητροπολίτης Παντελεήμων Παπαγεωργίου» στη Θεολογική Σχολή του ΑΠΘ, 2013-2014 με παρουσίαση εισηγήσεως τη Δευτέρα 28 Απριλίου 2014 με θέμα: «Η θέση της γυναικάς στην Εκκλησία μέσα από τα πατερικά κείμενα έως και την Πέμπτη Οικουμενική Σύνοδο».

33) The Fifth International Symposium "Tradition of the Theotokos' Veneration in Orthodox Church" (History, Culture, Theology) Tbilisi, (Τυφλίδα της Γεωργίας) 12-19 May, 2014, με παρουσίαση εισηγήσεως: « The Modulation of the Term THEOTOKOS from the Fathers of 2nd Century to Cyril of Alexandria».

34) COLLOQUIUM CLEMENTINUM II Clement's Biblical Exegesis, Conference organized as part of the research project GAČR P401/12/G168 History and Interpretation of the Bible Held at Palacký University in Olomouc, Sts. Cyril and Methodius Faculty of Theology, Univerzitní 22, May 29–31, 2014, presentation of the paper: "In a man who loves wisdom the father will be glad." Stromata A1. Clement's of Alexandria teaching about the cryptic tradition in the Apocryphical books of the Bible.

- 35)** ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΚΡΥΦΗ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ, Η Αρχαία Χριστιανική Γραμματεία και τα Χριστιανικά Απόκρυφα, Θεσσαλονίκη, 26-29 Ιουνίου 2014, με θέμα εισηγήσεως: "In a man who loves wisdom the father will be glad." Stromata A1. Clement's of Alexandria teaching about the cryptic tradition in the Apocryphical books of the Bible.
- 36)** The Fifth British Patristics Conference is being hosted this year by King's College London at Queen Mary University in London from 3-5 September 2014. My paper's title: "Embracing Greek Thinking while Rejecting Pagan Cults in some Fathers of the 4th-5th centuries".
- 37)** XIII International Colloquium on Gregory of Nyssa Gregory of Nyssa's In Canticum Canticorum, in Rome 17-20 September 2014. My paper's title: "The understanding of the mystical knowledge and vision of God to Moses on the Song of Songs". Also I was Chair in the session of Saturday 20/9/2014 in Aula A101.
- 38)** The third International Research Conference «THE WORLD OF ISLAM: HISTORY, SOCIETY, CULTURE» Margarita Rudomino All-Russia State Library for Foreign Literature, Moscow, Russia, October 22–24, 2014. My paper's title: "The Person of Holy Virgin Mary in the Christianity and Quran".
- 39)** Friday, December 5th, 2014, the Sixth Annual Conference of the Sophia Institute (by professor J.A. McGuckin) will be held at Union Theological Seminary in New York City (3041 Broadway @ 121 st Street, New York, NY 10027). The theme for the conference is Healing Reconciliation & Forgiveness in Eastern Orthodox Perspectives. Sophia Institute, 6th annual International Conference. My paper was: The priest as reconciler in the teaching of St. Isidore of Pelusium.
- 40)** Deaconesses, Ordination of Women and Orthodox Theology, International Conference to honor professor emeritus Evangelos Theodorou, in Aristotle University of Thessaloniki, 22-24 January 2015. Η εισήγησή μου είχε θέμα: Η θέση της γυναικας στην Εκκλησία σύμφωνα με τα πατερικά κείμενα και τα κείμενα των συνόδων έως και την Πέμπτη Οικουμενική Σύνοδο
- 41)** Συμμετοχή στο The Second International Conference on Christian Egypt "Historiography in Egypt 284-641 A.D.: Historical, Ecclesiastical, Documentary, and Archaeological Evidence", History Department, Faculty of Arts, Ain Shams University Cairo 5-7 May 2015, με παρουσίαση εισηγήσεως: "Athanasius of Alexandria and the Kingdom of Desert".
- 42)** XVII. International Conference on Patristic Studies, Oxford 10 August - 14 August 2015, with presentation of paper, "The comparison of the triadological teaching of Isidore Pelusium and Cyril of Alexandria".
- 43)** Συμμετοχή στο 23rd International Ecumenical Conference on Orthodox Spirituality in Collaboration on Orthodox Churches in Bosc of Italy, with title: Mercy and Forgiveness, 9-12 September 2015. Υποτροφία με όλα τα έξοδα καλυμμένα από το τους διοργανωτές του συνεδρίου
- 44)** Συμμετοχή στο 7th Conference the Sophia Institute Conference December 4th 2015, in New York, on theme of "The sacred Arts of Eastern Orthodoxy".

Παρουσίαση Εισήγησης με θέμα «The use of icons as liturgical vessels in the Orthodox Church on the basis of the Patristic teaching».

45) Συμμετοχή στο 2nd International Patristic Conference - KUL Lublin, Poland, 17-19 May 2016, *The Church Fathers in polemics against heresies*, with presentation of paper: " The divine personhood of the Holy Spirit in the teaching of Gregory of Nazianzus".

46) Συμμετοχή στο 15th International Symposium Nis and Byzantium, "Byzantium across time and space", 3-5 June 2016, with presentation of paper: "Orthodoxy Gnosiology and Ontology of the Triune God of Nicholas bishop Methone". Επιπλέον προήδρευσα σε μία συνεδρία.

47) Συμμετοχή στο 1st International Congress Tucuman of Argentina, 13-15 June 2016, on theme of "Eucaristia: Del Mysterio de Christo al hombre divinizado", with presentation of paper: "The mystery of the Eucharist in the works of Nicolas Cabasilas". Επιπλέον προήδρευσα σε μία συνεδρία.

48) Συμμετοχή στο 23rd International Congress of Byzantine Studies. Byzantium a world of changes, Belgrade Serbia 22-27 August 2016, with presentation of three papers: i) Isidore of Pelusium and the use of the Holy Bible in his epistles, 23 August 2016, ii) The term perichoresis from Cappadocian to Maximus Confessor, 24 August 2016, iii) The pneumatology of Great Basilios in his treatise to Amphilochius Ikonium, 24 August 2016.

49) Συμμετοχή στο 6th British Patristics conference in University of Birmingham 5-7 September 2016, with presentation of paper: "The use of the Pauline literature in the dogmatic teaching of John Damascenes".

50) . 10th annual conference of the Asia-Pacific Early Christian Studies Society, to be held at the State University for Aerospace Instrumentation in St Petersburg, Russia, from 8-11 September 2016, with presentation of the paper: The Heretic Gnostic and the Real 'Gnostic' in Christ according to the Teaching of Irenaeus of Lyon.

51) Συμμετοχή στο Διεθνές Συνέδριο με τίτλο: «Anti- Bullying Practices» (ABP- 2016), το οποίο έλαβε χώρα την 20^η Σεπτεμβρίου 2016 στην Αθήνα, που διοργανώθηκε από την ερευνητική ομάδα DAISSy του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου.

52) Συμμετοχή στο Διεθνές Συνέδριο με τίτλο: «DC-Me 2: Digital Challenges for Museum Experts», το οποίο έλαβε χώρα την 25^η Νοεμβρίου 2016 στην Αθήνα, που διοργανώθηκε από την ερευνητική ομάδα DAISSy του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου και το Ελληνικό Τμήμα του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων (ICOM).

53) Συμμετοχή στο 9th Conference the Sophia Institute Conference December 9th 2016, in New York, on theme of "The Mystical Theology if the Eastern Church". Παρουσίαση Εισήγησης με θέμα « The content of the mystical theology in the writings of Gregory of Nyssa, Dionysius Areopagite, and Maximus the Confessor; Similarities and differences».

- 54)** Συμμετοχή με αναρτημένη εισήγηση στο συνέδριο «Νέος Παιδαγωγός», Αθήνα (Ιδρυμα Ευγενίδου), την 1 & 2α Απριλίου 2017, θέμα εισηγήσεως: «12.Θ.Ε. Ετερότητα και φιλοσοφία στη διαπολιτισμική εκπαίδευση». Επίσης προεδρεύοντα στη συνέδρια της 1^{ης} Απριλίου.
- 55)** Συμμετοχή στο συνέδριο II CONGRESO INTERNACIONAL DE ESTUDIOS PATRÍSTICOS - 28 al 31 Marzo de 2017 in San Juan of Argentina, με παρουσίαση εισήγησης: « "Is the discovery of the Gnostic and Apocryphal gospels as a "weapon" against Christianity? The case of the gospels of Judas and of Maria Magdalena».
- 56)** Συμμετοχή στο 3rd «International conference "Pluralism and Coexistence in Egypt: 1st - 12th centuries" which will be held in Cairo, 2-4 May 2017 by Ain Shams » university in collaboration with The Coptic Orthodox Cultural Center με εισήγηση: **The School of Alexandria and the use of allegorical method from Origen of Alexandria.**
- 57)** Συμμετοχή στο symposium entitled „Archaeology and History of Lydia from Early Lydian Period to the Late Antiquity (8th Cent. B.C.-5th Cent. A.D.)” will take place on May 17-18, 2017 at the Dokuz Eylul University (DEU) in Izmir, Turkey, με παρουσίαση εισήγησης, **The role of Ephesus in the late antiquity from the period of Diocletian to 449AD the «Robber Synod».**
- 58)** Συμμετοχή στο συνέδριο NIŠ AND BYZANTIUM XVI: ~Roman Crown of the Orthodox Kingdom - 800 Years since the Coronation of Stefan the First-Crowned, 3-5 Ιουνίου 2017 με εισήγηση *The heresy of Bogomils and its confrontation by the serbian Prince Stefan Nemanja.*
- 59)** Συμμετοχή στο συνέδριο XXV International Ecumenical Conference on Orthodox Spirituality in collaboration with Orthodox Churches με θέμα: «Το δώρο της Φιλοξενίας», Μοναστήρι του Βοστόκ, 6-9 Σεπτέμβρη 2017.
- 60)** Συμμετοχή στο συνέδριο *Creation, Redemption and Environmental Ethics from the Eastern Christian Perspective*, που διωργανώθη από Institute for Studies of Eastern Christianity (ISEC) of Union Theological Seminary in the city of New York (formely the Sophia Institute of Eastern Orthodox and Byzantine Studies) and the Center for Earth Ethics at Union Theological Seminary, στο campus of Union Theological Seminary New York on Friday, December 8th 2017, με παρουσίαση εισηγήσεως με θέμα: «**Creation ex nihilo, the meaning of the time in God and the context of man's time in thought of Basilius of Caesarea and Augustine of Hippo**»
- 61)** Συμμετοχή στο Συνέδριο, Δεύτερο Ετήσιο Συνέδριο Βυζαντινών και Μεσαιωνικών Σπουδών, που διοργανώνει η Βυζαντινολογική Εταιρεία Κύπρου στη Λευκωσία στις 12, 13 και 14 Ιανουαρίου 2018 με παρουσίαση εισηγήσεως με θέμα: **«Μοιχεία, Αρσενοκοιτία και Παλλακεία στο Βυζάντιο».**
- 62).** Συμμετοχή στο Συνέδριο NIS AND BYZANTIUM XVII, university of Nis in Nis Serbia, 3- 5 Ιουνίου 2018, με θέμα εισηγήσεως: **The ontological and gnosiological terms for the Person of Holy Virgin Mother according to the writings of Epiphanius the Monk (1015 AD).**

- 63). Συμμετοχή στο Συνέδριο, Towards the Prehistory of the Byzantine Liturgical Year Festal Homilies and Festal Liturgies in Late Antique Constantinople Interdisciplinary Conference Regensburg, 3–6 July, 2018, με παρουσίαση εισηγήσεως με θέμα: «**The theological and doxological reference to the Resurrection and the Pentecost according to the orations of Gregory Nazianzen XLI and XLV**».
- 64) Συμμετοχή στο Συνέδριο, International Medieval Congress 2018, held at the University of Leeds on 2-5 July 2018, με παρουσίαση εισηγήσεως με θέμα: «**The Perspective of the Kingdom of God in Gregory of Nyssa's Sermons on the Lord's Prayer in Comparison with the Analysis of the Same Prayer in the Writings of Ambrose of Milan and John Chrysostom**
- 65) Συμμετοχή στο Συνέδριο, 7th British patristic Conference 2018, will held in Cardiff University on 5-7 September, με παρουσίαση εισηγήσεως με θέμα: «**The Logos in the teaching of Marcellus of Ancyra and Sabellius**».
- 66) Συμμετοχή στο Συνέδριο, International Conference of Orthodox Theology, "Great Romania. The garden of the mother of God and the Patriarch of Romanian Theology and Spirituality, Father Dumitru Staniloae" στην Timisoara, 1-4 Οκτωβρίου 2018, με παρουσίαση εισήγησης με θέμα: **Experience of God as revelation and knowledge of the Triune God in the works of Dionysius Areopagite and their use in the theology of Dumitru Staniloae**".
- 67) Συμμετοχή στο Συνέδριο του Orthodox Research Group of St. John Conference in Prague on 30 November – 2 Sunday 2018, ως μέλος επιτροπής διοργάνωσης του συνεδρίου και με παρουσίαση εισήγησης «**The donations of the Holy Spirit in the Pneumatology of Cyril of Alexandria**».
- 68) Συμμετοχή στο Συνέδριο του Institute for studies in Eastern Christianity με θέμα «Fully Human: Theological Anthropology and Human Flourishing in the 21st Century», στο on the campus of Union Theological Seminary (3041 Broadway @ 121st St, New York, NY 10027) on Friday, December 7th, 2018, θέμα εισηγήσεως: «**Christian Anthropology and the relation with Positive Psychology and Human Flourishing in the 21st Century through the Orthodox Christian Teaching**»
- 69) Συμμετοχή στο Συνέδριο "Sanctity of Human Life: Inborn Abilities and Prospect", στο Volyn της Ουκρανίας που διοργανώνεται από το Υπουργείο Παιδείας και την Ουκρανική Εκκλησία στις 30 Μαΐου 2019 με θέμα εισηγήσεως (προσκεκλημένη ομιλήτρια): «**The concept of sanctity and holiness in Scripture. Ontological, Anthropological and Ecclesiological aspects**».
- 70) Συμμετοχή στο Συνέδριο NIS AND BYZANTIUM XVIII, university of Nis in Nis Serbia, 3- 5 Ιουνίου 2019, με θέμα εισηγήσεως: "The ontology of human personhood is its Divine image", the anthropology of st. Justin's Popovic". Προεδρεύουσα σε συνεδρία
- 71) Συμμετοχή στο Συνέδριο Dis/embodiment and Im/materiality: Dis/embodiment and Im/materiality: Uncovering the Body, Gender and Sexuality in Philosophies of Late Antiquity. In Memoriam Marianne Sághy (1961–2018) June

6-8, 2019 Central European University, Budapest, Hungary με θέμα εισήγησης: «The Aspect of the Body in the Writing of On the Soul and the Resurrection by Gregory of Nyssa».

72) Συμμετοχή στο Συνέδριο «Byzantine Liturgy and the Jews», στο Sibiu in Romania, 9-11 Ιουλίου 2019, με θέμα εισήγησης: «**The Psalms, the hymns and the texts of the Old Testament and their use in Holy Monday and Tuesday**»

73) Συμμετοχή στο XVIII. International Conference on Patristic Studies Oxford 19 August - 24 August 2019, με θέμα εισηγήσεως: "Cyril of Alexandria and Julian the Emperor in dialogue for the ancient Greek philosophy and paganism".

74) III Catholic University of Lublin in Lublin: «The Bible in the Patristic Time – Translations & Spiritual Interpretation in the 1600th Anniversary of the Death of St. Jerome», με θέμα παρουσίασης: John Chrysostom's teaching about the Holy Bible and the necessity of reading it daily».

75) Συμμετοχή στο Συνέδριο της Ιεράς Συνόδου για την επανάσταση του 1821, Οκτώβριος 2019 με παρουσίαση εισήγησης με θέμα: «**Ιωσήφ Ρωγών, ο ματωμένος επίσκοπος στην πολιορκία του Μεσολογγίου**».

76) Συμμετοχή στο Συνέδριο του Orthodox Research Group of St. John Conference in Cluj-Napoca, Romania 30th November-2 December 2019, ως μέλος επιτροπής διοργάνωσης του συνέδριου και με παρουσίαση εισήγησης με θέμα «**Human 'Image and Likeness' of God in the anthropology of Cyril of Alexandria in his commentaries on Pentateuch**».

77) Συμμετοχή στο Συνέδριο με γενικότερο θέμα Engaging Orthodox Christian theology with today's world. *The Canonical and Ethical Responses of Eastern Orthodoxy to the Challenges of Modernity*. The Conference will take place on the campus of Union Theological Seminary (3041 Broadway @ 121st St, New York, NY 10027) on Friday, December 6, 2019 του Institute for Studies in Eastern Christianity at Union Theological Seminary in the City of New York. Παρουσίαση εισήγησης με θέμα: *Is really the ethic of the Eastern Orthodoxy against the "modernity" of human rights?*

78) Συμμετοχή στο Συνέδριο Τρίτο Διεθνές Συνέδριο Βυζαντινών και Μεσαιωνικών Σπουδών, που θα πραγματοποιηθεί στη Λευκωσία της Κύπρου στις 17, 18 και 19 Ιανουαρίου 2020 από τη Βυζαντινολογική Εταιρεία Κύπρου μέ παρουσίασης εισήγησης με θέμα: «*έαντούς ἀτόπως ἡκρωτηρίασαν, αὐτῷ τῷ ἔργῳ ἀκολασίαν ἔαντων μακρόθεν, κατηγοροῦντες*». *Βασίλειος Αγκύρας*, 61. *Το φαινόμενο του ευνουχισμού στην Εκκλησία κατά τη διάρκεια της Βυζαντινής αυτοκρατορίας*.

79) Συμμετοχή σε Ημερίδα στις 9 Ιανουαρίου 2020 με παρουσίαση εισηγήσεως 45 λεπτών με θέμα: «*Το Βασίλειο της Ερήμου στην Διδασκαλία του Αγίου Αθανασίου Αλεξανδρείας*» στο Ευγενίδειο Ίδρυμα.

80) Δεύτερο συνέδριο για τις διακόνισσες, στο Διεθνές Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Θερμές 31 Ιανουαρίου με 2 Φεβρουαρίου 2020 με παρουσίαση εισηγήσεως: «**The person of Deaconess Phoebe in the work of Church Fathers and Ecclesiastic writers in the Early Christianity**»

- 81) Συμμετοχή στο Παγκόσμιο Συνέδριο Αιγυπτιολογίας και μέλος της επιστημονικής επιτροπής Αυτού 9-14 Φεβρουαρίου 2020 στην Αθήνα με παρουσίαση εισήγησης: «**The Egypt roman ascetic women during the roman late antiquity in in the first centuries 6 A.D. “the case of Mary of Egypt”**»
- 82) Συμμετοχή στην Ημερίδα «Πολιτιστικές διαδρομές στις Κυκλαδες-Αμοργός», Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής, 14 Μαρτίου 2020 με παρουσίαση εισηγήσεως, «**Η γυναικα της Αμοργού. Ένας ύμνος στη γυναικεία ικανότητα**».
- 83) Συμμετοχή στην Ημερίδα "Τα μηνύματα του 1821 στο παρόν και στο μέλλον" στις 18 2020 Μαρτίου από τη Διεύθυνση Παιδείας του δήμου Πειραιά με θέμα εισηγήσεως, **Η προσωπικότητα του Καποδίστρια ως Κυβερνήτη της Ελλάδας και η επιτακτική ανάγκη μιμήσεως της πολιτικής του από τους σημερινούς πολιτικούς**.
- 84) Συμμετοχή στο συνέδριο Creation of the World and the notion of time in the texts of Patristic/Byzantine authors" takes place on the 2nd of May 2020, in Wolfson College, Florey Room, με θέμα εισηγήσεως: « **ATHANASIUS' COSMOLOGY AND THE NOTION OF TIME IN HIS WORK: "ON THE INCARNATION – AGAINST THE GREEKS"**
- 85) Συμμετοχή στο συνέδριο "The Church of Christ: Mission, Dialogues of Traditions and Challenges for our time" στην Ουκρανία, Violyn Region στις 21 Μαΐου 2020, οργανωμένο από το Υπουργείο Παιδείας και Επιστημών και η Ορθόδοξη Θεολογική Ακαδημία Volyn, με θέμα εισηγήσεως **Euthanasia ("The Good Death?")**: a presentation of the arguments of the Christian teaching against secular bibliography.
- 86]) Συμμετοχή στο συνέδριο NIŠ AND BYZANTIUM XIX, "In Praise of Truth or the Resurrection of Byzantium", 3-6 June 2020, στη Νίκαια της Σερβίας με θέμα εισηγήσεως: « **The theological and dogmatic teaching of Gregory Palamas on his writing "The Ten Commandments according to Christ"**».
- 87) Συμμετοχή στο Παγκόσμιο Συνέδριο Φιλοσοφίας στην Αθήνα, 10- 14 Ιουνίου 2020 με παρουσίαση εισηγήσεως: «**The Neo-platonism in the Mystical Theology of Dionysius Areopagite and in paraphrases of this text in George Pachymeres**
- 88) Συμμετοχή στο συνέδριο Philokalia through the Philosophy and Theology of St Gregory Palamas., Veroia, Greece: 3-6 July 2020, με παρουσίαση εισήγησης με θέμα: «**The connection of the prayer to the vision of uncreated light according to the teaching of Gregory Palamas**».
- 89) Συμμετοχή στο συνέδριο στο Θ Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος επ' αφορμή της Επεπετείου των 200 χρόνων της Ελληνικής Επανάστασης 17-19 Οκτωβρίου 2020 με θέμα: «**Η Οικονομική Συμβολή της Εκκλησίας στην προετοιμασία του αγώνα αλλά και στην διενέργεια αυτού για την ελευθερία**» Ορισμένη ως εκπρόσωπος-Ομιλήτρια της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών.

90) Συμμετοχή στο συνέδριο στο Ι Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος επ' αφορμή της Επεπετείου των 200 χρόνων της Ελληνικής Επανάστασης 27 Νοεμβρίου 2020 με θέμα: «Βιβλικές και Θεολογικές Αναφορές στα ποιήματα του Σολωμού που αφορούν στον Αγώνα του 1821» Ορισμένη ως εκπρόσωπος-Ομιλήτρια της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών.

91) Παρουσίαση μελέτης «The connection of Soul and Body in Gregory of Nyssa» στο επίσημο κανάλι Association International of Patristic Studies, <https://youtu.be/LezdJSXwmBg>, 10/10/2020

92) Συμμετοχή διαδικτυακή στο bilingual Conference “Christianity and Crisis: Theological Discourses in Antiquity” (November 23-24), οργανωμένο από το Department of Theology and Center for Orthodox Christian Studies of Fordham University (New York) and the Faculty of Theology of the Pontifical Catholic University of Argentina (Bueno Aires) με θέμα εισηγήσεως **The interaction of Ambrose of Milan with the emperor Theodosius the great over the dignity of human life**

93) Συμμετοχή διαδικτυακή στο συνέδριο που διοργανώνει στη Νέα Υόρκη The Institute for Studies in Eastern Christianity (ISEC) of Union Theological Seminary in the City of New York (formerly the Sophia Institute of Eastern Orthodox and Byzantine Studies) conference on the theme of World-Pandemic, Evil and Spiritual Combat the Conference will take place on Friday, December 11th 2020 via Zoom. Με παρουσίαση εισηγήσεως **The suffering in John's Chrysostom thought. Η εισήγηση θα γίνει και στα ελληνικά αλλά και σε άλλη συνεδρία μόνο στα αγγλικά.**

94) Συμμετοχή διαδικτυακή στο συνέδριο Holiness, Perfection, Theosis: Understanding the “Measure of the Stature of the Fullness of Christ” of Orthodox Research Group St. John Chrysostom Third International Theological Online Conference 5-9 December 2020. Με παρουσίαση εισηγήσεως: «The Human Flourishing, according to Christ's Teaching in the Beatitudes and the Perfection of a Human Being according to Eugenics. Are there Common Place between these two Paths of Human Perfection?**”**

95) Συμμετοχή στο συνέδριο με θέμα «The passions in the Platonic tradition, patristics and Late antiquity**», 19-20 Απριλίου 2021, οργάνωση από το Πανεπιστήμιο Luvain, Theology School, McGill University and Adam Mickiewicz University, με θέμα εισήγησης «**Deadly passions in the life of Christians: Isidore of Pelusium and Theodore Stoudites**” .**

96) Προσκεκλημένη Ομιλήτρια στο Πανεπιστήμιο Ferdowsi university of Mashhad, IR ,στο IPAN να μιλήσω για την Παναγία στο Κοράνι και στο Χριστιανισμό.

2. Συμμετοχή σε Ημερίδες και Διημερίδες:

- 1.** Ημερίδα "Ορθοδοξία και Πολιτισμός", με παρουσίαση εισήγησης με θέμα "Ορθοδοξία και προβλήματα σύγχρονων κοινωνιών. (AIDS, Ναρκωτικά, κ.λπ.)", Μάιος 1996, Ιερά Μονή Κοιμήσεως της Θεοτόκου Πεντέλης.
- 2.** Α' Διημερίδα στην Αλιάρτο Λεβαδείας με θέμα: «Θεολογία και Ψυχολογία» (16-17 Φεβρουαρίου 2002) υπό την αιγίδα του τότε μητροπολίτου Ιερωνύμου και μετέπειτα Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος.
- 3.** Ημερίδα του τομέα φιλοσοφίας του ΦΠΨ της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ με θέμα «Η θέση της γυναίκας στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία», με **παρουσίαση εισηγήσεως:** «*Η γυναίκα της Αμοργού κατά τη διάρκεια των 20ου αιώνων*», Αίθουσα Ι. Θεοδωρόπουλου, Κεντρικό κτήριο Πανεπιστημίου Αθηνών.
- 4.** «Η διδασκαλία της Λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και το μέλλον της ανάγνωσης», πραγματοποιήθηκε από τις εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ και το περιοδικό ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ, Σάββατο 17 Απριλίου 2010, στο Πνευματικό Κέντρο Δήμου Αθηναίων (Αμφιθέατρο Αντώνης Τρίτσης).
- 5.** «Γλώσσα και Λατρεία. Νοησιαρχία ή μέθεξις;», πραγματοποιήθηκε από τον Ι.Ν. ΑΓ. Παρασκευής Αττικής, στο Ηλέκτρα Παλλάς στην Αθήνα, Σάββατο 17 Απριλίου, 2010.
- 6.** Ε' Ημερίδα για τη Διαχρονικότητα της Γλώσσας με θέμα: «Η Ελληνική Γλώσσα από την σύσταση του Ελληνικού Κράτους (1830) έως την Μεταρρύθμιση του 1976, Κυριακή 25 Απριλίου 2010, διοργανώθηκε από το Πολιτιστικό Σωματείο για την προαγωγή και διάδοση του ελληνικού λόγου «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ», υπό την αιγίδα του Προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας.
- 7.** Συμμετοχή στη Διημερίδα της Ελληνικής Ονοματολογικής Εταιρείας στη μνήμη του Γεωργίου Ν. Χατζηδάκι για τα 162 από τη γέννησή του. (1848-1941), Πέμπτη και Παρασκευή 11-12 Νοεμβρίου 2010, στο Μέγαρο της Ακαδημίας Αθηνών, υπό την αιγίδα της Ακαδημίας Αθηνών.
- 8.** Συμμετοχή στην Ημερίδα για το έργο του ζωγράφου – αγιογράφου Κωνσταντίνου Αρτέμη, έχοντας την ευθύνη της γραμματειακής υποστήριξης και οργάνωσης της ημερίδας στις 14 Δεκεμβρίου 2013.
- 9.** Παρακολούθηση Ημερίδας του Μεταπτυχιακού Προγράμματος «Σπουδές στην Ορθόδοξη Θεολογία» του ΕΑΠ με θέμα Όψεις της σχέσης Θεολογίας και Λογοτεχνίας, 12 Μαρτίου 2016 στην αίθουσα διαλέξεων του Πολιτιστικού Κέντρου της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών.
- 10.** Παρακολούθηση Ημερίδας του ΕΑΠ «Γέφυρες ανάμεσα στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και την αγορά εργασίας. Η περίπτωση 5 Ευρωπαϊκών Χωρών.», ην Δευτέρα 2 Οκτωβρίου 2017, ώρες 16:00 – 20:00, στο ξενοδοχείο Electra Metropolis Athens, Μητροπόλεως 15, Αθήνα.

Επιστημονική Δράση

- ❖ Μέλος της οργανωτικής επιτροπής στη διοργάνωση του Ενάτου Παγκοσμίου Συνεδρίου για το Γρηγόριο Νύσσης που έλαβε μέρος στην Αθήνα, 7-12 Σεπτεμβρίου 2000, από τον καθηγητή του Πανεπιστημίου Αθηνών κ. Ηλία Δ. Μουτσούλα.
- ❖ Από το 2002, μέλος της επιστημονικής- ερευνητικής ομάδας της καθηγήτριας λαογραφίας του Πανεπιστημίου Αθηνών, Κατερίνας Κορρέ - Ζωγράφου. Σκοπός η συγγραφή ενός βιβλίου για το κρασί στο Αιγαίο.
- ❖ Καθηγητής - σύνδεσμος για την Βουλή των Εφήβων
- ❖ Διοργάνωση και επιμέλεια της ημερίδας του τομέα Φιλοσοφίας της καθηγήτριας Βούλας Λαμπροπούλου και παρουσίαση εισήγησης «Η γυναικά της Αμοργού κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα», ΕΚΠΑ 2005.
- ❖ Διαλέξεις στο Λαϊκό Πανεπιστήμιο – Εταιρεία των φίλων του Λαού (26/3/2007 «Η Χριστολογία του Αγίου Κυρίλλου Αλεξανδρείας», 19/10/2007 «Η Τριαδολογία του Αγίου Κυρίλλου Αλεξανδρείας», 11/3/2008 «Οι τρόποι αποφυγής της αθυμίας στον Ιωάννη το Χρυσόστομο», 3/11/2008 «Η ερμηνεία των Μακαρισμών κατά τον Άγιο Γρηγόριο Νύσσης).
- ❖ Επίσημο Μέλος του International Association of Patristic Studies από το 2007 και από το 2011 εκλεγμένη National Correspondent. Εκλεγμένο μέλος του Συμβουλίου του το 2015-2019.
- ❖ Φιλολογική, θεολογική επιμέλεια και γραμματειακή υποστήριξη στον αφιερωματικό τόμο ΠΟΡΕΙΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ, στη μνήμη του Μακαριστού Πάπα και Πατριάρχη Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής κυρού Πέτρου του Ζ, (2010).
- ❖ Διδασκαλία σεμιναριακών μαθημάτων (16 διδακτικών ωρών) κατά το εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2010-2011 με θέμα : «Γλώσσα των Πατέρων και της Λατρείας».
- ❖ Μέλος του Ανωτάτου Υπηρεσιακού Συμβουλίου της Εκκλησίας της Ελλάδος (Α.Υ.Σ.Ε) για το έτος 2011-2012 κατόπιν προτάσεως του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών κ.κ. Ιερωνύμου Β'.
- ❖ Διδασκαλία σεμιναριακών μαθημάτων (32 διδακτικών ωρών) κατά το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2011-2012 με θέμα : «Γλώσσα των Πατέρων και της Λατρείας».
- ❖ Διδασκαλία σεμιναριακών μαθημάτων (28 διδακτικών ωρών) κατά το χειμερινό και εαρινό εξάμηνο του ακαδημαϊκού έτους 2012-2013 με θέμα: «Γλώσσα των Πατέρων και της Λατρείας».
- ❖ Παρακολούθηση σεμιναρίου από την Μονάδα Οργάνωσης και Διαχείρισης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων με θέμα «Ψηφιακή Σύγκλιση και Προγράμματα ΕΣΠΑ», 14-18 Μαΐου 2012 στο χώρο της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών.

- ❖ Καλεσμένη ομιλήτρια για θεολογικά, ιστορικά και φιλολογικά θέματα σε φανατικές εκπομπές του Ραδιοφώνου της Εκκλησίας της Ελλάδος και της Μητρόπολης Πειραιά.
- ❖ Μέλος της Complutence Grupo de investigación του Universidad Complutense de Madrid. (Κοιτική επιτροπή).
- ❖ Μέλος της ομάδας σύνταξης και έκδοσης του περιοδικού De Medio Aevo, Comité Editorial 3. Sección Pensamiento από το 2103
- ❖ Είμαι reviewer, Μέλος της ομάδας σύνταξης και έκδοσης του περιοδικού American Journal of Educational Research από το Δεκέμβριο 2013, Sciknow Publications Ltd.
- ❖ Είμαι reviewer, Μέλος της ομάδας σύνταξης και έκδοσης του περιοδικού for Journal of Social Philosophy Research από το Δεκέμβριο 2013, Sciknow Publications Ltd.
- ❖ Είμαι reviewer, Μέλος της ομάδας σύνταξης και έκδοσης του περιοδικού Editorial Board Member - Research Publish Journals.
- ❖ Είμαι reviewer, Μέλος της ομάδας σύνταξης και έκδοσης του περιοδικού International Journal of Arts από το Δεκέμβριο του 2013
- ❖ Είμαι reviewer, Μέλος της ομάδας σύνταξης και έκδοσης του περιοδικού American Journal of Sociological Research από το Δεκέμβριο του 2013
- ❖ Είμαι reviewer, Μέλος της ομάδας σύνταξης και έκδοσης του περιοδικού International Journal of Applied Sociology από το Δεκέμβριο του 2013.
- ❖ Είμαι κοιτής/reviewer στο επιστημονικό περιοδικό la revista Arte, Individuo y Sociedad, (ISSN 1131-5598, ISSN-e 1988-2408) editada por el Servicio de Publicaciones de la Universidad Complutense de Madrid, 2020.
- ❖ Ομιλία στον Β' Αντιαιρετικό Σεμινάριο της Ιεράς Μητροπόλεως Κηφισίας με θέμα: «Απόστολος Μακράκης», στο πνευματικό κέντρο του Ι.Ν. Αγίας Τριάδας Κηφισίας, στις 16/12/2013.
- ❖ Ένταξη στο Μητρώο Εκπαιδευτών του Ιδρύματος Ποιμαντικής , 2016, Επιμόρφωσης της Ιεράς Αρχιεπισκοπή Αθηνών
- ❖ Ομιλία στον Γ' Αντιαιρετικό Σεμινάριο της Ιεράς Μητροπόλεως Κηφισίας με θέμα: «Άγιοι μεθοδεῖες: Άγιος Κύριλλος Άλεξανδρείας καί ή περίπτωση της Υπατίας», στο πνευματικό κέντρο του Ι.Ν. Αγίας Τριάδας Κηφισίας, στις 19/11/2014.
- ❖ Μέλος της ομάδας σύνταξης και έκδοσης του περιοδικού Philosophical Papers and Review από το 2015
- ❖ Μέλος της ομάδας σύνταξης και έκδοσης του περιοδικού American Journal of Educational Research.
- ❖ Έχω αριθμούς ID στις μηχανές διεθνούς αναζήτησης, Scopus ID: 55652207600 & ID Orcid.org/0000-0002-8852-9907.
- ❖ Μέλος του Συνδέσμου Ελληνίδων Επιστημόνων
- ❖ Εισήγηση με θέμα: «Η αντιμετώπιση της φτώχειας από την Εκκλησία (Κ.Δ. Πατέρες της Εκκλησίας, σύγχρονη πρακτική) στα πλαίσια ερευνητικής εργασίας της Α λυκείου με θέμα: «Φτώχεια, αιτίες,

συνέπειες, τρόποι αντιμετώπισης». στο Πειραματικό Γενικό Λύκειο Αγίων Αναργύρων στις 7 Μαρτίου 2012.

- ❖ Παρουσίαση εισηγήσεων με θέματα α. Εικονομαχία και β. Σχίσμα 1054, στο πλαίσιο των μαθημάτων Βυζαντινής Φιλοσοφίας που διεξήχθησαν από το Νέο Κύκλο Κωνσταντινοπολιτών στα πλαίσια των Πνευματικών –Μορφωτικών του Προγραμμάτων, κατά τη χρονική διάρκεια Οκτώβριος 2012 –Μάιος 2013.
- ❖ Εισηγήτρια στο σεμινάριο Υποψηφίων Κατηχητών της Αποστολικής Διακονίας 2015-2016 με θέμα: «Σχολικός εκφοβισμός. Μαθητές και εκπαιδευτικοί σε δράση και αντίδραση»
- ❖ Εισηγήτρια στο σεμινάριο Υποψηφίων Κατηχητών της Αποστολικής Διακονίας 2016-2017 με θέμα: «Η σχέση οικογένειας και σχολείου, θεμέλιο στην ανάπτυξη των παιδιών (Ο σχολικός εκφοβισμός)».
- ❖ Βεβαίωση ότι διετέλεσε μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής του Συνεδρίου με τίτλο: «Νέος Παιδαγωγός», που έγινε στην Αθήνα (Ιδρυμα Ευγενίδου), την 1η & 2α Απριλίου 2017, με την ιδιότητα του Κριτή συνεδριακών εργασιών και εκδόσεων πρακτικών.
- ❖ Κριτής συνεδριακών εργασιών και εκδόσεων πρακτικών στο 5^ο Πανελλήνιο Εκπαιδευτικό Συνέδριο Κεντρικής Μακεδονίας «Αξιοποίηση των ΤΠΕ στη Διδακτική Πράξη», Θεσσαλονίκη 27-29 Απριλίου 2018.
- ❖ Κριτής συνεδριακών εργασιών και εκδόσεων πρακτικών στο 5 Πανελλήνιο Εκπαιδευτικό Συνέδριο «Νέος Παιδαγωγός», Αθήνα 28-29 Απριλίου 2018, και προεδρεύουσα σε συνεδρία.
- ❖ Μέλος της ομάδας σύνταξης και έκδοσης του περιοδικού International Journal of European Studies από το 2017.
- ❖ Εισηγήτρια στο σεμινάριο Υποψηφίων Κατηχητών της Αποστολικής Διακονίας 2017-2018 με θέμα: «Σχολικός εκφοβισμός. Μαθητές και εκπαιδευτικοί σε δράση και αντίδραση».
- ❖ Μέλος επιστημονικής επιτροπής του συνεδρίου «A terracotta vessel form and other related vessels in the hellenistic, Roman and Early Byzantine Mediterranean- An International Symposium, May 17-21, 2018, Izmir, Turkey.
- ❖ 2018: Εκπαιδεύτρια-Εισηγήτρια στο Ίδρυμα Ποιμαντικής Επιμόρφωσης της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών διδασκαλία 4 ωρών σε συνεργασία με τη Μητρόπολη Γόρτυνος στις 17 Μαΐου με θέμα: «Λανθασμένες και ορθή προσέγγιση στην σχέση ασθένειας και αμαρτίας».
- ❖ Εισηγήτρια στο σεμινάριο Υποψηφίων Κατηχητών της Αποστολικής Διακονίας 2018-2019 με θέμα: «Σχολικός εκφοβισμός. Μαθητές και εκπαιδευτικοί σε δράση και αντίδραση. Η συνεργασία σχολείου οικογενείας.»
- ❖ 2019: Εκπαιδεύτρια-Εισηγήτρια 16 ωρών στο Ίδρυμα Ποιμαντικής Επιμόρφωσης της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών με θέμα: «Ποιμαντική

και ψυχολογικά και αναπτυξιακά προβλήματα νηπίων και παιδιών», 12 Μαρτίου, 24 Μαρτίου 2019 και 16 Απριλίου 2019.

- ❖ 2019 – σήμερα: Επιστημονική επιτροπή και μέλος του Ινστιτούτου Αιγυπτιολογίας.
- ❖ Μέλος και Επιστημονική Επιτροπή του St John Chrysostom Orthodox Research Group, διεθνής επιστημονικός οργανισμός ορθόδοξων επιστημόνων θεολόγων.
- ❖ Βεβαίωση ότι διετέλεσε μέλος της Οργανωτικής Επιτροπής του Συνεδρίου με τίτλο: «Νέος Παιδαγωγός», που έγινε στην Αθήνα (Ιδρυμα Ευγενίδου), την 11η & 12η Μαΐου 2018, με την ιδιότητα του Κριτή συνεδριακών εργασιών και εκδόσεων πρακτικών.
- ❖ Εισηγήτρια στο σεμινάριο Υποψηφίων Κατηχητών της Αποστολικής Διακονίας 2019-2020 με θέμα: «Σχολικός εκφοβισμός. Μαθητές και εκπαιδευτικοί σε δράση και αντίδραση. Η συνεργασία σχολείου οικογενείας.»
- ❖ Μέλος στον International Orthodox Theological Association από το 2019.
- ❖ Εκπαιδεύτρια Επιμόρφωσης στο Ίδρυμα Ποιμαντικής Επιμόρφωσης της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών, Ιούνιος- Ιούλιος 2020, 20 ωρών με θέματα: « Η οικογένεια ως σύστημα, η λειτουργική οικογένεια- η κρίση στο θεσμό της Οικογένειας», «Προγράμματα Ποιμαντικής για τον γάμο και την Οικογένεια. Πρωτοβουλίες για δραστηριότητες και εκπαίδευση από την περίοδο προ του γάμου, ως τον έγγαμο βίο και τις σχολές γονέων» και «Αξιολόγηση εκπαίδευσης».
- ❖ Κριτής του 1ου Πανελλήνιου Διαγωνισμού Ηλεκτρονικής Αίθουσας Ασύγχρονης Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης που διοργάνωσε η Επιστημονική Ένωση για την Προώθηση της Εκπαίδευτικής Καινοτομίας (ΕΕΠΕΚ), 2019-2020.
- ❖ Ένταξη στο Μητρώο Εκπαιδευτών του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του ΕΚΠΑ στα θεματικά πεδία Θεολογία και Θρησκειολογία με ΑΜΕ-ΕΚΠΑ: 1129202013
- ❖ Ένταξη στο Μητρώο Εκπαιδευτών του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του ΠΑΔΑ απόφαση 02/19-01-2021 (ΑΓΑ: ΦΝΩΧ46Μ9ΞΖ-Σ6Φ)
- ❖ Ένταξη στο Μητρώο Εκπαιδευτών του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, 28/5/2021
- ❖ Ένταξη στο Μητρώο Εκπαιδευτών του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του Διεθνούς Πανεπιστημίου της Ελλάδος, 26/05/2021
- ❖ Ένταξη στο Μητρώο Εκπαιδευτών του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του Πανεπιστημίου Αιγαίου, 3/06/2021
- ❖ Ένταξη στο Μητρώο Εκπαιδευτών του Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ. του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου 4/06/2021
- ❖ Ένταξη στο Κύριο Μητρώο Διδακτικού Προσωπικού ΕΚΔΔΑ (ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ) Αρ. Απόφασης 5020-30/06/2021, στα αντικείμενα: α. Πολιτιστική Διαχείριση και β. Θεωρίες και Προσεγγίσεις Εκπαίδευσης Ενηλίκων.

- ❖ Εισηγήτρια στο σεμινάριο Υποψηφίων Κατηχητών της Αποστολικής Διακονίας 2020-2021 με θέμα: «Σχολικός εκφοβισμός. Μαθητές και εκπαιδευτικοί σε δράση και αντίδραση. Η συνεργασία σχολείου οικογενείας.»
- ❖ Προσκεκλημένη Ομιλήτρια στο Ραδιοφωνικό σταθμό 9,84 για ομιλία σχετικά με τον Φιλελληνισμό, 26/3/2020.
- ❖ Ομιλήτρια για την παρουσίαση του βιβλίου του κ. Βογιατζή Ιωάννη, «Η Εκκλησία πάει... σινεμά» εκδόσεις Αρμός, στις 9 Απριλίου 2021, 17.30-20.30.
- ❖ Επιμορφώτρια στο έργο της «Ταχύρρυθμης Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών στην ΕξΑΕ» για 20 ώρες το οποίο διοργανώνεται από το Πανεπιστήμιο Δυτικής ως «Ταχύρρυθμη επιμόρφωση εκπαιδευτικών στην εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (ολιστική προσέγγιση)» με Κωδικό ΟΠΣ 5070524 του επιχειρησιακού προγράμματος «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020» συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και συντονίζεται από το Πανεπιστήμιο Πειραιά.
- ❖ Επιμορφώτρια στο έργο της «Ταχύρρυθμης Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών στην ΕξΑΕ» για 20 ώρες το οποίο διοργανώνεται από το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών ως «Ταχύρρυθμη επιμόρφωση εκπαιδευτικών στην εφαρμογή της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (ολιστική προσέγγιση)» με Κωδικό ΟΠΣ 5070524 του επιχειρησιακού προγράμματος «ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ 2014-2020» συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και συντονίζεται από το Πανεπιστήμιο Πειραιά

**ΘΕΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΣΤΑΔΙΟ ΕΞΕΤΑΣΕΩΣ
ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ ΑΠΟ ΔΙΑΦΟΡΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ:**

1.Ο προφήτης Ησαΐας και η ερμηνεία του έργου του από τον Κύριλλο Αλεξανδρείας.

Σκοπός της συγκεκριμένης εργασίας είναι η χρήση του βιβλίου του Προφήτη Ησαΐα στο έργο του Αγίου Κυρίλλου Αλεξανδρείας. Το βιβλίο αυτό κατά κόρον χρησιμοποιείται από τον ιερό Κύριλλος δογματικά με βάση τη χριστολογική διδασκαλία του περί της ενανθρωπήσεως του Μονογενούς του Υιού. Έτσι τεκμηριώνει ο ιερός Κύριλλος ότι ο Χριστός ήταν τέλειος άνθρωπος και τέλειος Θεός. Άλλωστε ο ίδιος ο Λόγος του Θεού, ο δημιουργός όλης της κτίσεως, ο άπειρος, ο απερίγραπτος, ο αναλλοιώτως, η πηγή της ζωής, το φως που προήλθε από το φως, η ζωντανή εικόνα του Θεού, η ακτινοβολία της δόξας, η σφραγίδα της

υποστάσεώς του, προσλαμβάνει την ανθρώπινη φύση και ανακαίνιζει την εικόνα του που είχε καταστραφεί με την αμαρτία, και ανανεώνει τον ανδριάντα που είχε παλιώσει από τον νιό της πονηρίας, και τον κάνει πιο χαριτωμένο από τον πρώτο, όχι δημιουργώντας τον πάλι από χώμα, όπως παλιά, αλλά δεχόμενός τον ο ίδιος, χωρίς να μεταβάλει τη θεϊκή φύση σε ανθρώπινη, αλλά ενώνοντας την ανθρώπινη με τη θεϊκή. Κατά συνέπεια ο Κύριλλος μέσα από το κείμενο του προφήτη Ησαΐα τεκμηριώνει με αναφορά σε κείμενο της Παλαιάς Διαθήκης τη δογματική διδασκαλία της Εκκλησίας.

2. Η ουσία της αιρέσεως.

Αίρεση είναι η διαστρέβλωση και η παραχάραξη της Ορθόδοξης πίστης. Είναι η αλλοίωση του Ορθόδοξου δόγματος και της Εναγγελικής και Πατερικής διδασκαλίας της Εκκλησίας περί του προσώπου του Χριστού, της Υπεραγίας Θεοτόκου και των Αγίων. Είναι η παρερμηνεία του περιεχομένου της ίδιας της Εκκλησίας και η προβολή μιας άλλης «αλήθειας» αντί της μοναδικής Ορθόδοξης αλήθειας. Στη μελέτη αυτή αναπτύσσεται από δογματικής απόψεως το περιεχόμενο κάποιων σύγχρονων αιρέσεων όπως χιλιαστών, αντβενιστών, μορμόνων κ.ά. με σύντομη αναφορά σε αιρέσεις που ταλάνισαν την Εκκλησία από τα πρώτα χρόνια της ιστορικής της ύπαρξης, όπως Αρειανισμός, Απολιναρισμός κ.ά. Εν κατακλείδι ως συμπέρασμα θα υπογραμμιστεί ότι η διδασκαλία των αιρέσεων απέχει παρασάγγας από τη δογματική διδασκαλία της Εκκλησίας μας.

3. Το δογματικό και ηθικό στοιχείο στο έργο Παιδαγωγός του Κλήμεντος Αλεξανδρέα.

Ο Κλήμης ο Αλεξανδρεύς υπήρξε ένας από τους σημαντικότερους Χριστιανούς διδασκάλους και εκκλησιαστικούς συγγραφείς του δευτέρου και τρίτου αιώνα. Η μελέτη αναπτύσσει με βάση το έργο Παιδαγωγός τη γενικότερη θεολογική και δογματική διδασκαλία του Κλήμεντος Αλεξανδρέα, επισημαίνοντας κάποιες παρεκκλίσεις του από τη διδασκαλία του συγκεκριμένου Πατρός. Μέσα στο έργο του σημειώνεται ότι η γνώση του Θεού και η δυνατότητα που έχει ο άνθρωπος να αναφέρεται με τη θεολογία του στον Δημιουργό του, αποτελούν σημαντικά κεφάλαια της διδασκαλίας του Κλήμεντος. Η γνώση του Θεού αλλά και η θεολογία είναι άμεσα συνδεδεμένα με την παιδεία. Στο σύγγραμμα αποτυπώνεται όλη η τριαδολογική διδασκαλία του Κλήμεντος που συγχρονιζόταν μ' αυτήν της Εκκλησίας. Ο Θεός Πατέρας είναι ο δημιουργός και ο Γιός είναι ο σωτήρας και ο παιδαγωγός των ανθρώπων. Σ' αυτόν ακριβώς πρέπει να μοιάσουν οι άνθρωποι. Η γνώση αυτής της σχέσης Θεού - Πατέρα και ανθρώπου εξοβελίζει τον φόβο και τη θέση του παίρνονταν η αγάπη και η φιλανθρωπία, που είναι και οι βασικές αρχές της παιδαγωγίας του Λόγου.

4. Μετάφραση και σχολιασμός του βιβλίου του Kelly «From Nicea to Chalkedon».

Η μελέτη εδώ θα ασχοληθεί τόσο με τη μετάφραση όσο και την γενικότερη δογματική διδασκαλία όπως εκείνη παρουσιάζεται από τον Kelly. Ετσι θα επισημανθούν κάποιες παραλείψεις ή υποκειμενικές απόψεις του συγγραφέα κατά την έκθεση της δογματικής διδασκαλίας των πρώτων τοπικών και Οικουμενικών Συνόδων έως και την Τέταρτη.

5. Πού βρίσκεται η Κόλαση και ο Παράδεισος κατά τον Ευγένιο Βούλγαρη

Μέσα από το έργο του Βούλγαρη θα γίνει αναλυτική φορά στην δογματική διδασκαλία περί της εσχατολογίας, στον «τόπο» που θα βρίσκονται οι ψυχές και αν θα κατορθώνουν να βλέπουν ή όχι τη δόξα του Θεού. Ο Ευγένιος Βούλγαρης απαντώντας στις μεταφυσικές αναζητήσεις τον βασιλιά της Πρωσίας Φρειδερίκος ο Δ' εάν υπάρχει κόλαση και Παράδεισο; Εξηγεί ότι ούτε η Κόλαση ούτε ο Παράδεισος είναι συγκεκριμένα μέρη, ούτε βέβαια υπάρχουν φωτιές και καζάνια, όπως πρέσβεναν οι Ρωμαιοκαθολικοί. Ετσι με βάση την ορθόδοξη δογματική για την μετά θάνατο ζωή αναλύεται το σύγγραμμα του Ευγενίου Βούλγαρη και υπογραμμίζονται οι πατερικές και βιβλικές αναφορές σε αυτό.

6. Χριστολογικά χωρία και η ερμηνεία τους στις ομιλίες στο κατά Λουκά Ευαγγέλιο του Κυρίλλου Αλεξανδρείας.

Η χριστολογία αποτελεί σημαίνοντα δογματική διδασκαλία του Κυρίλλου, ο οποίος ασχολείται κατά κόρον με αυτό το θέμα. Ετσι εδώ αναπτύσσονται αρχικά οι διάφοροι χριστολογικοί δογματικοί όροι που κάνουν την εμφάνισή τους στο εναγγέλιο του Λουκά αλλά και πώς τους χρησιμοποιεί ο ιερός Κύριλλος προκειμένου να αναπτύξει τη δογματική θεολογία του. όροι όπως ο Υιός του Ανθρώπου, Υιός του Θεού, Χριστός κ.λπ.

ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΛΑΒΕΙ ΕΓΚΡΙΣΗ ΓΙΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΗ

1. The status of woman in church according to the patristic texts up to the fifth ecumenical council, accepted for publication and is scheduled to appear in Dr Chris de Wet, *Editor of Journal of Early Christian History* 6.3 of 2016. The submission became accepted after anonymous peer reviewing it.

2. The aspect of the Body in the writing “On the Soul and the Resurrection” of Gregory of Nyssa in the DISMAT volume *Soul, Body and Gender in Late Antiquity: Essays on Embodiment and Disembodiment. The reference In Memoriam Marianne Sághy (1961-2018)*, publ. Routledge, summer 2021.

ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ ΣΕ ΕΓΚΡΙΤΑ ΕΝΤΥΠΑ
Η ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΜΕ ΣΥΣΤΗΜΑ ΚΡΙΤΩΝ:

Α. ΘΕΟΛΟΓΙΚΟΥ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟΥ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

**001) Ο έκτος λόγος του Γρηγορίου Νύσσης εις τους Μακαρισμούς.
Ανάτυπο από το περιοδικό Κοινωνία 45(2002)167-174.**

Η εργασία είναι θεολογικού -δογματικού περιεχομένου. Οι Μακαρισμοί, όπως είναι γνωστό, αποτελούν ένα μέρος, και μάλιστα το πρώτο, της επί του Όρους Ομιλίας του Κυρίου. Το γεγονός ότι η πρώτη διδασκαλία του Σαρκωθέντος Λόγου του Θεού αναφέρεται στο θέμα της μακαριότητας, δείχνει τη μεγάλη σημασία και την ανυπολόγιστη σπουδαιότητα που έχει για τον άνθρωπο. Μέσα από τον 6^ο Μακαρισμό αναπτύσσεται η ερμηνεία του Γρηγορίου Νύσσης και τεκμηριώνεται θεολογικά εάν μπορεί κάποιος να δει τον Τριαδικό Θεό, και πώς τελικά θα είναι η θέα του Τριαδικού Θεού. Στην εργασία αυτή αναπτύσσεται πώς γίνεται κάποιος να δει το Θεό, αφού το Θεό δεν μπορεί ποτέ να τον δει κάποιος. Έτσι για πρώτη φορά ο Γρηγόριος Νύσσης κάνει τη διάκριση της ουσίας και των ενεργειών του Θεού. Η εκκαθάριση του ρύπου της αμαρτίας που έχει εγκατασταθεί στην καρδιά των ανθρώπων μετά την πτώση των πρωτοπλάστων θα γίνει η αιτία να αναλάμψει το θεοειδές κάλλος που κρύβεται μέσα σε αυτήν. Επιπλέον γίνεται αναφορά από το Γρηγόριο στα δύο είδη γνώσεως που μπορεί ο άνθρωπος να έχει, τη θεωρητική, δηλαδή τη γνώση της φύσεως ενός αντικειμένου και την πραγματική που προέρχεται από την κάθαρση του ανθρώπου από την αμαρτία.

002) Ο Ερανιστής του Θεοδωρήτου Κύρου, Κοινωνία 47 (2004) 284 - 296.

Θεολογικού-δογματικού-πατερικού περιεχόμενου εργασία στην οποία γίνεται προσπάθεια εντοπισμού της δογματικής διδασκαλίας σχετικά με την ενανθρώπηση και κατά πόσο ο Θεοδώρητος Κύρου εκφράζει ή όχι κάτι την ορθόδοξη θεολογία ή παρεκκλίνει από αυτήν. Ο Ερανιστής ή Πολύμορφος είναι το κυριότερο σωζόμενο δογματικό και πολεμικό έργο του Θεοδώρητου Κύρου. Μέσα από τη μελέτη αυτή γίνεται μία γενική παρουσίαση του έργου με σκοπό να δείξουμε εν συντομίᾳ το στόχο συγγραφής του από το Θεοδώρητο, ο οποίος είναι από τη μία πλευρά να αντικρούσει τη «μονοφυσιτική», κατά αυτόν, θεολογία του Κυρίλλου και από την άλλη να διασφηνίσει μερικά σημεία της διδασκαλίας του Πατριάρχη Αλεξανδρείας, Κυρίλλου.

003) «Μία φύσις του Θεού λόγου σεσαρκωμένη» α). Απολιναρική ανάγνωση, β) Κυρίλλειος ανάγνωση, Εκκλησιαστικός Φάρος, τ. ΟΔ (2003), 293 – 304.

Αν και η Α' Οικουμενική Σύνοδος (325 μ.Χ) διατύπωσε ξεκάθαρα την ορθόδοξη δογματική διδασκαλία για το δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος, ότι δηλαδή ο

κύριος Ιησούς Χριστός ήταν τέλειος Θεός, ομοούσιος με τον Πατέρα που έγινε άνθρωπος για να πάθει, να σταυρωθεί και να αναστηθεί, δίνοντας έτσι απάντηση στις κακοδοξίες του Αρείου, όμως η Μεγάλη και Αγία Σύνοδος δεν διενκρίνισε τον τρόπο κατά τον οποίο έγινε η ένωση θείας και ανθρωπίνης φύσεως στον «σαρκωθέντα» για τη σωτηρία του ανθρώπινου γένους, Υἱό και Λόγο του Θεού. Το πρόβλημα αυτό, της πληρότητας της ανθρωπίνης φύσεως του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού επιχείρησε να αντιμετωπίσει ο Απολλινάριος Λαοδικείας. Χαρακτηριστική είναι η φράση του Απολλιναρίου «μία φύσις του Θεού λόγου σεσαρκωμένη» που αναφέρεται στην ομολογία του προς τον Ιοβιανό. Η φράση αυτή χρησιμοποιείται ευρέως από τον Πατριάρχη Αλεξανδρείας Κύριλλο, που τη θεωρούσε φράση του Μεγάλου Αθανάσιου. Ο Κύριλλος δίνει στην επίμαχη αυτή φράση ορθόδοξη ερμηνεία απαλλάσσοντας την από κάθε ίχνος απολλιναρικής διδασκαλίας. Ετσι ενώ ο Απολλινάριος με την φράση αυτή εννοεί, ότι ο Υιός και ο Λόγος του Θεού κατά την ενανθρώπησή Του προσέλαβε μόνο το σώμα και την αλόγη ψυχή του ανθρώπου, τη δε θέση της λογικής ψυχής η του νού κατέλαβε ο Θείος Λόγος, ο άγιος Κύριλλος της έδινε το νόημα ότι είναι "εν πρόσωπον του ενσαρκωθέντος Λόγου", εννοώντας ότι όπως στον άνθρωπο οι δύο φύσεις, ψυχή και σώμα, γίνονται μία φύση με την ένωση, δηλαδή αποτελούν ένα πρόσωπο, έτσι συμβαίνει και στον Ιησού Χριστό.

004) Το μυστήριο της θείας ενανθρωπήσεως σε δύο διαλόγους, «Περί της ενανθρωπήσεως του Μονογενούς» και «ότι εις ο Χριστός», του αγίου Κυρίλλου Αλεξανδρείας, *Εκκλησιαστικός Φάρος*, τ. ΟΕ (2004), 145-277. [*βιβλιοκρισία* έχει γίνει από τους καθηγητές της Θεολογικής Ηλία Μοντσούλα και Ευάγγελο Θεοδώρου. Του κ. Μοντσούλα είναι δημοσιευμένη στο περιοδικό Θεολογία, τόμος ΠΑ, τεύχος 3, (2010) σ. 313-314, και του κ. Θεοδώρου στον Εκκλησιαστικό Φάρο της Αλεξάνδρειας, τόμος ΠΒ, (2011) σ. 299-302].

Η μελέτη αυτή που αποτελεί τη μεταπτυχιακή μας διατριβή ασχολείται με το μυστήριο της ενανθρωπήσεως σε δύο έργα του Κυρίλλου Αλεξανδρείας, «Περί της ενανθρωπήσεως του Μονογενούς» και «Ότι εις ο Χριστός». Στόχος μας είναι να εμβαθύνουμε στα γραφόμενα του Αλεξανδρινού Πατρός και να διεισδύσει στο βαθύτερο νόημα της Χριστολογικής του διδασκαλίας. Ετσι παρουσιάζεται ότι για τον Κύριλλο το μυστήριο της θείας ενανθρωπήσεως βρισκόταν σε απόλυτη συνάφεια με τη λύτρωση του ανθρώπινου γένους από τα δεσμά της αμαρτίας, την κατάλυση της σκλαβιάς του θανάτου και την επανασύνδεση του ανθρώπου με το Θεό. Τα συγκεκριμένα έργα γράφτηκαν μετά το ξέσπασμα της νεστοριανικής διαμάχης και τη σύγκληση της Γ' Οικουμενικής Συνόδου, για το λόγο αυτό έχουν μία πιο προσεγμένη ορολογία στη διατύπωση του Χριστολογικού δόγματος. Μέσα από τη μελέτη τονίζεται ότι η περιχώρηση της θεανθρώπινης ζωής του Χριστού στον κάθε πιστό, «ζω δε ουκέτι εγώ, ζη εν εμοί ο Χριστός», είναι συνέπεια και συνέχεια του μυστηρίου της υποστατικής ενώσεως των δύο φύσεων εν τω Θεανθρώπῳ Χριστῷ. Εξαιτίας αυτής της περιχωρήσεως

του ενσαρκωμένου Λόγου στους πιστούς, δίνεται η ευκαιρία στους τελευταίους να γίνουν παιδιά Θεού, «Οσοι ἐλαβον αυτόν, ἐδωκεν αυτοῖς εξουσίαν τέκνα Θεού γενέσθαι». Μέσα από την στενότατη σχέση της ενότητας του Χριστού με τούς πιστούς, πάντα τα εν Χριστώ αγαθά μεταφέρονται στα μέλη αυτού».

005) Η θρησκευτική πολιτική των Βυζαντινών αυτοκρατόρων από την Αέως και τη Δ Οικουμενική Σύνοδο, Εκκλησιαστικός Φάρος, τ. ΟΣΤ (2005), 121- 163.

Μελέτη δογματικού –θεολογικού περιεχομένου. Στη μελέτη αυτή εξετάζεται η δογματική διδασκαλία της Εκκλησίας από την Αέως και τη Δ Οικουμενική Σύνοδο. Συγχρόνως προβάλλεται η στάση που κράτησαν οι αυτοκράτορες στην αντιμετώπιση των αιρέσεων και στη διαφύλαξη της Ορθόδοξης δογματική διδασκαλίας. Επιπλέον τονίζεται η διδασκαλία των βασικών αιρεσιεραρχών από τον Άρειο έως και τον Εντυχή. Συγκεκριμένα επισημαίνεται ότι από τον τέταρτο αιώνα, η Αυτοκρατορία αναγνωρίζει ως επίσημη θρησκεία της το Χριστιανισμό και συνδέει την «τύχη» της με την εξάπλωση της νέας θρησκείας, τους αγώνες της έναντι των αιρέσεων, την προσπάθεια του εκχριστιανισμού γειτόνων λαών, τα ήθη και τη γενικότερη διδασκαλία που πρεσβεύει η θρησκεία του Ναζωραίου Ιησού Χριστού. Ο αυτοκράτορας δεν είναι μόνο ανώτατος ηγεμόνας του κράτους και των στρατού, ο ανώτατος δικαστής και ο μοναδικός νομοθέτης, είναι παράλληλα ο προστάτης της Εκκλησίας, του ορθού δόγματος, η προσωποποίηση του χριστιανικού κράτους που του εμπιστεύθηκε ο Θεός. Είναι με απλά λόγια ο εκλεκτός του Θεού. Με βάση αυτήν την κυριαρχούσα άποψη ο αυτοκράτορας μπορούσε να επεμβαίνει είτε θετικά είτε αρνητικά στα γεγονότα που αφορούσαν την Εκκλησία. Η εξέταση της πολιτικής του εκάστοτε αυτοκράτορα στηρίχθηκε πάνω στη γενικότερη στάση του εκάστοτε αυτοκράτορα απέναντι στη διδασκαλία της Εκκλησίας και στο περιβάλλον που είχε ανατραφεί.

006) A.Politica religioasă a împăraților bizantini. Partea I: Epoca lui Constantin cel Mare, <http://www.pemptousia.ro/2014/05/politica-religioasa-a-imparatilor-bizantini-de-la-sinodul-i-pana-la-sinodul-iv-ecumenic-partea-i/>, 8 May 2014.

Το πρώτο μέρος της θεολογικής –δογματικής μελέτης. Η συγκεκριμένη μελέτη αποτελεί μία επανξημένη μορφή της εργασίας «Η θρησκευτική πολιτική των Βυζαντινών αυτοκρατόρων από την Αέως και τη Δ Οικουμενική Σύνοδο» που μεταφράστηκε και δημοσιεύτηκε στα ρουμανικά σε αποσπάσματα μέσα στο περιοδικό Πεμπτουσία.

B. Politica religioasă a împăraților bizantini. Partea a II-a: Iulian și păgânismul. Împărații arieni, <http://www.pemptousia.ro/2014/05/politica-religioasa-a-imparatilor-bizantini-partea-a-ii-a-iulian-si-paganismul-imparatii-arieni/>, 9 may 2014.

Το δεύτερο μέρος της θεολογικής –δογματικής μελέτης. Η συγκεκριμένη μελέτη αποτελεί μία επανξημένη μορφή της εργασίας «Η Θρησκευτική πολιτική των Βυζαντινών αυτοκρατόρων από την Α έως και τη Δ Οικουμενική Σύνοδο» που μεταφράστηκε και δημοσιεύτηκε στα ρουμανικά σε αποσπάσματα μέσα στο περιοδικό Πεμπτονσία.

Γ. Politica religioasă a împăraților bizantini. Partea a III-a: Consolidarea creștinismului, <http://www.pemptousia.ro/2014/05/politica-religioasa-a-imparatilor-bizantini-partea-a-iii-a-consolidarea-crestinismului/>, 10 May 2014.

Το τρίτο μέρος της θεολογικής –δογματικής μελέτης. Η συγκεκριμένη μελέτη αποτελεί μία επανξημένη μορφή της εργασίας «Η Θρησκευτική πολιτική των Βυζαντινών αυτοκρατόρων από την Α έως και τη Δ Οικουμενική Σύνοδο» που μεταφράστηκε και δημοσιεύτηκε στα ρουμανικά σε αποσπάσματα μέσα στο περιοδικό Πεμπτονσία.

Δ. Politica religioasă a împăraților bizantini. Partea a IV-a: Nestorianismul și monofizitismul, <http://www.pemptousia.ro/2014/05/politica-religioasa-a-imparatilor-bizantini-partea-a-iv-a-nestorianismul-si-monofizitismul/>, 12 May 2014.

Το τέταρτο μέρος της θεολογικής –δογματικής μελέτης. Η συγκεκριμένη μελέτη αποτελεί μία επανξημένη μορφή της εργασίας «Η Θρησκευτική πολιτική των Βυζαντινών αυτοκρατόρων από την Α έως και τη Δ Οικουμενική Σύνοδο» που μεταφράστηκε και δημοσιεύτηκε στα ρουμανικά σε αποσπάσματα μέσα στο περιοδικό Πεμπτονσία.

007) Η περί των Αγίων Γραφών διδασκαλία Ισιδώρου του Πηλουσιώτη, Εκκλησιαστικός Φάρος, τ. Π (2009), 163-187.

Η μελέτη αυτή αποδεικνύει περίτρανα με βάση το έργο του Ισιδώρου Πηλουσιώτη πώς η Αγία Γραφή είναι θεόπνευστη και περιέχει όλη της δογματική διδασκαλία της Εκκλησίας μας. Έτσι η δογματική διδασκαλία της Εκκλησίας υπάρχει μέσα στα Βιβλικά κείμενα που χρησιμοποιούνται με σκοπό να αντληθούν επιχειρήματα για την αντιμετώπιση των αιρετικών διδασκαλιών που είχαν κάνει την εμφάνισή τους ήδη και πριν τα χρόνια που έζησε ο Ισίδωρος Πηλουσιώτης. Ο άγιος Ισίδωρος ο Πηλουσιώτης μελέτησε την Αγία Γραφή με μεγάλη προσοχή. Μέσα από τις επιστολές του ερμηνεύει διάφορα βιβλικά χωρία η διευκρινίζει βιβλικά θέματα. Ο λόγος της Γραφής αποτελεί για τον Πατέρα αλάνθαστο οδηγό για να ξεπεράσει το σκόπελο κάθε αιρετικής διδασκαλίας, η οποία απειλεί τη σωτηρία των πιστών εν Χριστώ. Συγχρόνως με βάση τα θεόπνευστα έργα της Βίβλου μπορεί να διακηρύχτει ότι υπάρχει Ένας Θεός με Τρία Πρόσωπα. Υπογραμμίζει την ενότητα της ουσίας Του και συγχρόνως μιλά για τη διάκριση των Υποστάσεών Του. Έτσι μέσα από την εργασία τονίζεται ότι ο Πηλουσιώτης πατέρηρ υπογραμμίζει σε κάθε ευκαιρία ότι τα κείμενα των Γραφών είναι θεόπνευστα, αφού στον παλιούς, όπως ήταν ο Αβραάμ, ο Νώε και οι απόγονοί τους, ο Θεός συνδιαλεγόταν απ' ενθείας μαζί τους και τους φανέρωνε

το θέλημά Του. Οι άνθρωποι εκείνοι είχαν αγνή διάθεση και άξια να δεχθεί την αποκεκαλυμένη αλήθεια του Τριαδικού Θεού, οπότε δεν χρειάζονταν μεσίτη για να συνομιλήσουν με το Θεό.

008) Οι χρήσεις της εθνικής γραμματείας στο έργο του Κυρίλλου Αλεξανδρείας, ΠΟΡΕΙΑ ΜΑΡΤΥΡΙΑΣ, αφιερωματικός τόμος στη μνήμη του Μακαριστού Πάπα και Πατριάρχη Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής κυρού Πέτρου του Ζ, (2010), 114-125.

Μέσα από τη θεολογική αυτή μελέτη σημειώνεται ότι και ο Κύριλλος Αλεξανδρείας όπως νωρίτερα και οι Καππαδόκες κάνει δεκτά τα κείμενα της θύραθεν παιδείας όταν εκείνα αναφέρονται γενικά στην ηθική και στη φιλοσοφία των αρχαίων Ελλήνων. Παράλληλα τα απορρίπτει, όταν εκείνα έχουν θεολογική παγανιστική χροιά και περιεχόμενο. Μέσα από τη συγκεκριμένη μελέτη διαπιστώνεται ότι αν και η θεολογική παιδεία του Κυρίλλου υπήρξε εξειδικευμένη σε πολύ μεγάλο βαθμό, δε συνέβηκε το ίδιο με τη φιλοσοφική και θύραθεν παιδεία του. Μελετώντας κάποιος το πλήθος των έργων του Κυρίλλου θα διαπιστώσει ότι οι γνώσεις του σχετικά με τη θύραθεν παιδεία είναι γενικές. Το βέβαιο είναι ότι στηρίχθηκε σε Ανθολόγια με φιλοσοφικά κείμενα Ελλήνων φιλοσόφων και ποιητών. Ταυτόχρονα φαίνεται να γνώριζε καλά έργα χριστιανών απολογητών και προγενέστερων εκκλησιαστικών πατέρων και συγγραφέων όπως του Κλήμεντος Αλεξανδρέα, του Ευσέβιου Καισαρείας και του ψευδο-Ιουστίνου. Χρήσιμο βοήθημά του στην αντιμετώπιση της πλάνης των νεοαρειανών οπαδών του Ευνομίου υπήρξε το Οργανον του Αριστοτέλη. Το συγκεκριμένο σύγγραμμα του Σταγειρίτη φιλοσόφου ο Κύριλλος το είχε μελετήσει επαρκώς κατά τη διάρκεια της φοιτήσεώς του στις φιλοσοφικές σχολές της εποχής του. Χειρίζεται την ελληνική φιλοσοφία και τη θύραθεν γραμματεία με απόλυτη προσοχή. Ούτε τις περιφρονεί αλλά ούτε γίνεται δέσμιος τους. Άλλωστε ο πατριάρχης Αλεξανδρείας δεν απορρίπτει την αρχαία ελληνική σκέψη ως φιλοσοφία, αλλά ως θεολογία. Το κίνητρό του είναι προφανές. Η αντίθεση μεταξύ χριστιανικής θεολογίας και ελληνικής φιλοσοφίας υπάρχει μόνο, όταν η ελληνική φιλοσοφία παρουσιάζεται ως θεολογία και η χριστιανική διδασκαλία ως μία ορισμένη φιλοσοφία. Η μεταξύ τους έριδα προϋποθέτει κοινό χώρο, τον οποίο εκατέρα διεκδικεί για τον εαυτό της. Η κυρίλλειος απόρριψη της ελληνικής «ψευδολατρείας ως αχρήστου παντελώς» λαμβάνει χώρα ως θεολογική κρίση. Όταν ο Κύριλλος κατακρίνει τας «Ελληνικάς και μανιώδεις... κακοβουλίας» και ασκεί «έλεγχον της Ελλήνων απάτης», γίνεται από τα συμφραζόμενα φανερό ότι δεν καταφέρεται κατά της ελληνικής φιλοσοφίας, αλλά κατά της αρχαίας ελληνικής θρησκευτικότητας.

009) свт. Кирилла Александрийского греческого просвещения и образования, <http://apologet.spb.ru/en/greek-texts/981-ispolzovanie-v->

deyatelnosti-svt-kirilla-aleksandrijskogo-grecheskogo-prosveshcheniya-i-obrazovaniya

Η εργασία αυτή δημοσιεύεται με μετάφραση του τίτλου και περίληψης στα ρωσικά. Αποτελεί εν μέρει μετάφραση στη ρωσική γλώσσα της μελέτης με τον τίτλο: "Οι χρήσεις της εθνικής γραμματείας στο έργο του Κυρίλλου Αλεξανδρείας". Свт. Кирилл Александрийский является одной из величайших и значительных личностей древней Церкви. Он занимает видное место среди основоположников формирования догматического учения Православной Церкви. Он находится на уровне величайших церковных писателей всех исторических эпох. Следовательно совершенно справедливо и справедливо прп. Анастасием Синаитом ему дана характеристика «печать (или утверждение) Отцов», а Евлогий Александрийский его именует «знатоком истины». В Вселенский собор его называет «защитником правой и безукоризненной веры».

0010) Το μήνυμα της Πεντηκοστής, δημοσίευση στο ηλεκτρονικό περιοδικό: «Αντιαιρετικό Εγκόλπιο», (2009)

http://www.egolpion.com/mhnyma_penthksoths.print.el.aspx

Η μελέτη αυτή είναι θεολογικού –δογματικού περιεχομένου. Η γενέθλιος μέρα της Εκκλησίας μας γίνεται αφορμή για την θεμελίωση του θεανθρώπινου οργανισμού της Εκκλησίας αλλά και για την ανάπτυξη της δογματικής διδασκαλίας της. Οι τρεις Υποστάσεις του Θεού αποκαλύφθηκαν σταδιακά στην ανθρώπινη ιστορία. Ο άνθρωπος ανάλογα με την πνευματική ωριμότητά του κάθε φορά οδηγούνταν «από δόξης εις δόξαν». Άλλωστε η αποκάλυψη του Θεού αποτελεί αναμφίβολα θεία συγκατάβαση. Στην Π.Δ. φανερώνεται ο Πατήρ και αμυδρά γίνεται λόγος μέσω τύπων η συμβόλων για τον Υιό και για το Πνεύμα. Στην Κ.Δ. φανερώνεται η θεότητα του Υιού και αναφέρεται έμμεσα η ύπαρξη του Αγίου Πνεύματος. Τέλος στην Πεντηκοστή φανερώνεται εν δόξῃ η θεότητα του Πνεύματος. Την Πεντηκοστή το Πνεύμα επιδαφιλεύει πλούσια τα χαρίσματά Του στους αποστόλους και στο σύνολο όσων πίστεψαν και βαπτίστηκαν στο όνομα της Αγίας Τριάδος. Από τότε δρα στην Εκκλησία και αγιάζει τα ιερά Μυστήρια της μέσω των οποίων οι πιστοί ενώνονται με τις άκτιστες ενέργειες του Θεού. Αποτελούν έτσι ένα σώμα με κεφαλή τον νέο Αδάμ τον ενανθρωπήσαντα Λόγο, τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό. Το Πνεύμα έχει σκοπό να συνεχίσει το έργο του Χριστού και να οδηγήσει τους πιστούς εις «πάσαν την αλήθειαν»: «ου γαρ κατέληξεν αποκαλύπτων ημίν ο Μονογενής του καθ εαντόν μυστηρίου την δύναμιν αποκαλύψας τοις πρώτοις εν αρχαίς· ενεργεί δε τούτο δια παντός, εν σπείρων εκάστω τον δια του Πνεύματος φωτισμόν, και χειραγωγών εις επίγνωσιν των υπέρ νοούν και λόγον τους αγαπώντας αυτόν»

**0011) Η εν χρόνω κατά σάρκα γέννηση του Υιού του Θεού, δημοσίευση στο διαδικτυακό τόπο: «Αντιαιρετικό Εγκόλπιο», (2009)
http://www.egolpion.com/gennhsh_yiou.el.aspx**

Μέσα από αυτή τη θεολογική -δογματική μελέτη ουσιαστικά γίνεται λεπτομερή αναφορά στη δογματική διδασκαλία της Θείας Οικονομίας-της Θείας Ενανθρωπήσεως. Ο Υιός ως Θεός υπήρχε προαιώνια μαζί με τον Πατέρα και το Πνεύμα το Άγιο. «Οταν ο άνθρωπος αμάρτησε και κατέστη ένοχος απέναντι στο Θεό, η αμαρτία αμαύρωσε σε αυτόν την εικόνα του δημιουργού Θεού. Το Πνεύμα το Άγιο απέπτη από αυτόν. Ο θάνατος και η φθορά εισήλασαν στον κόσμο και άρχισε αμέσως η βασιλεία του σατανά και της αμαρτίας». Έπρεπε, λοιπόν, ο Λόγος να γεννηθεί ως τέλειος άνθρωπος, ασπόρως, παραμένοντας τέλειος Θεός, για να σώσει τον άνθρωπο από το προπατορικό αμάρτημα και να τον ανοίξει ξανά τις πόρτες του Παραδείσου και της επικοινωνίας με το Θεό Πατέρα. Η εν χρόνω ενανθρώπηση του Θείου Λόγου θα ήταν ο τρόπος για τη σωτηρία ολόκληρης της ανθρωπότητας, αν και ο Θεός μπορούσε να σώσει την ανθρωπότητα «κατά μυρίους τρόπουν». Μόνο με την εν Χριστώ Ιησού σωτηρία θα μπορούσε να απαλλαγεί το έλλογο ον από το θάνατο και να είναι πάλι άξιο της Βασιλείας του Θεού. Επει με τη σάρκωση του Μονογενούς Υιού του Θεού «μετασκευάζεται» ο άνθρωπος. Την αποκατάσταση όμως του ανθρώπου και τη συνδιαλλαγή του κόσμου με το Θεό ήταν αδύνατο να την πραγματοποιήσει με το θάνατό του ένας κοινός άνθρωπος. Η σάρκωση και ο θάνατος του Υιού του Θεού θα γινόταν η γέφυρα επαναπροσεγγίσεως του ανθρώπου με το Θεό.

**0012) Η Αίρεση του Αρείου και η Α Οικουμενική Σύνοδος, δημοσίευση στο ηλεκτρονικό περιοδικό: «Αντιαιρετικό Εγκόλπιο», (2009)
<http://egolpion.com/airesh areiou.el.aspx>.**

Η μελέτη αυτή είναι θεολογικού -δογματικού περιεχομένου. Εδώ γίνεται αναφορά στη διδασκαλία του Αρείου περί του Υιού και Λόγου του Θεού. Στην καταδίκη της από την Α' Οικουμενική Σύνοδο και στην ερμηνεία της δογματικής διδασκαλίας της Συνόδου. Αυτής. Τον Δ' αιώνα μετά το τέλος των Διωγμών εμφανίστηκε η πρώτη μεγάλη δογματική απειλή για την επίσημη χριστιανική θρησκεία. Ήταν η διδασκαλία του Αρείου. Το πρόβλημα που βασάνιζε τον Αρειο ήταν η αϊδια - αιώνια γέννηση του Θείου Λόγου. Δίδασκε, λοιπόν, ότι ο Υιός δεν είναι κατά φύση και κατ' ουσίαν αληθινός Θεός.. Δημιουργήθηκε από το Θεό - Πατέρα κάποια συγκεκριμένη χρονική στιγμή «εν χρόνω». Για το λόγο αυτό δεν μπορούσε να χαρακτηρισθεί αγέννητος, ούτε μέρος αγεννήτου. Ήταν επομένως, ένα απλό κτίσμα του Θεού. Ως κτίσμα, λοιπόν, ο Υιός και ο Λόγος του Θεού δεν είναι συνάναρχος και συναϊδιος προς τον Πατέρα, αλλά δημιουργήθηκε αμέσως «θελήσει» τον Πατρός,, ενώ τα άλλα κτίσματα δημιουργήθηκαν από το Θεό δια μέσου του Υιού. Χαρακτηριστική φράση που συνόψιζε την αρειανική διδασκαλία για τον Υιό ήταν «ην ποτε ότε ουκ ην». Η Α Οικουμενική Σύνοδος καταδίκασε τον Αρειο, τη διδασκαλία του και τα τρία εκκλησιαστικά σχίσματα, το Νοβατιανό,

του Παύλου Σαμοσατέα και το Μελιτιανό, τα οποία ταλάνιζαν για χρόνια την εσωτερική ειρήνη της Εκκλησίας. Εξέδωσε ιερούς κανόνες και το Σύμβολο της Νίκαιας, στο οποίο δηλωνόταν ότι ο Γιός είναι ομοούσιος του Πατρός, δηλαδή συναίδιος και φύσει αληθινός Θεός. Ο όρος «ομοούσιος» χρησιμοποιήθηκε από τον ίδιο τον Κωνσταντίνο, για να περιγράψει τη σχέση του Γιού με τον Πατέρα. Η ένταξη το συγκεκριμένου όρου στο προσχέδιο του Συμβόλου σήμαινε ταντόχρονα και την καταδίκη του Αρειανισμού.

0013) Ересь Ария и I Вселенский собор, Ирина Артеми, дημοσίευση στο ηλεκτρονικό περιοδικό: <http://apologet.spb.ru/chranenie-dogmata-v-tserkvi/eres-ariya-i-i-vselenkiy-sobor.html>. (2011).

Η θεολογική δογματικού περιεχομένου μελέτη: «Η Αίρεση του Αρείου και η Α Οικουμενική Σύνοδος» μεταφράστηκε στα ρωσικά με περαιτέρω ανάλυση της δογματικής διδασκαλίας τους. В IV веке после окончания гонений на христианство для официальной христианской религии возникла первая большая догматическая угроза. Им стало учение Ария. Проблема, которая мучила Ария - это вечное рождение Божественного Слова. Итак, он учил, что Сын по природе и по сущности Своей не есть истинный Бог. Он был сотворен Богом Отцом в конкретное время "во времени" («ἐν χρόνῳ»). По этой причине Он не может быть охарактеризован как нерожденный (ἀγέννητος), или как часть нерожденного. Поэтому Он был простым творением Божиим. Итак, как творение, Сын и Слово Божие не не собезначален (сунάναρχος) и не совечен (сунάναρχος) Отцу, но создан непосредственно "волей" Отца, в то время как другие творения были созданы Богом через Его Сына. Характеристической фразой, которая суммирует арианское учение о Сыне было «был тогда, когда не был» (ἦν ποτέ ὅτε οὐκ ἦν).

0014) Χριστολογικές θέσεις και προβλήματα στον «Ερανιστή» του Θεοδωρίτου Κύρου, Εκκλησιαστικός Φάρος, τ. ΠΑ (2010), 267-312.

[βιβλιοκρισία έχει γίνει από το Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Άκκρας κ. Γεώργιο και έχει δημοσιευτεί στον Εκκλησιαστικό Φάρο του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας].

Μελέτη θεολογικού –δογματικού χαρακτήρα. Η Τριαδολογία και χριστολογία της Εκκλησίας διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο μέσα στη ζωή της Εκκλησίας. Καθαρά εδώ αναλύεται η διδασκαλία του Θεοδώρητου Κύρου και σε ποια σημεία συμφωνεί ή είναι αντίθετη με την ορθή διδασκαλία του ιερού Κυρίλλου Αλεξανδρείας. Η Χριστολογία που παρουσιάζεται στον Ερανιστή δεν είναι ούτε σημαντική από μόνη της ούτε ανστηρά πρωτότυπη. Αποτελεί, όμως, βασικό κριτήριο για την κατανόηση της σχέσεως των δύο φύσεων του ενσαρκωμένου θείου Λόγου. Η σχέση αυτή απασχόλησε την Ε' Οικουμενική Σύνοδο στην Χαλκηδόνα. Μέσα από τα τρία μέρη –διάλογοι του έργου αναπτύσσεται αναλυτική η δογματική διδασκαλία της Εκκλησίας μας ως προς την Τριαδολογία

και τη Χριστολογία της. Ετσι αναλύεται η παρουσίαση της ανθρωπίνης φύσεως του Χριστού μέσα από το πόνημα «Ερανιστής» του Θεοδωρήτου. Τέλος καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η διδασκαλία του Θεοδωρήτου στο συγκεκριμένο έργο είναι ορθόδοξη χωρίς την παραμικρή υποψία ότι νεστοριανίζει.

0015) Η αίρεση του Απολλιναρίου και η Β' Οικουμενική Σύνοδος, δημοσίευση στο διαδικτυακό τόπο <http://www.impantokratoros.gr/eirhnharthemi-apollinarios.el.aspx>. (2011)

Η μελέτη θεολογικού – δογματικού περιεχομένου αναφέρεται στον Απολλινάριο και τη διδασκαλία του. Η διδασκαλία του Απολλιναρίου αντικρούστηκε με τη δογματική διδασκαλία των Πατέρων της Β Οικουμενικής Συνόδου πού διεκήρυξαν περίτρανα ότι ο Χριστός ήταν τέλειος ἀνθρωπος και τέλειος Θεός. Ο Απολλινάριος για να αντικρούσει τους ακραίους αρειανόφρονες, τους Ανομοίους, που βασίζονταν στη διχοτομία του ανθρώπου, σώμα και ψυχή, με βάση την οποία εξηγούσαν την ενανθρώπηση του Χριστού, στράφηκε στους νεοπλατωνιστές. Οι τελευταίοι ξεκινώντας από την πλατωνική αντίληψη (λογική και ἀλογη ψυχή) διχοτομιστές, κατέληξαν στην τριχοτομική θεωρία σύμφωνα με την οποία ο ἀνθρωπος αποτελείται από τρία μέρη, τη λογική ψυχή ή νου, την ἀλογη ψυχή και το σώμα. Ετσι με βάση την τριχοτομική σύνθεση του ανθρώπου, σώμα, ψυχή και νου και συγχρόνως στηριζόμενος στον Αριστοτέλη και τον Δημόκριτο που ἐλεγαν ότι "αδύνατον γαρ είναι εκ των δύο εν η εξ ενός δύο γενέσθαι", διδάσκει ότι ο Χριστός ήταν τέλειος Θεός αλλά όχι τέλειος ἀνθρωπος. Ελεγε λοιπόν ότι κατά την ενανθρώπηση του, το δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδας, ο Υιός και Λόγος του Θεού προσέλαβε το σώμα και την ἀλογη μόνο ψυχή του ανθρώπου, χωρίς τη λογική και την ελεύθερη ψυχή (νου, πνεύμα), τη θέση της οποίας κατέλαβε ο Θείος Λόγος.

0016) Η ερμηνεία των Α' και Β' προς Κορινθίους Επιστολών του Αποστόλου Παύλου κατά τον Άγιο Κύριλλο Αλεξανδρείας, Εταιρεία των Πελοποννησιακών Σπουδών Λ1, (2011) 377-390.

Μελέτη θεολογικού –δογματικού περιεχομένου. Γράφτηκε κατόπιν προσκλήσεως για τον τιμητικό τόμο στη μνήμη του Τ. Γριτσόπουλου. Η μελέτη αντή, η οποία έχει ως υπότιτλο «Η χριστολογική διδασκαλία του Κυρίλλου Αλεξανδρείας με βάση τις δύο αυτές επιστολές». Μέσα από τη συγκεκριμένη θεολογική –δογματικού περιεχομένου μελέτη εξάγεται το συμπέρασμα ότι ο Κύριλλος ασχολείται με την ερμηνεία των επιστολών αυτών, όχι για να ερμηνεύσει απλώς κάθε στίχο τους και να τον εξετάσει από φιλολογική πλευρά. Ούτε προσπαθεί να εμβαθύνει στο περιεχόμενό τους με τη βοήθεια της γραμματοϊστορικής ή της αλληγορικής μεθόδου ή ακόμα με συνδυασμό και των δύο μεθόδων, αλλά κυρίως βρίσκει την ενκαίρια για να αναπτύξει τη διδασκαλία

του περί Τριαδικού Θεού, περί Χριστού και Αγίου Πνεύματος. Μέσα από την ερμηνεία πού επιχειρείται στις δύο συγκεκριμένες επιστολές, μπορεί κανείς να δει τις απόψεις του Πατριάρχη Αλεξανδρείας περί ανθρωπολογίας και εκκλησιολογίας. Ο Κύριλλος με την ευκαιρία της ερμηνείας των Α' και Β' προς Κορινθίους επιστολών του Παύλου αναπτύσσει τη χριστολογική διδασκαλία του. Δεν ασχολείται, όμως, αποκλειστικά εδώ με τη Χριστολογία. Παράλληλα υπάρχουν στοιχεία της Τριαδολογικής και Πνευματολογικής διδασκαλίας του Κυρίλλου. Τέλος διαπιστώνεται ότι η χριστολογική διδασκαλία του Κυρίλλου αναπτύσσεται με τρόπο απλό χωρίς νοηματικές ασάφειες. Εδώ ο Κύριλλος δεν ταυτίζει εννοιολογικά τον όρο «φύσις» με τους όρους «πρόσωπο» και «ύπόσταση», όπως συμβαίνει σε πολλά άλλα δογματικά έργα του. Τονίζει ότι ο Χριστός ήταν Θεός και συγχρόνως άνθρωπος. Ως Θεός ήταν ομοούσιος με τον Πατέρα και με το Πνεύμα. Ως άνθρωπος, ήταν καθ' όλα όμοιος με εμάς χωρίς, όμως να έχει το παραμικρό ίχνος αμαρτίας. Άλλωστε η αμαρτία δεν υπάρχει κατά φύση στον άνθρωπο αλλά παρά φύση ως αποτέλεσμα του προπατορικού αμαρτήματος και της πτώσεως των πρωτοπλάστων.

0017) «Σκάνδαλον Οικουμενικόν». Η απόρριψη του όρου Θεοτόκος από το Νεστόριο και η ανασκευή της διδασκαλίας του από τον Κύριλλο Αλεξανδρείας, Νέα Σιών, 91 (2011) 179- 202.

Η εργασία μας με περιεχόμενο καθαρό δογματικό, ασχολείται με την αλληλογραφία μεταξύ Κυρίλλου Αλεξανδρείας και Νεστορίου Κωνσταντινούπολεως με αιτία την απόρριψη του όρου Θεοτόκου από το Νεστόριο και κατά συνέπεια την εσφαλμένη χριστολογική του διδασκαλία. Ο Νεστόριος πρέσβευε ότι πίσω από το χαρακτηρισμό της Μαρίας ως Θεοτόκου διακρινόταν η αρειανική αρχή, ότι ο Γιός ήταν ένα κτίσμα, ή η απολλιναρική πλάνη, ότι η ανθρωπότητα του Χριστού ήταν ελλιπής. Σημειώνεται ότι ο διαφιλονικούμενος όρος «Θεοτόκος» ήταν ενρέως αποδεκτός στην Αλεξανδρινή Σχολή. Ήταν συνέπεια της αντιδόσεως των ιδιωμάτων(*communicatio idiomatum*), και εξέφραζε την αλήθεια ότι ο άνθρωπος ενώθηκε μέ το θείο Λόγο. Δίκαια, λοιπόν, ο ενσαρκωμένος ονομαζόταν Θεός. Η αιρετική διδασκαλία του Νεστορίου χαρακτηρίζεται ως «σκάνδαλον οίκουμενικόν», γιατί δεν αφορά μόνο στις σχέσεις των Πατριαρχείων Κωνσταντινούπολεως - Αλεξανδρείας, αλλά είναι ένα θέμα δογματικό πού έχει να κάνει με τη διδασκαλία ολόκληρης της καθολικής και αποστολικής Εκκλησίας. Η ανταλλαγή αλληλογραφίας μεταξύ Κυρίλλου και Νεστορίου βασίζεται στην προσπάθεια του Κυρίλλου να εξηγήσει στο Νεστόριο ότι η αντίδραση του πατριάρχη Αλεξανδρείας δεν έχει να κάνει με κάποια τυχόν διεκδίκηση του πατριαρχικού θρόνου της Κωνσταντινούπολεως, αλλά με την επισήμανση ότι η διδασκαλία του Νεστορίου περί της ενανθρωπήσεως του Λόγου ενέχει πολλά δογματικά λάθη, αφού ο Νεστόριος υπερτόνιζε την ανθρώπινη φύση του Χριστού, σημειώνοντας λανθασμένα η Μαρία γέννησε έναν άνθρωπο

φορέα της Θεότητας «Θεοφόρο ἀνθρωπό» και «Θεώ συνημμένον» αλλά όχι το Θεό

0018) соблазн вселенского масштаба. Отвержение термина богоматерь Несторием Константинопольским и опровержение его учения свт. Кириллом Александрийским (частичный перевод на русский язык)
<http://apologet.spb.ru/ru-otverzhenie-termina-bogomater-nestoriem-konstantinopolskim-i-oproverzhenie-ego-ucheniya-svt-kirillom-aleksandrijskim>.

Η εργασία με τίτλο «Σκάνδαλον Οἰκουμενικόν». Η απόρριψη του όρου Θεοτόκος από το Νεστόριο και η ανασκευή της διδασκαλίας του από τον Κύριλλο Αλεξανδρείας» μεταφράστηκε και δημοσιεύτηκε στα ρωσικά. Данний труд исследует письма свт. Кирилла Александрийского, адресованные Несторию и ответы последнего к епископу Александрийскому. Цель работы состоит в том, чтобы представить содержание каждого письма и выявить те основные аргументы, которые использует свт. Кирилл для опровержения нечестивого учения Нестория в отношении термина “Богоматерь”, а также показать как Несторий отвечает ему, и что он утверждает в своем учении.

0019) The rejection of the term Theotokos by Nestorius Constantinople and the refutation of his teaching by Cyril of Alexandria, στο Γρηγόριος Παλαμάς 845 (2012) 153-177.

Η εργασία αυτή αφορά τη δογματική διδασκαλία του Κυρίλλου σχετικά με τον όρο Θεοτόκος. Ο Κύριλλος υποστήριζε ότι η μητέρα του Χριστού πρέπει να λέγεται Θεοτόκος, γιατί γέννησε το Θεάνθρωπο, τέλειος Θεός που παρέμεινε Θεός και έγινε και τέλειος ἀνθρωπος. Προέβαλλε την ἐνωση καθ' υπόστασιν, δηλαδή την ουσιώδη, την ἐνωσιν κατά αλήθειαν, την κατά φύσιν ἐνωσιν στο πρόσωπο του Θεού Λόγου. Πρέσβενε ότι η ανθρώπινη φύση ενώθηκε με τη Θεότητα χωρίς καμμία από τις δύο να αλλοιωθεί. Έτσι υπάρχει ένα πρόσωπο, ο Ιησούς Χριστός, με δύο φύσεις· χωρίς όμως οι φύσεις Του -θεία και ανθρώπινη· να υποστούν ουδεμίαν «κράσιν ή μίξιν»: «Θεός οὖν ὑπάρχων καὶ τῶν ὅλων Κύριος, κατά τάς Γραφάς ὁ Μονογενῆς, ἐπέφανεν ἡμῖν. Ωφθη γάρ ἐπί γῆς, καὶ ἐπέλαμψε τοῖς ἐν σκότῳ γενόμενος ἀνθρωπος, οὐ δοκήσει, μή γένοιτο· μανία γάρ τοῦτο φρονεῖν ἢ λέγειν· οὐτε μήν εἰς σάρκα παρενεχθείς κατά μετάστασιν καὶ τροπήν· ἀναλλοίωτος γάρ καὶ ἀεί κατά τά αὐτά καὶ ώσαύτως ἔχων ὃ ἐκ τοῦ Θεοῦ Λόγος· ἀλλ’ οὐδέ ὄμόχρονον τῇ σαρκὶ τήν ὑπαρξιν ἔχων· αὐτός γάρ ἐστι τῶν αἰώνων ὁ ποιητής. Αὐτός γάρ ἐστιν ὁ ζωὴ πεφυκώς ἐκ ζωῆς τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρός ὅντος τε καὶ νοούμενον κατ’ ἴδιαν ὑπόστασιν· ἀλλ’ οὐδέ ἡμπέσχετο σάρκα ψυχῆς ἐρήμην τῆς λογικῆς, γεγένηται δέ κατά ἀλήθειαν ἐκ γυναικός, καὶ πέφηνεν ἀνθρωπος ὁ ζῶν καὶ ὑπάρχων, καὶ συναϊδιος τῷ Θεῷ καὶ Πατρὶ Θεός Λόγος, μορφήν λαβών καὶ ἐστιν ὥσπερ ἐν Θεότητι τέλειος, οὗτος καὶ ἐν ἀνθρωπότητι

τέλειος, οὐκ ἐκ μόνης Θεότητος καὶ σαρκός εἰς ἓνα Χριστόν καὶ Κύριον καὶ Γίόν συγκείμενος, ἀλλ' ἐκ δυοῖν τελείοιν, ἀνθρωπότητος δή λέγω καὶ Θεότητος, εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν παραδόξως συνδούμενος». Οἱ δύο φύσεις στο πρόσωπο του Χριστού ἡταν ενωμένες καθ' υπόστασιν. Ετοι ο Χριστός ἡταν ο Εμμανουήλ, Θεός και ἀνθρωπός μαζί, ο σεσαρκωμένος Λόγος και όχι κάποιος θεοφόρος ἀνθρωπός.

**0020) The rejection of the term Theotokos by Nestorius Constantinople and the refutation of his teaching by Cyril of Alexandria in De Medio Aevo 2 (2012/2)
ISSN-e 2255-5889, p. 125-149.**

<http://capire.es/eikonimago/index.php/demedioaevo/article/view/55/96>

Αναδημοσιεύτηκε από το Επίσημο Περιοδικό του Πανεπιστημίου Complutencia της Ισπανίας, τμήμα Φιλολογίας –Θεολογίας και Ιστορίας στο De Medio Aevo *Cyril of Alexandria was not only one of the finest Christian theologians of his day, he also stands out in the ranks of the greatest patristic writers of all generations as perhaps the most powerful exponent of Christology the church has known. Nestorius was enthroned as archbishop on April 10th 428. The contemporary historian Socrates Scholasticus called Nestorius a proud and ignorant man whose innate and undisputed oratorical power masked a weakness of incisive thought. Nestorius argued that Theotokos did not do justice to the fact that, strictly speaking, Mary was not the mother of God but rather the mother of the man whom Christian faith recognizes as divine and thus calls God. On the other hand, the term Anthropolokos acknowledges that Mary is the mother of this man but can itself be taken to suggest that he is merely a man, which again is offensive to orthodox Christian faith in the deity of Christ. In Cyril's letters against to Nestorius, Cyril not only defends the title Theotokos against accusations that it was reviving the heresy of Apollinarianism, but he denies the very legitimacy of using alternative Christological schemes as such as the "association of personas" the Antiochian thinkers had spoken of. For Nestorius, the language of the exchange of properties was generally suspect, and often odious. He found, in the expressions "Mother of God" and "God suffering", little more than an ignorant piety that had cut so many corners in its implications that it stood very close to pagan mythical conceptions of the deity. For him, God the Logos raised the dead Lazarus, while the man Jesus wept at the tomb. In Nestorius' letter to Cyril, he argues that Cyril was right to teach the two natures were united in one person, and right to say that the divinity cannot suffer in itself, but that when he goes on to speak of the deity "participating in suffering" he undoes all his good work. Cyril insists that while of itself human nature is not powerful but possible, in its union with the godhead, as in the dynamic act of Incarnation, the human nature of the Logos thereby becomes an instrument of omnipotent power and thus, in a real thought paradoxical sense, an omnipotent instrument. It is at once powerful and fragile, majestic and humble. One of his favorite phrases is: "The Logos suffered impassibly". Christ had two natures. Jesus Christ was both fully human and fully divine. Cyril insists that Mary, the mother of God, should be called Theotokos. If Jesus was only human, Cyril argues, and God was elsewhere, the Incarnation, the Word become flesh, would be*

meaningless. Cyril plunges into the debate with sharp invective, addressing one document "To Nestorius, the new Judas".

0021) Η επιδαψίλευση των χαρισμάτων του Αγίου Πνεύματος στους ανθρώπους, κατά τον Ισίδωρο τον Πηλουσιώτη και τον Κύριλλο Αλεξανδρείας. Α' μέρος. Δημοσιεύτηκε στο ηλεκτρονικό περιοδικό Πεμπτούσια, στις 23 Δεκεμβρίου 2012. <http://www.pemptousia.gr/2012/12>. Το Β' μέρος Δημοσιεύτηκε ηλεκτρονικό περιοδικό Πεμπτούσια, στις 28 Δεκεμβρίου 2012. <http://www.pemptousia.gr/2012/12>.

Η εργασία αυτή είναι θεολογικού –δογματικού περιεχομένου. Έχει σκοπό έχει να αναλύσει τη δογματική διδασκαλία περί του Αγίου Πνεύματος και τις άκτιστες ενέργειές του στους πιστούς και βεβαπτισμένους εν Χριστώ μέσα από τη διδασκαλία του Κυρίλλου Αλεξανδρείας και τον Ισιδώρο Πηλουσιώτη Τόσο ο άγιος Ισίδωρος όσο και ο άγιος Κύριλλος μιλάνε για την ενεργό συμμετοχή του Πνεύματος στη σύλληψη του προαιώνιου θείου Λόγου. Και οι δύο Πατέρες αναφέρονται στην ενεργό συμμετοχή του Πνεύματος στα Μυστήρια της Εκκλησίας, η οποία συμβάλλει στη δημιουργία μιας ζωήρηντης ατμόσφαιρας. Μέσα στην ατμόσφαιρα αυτή οι τύποι των μυστηρίων υποσκελίζονται –χωρίς όμως να αχρηστεύονται- από την ενεργό παρουσία του Πνεύματος, του χορηγούντος τα χαρίσματα και μεταβάλλοντος τους πιστούς σε αληθινούς προσκυνητές». Χάρη στις ενέργειές Του, τα ιερά Μυστήρια παρέχουν τη δυνατότητα στους συμμετέχοντες σε αυτά να φτάσουν στη θέωση. Και οι δύο πατέρες διδάσκουν ότι η αληθινή γνώση του Θεού μπορεί να επιτευχθεί μόνο με το φωτισμό του ανθρώπινου νου, ώστε να μπορέσει να «δει το πρόσωπο του Θεού» και να κατανοήσει την αλήθεια σχετικά με το υπέρτατο Ον. Διευκρινίζεται ότι η χάρη του Πνεύματος δεν μπορεί να γίνει κτήμα ανθρώπων αναξίων να συμμετάσχουν στα ιερά Μυστήρια και ούτε μπορεί να εξαγοραστεί από κανέναν, φέρνοντας ως παράδειγμα το επεισόδιο του Σίμωνος Μάγου με τον απόστολο Πέτρο. Αντίθετα γίνεται κτήμα εκείνων, οι οποίοι είναι βαπτισμένοι στα ζωοποιά ιορδάνεια ρείθρα και έχουν ζυμωθεί με τον αγιοπνευματικό πλάστη του Χριστιανισμού.

Β. Συχνά μέσα στο έργο τους ο Ισίδωρος ο Πηλουσιώτης και ο Κύριλλος Αλεξανδρείας αναφέρονται στην επιδαψίλευση των χαρισμάτων του Αγ. Πνεύματος στους ανθρώπους. Ο άγιος Ισίδωρος σημειώνει ότι τα χαρίσματα που επιδαψιλεύονται στους ανθρώπους από το Αγιο Πνεύμα είναι εκείνα «προς προπαρασκευή της διανοίας των δεχομένων». Ο Κύριλλος σημειώνει ότι ως Θεός το Πνεύμα μοιράζει διάφορα πνευματικά χαρίσματα στους άξιους πιστούς, «προς το εκάστον μέτρον» «απαθώς» και χωρίς «μερισμόν υπομένει περί την ουσίαν. Οι άγιοι Ισίδωρος και Κύριλλος αναφέρονται στη διάκριση των ανθρώπων σε ψυχικούς, σωματικούς και πνευματικούς με βάση το πόσο δεκτικοί είναι στα του Πνεύματος αποκαλυπτόμενα. Εδώ διακρίνεται η επίδραση της Παύλειας θεολογίας, η οποία φαίνεται να έχει ασκήσει σημαντική επίδραση

στον τόνο αυτούς πατέρες του Ε αἰώνα στην Αλεξάνδρεια και στην ευρύτερη περιοχή της. Άξια μνείας είναι και η επιρροή της διδασκαλίας του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, στον τόνο Πατέρες σχετικά με τον ίδιο διαχωρισμό. Η διαφορά τους είναι ότι αν και οι δύο μιλούν για την επιδαψίλευση των χαρισμάτων του Τρίτου Προσώπου της Αγίας Τριάδος στους ανθρώπους, ο Ισίδωρος βρίσκει την ευκαιρία να το χρησιμοποιήσει για την εν Χριστώ παιδαγωγία των αναγνωστών του, αντίθετα ο Κύριλλος να υπογραμμίσει τη θεότητα του Αγίου Πνεύματος και το έργο του στον κόσμο.

0022) А. Дары Святого Духа (часть 1)- Дары Святого Духа по Исидору Пелусиоту и Кириллу Александрийскому,
<http://www.rempitousia.ru/2013/04/дары-святого-духа-часть-1>.

Η δογματικό περιεχομένου μελέτη Η επιδαψίλευση των χαρισμάτων του Αγίου Πνεύματος στους ανθρώπους, κατά τον Ισίδωρο τον Πηλουσιώτη και τον Κύριλλο Αλεξανδρείας, μεταφράστηκε στα ρωσικά. Έτσι το Α μέρος είναι:

Дары Святого Духа (Часть 1) 2 июня 2015 Дары Святого Духа по Исидору Пелусиоту и Кириллу Александрийскому. Краткое изложение Часто в трудах Исидора Пелусиота и Кирилла Александрийского говорится о щедром одаривании людей благодатью Святого Духа. Святой Исидор отмечает, что дары, который Святой Дух посыпает людям, необходимы для «подготовки разума принимающих их». Кирилл пишет, что Святой Дух, как Бог, распределяет различные духовные дары между достойными верующими «по мере каждого», «беспристрастно» и «не разделяя своей сущности». Святые Исидор и Кирилл говорят о разделении людей на душевных, плотских и духовных в соответствие с тем, насколько восприимчивыми они являются к откровениям Святого Духа. Здесь обнаруживается сильное влияние богословия апостола Павла, которому подверглись оба святых отца в V веке в Александрии и в близлежащих областях. Стоит упомянуть и учение Григория Богослова, оказавшее влияние на Исидора и Кирилла в отношении такой классификации. Различие состоит в том, что несмотря на то, что оба автора говорят о ниспослании людям даров от Третьего Лица Святой Троицы, Исидор использует это для поучения своих читателей, в то время как Кирилл подчеркивает святость Духа и его действия в мире.

В. Дары Святого Духа (часть 2)- Дары Святого Духа,
<http://www.rempitousia.ru/2013/04/дары-святого-духа-часть-2>.

В Μέρος. Η επιδαψίλευση των χαρισμάτων του Αγίου Πνεύματος στους ανθρώπους κατά τον Ισίδωρο τον Πηλουσιώτη και τον Κύριλλο Αλεξανδρείας, Μεταφράστηκε στα ρωσικά και δημοσιεύτηκε στις 11 και 13 Απριλίου 2013 στο ηλεκτρονικό περιοδικό Πεμπτουσία. Рассуждая, как и святой Исидор, о Святом Духе, патриарх Александрийский говорит еще об одной его силе – прощении грехов. Прощение человеческого беззакония осуществляется в

тайствах крещения и покаяния – исповеди. Таким образом, с помощью Святого Духа вершится правосудие.

0023) ДАРОВИ СВЕТОГ ДУХА, στο ΣΒΕΤΙΓΟΡΑ (СЕНТЕМБАР 2015), p. 7-9.

Η επιδαφίλευση των χαρισμάτων του Αγίου Πνεύματος στους ανθρώπους κατά τον Ισίδωρο τον Πηλουσιώτη και τον Κύριλλο Αλεξανδρείας. Μεταφράστηκε στα σερβικά από το μητροπολίτη Μαυροβουνίου και Παραθαλασσίας κ.κ. Αμφιλόχιο Ράντοβιτς. Ο μητροπολίτης το δημοσίευσε στο επίσημο περιοδικό της Μητρόπολης Μαυροβουνίου.

0024) Cyril of Alexandria's critique of the term Theotokos by Nestorius Constantinople, Acta Theologica 2 (2012) 1-16, Acta theologica vol.32, no.2, Bloemfontein Dec.2012, University of the Free State, Print version ISSN 1015-8758.

Η εργασία αυτή έχει θεολογικό –δογματικό περιεχόμενο. Αναπτύσσεται η δογματική θεμελίωση του όρου Θεοτόκος από τον Κύριλλο Αλεξανδρείας εναντίον του Νεστορίου Κωνσταντινούπολεως τόσο πριν όσο και μετά το 428, ημερομηνία έναρξης της δογματικής θεολογικής διαμάχης Κυρίλλου Νεστορίου. Ο Κύριλλος Αλεξανδρείας μέσα στους 11 τόμους των έργων του αναφέρεται συχνά στον όρο Θεοτόκος και γιατί η Μητέρα του Κυρίου Ιησού Χριστού πρέπει να φέρει αυτό το όνομα. Στην εργασία αυτή γίνεται αναφορά μέσα από τη διδασκαλία του Κυρίλλου ποιοι πατέρες πριν από εκείνον χρησιμοποίησαν τον όρο Θεοτόκο και ποια η δογματική του ερμηνεία. Έτσι στηρίζει τη διδασκαλία του περί του προσωνυμίου Θεοτόκος χρησιμοποιώντας χωρία από τον Ωριγένη, τον Αθανάσιο, το Γρηγόριο Ναζιανζηνό και Γρηγόριο Νύσσης κ.ά. Παράλληλα αναπτύσσεται η διδασκαλία του Νεστορίου και το γιατί ο Νεστόριος αρνείται να δεχθεί τον όρο Θεοτόκο τονίζοντας ότι : «Έχει ο Θεός μητέρα; ... ουκέτεκεν η Μαρία Θεόν ... ουκέτεκε το κτίσμα το άκτιστον, ουκέτεκεν ο πατήρ τον Θεόν Λόγον διά της Παρθένου. Εν αρχή γαρ ην ο Λόγος, ως φησίν Ιωάννης, ουκ εγέννησε το κτίσμα το άκτιστον, αλλ' έτεκεν άνθρωπον της θεότητος όργανον» και με αυθάδεια και ειρωνεία ομολογεί φανερά: «ει τις Θεόν απλώς λέγοι τον εκ Μαρίας τεχθέντα ψόγον και γέλωτος ἀξια δογματίζει». Ο ίδιος δεχόταν μεταξύ των άλλων και τον όρο «ανθρωποτόκος». Κάτι που ο Κύριλλος απέδειξε ότι είναι λανθασμένο.

0025) A brief History of Icons controversy, Δημοσιεύτηκε στο ηλεκτρονικό περιοδικό Πεμπτουσία, στις 22 Μαρτίου 2013, <http://www.pemptousia.com/2013/03/a-brief-history-of-icons-controversy/>

Είναι μία συνοπτική παρουσίαση της δογματική και γενικότερα θεολογικής διαμάχης της εικονομαχίας. Γίνεται έκθεση της δογματικής διδασκαλίας των Εικονοφίλων για το τι πρεσβεύουν οι Εικόνες μέσα στην Εκκλησία και για τους πιστούς και ποια υπήρξε η λανθασμένη διδασκαλία των εικονομάχων σχετικά με τη λατρεία ή μη των εικόνων. Σημειώνεται λοιπόν ότι οι ανεικονικές αντές αντιλήψεις επηρέασαν πολλούς πιστούς και βρήκαν γόνιμο έδαφος σε αιρετικές κοινότητες, όπως των Νεστοριανών και των Παντικιανών. Γενικότερα, στην Μικρά Ασία υπήρχε μια τάση απόρριψης των εικόνων. Το ανεικονικό πνεύμα του Ισλαμισμού και οι αντιλήψεις της Ανατολής επηρέασαν τη δυναστεία των Ισαύρων που καταγόταν από τη Συρία. Οι αντιλήψεις αντές, αλλά και η δυσαρέσκεια για την ανστηρή οικονομική και κοινωνική πολιτική των Ισαύρων οδήγησε τις λαϊκές και οικονομικά ασθενείς κοινωνικές ομάδες με αφορμή τις εικονομαχικές θέσεις αυτής της δυναστείας, να αντιδράσουν δυναμικά στις μεταρρυθμίσεις τους. *Iconoclasm is the deliberate destruction of religious icons and other symbols or monuments, usually with religious or political motives. It is a frequent component of major political or religious changes. The crisis came into prominence during the reign of Emperor Leo III (717-741), called the Isaurian. When Leo III died in 741 his son Constantine V (741-775), who was named by his father co-emperor at the age of two in 720, sat on the throne of the Roman Emperors. Constantine continued the iconoclast policy of his father.*

0026) Α. Το πολιτικό και θεολογικό υπόβαθρο της διαμάχης μεταξύ εικονοκλαστών και εικονολατρών (726/30-843 μ.Χ.), στη Νέα Σιών, 92 (2014), 281-301.

Β. Διορθωμένη και επαυξημένη δημοσιεύτηκε στο περιοδικό Παρνασσός, NE (2013-2014), έκδοση 2018, σ. 30-47.

Γ. Το πολιτικό και θεολογικό υπόβαθρο της διαμάχης μεταξύ εικονοκλαστών και εικονολατρών. Αναδημοσιεύτηκε στις 24 Μαρτίου 2013 (Κυριακή της Ορθοδοξίας) στο ηλεκτρονικό περιοδικό 24 γράμματα, http://www.24grammata.com/wp-content/uploads/2013/03/Artemi-eikonomaxia-www.24grammata.com_.pdf.

Δ.1. Το πολιτικό και θεολογικό υπόβαθρο της διαμάχης μεταξύ εικονοκλαστών και εικονολατρών (726/30-843 μ.Χ.), Αναδημοσιεύτηκε το Α μέρος στο Πεμπτούσια, στις 22 Μαρτίου 2013, <https://www.pemptousia.gr/2013/03/to-politiko-ke-theologiko-ipovathro-ti/>.

Δ.2. Το πολιτικό και θεολογικό υπόβαθρο της διαμάχης μεταξύ εικονοκλαστών και εικονολατρών (726/30-843 μ.Χ.), Αναδημοσιεύτηκε το Β μέρος στο Πεμπτούσια, στις 27 Μαρτίου 2013, <https://www.pemptousia.gr/2013/03/to-politiko-ke-theologiko-ipovathro-ti-2/>

Δ.3.Το πολιτικό και θεολογικό υπόβαθρο της διαμάχης μεταξύ εικονοκλαστών και εικονολατρών (726/30-843 μ.Χ.), Αναδημοσιεύτηκε το Γ

μέρος στο Πεμπτουσία, στις 30 Μαρτίου 2013,
<https://www.pemptousia.gr/2013/03/to-politiko-ke-theologiko-ipovathro-ti-3/>
Ε. Επαναδημοσίευση στο περιοδικό Νέα Σιών, τ. 94 (2016-2017), 133-151.

Η μελέτη αυτή είναι θεολογικό -δογματικό περιεχόμενο. Στη μελέτη αυτή αναφέρεται αναλυτικά για το ποιες ήταν οι αιτίες της εικονομαχίας και ποια η δογματική διδασκαλία που ανέπτυξαν οι εικονομάχοι και οι εικονόφιλοι προκειμένου να υποστηρίξουν τις θέσεις τους. Η εικονομαχία ως γεγονός είναι δύσκολο να αποτιμηθεί αλλά και να φωτιστούν όλες οι πτυχές της λόγω της μη διάσωσης των εικονομαχικών κειμένων και διαταγμάτων. Αντίθετα έχουν διασωθεί έργα με εικονολατρικές αντιλήψεις, τα οποία μας παρέχουν σημαντικές πληροφορίες για την εικονομαχία και τα επιχειρήματα των εικονοφίλων. Γενικότερα εξηγούμε γιατί οι εικονομάχοι πίστεναν ότι η προσκύνηση των εικόνων ταυτίζόταν με την ειδωλολατρία. Ήταν αντίθετη με το Χριστιανισμό και την Αγία Γραφή, ενώ δεν συμφωνούσε με όσα είχαν διακηρύξει οι Οικουμενικές. Τέλος γίνεται αναφορά στη σημασία που έχει για την τέχνη η επικράτηση των εικονόφιλων απόψεων.

0027) A. «The presence of God in the interpretation of the psalms by Cyril of Alexandria», *The Beauty of God's Presence in the fathers of the church, the proceedings of the eight International Patristic Conference, Maynooth 2012*, ed. By Janet Elaine Rutherford, Four Court Press 2014, 161-176, England.

B. The presence of God in the interpretation of the psalms by Cyril of Alexandria, στο De Medio Aevo του Πανεπιστημίου της Μαδρίτης, τμήμα Φιλολογίας -Θεολογίας και Ιστορίας στο De Medio Aevo 3 (2013 / 2) Vol 2, No 1 (2013), ISSN-e 2255-5889, σ. 153-168.

Στην παρούσα μελέτη ερευνάται η δογματική διδασκαλία σχετικά με τη Θεολογία και την Οικονομία μέσα από το κείμενο των Ψαλμών κατά τον Κύριλλο Αλεξανδρείας. Μέσα από το κείμενο σημειώνεται η όραση -γνώση του Θεού, δεν είναι απλώς συμβολική όραση -γνώση, δεν είναι αισθητή και κτιστή, ούτε κατωτέρα της νοήσεως, αλλά είναι θέωση. Δια της θέωσεως ο άνθρωπος αξιώνεται να δει τον Θεό. Και αυτή η θέωση δεν είναι αφηρημένη κατάσταση, αλλά ένωση του ανθρώπου με τον Θεό. Δηλαδή ο άνθρωπος θεωρώντας το άκτιστο Φως, το βλέπει γιατί ενώνεται με τον Θεό, το βλέπει με τους εσωτερικούς οφθαλμούς και με αυτούς ακόμη τους σωματικούς οφθαλμούς, οι οποίοι έχουν μετασκευασθεί από την ενέργεια του Θεού. Επομένως η θεωρία είναι ένωση του ανθρώπου με τον Θεό. Και αυτή η ένωση είναι γνώση του Θεού. Τότε ο άνθρωπος αξιώνεται να γνωρίσει τον Θεό. Και αυτή η γνώση είναι υπέρ την ανθρωπίνη γνώσιν και υπέρ την αίσθησιν. Μέσα από τη γνώση της παρουσίας του Θεού ο Κύριλλος βρίσκει ενκαιρία να αναφερθεί στη Χριστολογία. Μέσα από την εργασία τονίζεται ο τρόπος που εξηγεί Ο Κύριλλος ότι μπορούμε να γνωρίσουμε το Θεό μέσα από τη Βίβλο και ιδιαίτερα από τους Ψαλμούς. Σημειώνεται ότι ο τρόπος αυτός διαφέρει από όλες τις άλλες

μεθόδους απόκτησης γνώσης. Δεν πρέπει να θέτει κάποιος τον εαυτό του υπεράνω του Θεού σαν αντικείμενο για να αναλυθεί και να προσδιορισθεί.

0028) Α. «Πρωτότοκος των Νεκρών εγένετο», Ο Θάνατος και η Ανάσταση του Ενανθρωπήσαντος Υιού και Λόγου του Θεού στα κείμενα του Κυρίλλου Αλεξανδρείας, *Τροπαιοφόρος* 19 (2013) 25 -28.

Β. «Πρωτότοκος των Νεκρών εγένετο», Ο Θάνατος και η Ανάσταση του Ενανθρωπήσαντος Υιού και Λόγου του Θεού στα κείμενα του Κυρίλλου Αλεξανδρείας. Η μελέτη δημοσιεύτηκε ολόκληρη και με παραπομπές στο ηλεκτρονικό περιοδικό 24grammata, <http://www.24grammata.com/wp-content/uploads/2013/04/Artemi-thnatos-kai-anastasi-ston-Kyrillo.pdf>, ημέρα Τετάρτη στις 30 Απριλίου 2013.

Γ. «Πρωτότοκος των Νεκρών εγένετο», Ο Θάνατος και η Ανάσταση του Ενανθρωπήσαντος Υιού και Λόγου του Θεού στα κείμενα του Κυρίλλου Αλεξανδρείας, στο ηλεκτρονικό περιοδικό *Αντιαιρετικό Εγκόλπιο* στις 29 Απριλίου 2013, <http://www.egolpion.com/61599CBF.el.aspx>

Δ.1. «Πρωτότοκος των Νεκρών εγένετο», Ο Θάνατος και η Ανάσταση του Ενανθρωπήσαντος Υιού και Λόγου του Θεού στα κείμενα του Κυρίλλου Αλεξανδρείας. Το Α μέρος αναδημοσιεύτηκε στο *Πεμπτουσία*, στις 6 Μαΐου 2013, <http://www.pemptousia.gr/2013/05/πρωτότοκος-των-νεκρών-εγένετο-1>,

Δ.2. Πρωτότοκος των Νεκρών εγένετο», Ο Θάνατος και η Ανάσταση του Ενανθρωπήσαντος Υιού και Λόγου του Θεού στα κείμενα του Κυρίλλου Αλεξανδρείας. Το Β μέρος αναδημοσιεύτηκε στο *Πεμπτουσία*, στις 8 Μαΐου 2013, <http://www.pemptousia.gr/2013/05/πρωτότοκος-των-νεκρών-εγένετο-2>,

Δ.3. Πρωτότοκος των Νεκρών εγένετο», Ο Θάνατος και η Ανάσταση του Ενανθρωπήσαντος Υιού και Λόγου του Θεού στα κείμενα του Κυρίλλου Αλεξανδρείας. Το Γ μέρος αναδημοσιεύτηκε στο *Πεμπτουσία*, στις 10 Μαΐου 2013, <http://www.pemptousia.gr/2013/05/πρωτότοκος-των-νεκρών-εγένετο-3>.

Στην εργασία αυτή αναλύεται δογματικά η βιβλική φράση «Πρωτότοκος των Νεκρών εγένετο». Αρχικά γίνεται μία αναφορά στην πτώση των Πρωτοπλάστων και στις συνέπειες που είχε εκείνη για το ανθρώπινο γένος. Μετά ερευνάται το γεγονός της θείας ενανθρωπήσεως. Αναλύεται το πώς ο Κύριλλος σημειώνει ότι με την ενσάρκωση, ο ασώματος γίνεται εμφανής, και ο «αναφής» απτός· ό Δημιουργός εισέρχεται στη δημιουργημένη σάρκα. Αποδεικνύονται μέσα από τη διδασκαλία του Κυρίλλου ότι η εν χρόνω ενανθρώπηση του δευτέρου προσώπου της Αγίας Τριάδας γίνεται η αφετηρία για τη σωτηρία μας πού ολοκληρώνεται με το Θάνατο και την Ανάσταση του Λόγου. Τέλος συμπεραίνονται ότι η φράση αυτή για τον πατριάρχη Αλεξανδρείας αποτελεί το επιστέγασμα της διδασκαλίας του για την ενανθρώπηση και το θείο Πάθος. Η θεία ενανθρώπηση είναι η απαρχή και το θεμέλιο της πάλης του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού κατά του διαβόλου, της αμαρτίας και του θανάτου. Όταν ο Χριστός δέχεται εκούσια να

πεθάνει πάνω στο σταυρό, γνωρίζει ότι θα καταλύσει το θάνατο. Δέχθηκε κατ' οικονομίαν το θάνατο, για να μπορέσει να καταλύσει «τοῦ θανάτου τό κράτος». Ο Κύριλλος σημειώνει ότι ο ενανθρωπήσας Λόγος έπαθε πραγματικά κατά τη σάρκα, μένοντας απαθής όμως, ως Θεός.

0029) A. «Emperor Constantine and the theology of Christianity from his autocracy to the second Ecumenical Council», Proceedings of International conference commemorating the 1700th Anniversary of the Edict Milan, 31/5/2013-2/6/2013, στη Νίκαια της Σερβίας, p. 86-97, Nis 2013.

B. «El emperador Constantino y la teología de la Cristiandad desde su autocracia hasta el Segundo Concilio Ecuménico- Emperor Constantine and the theology of Christianity from his autocracy to the second Ecumenical Council», De Medio Aevo 6 (2014/2) ISSN-e 2255-5889

<http://capire.es/eikonimago/index.php/demedioaevo/article/view/118/197>, p. 139-150.

Γ. Emperor Constantine and the theology of Christianity from his autocracy to the second Ecumenical Council, αναδημοσιεύτηκε ηλεκτρονικά στο περιοδικό 24grammata.com, <http://www.24grammata.com/?p=40474>. 10 Ιουνίου 2013.

Δ. Emperor Constantine and the theology of Christianity from his autocracy to the second Ecumenical Council, αναδημοσιεύτηκε ηλεκτρονικά στο Αντιαιρετικό Εγκόλπιον, 5 Ιουνίου 2013,

http://www.egolpion.com/emperor_constantine_.en.aspx.

E.1. Emperor Constantine and the theology of Christianity from his autocracy to the second Ecumenical Council, αναδημοσιεύτηκε το Α μέρος ηλεκτρονικά στο Πεμπτουσία, Emperor Constantine and the Theology of Christianity – 5 June 2013, <http://www.pemptousia.com/2013/06/emperor-constantine-and-the-theology-of-christianity-1>.

E.2. Emperor Constantine and the theology of Christianity from his autocracy to the second Ecumenical Council, αναδημοσιεύτηκε το Β μέρος ηλεκτρονικά στο Πεμπτουσία, Emperor Constantine and the Theology of Christianity 2, <http://www.pemptousia.com/2013/06/emperor-constantine-and-the-theology-of-christianity-2>, 7 June 2013

E.3. Emperor Constantine and the theology of Christianity from his autocracy to the second Ecumenical Council, αναδημοσιεύτηκε το Γ μέρος ηλεκτρονικά στο Πεμπτουσία, Emperor Constantine and the Theology of Christianity 2, <http://www.pemptousia.com/2013/06/emperor-constantine-and-the-theology-of-christianity-3>, 12 June 2013.

A.Η δογματική θεολογική αυτή μελέτη που δημοσιεύτηκε στα πρακτικά του συνεδρίου για τα 1700 χρόνια από το Διάταγμα των Μεδιολάνων. Η μελέτη αυτή αναφέρεται στο πώς ο Άγιος Κωνσταντίνος στράφηκε στο Χριστιανισμό και ποια η δογματική διδασκαλία της Εκκλησίας που αναπτύχθηκε μέσα από την έναρξη

της Βασιλείας του κυρίως έως και τη δεύτερη Οικουμενική Σύνοδο. Έτσι γίνεται αναφορά στη δογματική διδασκαλία των δύο πρώτων Οικουμενικών Συνόδων αλλά και στη δογματική διδασκαλία του Αγίου Αθανασίου Αλεξανδρείας που καλύπτει σχεδόν όλη αυτή την περίοδο. Τονίζεται το πώς ο Κωνσταντίνος και οι διάδοχοι του υποστήριξαν ή όχι την Ορθοδοξία και ποιοι ήταν οι θεολογικοί λόγοι που τους επηρέασαν. Τέλος αναλύεται η δογματική διδασκαλία των διαφόρων αιρέσεων της εποχής εκείνης και η ανασκευή της από τους Πατέρες που ήταν σύγχρονοι με τους αιρεσιεράρχες.

B. *Desde su autocracia a su muerte, Constantino el Grande ayudó al cristianismo a ser la principal religión de todo el imperio. Durante este período de tiempo aparecieron muchas herejías . Ellas pusieron en gran peligro la unidad del cristianismo y su enseñanza. Las personas educadas como Arrio, Apolinar, Marcelo, Eunomio y Macedonia trataron de explicar la naturaleza de Dios, sus acciones y sus nombres de acuerdo a las relaciones humanas, a sus pensamientos y a sus creencias. El resultado fue una catástrofe, porque nuevas herejías se introdujeron en el Imperio. Padres ortodoxos, como Atanasio el Grande y los Padres capadocios trataron de refutar con éxito las herejías. Con la enseñanza de estos Padres, el Primero y el Segundo Concilios Ecuménicos lograron basar sus doctrinas y preservar la verdadera enseñanza y las doctrinas del cristianismo.*

0030) Το ομοδύναμο των θείων Προσώπων της Αγίας Τριάδος. Ιδιότητες της θείας φύσεως (Στο έργο του Κυρίλλου Αλεξανδρείας και του Ισιδώρου του Πηλουσιώτη), δημοσιεύτηκε ολόκληρη στο ηλεκτρονικό περιοδικό Αντιαιρετικό Εγκόλπιο <http://www.egolpion.com/93F39E48.el.aspx>, 24 Ιουνίου 2013.

Η δογματική αυτή μελέτη κάνει λόγο για το ομοδύναμο των θείων Προσώπων της Αγίας Τριάδος. Ιδιότητες της θείας φύσεως στο έργο του Κυρίλλου Αλεξανδρείας και του Ισιδώρου του Πηλουσιώτη. Αναπτύσσεται διεξοδικά η φύση και οι ενέργειες του Τριαδικού Θεού κατά τη διδασκαλία του Κυρίλλου Αλεξανδρείας και του Ισιδώρου Πηλουσιώτη. Οι δύο Πατέρες αναφέρονται, άμεσα ή έμμεσα, στη διάκριση αμέθεκτης θείας ουσίας και μεθεκτών θείων ενεργειών - ιδιοτήτων. Οι τελευταίες αποτελούν το μονοπάτι για να γνωρίσουμε τον Θεό. Η γνώση αυτή της διακρίσεως αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο του οικοδομήματος της ορθόδοξης δογματικής. Ο Θεός παρέχει τις ενέργειές Του στους ανθρώπους, χωρίς όμως να μετατίθεται σε αυτούς η ουσία Του, αφού η θεία φύση «ακράδαντον» υπάρχει. Μέσα στο έργο και των δύο Πατέρων σημειώνεται ότι η Θεία Φύση μέσα από τις ιδιότητές της παρουσιάζεται ως ο Δημιουργός των όντων, η ζωοποιός δύναμις του σύμπαντος, το Φως που φωτίζει όσους ζουν εν Χριστώ, η απόλυτη Αγάπη και Αρετή και το απόλυτο Αγαθό. Επισημαίνεται αμέτρητη υπεροχή του Δημιουργού έναντι της δημιουργίας Αυτού, ενώ το απύθμενο βάθος της μεταξύ αυτών οντολογικής διαφοράς οφείλεται στο ανόμοιο και στο ασύγκριτο της ουσίας της Αγίας Τριάδος προς την ουσία των κτιστών όντων και πραγμάτων.

0031) «Ο Υιός ενιούσιος τε και ζων ως ιδίαν έχων εν Πατρὶ και μετά Πατρός την ύπαρξιν», ο Κύριλλος Αλεξανδρείας και η διδασκαλία του για την υπόσταση του Υιού-Θεού, δημοσιεύτηκε στο ηλεκτρονικό περιοδικό Αντιαιρετικό Εγκόλπιο, www.egolpion.com/78C498DE.el.aspx, 17 Ιουλίου 2013

Η δογματική –θεολογική μελέτη αυτή αναφέρεται στο ομοούσιο του Υιού με τον Πατέρα. Μέσα από τη δογματική διδασκαλία του Κυρίλλου υπογραμμίζεται το συναϊδιο του Υιού με τον Πατέρα. Υπογραμμίζεται η διδασκαλία του πατριάρχη Αλεξανδρείας επεσήμαινε το αϊδιο της υπάρξεως του Υιού και Λόγου του Θεού. Καταδίκαζε την αίρεση του Σαβελλίου. Τόνιζε ότι ο Υιός διαφέρει από τα κτίσματα ως προς την ουσία και τον τρόπο δημιουργίας τους. Ο Υιός γεννιέται προαιώνια, εκ του Πατρός, ενώ τα κτίσματα δημιουργήθηκαν εν χρόνῳ και έχουν διαφορετική ουσία από εκείνη του Τριαδικού Θεού. Η φύση του Υιού χαρακτηρίζεται πλήρης, λεπτή και ασώματη. Ο Υιός είναι συναϊδιος με τον Πατέρα. Ο Κύριλλος στηρίχθηκε και πάλι σε μαρτυρίες από τη Γραφή, για να μην μπορεί κανείς να αμφισβητήσει τα γραφόμενά του. Τέλος, κατά την άποψή μας, έδωσε μία πολύ καλή εξήγηση, στις έννοιες «μονογενής» και «πρωτότοκος», με τις οποίες χαρακτήριζε την υπόσταση του Υιού.

0032) "Cristo: verdadero Dios y verdadero Hombre. En el misterio de la encarnación según Cirilo de Alejandría" in english, Actas del I Congreso Internacional de Estudios Patrísticos: "La identidad de Jesús: unidad y diversidad en la época de la patrística", compiladas por Ángel Hernández, Susana Villalonga, Patricia Ciner, 1a ed., San Juan: Universidad Católica de Cuyo, 2014. ISBN 978-950-559-295-1. Fecha de catalogación: 11/12/2012, p. 217-234.

Η δογματική –θεολογική μελέτη δημοσιεύτηκε στα πρακτικά του 1^{ου} Πατερικού Συνεδρίου στο San Juan της Αργεντινής. Στη μελέτη αυτή εξηγείται με βάση τη δογματική διδασκαλία του Κυρίλλου το πώς ο Χριστός υπήρξε τέλειος ἀνθρωπος και τέλειος Θεός κατά το μυστήριο της ενανθρωπήσεως. Μέσα από τη διδασκαλία του Κυρίλλου διαπιστώνεται η Ενανθρώπηση του Θεού είναι προϊόν της θείας αγάπης. Η ἀμετρητή αυτή αγάπη οδήγησε τον Λόγο στην, ασύλληπτη για τον πεπερασμένο ανθρώπινο νον, θεία «κένωση». Από τα δυσθεώρητα ύψη της θείας δόξης καταδέχτηκε να κατέλθει και να ενδυθεί την ανθρώπινη φύση, να την κάνει στο εξής αιωνίως μέρος της θεανθρώπινης υπόστασής Του. Επιπλέον αναλύεται τα της θείας φύσεως του Λόγου και τα της ανθρώπινης. Τέλος σημειώνομε το πώς ο Κύριλλος υπογραμμίζει την ύπαρξη και την ένωση των δύο φύσεων στο ένα και μοναδικό Πρόσωπο του Ιησού Χριστού.

0033) The Virgin Mary, *Theotokos*, and Christ, true God and true man. The mystery of Incarnation according to Cyril of Alexandria *Mirabilia* 17 (2013/2) 52-74, Jun/Dez 2013/ISSN 1676-5818,

<http://www.revistamirabilia.com/issues/mirabilia-17-2013-2>, published by the Institut d'Estudis Medievals of the Universidad Autònoma de Barcelona.

Η δογματική διδασκαλία του Κυρίλλου σχετικά με τον όρο Θεοτόκο και την ενανθρώπηση του Λόγου καλύπτει σχεδόν όλη τη δογματική του διδασκαλία. Εμείς εδώ επικεντρωνόμαστε στην ορολογία που χρησιμοποεί ο Κύριλλος πριν και μετά το ξέσπασμα της νεστοριανικής διαμάχης και επιπλέον μετά την Γ' Οικουμενική Σύνοδο. Η ασάφεια των όρων «υπόσταση», «φύση» και «πρόσωπο» αρχίζει να μειώνεται σταδιακά έως τη σύγκληση της Γ Οικουμενικής Συνόδου. Παράλληλα διευκρινίζονται περισσότερο οι συγκεκριμένοι όροι εξηγώντας το γιατί η Παναγία ονομάζεται Θεοτόκος και γιατί ο Κύριος είναι πραγματικός Εμμανουήλ.

0034) A. Το αποκαλυπτικό έργο του Αγίου Πνεύματος στην ΠΔ κατά τη διδασκαλία του Ισιδώρου του Πηλουσιώτη και του Κυρίλλου Αλεξανδρείας: <http://www.egolpion.com/5F6519D7.el.aspx>, δημοσίευση στο ηλεκτρονικό περιοδικό Αντιαριθμετικό εγκόλπιο, 13 Σεπτεμβρίου 2013.

B. Αναδημοσίευση στο ηλεκτρονικό περιοδικό Ενωμένη Ρωμηοσύνη, <http://www.enromiosini.gr/arthrografia/το-αποκαλυπτικο-εργο-του-αγιου-πνευμα/>, 2 Οκτωβρίου 2013.

Η δογματική διδασκαλία των δύο Πατέρων για το Άγιο Πνεύμα στην Παλαιά Διαθήκη δεν κατέχει την ίδια έκταση. Είναι χαρακτηριστικό ότι τονίζεται ότι το Άγιο Πνεύμα καθιστά αισθητή την παρουσία Του στην αρχική κατάσταση της δημιουργίας ως δυναμική δημιουργική αρχή. Ολόκληρη η διαδικασία της δημιουργίας συντελείται όχι μόνο με τη σύμπραξη του Πατρός και του Υιού αλλά και του Πνεύματος. Στην εποχή της ΠΔ το τρίτο πρόσωπο της Αγίας Τριάδος επιδαψιλεύει στους προφήτες φωτισμό της διανοίας τους, για να μπορούν να διεισδύσουν στο βάθος της θεόπνευστης Γραφής και να κατανοήσουν το θέλημα του Θεού. Λάμπει το Πνεύμα μέσα τους και τους αποκαλύπτεται το θείο σχέδιο της σωτηρίας του ανθρωπίνου γένους.

0035) A. Gregory Nazianzen's trinitarian teaching based on his Twentieth Theological Oration -La doctrina trinitaria de San Gregorio Nacianceno basada en si Quinta Oración Teológica, στο *De Medio Aevo* 4 (2013/2) ISSN-e 2255-5889: <http://capire.es/eikonimago/index.php/demedioaevo/article/view/92>, σ. 127-146.

B. Επαναδημοσίευση στο Αντιαριθμετικό Εγκόλπιον στις 19 Δεκεμβρίου 2013, <http://www.egolpion.com/C3157756.en.aspx>.

Η μελέτη αυτή χρησιμοποιεί ως βάση της τη δογματική διδασκαλία περί Αγίας Τριάδος στον εικοστό λόγο του Γρηγορίου του Ναζιανζηνού. Εξετάζουμε το πότε

και υπό κάτω υπό ποιες προϋποθέσεις γράφτηκε ο εικοστός Λόγος. Αναλύεται το Μονάς εν Τριάδι και Τριάς εν Μονάδι που αναφέρεται στον Τριαδικό Θεό. Ερμηνεύομε για το τι λέει ο Γρηγόριος για την Ουσία του Θεού Πατρός και του Θεού Γιού, ενώ εξηγούμε γιατί ο Θεολόγος δεν αναφέρεται στο συγκεκριμένο έργο του για την υπόσταση του Αγίου Πνεύματος εκτενώς, το οποίο ήταν ένα δογματικό ζήτημα φλέγον για τη συγκεκριμένη εποχή.

0036) A.Orthodox Christianity and Modernity, *International Journal of Social Science and Humanities Research*, vol. 1, issue 1, pp. 44-50, Month October – December 2013, available at www.researchpublish.com.

B. Επαναδημοσίευση στο Mirabilia Ars 3 (2015/2) La Imagen del Poder. Epifanías de la Potestas A Imagem do Poder. Epifanias da Potestas The Image of Power. Epiphanies of Potestas, Jul-Dec 2015/ISSN 1676-5818, p.1-12.

Η μελέτη αυτή ασχολείται με τον να παρουσιάσει τι είναι Ορθόδοξη διδασκαλία. Ποια είναι η δογματική της διδασκαλία και ποια η σχέση της με την παράδοση σε αντιδιαστολή με άλλες Ομολογίες που διαγράφουν την Παράδοση ως μέρος της πίστεώς τους. Στη συνέχεια ορίζεται η νεωτερικότητα μέσα από το φαινόμενο της μεταπατερικής θεολογίας. Αναπτύσσονται τα θέματα εάν η μεταπατερική θεολογία μπορεί να υπάρξει ως όρος αλλά και τι πρεσβεύονταν οι θιασώτες και τι οι αντίθετοι με αυτήν αλλά και ποιοι κίνδυνοι ελλοχεύονταν μέσα στην άκρατη νιοθέτηση στοιχείων νεωτερικότητας ή απόρριψης τους κατά τη διαλεκτική στάση της Ορθοδοξίας με τις διάφορες εκφάνσεις της «νεωτερικής» θεολογίας.

0037) «The Return of All Things to God». The Teaching of John Scottus Eriugena and Origenis for the Apokatastasis, *Sciknow Publications, Journal of Social Philosophy Research*, JSPR 2014 2 (1): 13-24, (02.03.2014), http://manuscript.sciknow.org/uploads/jmpr/pub/jmpr_1386929308.pdf

Η δογματική -θεολογική μελέτη αυτή ασχολείται με την θεολογική εσχατολογική διδασκαλία περί αποκαταστάσεως των πάντων από τον Σκόττους Εριγένη και τον Ωριγένη. Αρχικά γίνεται αναφορά στην προσωπικότητα των δύο αυτών ανδρών και στα θεολογικά τους πιστεύων. Στη συνέχεια η μελέτη μας επικεντρώνεται στην επίδραση των διαφόρων παραγόντων που άσκησαν στη διαμόρφωσή της θεολογίας τους. Ποιες μπορεί να είναι θεολογικά οι συνέπειες ενός τέτοιου ζητήματος για τους πιστούς και την Εκκλησία. Αναλυτικά αναπτύσσεται το πώς η διδασκαλία αυτή νιοθετήθηκε από τον Ωριγένη και ποια η αντιμετώπισή της τόσο από τους σύγχρονους τον Ωριγένη όσο και από την Εκκλησία αργότερα. Στη συνέχεια γίνεται το ίδιο και τον Εριγένη μόνο που τεκμηριώνεται κατά πόσο η άποψή του στηρίζει το οικοδόμημα του Ρωμαικαθολικισμού το Μεσαίωνα.

0038) The Modulation of the term THEOTOKOS from the Fathers of 2nd Century to Cyril of Alexandria, International Journal of Social Science and Humanities Research, vol. 2, issue 1, pp. 27-30, Month January – March 2014, available at www.researchpublish.com, ISSN 2348-3164 (online).

Στην δογματική –πατρολογική εργασία γίνεται μία μελέτη στη διαμόρφωση του όρου Θεοτόκος από τον Ωριγένη μέχρι τον Κύριλλο Αλεξανδρείας, που τον καθιέρωσε μα απόλυτη σαφήνεια στη δογματική διδασκαλία της Εκκλησίας. Εξετάζεται τι σημαίνει ο όρος Θεοτόκος, αν πραγματικά ενσταθεί ο συγκεκριμένο όρος και πώς έχει γίνει δεκτός στη συνείδηση των πιστών. Στο τελευταίο μέρος της εργασίας γίνεται αναφορά για την τιμή που οι Έλληνες προσδίδουν στο πρόσωπο της Θεοτόκου μέσα από τις εκατοντάδες Εκκλησίες, μοναστήρια και παρεκκλήσια που αφιερώνουν στο πρόσωπο της Παρθένου Μαρίας, αλλά και ότι οι Έλληνες είναι ίσως ο μοναδικός Λαός που προφέρει το όνομά της τόσο συχνά στην καθημερινή ζωή

0039) ტერმინი „ღვთისმშობლის“ მოდულაცია მეორე საუკუნის მამებიდან ვირილე ალექსანდრიულმდე Proceedings of the conference in Tbilisi in Georgia, 12- 13 May 2014, p. 66-72

Η δογματική -θεολογική αυτή μελέτη τον όρο Θεοτόκο και το πώς αντός βρίσκεται μέσα στη διδασκαλία των Πατέρων αλλά και το τι σημαίνει σήμερα το πρόσωπο της Θεοτόκου για την Ελλάδα.

0040) The Definition of Term "Theologos", in the Twentieth Oration of Gregory Nazianzus, Sciknow Publications, Journal of Social Philosophy Research, JSPR 2014 2(2): 25-28.

Η δογματική-θεολογική μελέτη ασχολείται με τον όρο Θεολόγος και ποιοι πραγματικά αξίζουν να έχουν ως προσωνύμιο αντό τον όρο που η ίδια η Εκκλησία χρησιμοποίησε με πολλή φειδώ σε τρία μόνο πρόσωπα μέσα στα δύο χιλιάδες χρόνια επίγειας ζωής της. Εξηγούμε και αναλύουμε γιατί ο Γρηγόριος παρομοιάζει τη θεολογία με βουνό και τονίζουμε ότι Θεολόγος είναι εκείνος που μιλάει για το Θεό ύστερα από τη φώτιση του Αγίου Πνεύματος.

0041) The Christological Controversy between Nestorius of Constantinople and Cyril of Alexandria, VOX PATRUM 32 (2012), t. 57, 34-51, Lublin Poland.

Η χριστολογική διδασκαλία τόσο του Κυρίλλου όσο και του Νεστορίου σημαδεύει το πρώτο μισό του 5^{ου} αιώνα. Μέσα από τη μελέτη αυτή εξετάζουμε και αναλύουμε αρχικά ποιες ήταν οι προϋποθέσεις για τη διδασκαλία των παραπάνω εκκλησιαστικών ανδρών και ποια η δογματική τους διδασκαλία Ποιες ήταν οι επιδράσεις που δέχθηκαν από την Αλεξανδρινή και Αντιοχειανή Σχολή ερμηνείας της Βίβλου. Πώς ξεκίνησε η διαμάχη αυτή. Οι αντιδράσεις του μεν και

του δε καθώς και τα επιχειρήματα που χρησιμοποίησαν για να μπορέσουν να θεμελιώσουν αγιογραφικά και πατερικά τις απόψεις τους. Αναλύονται οι επιπτώσεις για τη σωτηρία του ανθρώπου σύμφωνα με την κυρίλλεια διδασκαλία περί της ενανθρωπήσεως και με την αντίστοιχη του Νεστορίου. Τέλος εξάγονται τα συμπεράσματα και σχολιάζονται κριτικά διάφορες απόψεις σχετικά με τον τρόπο αντίδρασης του Κυρίλλου και του Νεστορίου στο χριστολογικό ζήτημα.

0042) Οι πηγές και ή σημασία τής θεολογίας τοῦ Άγιου Κυρίλλου Αλεξανδρείας, δημοσίευση στο ηλεκτρονικό περιοδικό Αντιαιρετικό εγκόλπιον: <http://www.egolpion.com/F46CD90D.el.aspx>, 25.3.2014.

Στη θεολογική –δογματική μελέτη εξετάζεται που ο Κύριλλος Αλεξανδρείας στηρίχτηκε για την ανάπτυξη της δογματικής του διδασκαλίας τόσο πριν όσο και μετά το ξέσπασμα της διαμάχης του με το Νεστόριο. Πριν από το ξέσπασμα της Νεστοριανικής και Κυρίλλειας συγκρούσεως (428-431), η θεολογική και κυρίως η χριστολογική του διδασκαλία αποτύπωνε σε μεγάλο βαθμό την αντίστοιχη διδασκαλία του Μεγάλου Αθανασίου και λιγότερο των Καππαδοκών. Ο Κύριλλος, όπως ο Αθανάσιος και οι Καππαδόκες, επιμένει στην ενότητα και στην ταυτότητα της ουσίας των τριάντα συντάξεων. Γενικότερα κατοχυρώνει τις απόψεις του πάνω στις διδασκαλίες προγενέστερων πατέρων της Εκκλησίας μας και στα κείμενα της Βίβλου. Χαράζει έτσι το δρόμο της θεολογικής του σκέψεως με το «ἰχνηλατεῖν» πάνω διδασκαλία των πατέρων αλλά και των θεόπνευστων Γραφών.

0043) Η περί του Τριαδικού Θεού διδασκαλία στον «Περί Δόγματος και Καταστάσεως των Επισκόπων», του Γρηγορίου του Ναζιανζηνού δημοσίευση στο ηλεκτρονικό περιοδικό Αντιαιρετικό εγκόλπιον: <http://www.egolpion.com/02A5FDBA.el.aspx>, 25.3.2014.

Η παρούσα εργασία πραγματεύεται την περί Τριαδικού Θεού διδασκαλία του αγίου Γρηγορίου του Ναζιανζηνού στο λόγο του «Περί Δόγματος και Καταστάσεως των Επισκόπων». Η γνώση για το Θεό δίδεται στους ανθρώπους μέσω της θεοπτίας και της θεολογικής αναζήτησης. Στόχος μας είναι η αναλυτική έκθεση της τριαδολογικής διδασκαλίας του Γρηγορίου του Θεολόγου, μέσω της οποίας δηλωνόταν απερίφραστα η ομοονιστήτα και η αϊδιότητα των Προσώπων του Ενός και συγχρόνως Τριαδικού Θεού. Η διδασκαλία του Γρηγορίου περί Τριαδικού Θεού έχει βαρύνοντα σημασία για την εποχή εκείνη, κατά την οποία είχαν έντονα κάνει την εμφάνισή τους οι διάφορες κακοδοξίες – Αρείου, Ευνομίου, Μάρκελλου Αγκύρας κ.ά.- σχετικά με το τριαδικό δόγμα.

0044) The influence of Origen to John Scottus Eriugena about "The return of all things to God" La influencia de Orígenes sobre Juan Escoto Eriúgena acerca de "El regreso de todas las cosas a Dios", De Medio Aevo 5, Vol 3, No 1 (2014), 141-168. De Medio Aevo 5 (2014 / 1) ISSN-e 2255-5889.

Η μελέτη αυτή αναφέρεται διεξοδικά στη διδασκαλία του Ωριγένη ότι όλα θα επανέλθουν στο Θεό. Η θεολογική αυτή φράση χρησιμοποιήθηκε από τον Ωριγένη για να προσεγγίσει το μνηστήριο των εσχάτων (εσχατολογία) και ειδικότερα, τον τρόπο, με τον οποίο θα ολοκληρωθεί το θείο σχέδιο της σωτηρίας του ανθρώπου και της αποκαταστάσεως της Δημιουργίας στο "αρχαίο της κάλλος". Κατά τον Ωριγένη το πυρ της κολάσεως δεν είναι τιμωρό, αλλά "καθάρσιο" και ιαματικό. Επομένως υπάρχει η κόλαση ως θεραπευτήριο, δεν είναι όμως αιώνια και το Σχέδιο του Θεού θα ολοκληρωθεί τελικά με την αποκατάσταση όλων των δημιουργημάτων, ακόμη και των αμαρτωλών ανθρώπων και των δαιμόνων. Οι απόψεις αυτές του Ωριγένη επιδρούν καταλυτικά στην εσχατολογική διδασκαλία του John Scottus Eriugena. Ο τελευταίος υποστήριζε ότι η φύση είναι το γενικό όνομα όλων όσων υπάρχουν και όλων όσων δεν υπάρχουν. Μου φαίνεται ότι ο μερισμός της φύσεως χωρεί σε τέσσερα είδη. Πρώτο είναι το είδος που δημιουργεί και δεν δημιουργείται, δεύτερο είναι αυτό που δημιουργεί και δημιουργείται, τρίτο αυτό που δημιουργείται και δεν δημιουργεί, τέταρτο αυτό που ούτε δημιουργείται ούτε δημιουργεί». Το πρώτο είδος είναι η πηγή όλων των πραγμάτων την οποία ονομάζουμε Θεό. Το δεύτερο είδος είναι ο κόσμος των θεϊκών προτύπων, όπως οι Ιδέες του Πλάτωνα, το τρίτο είναι ο κόσμος που αντιλαμβανόμαστε και το τέταρτο είναι το τέλος του κόσμου, η επιστροφή όλων των πραγμάτων πίσω στην πηγή τους.

0045) Η θέση της Ορθόδοξης Εκκλησίας στους διαθρησκειακούς διαλόγους. Σε μέρη Α. «Η Ορθόδοξη Εκκλησία στους Διαθρησκειακούς Διαλόγους», δημοσιεύτηκε στο ηλεκτρονικό περιοδικό Πεμπτουσία, <http://www.pemptousia.gr/2014/05/η-ορθόδοξη-εκκλησία-στους-διαθρησκει/>, 4 Μαΐου 2014.

Β. Η Ορθόδοξη αυτοσυνειδησία στους διαθρησκευτικούς διαλόγους, 12 Μαΐου 2014, <http://www.pemptousia.gr/2014/05/η-ορθόδοξη-αυτοσυνειδησία-στους-διαλόγους/>.

Γ. Η σημασία των διαθρησκειακών διαλόγων για την Ορθόδοξη Εκκλησία, 20 Μαΐου 2014, <http://www.pemptousia.gr/2014/05/η-ορθόδοξη-αυτοσυνειδησία-στους-διαλόγους/>, 20 Μαΐου 2014.

Δ. Η προσφορά της Ορθόδοξης Εκκλησίας μέσα από τους Διαθρησκειακούς Διαλόγους, Πεμπτουσία, <http://www.pemptousia.gr/2014/05/η-ορθόδοξη-εκκλησία-στους-διαθρησκει/>, 28 Μαΐου 2014.

Στην εργασία αναπτύσσεται τι πρεσβεύει δογματικά η Ορθόδοξη Εκκλησία και τι είναι οι διαθρησκειακοί διάλογοι και ποιος ο ρόλος της Ορθοδοξίας σε αυτούς. Συγκεκριμένα σημειώνεται ότι οι Διαθρησκειακοί Διάλογοι είναι το μέσο για να υπάρξει αμοιβαία εμπιστοσύνη, συνομιλία και ειλικρινή ανταλλαγή των εμπειριών της πίστεως ή των κοινών προβληματισμών των εκπροσώπων των διαφόρων θρησκειών, για την ειρηνική συνύπαρξη των πιστών των θρησκειών. Στόχος των διαθρησκειακών λόγων είναι η εξάλειψη του θρησκευτικού φανατισμού και των όσων εκείνων δημιουργεί, όπως τρομοκρατία. Ο διάλογος είναι αυθεντική μορφή χριστιανικής μαρτυρίας, αφού το δρόμο του διαλόγου τον έδειξε ο ίδιος ο Χριστός. Ως χριστιανοί δεν πρέπει να φοβόμαστε τη συμμετοχή μας σε τέτοιου είδους διαλόγους. Άλλωστε το Αγιο Πνεύμα φροντίζει πάντοτε η Εκκλησία Του να μένει σταθερή στην εν Χριστώ αποκαλυφθείσα πίστη. Ο διαθρησκειακός διάλογος, λοιπόν, αποτελεί προϋπόθεση της χριστιανικής μας αυτοσυνειδησίας. Σημειώνεται ότι οποιαδήποτε συζήτηση για τη ανάγκη της προσέγγισης των θρησκειών πρέπει να ξεκινάει από ρεαλιστική βάση, πρέπει να ξέρουμε που ακριβώς βρισκόμαστε στην εκτίμησή μας ο ένας για τον άλλο. Η προσέγγιση αυτή αν ξεκινήσει από τη ρεαλιστική βάση: τι είναι αλήθεια και τι είναι προκατάληψη στην εικόνα που έχει η μια θρησκεία για την άλλη. Το έργο αυτό έχει δυσκολίες αλλά ο προορισμός και το συμφέρον του ανθρώπου είναι να αγωνίζεται για την αλήθεια

0046) ПРАВОСЛАВНОЕ САМОСОЗНАНИЕ В МЕЖРЕЛИГИОЗНЫХ ДИАЛОГАХ, <http://apologet.spb.ru/ru/1764.html>, 2014

Στην εργασία αυτή αναλύεται το γεγονός αναλύεται το τι είναι Ορθόδοξια. Σημειώνεται ότι με βάση τα παραπάνω η Ορθόδοξια δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ένα ιδεολογικό η φιλοσοφικό σύστημα – ρεύμα. Ούτε φυσικά αποτελεί κάποιο μουσειακό έκθεμα, κάποια λαϊκή παράδοση. Τέλος, δεν είναι η συνιστώσα που εξασφαλίζει τη διαχρονική και οικουμενική ενότητα του ελληνισμού. Ορθόδοξια είναι η Εκκλησία. Η Εκκλησία του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού. Η «Μία, Αγία, Καθολική και Αποστολική Εκκλησία» προς την οποία δηλώνουμε πίστη και αφοσίωση με την ομολογία του Συμβόλου της Πίστεως, προϊόν της Α και Β Οικουμενικής Συνόδου, -γνωστό και ως Σύμβολο Νικαίας – Κωνσταντινούπολεως. Και η Ορθόδοξη Εκκλησία αποτελεί το σώμα του ενανθρωπήσαντος Λόγου, του Χριστού. Οι μετέχοντες στο σώμα αυτό αποτελούν το λαό του Θεού. Βασική προϋπόθεση για να γίνει κάποιος μέλος του σώματος του Χριστού, δηλαδή της Εκκλησίας Του, είναι να έχει βαπτιστεί στο όνομα της Αγίας Τριάδας –στο όνομα του Πατρός, του Υιού και του Αγίου Πνεύματος. Τέλος την Εκκλησία αποτελούν μαζί κλήρος και λαός, οι οποίοι ενώνονται μέσα από το μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας. Η Ορθόδοξη Εκκλησία δεν πρέπει να φοβάται την επαφή της με τις άλλες θρησκείες σε επίπεδο διαλόγων, αφού εκτός Εκκλησίας δεν υπάρχει Ορθόδοξια αλλά ούτε και σωτηρία. Μακριά από τη ζωή του Εκκλησιαστικού σώματος, αυτό που οι πολλοί ονομάζουν Ορθόδοξια

αποκόπτεται από τις ρίζες της, χάνει την ταυτότητά της, γίνεται ένα απλό ιδεολόγημα. Για το λόγο αυτό ο Απόστολος Παύλος ονομάζει την Εκκλησία «στύλο και εδραίωμα».

0047) A. The knowledge of the Triune God according to Isidore of Pelusium, The 12th International Symposium of Byzantologists Niš and Byzantium XII "CONSTANTINE, IN HOC SIGNO VINCES, 313 – 2013" 3-6 June 2013, proceedings of the conference ДАНИ СВ. ЦАРА КОНСТАНТИНА И ЦАРИЦЕ ЈЕЛЕНЕ, The Days of St. Emperor Constantine and Helena, НИШ И ВИЗАНТИЈА XII, NIŠ & BYZANTIUM XII, СИМПОЗИУМ, НИШ 3-6. јун 2013. ЗБОРНИК РАДОВА THE COLLECTION OF SCIENTIFIC WORKS p. 601-616.

B. Αναδημοσίευση στο Vox Patrum 34 (2014), t. 61, p. 327-342.

Γ. Αναδημοσίευση στο Αντιαιρετικό Εγκόλπιον, 24 Ιουνίου 2013, <http://www.egolpion.com/DCA0ED3E.en.aspx>,

Δ. Επανέχημένη Επαναδημοσίευση στο De Medio Aevo, vol. 6, No. 11 (2017). ISSN-e 2255-5889, p. 43-60.

Η μελέτη ασχολείται με την Τριαδολογία του Ισιδώρου Πηλουσιώτη. Τονίζουμε τη διδασκαλία αρχικά του Ισιδώρου για τον Τριαδικό Θεό. Ενώ μετά κάνουμε αναφορά στην υπόσταση του Θεού Πατρός, Θεού Υιού και Αγίου Πνεύματος. Ο ιερός Ισίδωρος σημειώνει ότι ο Θεός είναι ένας και Τριαδικός, χωρίς να είναι «τριτοπρόσωπος Υπόστασις» όπως υποστήριζε ο Σαβέλλιος. Ο Ισίδωρος εμμένει στην Τριαδικότητα του Θεού και όχι μόνο στο Πρόσωπο του Πατρός, όπως θεωρούσαν οι Ιονδαίοι. Αναλύεται το πως ο Ισίδωρος μιλά για τη φύση και τις ενέργειες του Τριαδικού Θεού, κάνοντας εκτεταμένη αναφορά μέσα στις επιστολές του ότι η ουσία του Θεού παραμένει άγνωστη σε όλα τα κτίσματα, αντίεθτα ο Θεός γνωρίζεται μέσω των ενεργειών του. Στη συνέχεια εξηγούμε τι διδάσκει ο Ισίδωρος για την αποκάλυψη του Θεού Πατρός, του θεού Λόγου και του Θεού Αγίου Πνεύματος στον κόσμο.

0048) Η «ευθυμία» στη σκέψη του Ιερού Χρυσοστόμου και οι τρόποι αποφυγής της αθυμίας. Ανάτυπο από το περιοδικό Κοινωνία 46 (2003) 169-177.

Εργασία θεολογικού χαρακτήρα με σκοπό την ανάπτυξη της σημασίας της ευθυμίας στα έργα του Ιωάννη και κυρίως στις επιστολές του προς την Ολυμπιάδα. Μέσα από την διαπραγμάτευση ενός ηθικού ζητήματος, γίνεται αναφορά στη γενικότερη διδασκαλία της Εκκλησίας και τονίζεται γιατί ο Χρυσόστομος υπογραμμίζει ότι οι Χριστιανοί πρέπει να είναι χαρούμενοι. Ο ιερός Χρυσόστομος κάνει λόγο για την ευθυμία και την αθυμία θέλοντας να απαλλάξει την καρδιά της μαθήτριάς του Ολυμπιάδας από το άσχημο συναίσθημα της ραθυμίας που την έχει κυριέψει. Μέσα από τις έπιστολές του

προς την Ολυμπιάδα αναφέρεται τόσο στο περιεχόμενο της ευθυμίας και της αθυμίας, όσο και στον τρόπο απόκτησης της πρώτης και απαλλαγής της δεύτερης από την ανθρώπινη ψυχή. Η λύπη για τον ἄγιο Ιωάννη γίνεται τροχοπέδη, μεγάλο εμπόδιο για τη γαλήνη της εσωτερικής ζωής του ανθρώπου. Κύριος σκοπός της πορείας στη ζωή κάποιου, σύμφωνα πάντα με τον ἄγιο πατέρα, δε θα πρέπει να είναι η μετρίαση ή η ἐλλειψη, προσωρινά, του συναισθήματος της λύπης αλλά κάτι περισσότερο αποτελεσματικό· η κατανόηση του είναι της ψυχής και η αντικατάσταση της λύπης με τη χαρά και την αισιοδοξία. Η αθυμία «ροκανίζει» την ευθυμία η οποία δειλά προσπαθεί να ανθίσει.

0049) Cyril of Alexandria speaks for God in his interpretation of the Holy Bible, Acta Theologica 2014 34(1): 1-16. Acta Theologica. ISSN: 1015-8757

Μέσα από τη θεολογική αυτή μελέτη αναπτύσσεται η δογματική διδασκαλία του Κυρίλλου Αλεξανδρείας σχετικά με το τι είναι ο Τριαδικός Θεός και ποια η θέση της Βίβλου για τη θεότητα και την ανθρωπότητα του Χριστού. Στην εργασία αυτή χρησιμοποιούνται κατά κόρον βιβλικά χωρία που έτσι αποδεικνύεται η καλή γνώση και χρήση της Βίβλου από τον Κύριλλο. Μέσα από τη Βίβλο ο πατριάρχης Αλεξανδρείας, τονίζεται στην εργασία, τεκμηριώνει το αἴδιο του Θεού, το ομοούσιο των Θείων Προσώπων και το πώς ο ἀνθρωπός μπορεί να καταλάβει τη γνώση του Θεού. Μέσα από την εργασία τονίζεται ότι ο Κύριλλος κάνει θεολογία και δοξολογία του Θεού παράλληλα. Η ερμηνεία της Βίβλου για εκείνον δεν έχει ούτε φιλολογικό ούτε καθαρά ερμηνευτικό χαρακτήρα. Απλά είναι η πηγή πάνω στην ποία τεκμηριώνει τη δογματική του διδασκαλία περί του Θεού.

0050) "Humanity's Reconciliation with the Divine through the Mystery of the Incarnation of the Word in the Thought of St. Isidore of Pelusium and St. Cyril of Alexandria, p. 279-291 in the Proceedings of the Academic Conference Asceticism, Monasticism and Holiness in Eastern Orthodox Christianity', held at Union Theological Seminary in New York, on Dec 6th 2013 under the aegis of the Sophia Institute. The name of book ORTHODOX MONASTICISM PAST AND PRESENT EDITED BY J A McGUCKIN, Sophia Studies in Orthodox Theology Vol. 8.

Η μελέτη αυτή δογματικού περιεχομένου σημειώνει μέσα από τη διδασκαλία του Ισιδώρου Πηλουσιώτη και του Κυρίλλου Αλεξανδρείας το πώς η ενανθρώπηση του Σωτήρος υπήρξε η οδός για τη συμφιλίωση του ανθρώπου με το Θεό. Αναλύεται το πώς οι δύο Πατέρες συγκλίνουν στις απόψεις του περί σωτηρίας του ανθρώπινου φυράματος. Εξηγούμε το πώς οι δύο πατέρες σημειώνουν ότι γινόμαστε κατά χάρη νιοί Θεού, μέλη του σώματος του Χριστού μέσα από τη συμμετοχή μας στα θεία μυστήρια. Εξηγούν το πώς η σωτηρία είναι θείο δώρο

μέσω του οποίου ο άνδρας και η γυναίκα σώζονται από το Θάνατο ενώνονται με το Θεό και μέσω του Χριστού επιστρέφουν στο Βασίλειο του Θεού. Ο Ισίδωρος μάλιστα υπογραμμίζει τη διαφορά μεταξύ του Νόμου του Μωυσέως και του Χριστιανικού Βαπτίσματος. Ο Νόμος υπήρξε τιμωρός για τους παραβάτες του, το χριστιανικό βάπτισμα λειτουργεί ως τρόπος κάθαρσης από κάθε είδους αμαρτία. Και ο Κύριλλος με τη σειρά του θεωρεί ότι μέσω του βαπτίσματος ο άνθρωπος αποκτά την αντικειμενική δυνατότητα της σωτηρίας

0051) "Humanity's Reconciliation with the Divine through the Mystery of the Incarnation of the Word in the Thought of St. Isidore of Pelusium and St. Cyril of Alexandria, ανατυπώθηκε από το Gorgias Eastern Christian Studies, May 2015, p. 325-342. Επανατύπωση, Humanity's Reconciliation With The Divine Through The Mystery Of The Incarnation Of The Word In The Thought Of St. Isidore of Pelusium & St. Cyril Of Alexandria in Syrisch-arabische Biographieen des Aristotles. Syrische Commentare zur "Eisagoge" des Porphyrios, 2016, p. 313–330, <https://doi.org/10.31826/9781463231583-004>

Η μελέτη αυτή δογματικού περιεχομένου σημειώνει μέσα από τη διδασκαλία του Ισιδώρου Πηλουσιώτη και του Κυρίλλου Αλεξανδρείας το πώς η ενανθρώπηση του Σωτήρος υπήρξε η οδός για τη συμφιλίωση του ανθρώπου με το Θεό. Αναλύεται το πώς οι δύο Πατέρες συγκλίνουν στις απόψεις του περί σωτηρίας του ανθρώπινου φυράματος. Εξηγούμε το πώς οι δύο πατέρες σημειώνουν ότι γινόμαστε κατά χάρη νιοί Θεού, μέλη του σώματος του Χριστού μέσα από τη συμμετοχή μας στα θεία μυστήρια. Εξηγούν το πώς η σωτηρία είναι θείο δώρο μέσω του οποίου ο άνδρας και η γυναίκα σώζονται από το Θάνατο ενώνονται με το Θεό και μέσω του Χριστού επιστρέφουν στο Βασίλειο του Θεού. Ο Ισίδωρος μάλιστα υπογραμμίζει τη διαφορά μεταξύ του Νόμου του Μωυσέως και του Χριστιανικού Βαπτίσματος. Ο Νόμος υπήρξε τιμωρός για τους παραβάτες του, το χριστιανικό βάπτισμα λειτουργεί ως τρόπος κάθαρσης από κάθε είδους αμαρτία. Και ο Κύριλλος με τη σειρά του θεωρεί ότι μέσω του βαπτίσματος ο άνθρωπος αποκτά την αντικειμενική δυνατότητα της σωτηρίας

0052) Man's "knowledge" and "ignorance" for God in the teaching of Gregory of Nyssa and Nicholas of Cusa, in Mirabilia 19 (2014/2) Nicholas of Cusa in Dialogue, p. 42-61, Mirabilia Journal is an international online, peer-reviewed journal, from Institut d' Estudis Medievals (Universitat Autònoma de Barcelona, Spain), <http://www.revistamirabilia.com/sites/default/files/pdfs/19-03.pdf>

Σκοπός της θεολογικής –δογματικής εργασίας μας είναι να παρουσιάσει τις βασικές προβληματικές της θεολογικής σκέψης του Νικόλαου Κουζανού και του Γρηγορίου Νύσσης σχετικά με τη γνώση και την άγνοια που έχει ο άνθρωπος για το Θεό. Ο Κουζανός σημειώνεται ότι ο Θεός δεν μπορεί να καταστεί αντικείμενο γνώσης ούτε στον παρόντα κόσμο ούτε στον επερχόμενο, διότι κάθε δημιουργημένο ον είναι σκοτάδι που δεν μπορεί να κατανοήσει το άπειρο φως.

Πέρα από την περιγραφή της σχέσης του ανθρώπινου λόγου με τον υπερβατικό Θεό, ο Κουζανός περιγράφει τις δομές της γνώσης που αφορούν την εμμένεια και οι οποίες καθορίζονται από τη σχέση τους με τον Θεό. Από την άλλη υπογραμμίζουμε πώς ο Γρηγόριος Νύσσης μιλάει για τη γνώση του Θεού μέσω του θείου γνόφου. Το σκοτάδι γίνεται συνώνυμο με την άγνοια του Θεού. Στη συνέχεια σύγκριση των απόψεων του Κουζανού περί της γνώσεως του Θεού με τις αντίστοιχες εκείνες του Γρηγορίου Νύσσης. Τονίζοντας ότι ο Κουζανός μιλά για έναν πανθεϊσμό όχι όμως και ο Γρηγόριος. Επιπλέον συμπεραίνουμε ότι ο Θεός μπορεί να συλληφθεί από τη διαισθηση (*intuitio, speculatio*), ένα ανώτερο επίπεδο διανόησης στο οποίο όλοι οι περιορισμοί, όλα τα όρια, εξαφανίζονται. Ο Θεός είναι το απόλυτο μέγιστο και επίσης το απόλυτο ελάχιστο, το οποίο δεν μπορεί να είναι ούτε μεγαλύτερο ούτε λιγότερο απ' ότι είναι, και που κατανοεί όλα όσα είναι και όσα μπορούν να είναι. Από την άλλη ο Γρηγόριος σημειώνει ότι η θεογνωσία αποτελεί ανταπόκριση στην αποκάλυψη του Θεού, από την ίδια πράξη της δημιουργίας μέχρι την κορυφαία ιστορική στιγμή της ενσάρκωσης του Λόγου. Η πορεία προς τη γνώση του θείου, για το Γρηγόριο, δεν είναι ολοκληρωμένη χωρίς την αποδοχή μιας οντολογικής αγνωσίας της ουσίας του Θεού.

0053) The Divine Gnosiology of Gregory of Nyssa and Nicholas of Cusa, ISSN 2348-3 (Print), International Journal of Social Science and Humanities Research ISSN 2348-3, Vol. 3, Issue 1, pp: (11-19), Month: January - March 2015, Available at: www.researchpublish.com.

Η δογματική –θεολογική μελέτη αρχικά διαπραγματεύεται τα γενικά περί της γνωσιολογίας στη χριστιανική θρησκεία αλλά και στην αρχαία ελληνική φιλοσοφία με αναφορά κυρίως στον Κρατύλο του Πλάτωνα. Μετά αναπτύσσεται η διδασκαλία του Νύσση σχετικά με τη μυστική θεολογία για το πώς κάποιος αποκτά τη γνώση του Θεού ή γίνεται κάτοχος της άγνοιας του Θεού. Μετά υπογραμμίζεται το τι εννοεί ο Κουζανός με τη γνώση και τη Θέα του Θεού, ο οποίος φέρεται να νιοθετεί τις νεοπλατωνικές ιδέες των Ελλήνων μυστικών θεολόγων. Στα συμπεράσματα τονίζεται ότι ο τρόπος γνώσης του Θεού στους δύο αυτούς Θεολόγους βασίζεται στη διάκριση ουσίας και ενεργειών που κάνει η Ανατολική Θεολογία κάτι που οι Δυτικοί θεολόγοι αδυνατούν να καταλάβουν, γιατί πιστεύουν ότι η διάκριση ουσίας και ενεργειών στο Θεό γίνεται αιτία για την κατάλυση της θείας απλότητας.

0054) The comparison of the triadological doctrine of Isidore of Pelusium with Cyril of Alexandria's teaching, De Medio Aevo 7 (2015 / 1) ISSN-e 2255-5889, p. 100-114,
[http://capire.es/eikonimago/index.php/demedioaevo/article/view/144/240.](http://capire.es/eikonimago/index.php/demedioaevo/article/view/144/240)

Στην δογματική εργασία αυτή γίνεται μία σύγκριση της Τριαδολογίας μεταξύ Ισιδώρου Πηλουσιώτη και Κυρίλλου Αλεξανδρείας. Τονίζεται η πνευματική σχέση των δύο Πατέρων και αιτιολογείται το γιατί ο Ισίδωρος μπορούσε να επιπλήττει τον Κύριλλο για διάφορα θέματα. Αναφέρουμε αναλυτικά τις θέσεις του Κυρίλλου σχετικά με την Τριαδολογία και συγκρίνοντας τες με εκείνες του Ισιδώρου. Και οι δύο κατανοούν ότι η γλώσσα είναι πεπερασμένη για το λόγο αυτό είναι αδύνατο να μιλήσουν για τον άπειρο Θεό. Και οι δύο πατέρες έρχονται αντιμέτωποι με τα υπολείμματα των αιρέσεων του Μοντανού, του Σαβελλίου και του Ευνομίου. Παράλληλα η Τριαδολογία τόσο του Κυρίλλου και όσο και του Ισιδώρου συμπεριλαμβάνει και τη χριστολογία. Άλλωστε η χριστολογία υπήρξε το μείζον δογματικό ζήτημα της εποχής εκείνης.

Η μελέτη αυτή σε πολύ συνοπτική μορφή και έχοντας υποστεί κάποιες σημαντικές προσθήκες βρίσκεται υπό έκδοση στη *Studia Patristica* 2016.

0055) Moses and the gnosiology of God, according Gregory's of Nyssa interpretation in Canticum Canticorum, Mirabilia 20 (2015/1). Arte, Crítica e Mística – Art, Criticism and Mystique. Barcelona: Institut d'Estudis Medievals, UAB, 2015. Jan-Jun 2015 (ISSN 1676-5818), p. 280-297.
<http://www.revistamirabilia.com/sites/default/files/pdfs/20-15.pdf> Η εργασία έχει θεολογικο-ό δογματικό περιεχόμενο. Μέσα από την ερμηνεία του Ασμα Ασμάτων ο Γρηγόριος Νύσσης κάνει λόγο για τη γνώση του Θεού από το Μωνσή. Γίνεται μία αναφορά στην αίρεση του Γνωστικισμού. Και στο πώς ο Γρηγόριος Νύσσης έκανε λόγο για τη γνώση και την άγνοια του Θεού μέσα από μία αποφατική θεολογία. Στη συνέχεια αναλύεται ποια είναι η σχέση του Μωνσή ή καλύτερα η απόκτηση της γνώσης του Θεού μέσα στο Ασμα Ασμάτων. Ο Μωνσής «είδε» το Θεό μέσα από την φλεγόμενη βάτου αλλά και από το γνόφο στο Σινά.

0056) Gregory of Nazianzus: On being a theologian, Theology in Scotland vol 22, no 1 (2015), p. 7-19.

Στη δογματική αυτή μελέτη διαπραγματευόμαστε ότι εκείνος που μιλάει για το Θεό πρέπει να είναι ἀξιος, αφού ο Θεός, το απόλυτον καθαρό, δεν μπορεί να προσεγγιστεί παρά μόνο από κάποιο μη κεκαθαρμένο. Δηλαδή, μπορούμε να θεολογούμε μόνο αν «ηνίκα αν σχολήν ἀγωμεν από της ἔξωθεν ιλύος και ταραχής, και μη το ηγεμονικόν ημών συγχέηται τοις μοχθηροίς τύποις και πλανωμένοις», ειδάλλως θα είναι σαν να αναμειγνύονται τα καλλιγραφημένα γράμματα με τα ἀσχημα ἡ η ευωδία των μύρων με την ακαθαρσία. Μόνο μέσω της καθάρσεως εν Χριστώ πετυχαίνει ο εν δυνάμει θεολόγος να απαλλαγεί από τα πάθη του αλλά αποδέχεται με όλο τον το είναι το γεγονός της σωτηρίας. Επίρρωση στην ἀποψη αυτή θα αποτελέσει αργότερα ἐνα χωρίο από έργο ενός άλλου Καππαδόκη Πατέρα, του Γρηγορίου Νύσσης: «Ο γὰρ πρὸς τὴν θεολογίαν ἀληθῶς καὶ καθ' ὃν δεῖ τρόπον βλέπων σύμφωνον ἀποδείξει πάντως τὸν βίον τῇ

πίστει. τοῦτο δὲ οὐκ ἄλλως εἰ μὴ τῆς σαρκικῆς ἐπαναστάσεως διὰ τῶν τῆς ἀρετῆς ἐπιτηδευμάτων καταπεσούσης. ἀρετῆς δὲ κεφάλαιον ἡ τοῦ θεοῦ συμμαχία, ἣς ἀξιοῦται ο τὸν θεῖον ἔλεον ἑαντῷ διὰ τῆς ζωῆς οἰκειούμενος».

0057) Όρος «ἴδιον» καὶ χρήσεις του μέσα ἀπό τή διδασκαλία τοῦ Αθανάσιου Αλεξανδρείας, τῶν Καππαδοκῶν Πατέρων καὶ τοῦ Κυρίλλου Αλεξανδρείας, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ», τ. Δ' Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα 2013, σ. 63-83.

Στο συγκεκριμένο ερευνητικό εγχείρημα μελετάμε τη δογματική διδασκαλία του όρου «ἴδιον» υπό το διαφορετικό νόημα πού λαμβάνει κατά τη μετάβαση από τη θεολογική διδασκαλία του Μεγάλου Αθανασίου σε εκείνη των Καππαδοκών Πατέρων και από τη δική τους σε εκείνη του Κυρίλλου Αλεξανδρείας. Αρχικά αναλύεται το πώς ο Θεός φανερώθηκε στον ἀνθρώπο και ποια η σχέση θεολογίας και Οικονομίας. Έπειτα γίνεται αναφορά σε όρους της φιλοσοφίας που έχουν νιοθετηθεί από τους Πατέρες προκειμένου να εκφράσουν λεπτές θεολογικές έννοιες. Ο όρος «ἴδιον» χρησιμοποιήθηκε αρχικά με την έννοια «προσωπικός» και «ἰδιωτικός». Αναφέρεται στον Πρωταγόρα τον Πλάτωνα και στα Τοπικά του Αριστοτέλη. Ο συγκεκριμένος όρος χρησιμοποιείται λίγους αιώνες αργότερα από το Μ. Αθανάσιο. Εκείνος καλείται να αναλάβει να θεμελιώσει την ορθόδοξη τριαδολογία. Ο Αθανάσιος ταυτίζει τους όρους «ἴδιον» και «κοινόν», «πρόσωπον» και «ὑπόστασιν» και «φύσιν». Ερχονται οι Καππαδόκες Πατέρες και αποδίδουν το «κοινόν» στην ουσία και τι «ἴδιον» στιν «ὑπόστασιν»-πρόσωπον. Για το Μ. Βασίλειο η ουσία είναι το «κοινόν» στον Τριαδικό Θεό και οι Υποστάσεις είναι το «ἴδιον». Παράλληλα αναπτύσσεται η δογματική διδασκαλία γύρω από το συγκεκριμένο όρο των άλλων Καππαδοκών Πατέρων καθώς και του Κυρίλλου Αλεξανδρείας.

0058) “In a man who loves wisdom the Father will be glad” (Stromata A1). Clement's of Alexandria teaching about the cryptic philosophical tradition., σ. 131-142, in De Medio Aeo, Vol. 4, n. 2 (2015).

Η μελέτη έχει θεολογικό –δογματικό περιεχόμενο. Μέσα από έργο Στρωματείς ο Κλήμης αναφέρεται στη θεολογία που σχετίζεται -προέρχεται η γνωστική θεολογία της φιλοσοφίας. Στο αξιολογότερο έργο του Στρωματείς υποστήριξε πως η ορθή φιλοσοφία σε άρρηκτη ενότητα με τη Χριστιανική πίστη πρέπει να θεωρείται η Τρίτη Διαθήκη. Συνολικά στο έργο του θεωρεί πως «αληθινός γνωστικός» είναι όποιος συνδυάζει την πίστη με την φιλοσοφική κατανόηση, έτσι μόνο με τη ορθή φιλοσοφία μπορεί ο πιστός να καταστεί αληθινός Χριστιανός γνωστικός. Αληθινή πηγή γνώσεως πρέπει να θεωρείται η πίστη, χωρίς να παραγνωρίζεται η γνώση. Η ερμηνεία των Γραφών με κατά βάση αλληγορικό τρόπο από τον Κλήμη ήταν παρόμοια με εκείνη του Φίλωνα. Μάλιστα από την

εργασία προκύπτει ότι Ο Κλήμης ο Αλεξανδρεύς γράφει, ότι μπορούμε να εννοήσουμε «όχι τί είναι ο Θεός, αλλά τί δεν είναι ο Θεός. Ο Θεός είναι άρρητος. Όλα όσα λέμε περί του Θεού είναι συμβατικά. Και αν κάποτε τον ονομάζουμε το ον ή το αγαθόν ή ο νονς, ή πατέρα ή Θεό ή δημιουργό ή κύριο, αυτά δεν τα λέμε ως όνομά του, αλλά χρησιμοποιούμε ωραία ονόματα από αμηχανία, επειδή δεν έχουμε τίποτε άλλο να πούμε, για να τα έχει η διάνοια και να στηρίζεται επάνω σε αυτά. Κατά συνέπεια η γνώση του Θεού μπορεί να επιτευχθεί μέσω της γνώσεως της φιλοσοφίας και των διαφόρων Απόκρυφων

**0059) Η αίρεση του Νεστοριανισμού και η δογματική της αντιμετώπιση από την Εκκλησία, στο Αντιαιρετικό Εγκόλπιο,
<http://www.egolpion.com/C2ECF112.el.aspx>, 16 Δεκεμβρίου 2015.**

Η δογματική –θεολογική μελέτη αυτή ερευνά την αίρεση του Νεστοριανισμού σημειώνοντας τα κύρια σημεία από τη διδασκαλία του Νεστορίου και της ανασκευής της από τον Κύριλλο Αλεξανδρείας. Η εργασία χωρίζεται σε δύο κεφάλαια. Στο πρώτο γίνεται συνοπτική παρουσίαση της προσωπικότητας των δύο πρωταγωνιστών της θεολογικής διαμάχης, δηλαδή του Κυρίλλου, Αρχιεπισκόπου Αλεξανδρείας και του Νεστορίου, Πατριάρχη Κωνσταντινούπολεως. Στο δεύτερο κεφάλαιο αναφερόμαστε στο πως ξεκίνησε η θεολογική αυτή διαμάχη και τι υποστήριξε ο Νεστόριος και τι τόνιζε ο Κύριλλος. Ενώ μία Τρίτη αναφορά για την Τρίτη Οικουμενική Σύνοδο. Επισημάνθηκε ως Τρίτο Κεφάλαιο. Μέσα από τη μελέτη συμπεραίνουμε ότι ο Νεστοριανισμός αρνιόταν ότι ο Χριστός ήταν τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος μαζί. Έτσι πρέσβευε ότι η μητέρα του Χριστού πρέπει να ονομάζεται μόνο Χριστοτόκος και όχι Θεοτόκος. Όλα αυτά έρχονταν σε αντίθεση μέσα από όσα διακηρύττονταν από τη μέχρι τότε διδασκαλία των Πατέρων και την Αγία Γραφή. Επιπλέον έκαναν αδύνατο τη σωτηρία των ανθρώπων. Το αιρετικό της νεστοριανικής διδασκαλίας κατανόησε γρήγορα ο Πατριάρχης Αλεξανδρείας Κύριλλος. Αυτός αγωνίστηκε με πείσμα για την ανασκευή της. Κατόρθωσε να συγκαλέσει την Τρίτη Οικουμενική Σύνοδο το 431 και να πετύχει την καταδίκη του νεστοριανισμού.

**0060) Το κανονικό και δογματικό έργο της Ζ' Οικουμενικής Συνόδου 787 μ.Χ.
<http://www.egolpion.com/5DA33A6B.el.aspx>, 16 Δεκεμβρίου 2015.**

Η μελέτη εκθέτει το δογματικό θεολογικό και κανονικό έργο της Ζ' Οικουμενικής Συνόδου. Με τον όρο «δογματικό» θα εννοείται η όλη διδασκαλία που αναπτύχθηκε από τους Πατέρες της συγκεκριμένης εποχής με κορυφαίους τον Ιωάννη Δαμασκηνό και τον Πατριάρχη Γερμανό σχετικά με τις ιερές εικόνες και τα άγια λείψανα και κατά πόσο εκείνα διαφέρουν από τα είδωλα. Στη συνέχεια θα εξετασθούν οι κανόνες που θεσπίστηκαν από αυτή τη Σύνοδο. Τα επιχειρήματα των εικονοκλαστών αρχικά υπογραμμίζονται μέσα στην επιστολή του Λέοντος Γ' προς τον πάπα Γρηγόριο Β', στον οποίο επιχειρηματολογεί κατά

της εικονοφιλίας. Τέλος γίνεται αναφορά στη σύνοδο της Ιέρειας το 754 και στη 7η σύνοδο την Οικουμενική καθώς και στον κανόνες που εκείνη διετύπωσε.

0061) Clement's of Alexandria teaching about the Cryptic Philosophical Tradition, Vox Patrum 34 (2014) t. 62, 61-71.

Στην εργασία αυτή διαπραγματεύεται το ζήτημα της μερικής υιοθετήσεως της απόκρυφης παράδοσης, της ελληνικής φιλοσοφίας και κατά συνέπεια της αιρέσεως του γνωστικισμού μέσα από τα έργα του Κλήμεντος Αλεξανδρέα. Σε μια περίοδο κατά την οποία πολλοί Χριστιανοί έδειχναν μια απροκάλυπτη εχθρότητα προς τον ελληνικό πολιτισμό, εφόσον τον θεωρούσαν ως άμεσο προϊόν του διαβόλου και κίνητρο των αιρέσεων, κυρίως του Γνωστικισμού, ο Κλήμης υπήρξε εκ των πρώτων οι οποίοι τόλμησαν να αναλάβουν το καθήκον να υπερασπισθούν τα επιτεύγματα της ελληνικής φιλοσοφίας. Στο πρόβλημα της συμφιλίωσης και της σύνθεσης ανάμεσα στη Χριστιανοσύνη και στον Ελληνισμό δεν έγινε αισθητό τόσο βαθιά από κανέναν άλλο Χριστιανό συγγραφέα του δεύτερου αιώνα, όσο από τον Κλήμεντα. Ήταν τέλεια ενημερωμένος για το γεγονός ότι η θρησκεία, στην οποία σταθερά πίστενε, δε θα μπορούσε ποτέ να γίνει επιστήμη. Στη σκέψη του έπρεπε να γίνει μια μείζη των καλύτερων προϊόντων της ελληνικής φιλοσοφίας και του Χριστιανισμού. Χαρακτηρίζει το λόγο της Αγίας Γραφής παραβολικό και συμβολικό και ως εκ τούτου είναι συχνά κρυμμένος. Γεννάται, λοιπόν, η ανάγκη διείσδυσης στο βαθύτερο νόημα των ιερών αυτών κειμένων. Η μελέτη της Γραφής προϋποθέτει την ανάλογη εκ μέρους του πιστού πνευματική υποδομή, πίστη και καθαρότητα ψυχής.

0062) Α. Άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας και οι σχέσεις του με τον έπαρχο Ορέστη και τη φιλόσοφο Υπατία, Εκκλησιαστικός Φάρος, τ. ΟΗ (2007), 7-15.

Β. Αναδημοσίευση στο ηλεκτρονικό περιοδικό Λόγος και Αντίλογος, τεύχος 9 (15-5 2011).

Γ.1. Αναδημοσιεύτηκε επεξεργασμένο από το ηλεκτρονικό περιοδικό Πεμπτούσια, με τίτλο «Ο Άγιος Κύριλλος και η Υπατία», 28 Ιουνίου 2013, μέρος 1, www.pemptousia.gr/2013/06/o-ag-kyrilllos-kai-h-filosofos-upatia-1/,

Γ.2. Ο Άγιος Κύριλλος και η Υπατία», 2 Ιουλίου 2013, μέρος 2, www.pemptousia.gr/2013/06/o-ag-kyrilllos-kai-h-filosofos-upatia-2/.

Στην θεολογική -ιστορική εργασία αυτή αναφερόμαστε στις σχέσεις ενός σπουδαίου πατρός της αρχαίας Εκκλησίας τον πατριάρχη Κυρίλλου Αλεξανδρείας με δύο εξέχοντα πρόσωπα της πόλεως της Αλεξάνδρειας, τον έπαρχο Ορέστη και τη φιλόσοφο Υπατία. Ο ιερός Κύριλλος υπήρξε σημαντική μορφή για την εποχή του. Άσκησε πολύ μεγάλη επίδραση τόσο στον εκκλησιαστικό βίο όσο και στη διαμόφωση της χριστιανικής διδασκαλίας και κυρίως στη διατύπωση του χριστολογικού δόγματος τον 5 αι. Βασική πηγή για τα

τεκταινόμενα της εποχής και ιδιαίτερα για τις σχέσεις του Κυρίλλου με τον έπαρχο Ορέστη και τη φιλόσοφο Υπατία αποτελεί ο ιστορικός Σωκράτης, ο οποίος μάλιστα αναφέρθηκε ότι ανήκε στις τάξεις των Νοβατιατών. Αυτό προσδίδει μεγαλύτερη εγκυρότητα στα γραφόμενά του σχετικά με τον Άγιο Κύριλλο, μιας και δε μεροληπτούσε υπέρ του πατριάρχη Αλεξανδρείας, ως φιλικά προσκείμενος σε αυτόν. Ο Σωκράτης τονίζει ότι ο Ορέστης, αν και δήλωνε χριστιανός μισούσε φανατικά τους επισκόπους και θεωρούσε ότι ασκούσαν εξουσία και είχαν αρμοδιότητες δοσμένες από το αυτοκράτορα, τις οποίες δεν έπρεπε να έχουν: «εμίσει την δυναστείαν των επισκόπων, ότι παρηρούντο πολύ της εξουσίας των εκ βασιλέως ἀρχειν τεταγμένων». Δεν έχανε λοιπόν ευκαιρία να προσπαθήσει να εκθέσει τον πατριάρχη Αλεξανδρείας στα μάτια του λαού της Αλεξανδρείας και να δημιουργήσει προστριβές μαζί του. Επιπλέον γίνεται αναφορά στις σχέσεις του Κυρίλλου με την Υπατία και επισημαίνοντας ότι ο Κύριλλος δεν έχει σχέση με τη δολοφονία της.

0063) Свт. Кирилл Александрийский и его отношения с епархом Орестом и философом Ипатией,<http://apologet.spb.ru/ru964-svt-kirill-aleksandrijskij-i-ego-otnosheniya-s-eparkhom-orestom-i-folosofom-ipatiej> (2012).

0064) А Святой Кирилл и женщина-философ Гипатия (Часть 1), 27 Июля 2013, <http://www.pemptousia.ru/2013/07/святой-кирилл-и-женщина-философ-1>,

В. Святой Кирилл и женщина-философ Гипатия (Часть 2), 16 August 2013, <http://www.pemptousia.ru/2013/08/святой-кирилл-и-женщина-философ-гипат-2>

Η εργασία «Άγιος Κύριλλος Αλεξανδρείας και οι σχέσεις του με τον έπαρχο Ορέστη και τη φιλόσοφο Υπατία», μεταφράστηκε με νέα μετάφραση στα ζωσικά δημοσιεύτηκε στο ηλεκτρονικό περιοδικό Πεμπτουσία

0065) А. «Η αγάπη του «Ξένου» προς τους ξένους, κατά τον Ιωάννη το Χρυσόστομο», Εκκλησιαστικός Φάρος, ΠΓ-ΠΔ (2012-2013), σ. 239-250.

Β. Αναδημοσίευση στο Αντιαιρετικό Εγκόλπιον, 2 Δεκεμβρίου 2014, <http://www.egolpion.com/9B41E183.el.aspx>.

Γ. Αναδημοσίευση στα 24 grammata http://www.24grammata.com/wp-content/uploads/2014/12/Xenos-Crisostomow-Artemi-24grammata.com_.pdf (12/2014).

Στη μελέτη αυτή αναπτύσσεται η θεολογική διδασκαλία της Εκκλησίας μας ότι ο Χριστός ήρθε να σώσει τούς ξένους από την αλύτρωτη ξενιτιά τους, προσέλαβε τη μορφή τους, πήρε πάνω του την ξενιτεία τους και σαν ξένος πολιτεύτηκε σα αυτό τον κόσμο. Γεννήθηκε σε ξένο τόπο, δέχτηκε ξένια δώρα από ξένους που ήρθαν από τα ξένα να τον προσκυνήσουν, σαν ξένος φυγαδεύτηκε στην Αίγυπτο.

Ο Χριστός είναι ο πρώτος πρόσφυγας, ο πρώτος απόδημος μετανάστης από τη Βασιλεία του Θεού, χωρίς διεύθυνση μόνιμης κατοικίας στη γη, όπου εσκήνωσε πρόσκαιρα και δεν είχε πον την κεφαλήν κλίναι. Όλοι είμαστε ξένοι πάνω στη γη, πάροικοι και παρεπίδημοι, πρόσφυγες, με τελικό προορισμό τον Οίκο του Πατρός. Γενικά ο Θεός ταυτίζει κατά κάποιο τρόπο Εκείνον προς τον πλησίον. Γίνεται ο Ξένος και καλεί τον πιστό να συμπεριφερθεί προς κάθε ξένο, όπως θα συμπεριφερόταν προς τον ίδιο το Θεό: «ἀμήν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μους τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε».

0066) Император Константин Великий и его обращение к христианству Constantine the Great and his turning to Christianity, δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα –ηλεκτρονικό περιοδικό <http://apologet.spb.ru/ru/1093.html> (24 Οκτωβρίου 2012). Η εργασία που έχει τίτλο «η μεταστροφή του Μεγάλου Κωνσταντίνου στο Χριστιανισμό» διαπραγματεύεται το πώς ο Μ. Κωνσταντίνος από ειδωλολάτρης ασπάστηκε τη Χριστιανική θρησκεία και ποιες συνέπειες είχε αυτό για τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Τονίζεται ότι ο Κωνσταντίνος υπερασπίστηκε το χριστιανισμό χωρίς να δείξει μισαλλοδοξία απέναντι στους οπαδούς της εθνικής θρησκείας. Η πολιτική του βοήθησε το χριστιανισμό να διαδοθεί ευκολότερα, αφού δεν υπήρχε πια το μεγάλο εμπόδιο των διωγμών.

0067) Greek Fathers of the 4th -5th centuries and the Secular education. Their acceptance in Greek Thinking while Rejecting Pagan Cults, Mirabilia Ars 2, p. 15-35, (2015/1), Jan-Jun 2015/ISSN 1676-5818.

Η θεολογική αυτή μελέτη ερευνά τη σχέση των Ελλήνων Πατέρων του 4^{ου} και 5ου αιώνα με τη θύραθεν παιδεία. Ο εναγκαλισμός των αρχαίων κειμένων από την πλειονότητα των Πατέρων αφορούσε τη χρήση της στη σκέψη και στη γλώσσα των Χριστιανών. Αντίθετα απορρίπτονταν την ελληνική παγανιστική θεολογία. Τονίζεται ότι οι Χριστιανοί μετουσίωσαν τους όρους της Ελληνικής γλώσσας και της φιλοσοφίας με το χριστιανικό περιεχόμενο της θείας Αποκαλύψεως. Αναφέρουμε ποια ήταν η αποδοχή της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού από Ρωμαϊκή –Βυζαντινή Αυτοκρατορία. Στη συνέχεια μιλάμε αναλυτικά για τη μετουσίωση των γλωσσικών όρων από τη χριστιανική διδασκαλία. Χαρακτηριστικά αναφέρονται οι απόψεις του Γρηγορίου Νύσσης, του Βασιλείου Καισαρείας και άλλων πολλών.

0068) Α. Η θέση της γυναικείας στην Εκκλησία μέσα από τα πατερικά κείμενα έως την Πέμπτη Οικουμενική Σύνοδο, σ. 14. Δημοσιευμένη ολόκληρη στα διαδικτυακά Πρακτικά του συνεδρίου «Διακόνισσες, Χειροτονία Γυναικών και Ορθόδοξη Θεολογία» από το Κέντρο Οικουμενικών, Ιεραποστολικών και περιβαλλοντικών μελετών «Μητροπολίτης Παντελεήμων Παπαγεωργίου», υπό την επιμέλεια του καθηγητή κ. Πέτρου Βασιλειάδη, <http://cemes>

en.weebly.com/uploads/2/7/8/8/27884917/45._artemi,_full_text.pdf.

Β. Επίσης δημοσιεύτηκε σε αποσπάσματα από το περιοδικό Πεμπτουσία:

1. Η διδασκαλία των Πατέρων για τη θέση της Γυναικας στην Εκκλησία, 11 Μαρτίου 2015, <http://www.pemptousia.gr/2015/03/oi-pateres-tis-ekklisias-gia-ti-thesi-tis-ginekas-stin-ekklisia/>.

2. Η ισοτιμία των δύο φύλων στη χριστιανική διδασκαλία, 14 Μαρτίου 2014, <http://www.pemptousia.gr/2015/03/gineka/>.

3. Η θέση της γυναικας στην Εκκλησία, κατά τους πρωτοβυζαντινούς Πατέρες, 17 Μαρτίου 2015, <http://www.pemptousia.gr/2015/03/i-thesi-tis-ginekas-kata-tous-protovizantinous-pateres/>.

4. Η σθεναρή υποστήριξη του Ι. Χρυσοστόμου στα δικαιώματα της γυναικας, 20 Μαρτίου 2015, <http://www.pemptousia.gr/2015/03/gynaika1/>,

5. Η παρουσία των Διακονισσών στη χριστιανική παράδοση, 23 Μαρτίου 2015, <http://www.pemptousia.gr/2015/03/gynaika2/>.

Η μελέτη αυτή ασχολείται με το θέμα της θέσης της γυναικας στην Εκκλησία και δη την Ορθόδοξη. Η θέση της γυναικας στο Χριστιανισμό πολλές φορές έχει προκαλέσει πολλές συζητήσεις με ποικίλες αντιδράσεις. Πολλοί είναι εκείνοι που ως συντηρητικοί τονίζουν ότι η θέση της γυναικας πρέπει να είναι περιορισμένη έως ανύπαρκτη, ενώ άλλοι πιστεύουν ότι πρέπει να έχει έναν πιο ενεργητικό ρόλο. Οι συζητήσεις μεταξύ των θιασωτών των δύο αυτών διαφορετικών απόψεων για το ρόλο της γυναικας πολλές φορές καταλήγουν σε έντονες διαφωνίες, ενώ δεν είναι λίγες οι φορές που φτάνουν σε σημείο αλληλοκατηγοριών και αναθεμάτων. Προσπάθειά μας ήταν να ερευνήσουμε τη θέση της γυναικας μέσα από τη Βίβλο. Έτσι συμπεραίνεται ότι μέχρι τον ερχομό του Μεσσία η γυναίκα είχε υποδεέστερη θέση μέσα στην Κοινωνία των Ισραηλιτών. Ο Χριστός με τη διδασκαλία και το παράδειγμά Του, έδωσε και πάλι στην γυναικα την δυνατότητα να ξαναβρεί «το αρχαίον και πρωτόκτιστον κάλλος» της. Στην Πατερική εποχή Οι Πατέρες κατανοούν το άδικο της νομοθεσίας απέναντι στις γυναικες και προσπαθούν με κάθε τρόπο να το στηλιτεύσουν. Μέσα από τη διδασκαλία των Πατέρων τονίζεται ότι και τα δύο φύλα πλάσθηκαν ισότιμα από το Δημιουργό. Τιμωρήθηκαν το ίδιο για την παρακοή τους και μέσω της ενανθρωπήσεως, του Πάθους, της Σταύρωσης και της Ανάστασης του Θεανθρώπου τους δόθηκε η αντικειμενική δυνατότητα της σωτηρίας και του να επιτύχουν το «καθ' ομοίωσιν». Επιπλέον υπογραμμίζεται ποια είναι η θέση της γυναικας στην Εκκλησία και ο ρόλος της ως διακόνισσα κατά τα κείμενα των Πέντε Πρώτων Οικουμενικών Συνόδων.

0069) Sfântul Ioan Hrisostom, susținător al drepturilor femeii, <http://www.pemptousia.ro/2015/04/sfantul-ioan-hrisostom-sustinator-al-drepturilor-femeii/>. 29 April 2015.

Η εργασία αυτή αναλύει τις απόψεις του Ιωάννη του Χρυσοστόμου σχετικά με τη θέση της γυναικας στη χριστιανική οικογένεια και στη χριστιανική κοινωνία. Τη θεωρεί ίση με εκείνης του άντρα και επισημαίνει ότι η γυναικα και ο άνδρας δημιουργήθηκαν ισότιμα για τον χριστιανισμό.

0070) Diaconițele în tradiția creștină,

<http://www.pemptousia.ro/2015/04/diaconitele-in-traditia-crestina/>, 30 April 2015.

Στην Ορθόδοξη Χριστιανική Εκκλησία υπήρχαν διακόνισσες; Μέσα από τα πατερικά διαπιστώνεται εάν υπήρχαν διακόνισσες και εάν ναι, ποιες ήταν τα καθήκοντα με τα οποία επιφορτιζόταν. Χρησιμοποιούμε πατερικά κείμενα αλλά και συνοδικά για να δείξουμε ότι ο όρος διακόνισσες αναφέρεται στην παράδοση της Εκκλησίας μας και υπό ποιες προϋποθέσεις υπήρχαν οι διακόνισσες.

0071) ATHANASIUS OF ALEXANDRIA AND "THE KINGDOM OF THE DESERT" IN HIS WORKS, in VOX PATRUM 35 (2015) t. 64, 1-14.

Η έρημος από τα πρώτα χρόνια που ο Χριστιανισμός γίνεται επίσημη θρησκεία αρχίζει να αποτελεί πόλο έλξης πολλών μοναχών προκειμένου να αφομοιωθούν στην προσευχή και στην αδιάκοπη επικοινωνία με το Θεό. Στην μελέτη αυτή εξετάζεται γιατί η έρημος αποτελεί πόλο έλξης των χριστιανικού ασκητισμού. Η απομόνωση των χριστιανών ασκητών στην έρημο δεν είναι ότι μισούσαν την σάρκα του και προσπαθούσαν να την ασθενήσουν για να ελευθερώσουν την ψυχή. Απλώς ακολούθησαν το παράδειγμα του Μ. Αντωνίου που είχε αποσυρθεί στην έρημο για να προσπαθήσει να βιώσει όσο πιο έντονα γίνεται την αληθινή χριστιανική ζωή. Στη συνέχεια κάνουμε λόγο για την ζωή στην έρημο όπως εκείνη παρουσιάζεται μέσα από τα γραπτά του Μ. Αθανασίου που αφορούν στον Μ. Αντώνιο. Τέλος γίνεται ερμηνεία του τι σημαίνει η έρημος για τους Χριστιανούς μέσα από το σύνολο των έργων του Μ. Αθανασίου

0072) ARETHAS OF CAESAREA AND ARISTOTELIAN STUDIES Study of case, co author Christos Terezis in Vox Patrum 35 (2015) t. 64, 16 -33. Στη μελέτη αυτή γίνεται αναφορά για το πώς ο Αρέθας Καισαρείας χρησιμοποιεί τις Αριστοτελικές μελέτες κυρίως την πραγματεία Κατηγορίαι. Ο στόχος του εγχειρήματός μας είναι διττός. Από την μία πλευρά, να αναδείξουμε την επιστημονική κατάρτιση και την ερευνητική ικανότητα του Αρέθα απέναντι σε ένα ιδιαίτερα απαιτητικό κείμενο, το οποίο μονίμως έθετε στην σχετική φιλοσοφική παράδοση πολλαπλά –αλλά και γόνιμα –ερμηνευτικά προβλήματα. Από την άλλη, να παρουσιάσουμε μία σημαντική όψη του αριστοτελισμού στο Βυζάντιο και να αναδείξουμε τις επιδόσεις του. Προοιμιακά πάντως έχουμε να παρατηρήσουμε ότι το υπόμνημα του Αρέθα απέχει ιδιαίτερα από το να εξαντλείται σε φιλολογικά και εξηγητικά σχόλια. Έτσι, αναδεικνύει τις

διευρυμένες αρετές της βυζαντινής ερμηνευτικής, κύριο χαρακτηριστικό της οποίας είναι και οι κριτικές αναγνώσεις.

0073) Η ευθυμία και πώς μπορεί κάποιος να την αποκτήσει κατά τον Πλούταρχο. Ανάτυπο από το περιοδικό Κοινωνία 45(2002) 257 – 264.

Εργασία φιλολογικού –αναπλαστικού χαρακτήρα με σκοπό την ανάπτυξη της σημασίας της ευθυμίας στα έργα του Πλούταρχου. Έτσι εκθέτουμε το πώς κάποιος μπορεί να γίνει μέτοχος της ευθυμίας και τη σημασία που εκείνη είχε για τους αρχαίους Ελληνες. Φανερό είναι ότι στο μναλό του Χαιρωνέα συγγραφέα η ευθυμία έχει παραπλήσια σημασία, άν όχι ταυτόσημη με την ψυχική γαλήνη. Κατ' αρχήν, τονίζει ότι η ευθυμία δεν έχει σχέση ούτε με την κοινωνική θέση κάποιου και τη δύναμη που απορρέει από αυτή, ούτε με τη φήμη του· παρά μόνο όταν κάποιος κάνει σωστή χρήση των παραπάνω «προνομίων» και όταν τυχαίνει να μην τα γενέται να μη νιώθει δυστυχισμένος επειδή του λείπουν: «πόθεν γε δή πρός ἀλυπίαν ψυχῆς καὶ βίον ἀκύμονα χρημάτων ὄφελος ἢ δόξης ἢ δυνάμεως ἐν αὐλαῖς, ἢν μή τό χρώμενον εὐχάριστον ἢ τοῖς ἔχουσι καί τό τῶν ἀπόντων μή δεόμενον ἀεί παρακολουθῇ;». Ο Πλούταρχος δεν παραλείπει να τονίζει συνέχεια ότι το στοιχείο που συντελεί στην αλυπία είναι η προετοιμασία της σκέψης για το κακό που τυχόν θα συμβεί και όχι η απομάκρυνση της από τη μελέτη μελλοντικών συμφορών καθησυχάζοντας την ότι «τοῦτ' οὐ πείσομαι».

0074) Κύριλλος και Μεθόδιος και το αποστολικό έργο τους στους Σλάβους³⁰http://www.egolpion.net/DF0E81E7.el.aspx, αντιαιρετικόν εγκόλπιον στις 8 Οκτωβρίου 2014. Αναδημοσίευση σε συνέχεια στο ηλεκτρονικό περιοδικό Πεμπτουσία, Αυτοί που άλλαξαν τη ροή της Ιστορίας: Κύριλλος και Μεθόδιος, 23 Νοεμβρίου 2014, http://www.pemptousia.gr/2014/11/afti-pou-allaxan-ti-roi-tis-istorias-kirillos-ke-methodios/. Οι πρώτες ιεραποστολές των αγίων Κυρίλλου και Μεθοδίου³¹ http://www.pemptousia.gr/2014/11/i-protes-ierapostoles-ton-ag-kirillou-ke-methodiou/, 27 Νοεμβρίου 2014. Το τεράστιο πολιτισμικό έργο των αγ. Κυρίλλου και Μεθοδίου στη Μοραβία, http://www.pemptousia.gr/2014/11/to-terastio-politismiko-ergo-ton-ag-kirillou-ke-methodiou-sti-moravia/, 27 Νοεμβρίου 2014. Οι άγιοι Κύριλλος και Μεθόδιος στην Παπική Έδρα, 2 Δεκεμβρίου 2014, http://www.pemptousia.gr/2014/12/i-agii-kirillos-ke-methodios-stin-papiki-edra/. Οι δυσκολίες του αγίου Μεθοδίου στο ιεραποστολικό του έργο, http://www.pemptousia.gr/2014/12/i-diskolies-tou-ag-methodiou-sto-ierapostoliko-tou-ergo/, 7 Δεκεμβρίου 2014. Η κοίμηση του φωτιστού των Σλάβων αγίων Μεθοδίου, 11 Δεκεμβρίου 2014, http://www.pemptousia.gr/2014/12/i-kimisi-tou-fotistou-ton-slavon-ag-methodiou/. Η συνέχιση του ιεραποστολικού έργου των αγ. Κυρίλλου και

Μεθοδίου, 14 Δεκεμβρίου 2014, <http://www.pemptousia.gr/2014/12/i-sinechisi-tou-ierapostolikou-ergou-ton-ag-kirillou-ke-methodiou/>

Η θεολογική αυτή μελέτη εξετάζει τον Κύριλλο και το Μεθόδιο και το αποστολικό τους έργο στους Σλάβοντς. Αναλύεται τόσο ο βίος τους και η μόρφωσή τους. Παράλληλα γίνεται αρκετά εκτενή ανάλυση για το πώς τον ανατέθηκε η αποστολή του εκχριστιανισμού των Σλάβων και πώς εκείνοι κατόρθωσαν και την έφεραν εις πέρας με απόλυτη επιτυχία. Καταλυτικός παράγοντας στον εκχριστιανισμό των Σλάβων είχε και η εφεύρεση του κυρίλλειου αλφάβητου. Η δημιουργία αυτής της γραφής βοήθησε πολύ τους Μοραβούς και αργότερα τους Βούλγαρους και γενικότερα τα άλλα σλαβικά έθνη των γύρω περιοχών να νυνούν το Θεό στη δική τους γλώσσα. Οι λαοί αυτοί μπόρεσαν να κατανοήσουν το περιεχόμενο όχι μόνο των λειτουργικών κειμένων αλλά και ολόκληρης της Αγίας Γραφής.

0075) Cyril of Alexandria (412-444) and his patriarchic period according to Socrates Scholasticus, in *Mirabilia Ars* 1 (2014/1) 15-34, Jun-Dec 2014/ISSN 1676-5818, <http://www.revistamirabilia.com/sites/default/files/ars/pdfs/01-02ars.pdf> published by the Institut d'Estudis Medievals of the Universitat Autònoma de Barcelona.

Η μελέτη αυτή παρουσιάστηκε στο 1ο Βυζαντινολογικό συνέδριο στην Αίγυπτο το 2014 που είχε τίτλο «Thought and Culture in Christian Egypt 284-641 AD». Η μελέτη ασχολείται με το πώς ανήλθε ο Κύριλλος Άλεξανδρείας στο Θρόνο της Αλεξανδρείας και ποιο ήταν το οικογενειακό του περιβάλλον. Επιπλέον σημειώνεται ότι ο Κύριλλος ενήργησε εναντίον όλων των αιρετικών, Ιουδαίων, παγανιστών που βρίσκονταν στην Αλεξανδρεία. Μέσα από την ιστορική πηγή του Σωκράτη του Σχολαστικού, ο οποίος υπήρξε Νοβατιανός, άρα ήταν καταδιωκόμενος από τον Κύριλλο κάνοντας έρευνα για το πώς ο Κύριλλος συμπεριφερόταν στον έπαρχο της πόλεως Ορέστη αλλά και στη φημισμένη Γπατία. Επιπλέον υπογραμμίζουμε ότι ο Κύριλλος δεν είχε σχέση με το φόνο της φιλοσόφου.

0076) Άγιομάχων μεθοδεῖες: Άγιος Κύριλλος Άλεξανδρείας καί ἡ περίπτωση τῆς Υπατίας, στην ηλεκτρονική σελίδα της Ιερά Μητροπόλεως Κηφισίας, Αμαρουσίου και Ωρωπού, http://www.imkifissias.gr/index.php?option=com_content&view=article&id=1039:giomaxon-methode-es&catid=170&Itemid=489. Αναδημοσίευση στις 30 Νοεμβρίου 2014 στο Αντιαιρετικό Εγκόλπιον, <http://www.egolpion.net/root.el.aspx>

Η εργασία αυτή ασχολείται με την πατερική μορφή του Αγίου Κυρίλλου Άλεξανδρείας. Τονίζεται το πώς ο Κύριλλος ως νέος Αρχιεπίσκοπος, καντηριάζει με δριμύτητα την κοινωνική ανισότητα και την αναλγησία των

πλουσίων. Ψέγει την πολιτική εξουσία για την ανοχή της σε φαινόμενα αδικιών έναντι των φτωχών, σε απάτες, επιορκίες, σε φαινόμενα έκλυτου βίου. Δεν διστάζει να εναντιώθει σε ένα πολιτικό κατεστημένο, το οποίο οδηγεί τους πολίτες της Αλεξανδρείας και γενικότερα της Αιγύπτου σε άθλιες συνθήκες διαβίωσης και πού οξύνει την κοινωνική ανισότητα μεταξύ πλουσίων και φτωχών. Σκληρή στάση αρχικά κρατάει και εναντίον του Ιωάννη του Χρυσοστόμου. Νέα εποχή αγώνων άρχισε για τον Πατριάρχη Αλεξανδρείας μετά από τη διατύπωση των περί των φύσεων του Χριστού απόψεων του Νεστορίου. Στη συνέχεια αναπτύσσονται οι σχέσεις του Κυρίλλου με τη φιλόσοφο Υπατία και στο πώς κατηγορήθηκε για το φόνο της στους επόμενους αιώνες από τους νεοπαγανιστές.

0077) Αι Ιστορικαί Ανακρίβιαι της ταινίας AGORA του Αλεχάντρο Αμπεναμπέρ, Ορθόδοξος Τύπος, τεύχ. 1819 (2010) ,7. – Οι ιστορικές ανακρίβειες της ταινίας AGORA του Αλεχάντρο Αμπεναμπέρ, Εκκλησιαστικός Φάρος, τ. ΠΑ (2010), 313-318.[βιβλιοκρισία έχει γίνει από το Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Άκκρας κ. Γεώργιο και έχει δημοσιευτεί στον Εκκλησιαστικό Φάρο του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας].

Η μικρή αυτή θεολογική μελέτη σκοπό έχει την ανασκευή των ιστορικών ανακριβειών της κινηματογραφικής ταινίας Agora που πραγματεύεται τη ζωή της Υπατίας, της φιλοσόφου και τη δολοφονία της που χρεώθηκε στον Κύριλλο Αλεξανδρείας. Ο Αλεχάντρο Αμεναμπάρ, σκηνοθέτης της ταινίας είναι άθεος. Κατά δική του ομολογία γεννήθηκε και μεγάλωσε μέσα σε μία χριστιανική οικογένεια, μετά έγινε αγνωστικιστής και στη συνέχεια άθεος. Αυτό σημειώνεται, για να γίνει κατανοητό, γιατί ενώ φαίνεται ότι η ταινία επιφανειακά δεν στρέφεται εναντίον της χριστιανικής θρησκείας, στην πραγματικότητα παρουσιάζει τους χριστιανούς φονταμενταλιστές, σκοταδιστές, αδαεις, φανατικούς και τελειώνει αφήνοντας υπονοούμενο ότι ένας σημαντικός άγιος του Χριστιανισμού, ο Κύριλλος πατριάρχης Αλεξανδρείας, δεν ήταν τίποτα άλλο παρά ένας φανατικός κληρικός και ο ηθικός αυτονοργός της δολοφονίας της Υπατίας. Βασική ιστορική πηγή για την ανασκευή των ανακριβειών της ταινίας είναι το έργο του ιστορικού Σωκράτους του Σχολαστικού «Εκκλησιαστική Ιστορία». Επιπλέον στη μελέτη υπάρχουν διάσπαρτα δογματικά στοιχεία της χριστιανικής θεολογίας, τα οποία παραποιούνται εσκεμμένα μέσα στην ταινία.

0078) The historical inaccuracies of the movie "AGORA" by Alejandro Amenabar στο «Ιερά Μονή Παντοκράτορος Μελισσοχωρίου», <http://www.impantokratoros.gr/D3C02F38.en.aspx>. (2010)

Η εργασία αποτελεί μία μετάφραση στην αγγλική γλώσσα της μελέτης «Οι ιστορικές ανακρίβειες της ταινίας AGORA του Αλεχάντρο Αμπεναμπέρ».

0079) Die historischen Ungenauigkeiten des Films „AGORA“ von Alejandro Amenábar, στο: «Ιερά Μονή Παντοκράτορος Μελισσοχωρίου», <http://www.impantokratoros.gr/agora.de.aspx>.

Η εργασία αποτελεί μία μετάφραση στην γερμανική γλώσσα της μελέτης «Οι ιστορικές ανακρίβειες της ταινίας AGORA του Αλεξάντρο Αμπεναμπέρ».

0080) CONSTANTINE AND CHRISTIANITY THROUGH THE WRITINGS OF LACTANTIUS AND EUSEBIUS OF CAESAREA, Interdisciplinary Symposium «Constantine and the Grandeur that was Rome», University of Oxford, Kellogg College -December 11-13, 2013 , Αντιαιρετικό Εγκόλπιον, 6/6/2014, <http://www.egolpion.com/758D5C17.en.aspx>. Αναδημοσίευση στο ηλεκτρονικό περιοδικό πεμπτουσία, 12/6/2014, Constantine and Christianity: Introductionary, <http://pemptousia.com/2014/06/constantine-and-christianity-introductionary>, Constantine the Great, Lactantius, and Christianity, 18/6/2014, <http://pemptousia.com/2014/06/constantine-the-great-lactantius-and-christianity>, Constantine the Great through Lactantius & Eusebius' texts <http://pemptousia.com/2014/07/constantine-the-great-through-lactantius-eusebius-texts/>, 3 /7/2014.

Η μελέτη εξετάζει το χριστιανισμό και τη σκιαγράφηση του Κωνσταντίνου μέσα από τα μάτια δύο ιστορικών του Ευσεβίου Καισαρείας και του Λακταντίου που υπήρξαν φιλικά διακείμενοι στον αυτοκράτορα. Στην αρχή τονίζονται κάποια στοιχεία από την πορεία του Κωνσταντίνου στον Χριστιανισμό. Έτσι δικαιολογείται ο τίτλος του ως ο πρώτος χριστιανός αυτοκράτορας. Από την άλλη παρουσιάζουμε το ποιοι ήταν οι δύο αυτοί σημαντικοί συγγραφείς και ποιο ρόλο διαδραμάτισαν στη θεμελίωση της χριστιανικής θρησκείας. Τέλος ερευνάμε κατά πόσο αυτά που έγραψαν για τον Κωνσταντίνο στηρίζονται σε αντικειμενικά ή όχι στοιχεία.

0080^A) Διόρθωση και με μερικές προσθήκες επανδημοσιεύτηκε στο περιοδικό De Medio Aevο Vol 10, No 2 (2016) - De Medio Aevο 10, του Πανεπιστημίου Complutencia της Μαδρίτης, 135-158.

0081) Η «περί παιδων αγωγή» κατά τον Πλούταρχο και τον Ιωάννη το Χρυσόστομο, Κοινωνία 53(2010) 173 – 182.

Μία μελέτη θεολογικού -παιδαγωγικού- φιλολογικού χαρακτήρα που εξετάζει τις απόψεις δύο σπουδαίων ανθρώπων με διαφορετικές θρησκείες, όπως ο Πλούταρχος και ο Ιωάννης που έχουν συγκλίνουσες απόψεις σχετικά την ανατροφή των παιδιών. Άλλωστε οι άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας μας προσλαμβάνουν τις φιλοσοφικές αναζητήσεις του αρχαιοελληνικού πνεύματος σχετικά με την κοινωνία, την παιδεία, τη δικαιοσύνη και με όλους γενικά τους τομείς της κοινωνίας και του πολιτισμού και τις μετουσιώνουν μέσα από διδασκαλία της εν Χριστώ θείας αποκάλυψης. Έτσι, πραγματοποιείται η σύζευξη Ελληνισμού και Ορθοδοξίας, που λαμβάνει πια οικουμενικές διαστάσεις χάρη στις φωτισμένες αυτές μιօρφές των ιερών

Πατέρων. Μέσα από την εργασία εξαγάγεται το συμπέρασμα ότι ο Ιωάννης αντιμετωπίζει κριτικά την ελληνική φιλοσοφία. Απορρίπτει κάθε άποψη των αρχαίων Ελλήνων που δε συνάδει με τη διδασκαλία της Εκκλησίας, όπως οι σκέψεις τους περί Θεού, για τη δημιουργία του κόσμου και του ανθρώπου αλλά και μερικές φορές και κάποιες ιδέες τους περί ηθικής. Έτσι, ο Ιωάννης βασιζόμενος στη δογματική διδασκαλία της Εκκλησίας περί της ανθρωπολογίας, πρωταρχικά θεωρεί ότι η γέννηση ενός παιδιού δεν είναι ούτε ένα ακόμη έργο της φύσεως, ούτε αποτέλεσμα μόνο της συνουσίας ανδρός και γυναικός, αλλά είναι έργο της πρόνοιας του Θεού. Θεωρεί ότι η αγωγή ενός παιδιού δεν αρχίζει από τη στιγμή της γεννήσεως του αλλά ακόμη και πριν από τη σύλληψή του και φυσικά κατά τη διάρκεια αυτής. Χαρακτηριστικό παράδειγμα για τον Ιωάννη αποτελεί η περίπτωση της γεννήσεως του προφήτη Σαμουήλ. Οι γονείς του, ο Ελκανά και η Άννα, προσευχήθηκαν, νήστευσαν και στη συνέχεια συνερεύθηκαν. Για το λόγο αυτό ο ιερός Χρυσόστομος υπογραμμίζει ότι η αρχή του Σαμουήλ ήταν οι συνεχείς προσευχές της μητρός του, που ήταν πράγματι η νοερά προσευχή. Τα δάκρυά της αλλά και η ακλόνητη πίστη της στο Θεό και όχι, όπως στους άλλους, «ύπνοι και σύνοδοι των γεννησάντων μόνον». Το αποτέλεσμα μίας τέτοιας ευλογημένης ενώσεως ήταν η γέννηση ενός Προφήτη, αφού «σεμνοτέρας των άλλων έσχε τας γονάς». Αυτό υποστηρίζεται σήμερα και από τους επιστήμονες, οι οποίοι ασχολούνται με την προγεννητική αγωγή υποστηρίζουν ότι το έμβρυο έχει μνήμη από τη στιγμή της συλλήψεώς του και καταγράφονται στο μνημονικό του όλα τα συναισθήματα και οι σκέψεις της μητέρας του.

0082) Αποκλίνοντα στοιχεία στις διδασκαλίες του Ορθοδόξου Χριστιανισμού και του Ισλάμ, δημοσίευση στο διαδικτυακό τόπο <http://www.impantokratoros.gr/DAAAB9B8.el.aspx> (2011) και αναδημοσίευση στο ηλεκτρονικό περιοδικό ΕΝΩΜΕΝΗ ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ <http://www.enromiosini.gr/arthrografia/7803> Μάιος (2012)

Στη μελέτη αυτή θεολογικού –δογματικού περιεχομένου εξετάζονται τα αποκλίνοντα στοιχεία στη δογματική διδασκαλία του Ορθοδόξου Χριστιανισμού και του Ισλάμ. Υπάρχουν βασικές διαφορές μεταξύ των δύο Θρησκειών, όπως η αντίληψη περί Θεού, το δόγμα της Αγίας Τριάδος, η θεότητα του Ιησού Χριστού και όλα όσα αυτή συνεπάγεται, η πίστη ότι «ό Θεός ἀγάπη ἔστι». Στις κοινωνικές αντιλήψεις οι διαφορές κορυφώνονται κυρίως στην αντίληψη σχετικά με την αξία και τη θέση της γυναικας, καθώς και τη μορφή της θρησκευτικής ελευθερίας. Σύμφωνα με τη χριστιανική διδασκαλία ο Θεός είναι ένας Θεός με τρία πρόσωπα, προσωπικός στο Ισλάμ ο Θεός μονο-πρόσωπος και ανεικόνιστος. Οι πιστοί στο Χριστιανισμό μετέχουν των άκτιστων ενεργειών του Θεού κάτι που δε συμβαίνει στο Ισλάμ. Γενικότερα οι διαφορές μεταξύ Ισλάμ και Χριστιανισμού στηρίζονται στη δογματική διδασκαλία τους αλλά υπάρχουν και μεγάλες διαφορές στην ηθική διδασκαλία τους. Έτσι ο Χριστιανισμός θεωρεί ότι ο άνδρας

και η γυναίκα είναι ισότιμοι, αντίθετα το Ισλάμ υποτιμά τη γυναίκα τόσο στην κοινωνία, όσο και στο γάμο αλλά και στο διαζύγιο. Επιπλέον μία βασική διαφορά μεταξύ του Ισλάμ και Χριστιανισμού είναι ότι στο τελευταίο υπάρχει ελευθερία να ασπαστεί κάποιος τη χριστιανική διδασκαλία, ενώ το Ισλάμ πρεσβεύει ότι με τη χρήση βίας πρέπει να γίνεται Μουσουλμάνος.

0083) Οι Βασικότεροι Σταθμοί στη ρήξη των σχέσεων Ανατολικής και Δυτικής Εκκλησίας μέχρι το Μέγα Σχίσμα του 1054, δημοσίευση στο περιοδικό Γρηγόριος ο Παλαμάς 842 (2011) 523-550. Στη μελέτη αυτή εξετάζεται ο καταλυτικός ρόλος για τη ζωή της χριστιανικής Εκκλησίας αποτελεί το σχίσμα του 1054 μεταξύ Ανατολής και Δύσης. Η μέχρι τότε Εκκλησία του Χριστού διασπάστηκε σε δύο μεγάλα κομμάτια. Το σχίσμα άνοιξε τους ασκούς του Αιόλου και προέκυψαν πολλές διαφορές τόσο σε θέματα θεολογίας (*filioque*), εκκλησιαστικής παραδόσεως (εκκλησιαστικά έθιμα, αγαμία κλήρου, παπικό πρωτείο κ.λπ.), αλλά και πολιτικής (ίδρυση του παπικού κράτους και της αυτοκρατορίας των Φράγκων από τον Κάρολο το Μέγα, το γνωστό Καρλομάγνο). Έτσι μέσα από την συνοπτική ιστορική ανασκόπηση των σχέσεων Ανατολής – Δύσεως καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι τόσο στο προσκήνιο και παρασκήνιο της ιστορίας Ανατολής και Δύσεως υποβόσκει ένας αγώνας ανάμεσα στους θρησκευτικούς και πολιτικούς άρχοντες για το ποιός θα κυριαρχήσει. Ενώ παράλληλα εξετάζεται η δογματική διδασκαλία του *Filioque*, που πρεσβεύει η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία και η αναίρεσή της από την Ορθόδοξη Εκκλησία.

0084) Σύγκριση του «Περί ευθυμίας» έργου του Πλουτάρχου με τις επιστολές «Προς Ολυμπιάδα» του αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου, *Εκκλησιαστικός Φάρος*, τ. ΠΒ' (2011), 205-236. Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η εξέταση της ευθυμίας και της αθυμίας στο έργο του Πλουτάρχου και του Χρυσοστόμου. Γενικά και ο Πλούταρχος και ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος θεωρούν ότι ο άνθρωπος πρέπει να μάχεται εναντίον της αθυμίας και των προβλημάτων που τη «δημιουργοῦν» προκειμένου να κερδίσει την ευθυμία και την ψυχική γαλήνη. Και οι δύο αποδέχονται (ο Πλούταρχος στηριζόμενος στη Φιλοσοφία και ο Χρυσόστομος στη θεολογική διδασκαλία ότι είμαστε πλάσματα κατ'εικόνα και καθ' ομοίωση του Θεού) ότι η καλή χρήση των δυσκολιών έχει θετικά αποτελέσματα για τον κάθε άνθρωπο που βρίσκεται μέσα στην τρικυμία των προβλημάτων και των περιπετειών του βίου του. Ο άγιος Ιωάννης στο σημείο αυτό καινοτομεί, λέγοντας ότι το να δέχεται κάποιος με ευθυμία και υπομονή τα κάθε είδους προβλήματα που του τυχαίνουν, έχει ως αποτέλεσμα την επιβράβευσή του από το Θεό στη μέλλουσα ζωή αλλά και μερικές φορές στην παρούσα · χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η ανταμοιβή του φτωχού Λαζάρου, μετά τό θάνατο, στην αγκαλιά του Αβραάμ. Εν κατακλείδι, άξιο παρατηρήσεως είναι πώς διαβάζοντας τα συγκεκριμένα

κείμενα μπορούμε να συμπεράνουμε ότι έχουν γραφεί από ανθρώπους που έχουν γαλουχηθεί με τις ίδιες ηθικές αξίες. Το παράδοξο είναι ότι ο ένας πιστεύει στα είδωλα και ο άλλος στον ένα αληθινό και Τριαδικό Θεό.

0085) Сопоставление труда Плутарха "О веселии" с письмами "К Олимпиаде" свт. Иоанна Златоуста, [http://apologet.spb.ru/en/greek-texts/766-сопоставление-труда-плутарха-«о-веселии»-с-письмами-«к-олимпиаде»-свт-иоанна-златоуста \(2012\)](http://apologet.spb.ru/en/greek-texts/766-сопоставление-труда-плутарха-«о-веселии»-с-письмами-«к-олимпиаде»-свт-иоанна-златоуста)

Μετάφραση της παραπάνω εργασίας στα ρωσικά.

0086) Η Παναγία των σκαλών θεμέλιο του Χριστιανικού Αισθήματος των Αμοργίνων, δημοσιεύτηκε στο Οιακοστρόφιον, τιμητικό τόμο Σεβ. Μητρό. Σύρου -Τήνου κ. Δωροθέου Β' επί τη Δεκαετηρίδι της αρχιερατείας αυτού (2001 – 2011), Ιερά Νήσος Τήνου 2013, σ. 612-617. Επαναδημοσιεύτηκε ως Η Παναγία των σκαλών Α' Δημοσιεύτηκε στο ηλεκτρονικό περιοδικό Πεμπτούσια, στις 7 Ιανουαρίου 2013 [http://www.pemptousia.gr/2013/02, \(7.2.2013\)](http://www.pemptousia.gr/2013/02, (7.2.2013)). Η Παναγία των σκαλών θεμέλιο του Χριστιανικού Αισθήματος των Αμοργίνων, Β' [http://www.pemptousia.gr/2013/02, \(10.2.2013\)](http://www.pemptousia.gr/2013/02, (10.2.2013)). Η Παναγία των σκαλών θεμέλιο του Χριστιανικού Αισθήματος των Αμοργίνων, Γ' [http://www.pemptousia.gr/2013/02, \(13.2.2013\)](http://www.pemptousia.gr/2013/02, (13.2.2013)).

Η εργασία αυτή ιστορικού θεολογικού περιεχομένου αναφέρεται στο Μοναστήρι της Χοζοβιώτισσας της Αμοργού. Αρχικά γίνεται μία σύντομη αναδρομή της εξάπλωσης του χριστιανισμού στο Αιγαίο έως και το ξέσπασμα της εικονομαχίας. Στη συνέχεια αναφέρεται για το πότε και πώς έφτασε η εικόνα στην Αμοργό από τα Χόζοβα της Παλαιστίνης. Μετά αναπτύσσεται το ιστορικό της ίδρυσης της Μονής και τον ενεργό ρόλο της στη ζωή των κατοίκων της Αμοργού στο πέρασμα των αιώνων.

0087) Ορθοδοξία & Οικουμενισμός. Δρόμοι παράλληλοι ή αντίθετοι; [1] Δημοσιεύτηκε στο ηλεκτρονικό περιοδικό Πεμπτούσια, στις 20 Φεβρουαρίου 2013, <http://www.pemptousia.gr/2013/02/ορθοδοξία-οικουμενισμός-δρόμοι-1> Ορθοδοξία & Οικουμενισμός. Δρόμοι παράλληλοι ή αντίθετοι; [1] Δημοσιεύτηκε στο ηλεκτρονικό περιοδικό Πεμπτούσια, στις 23 Φεβρουαρίου 2013, <http://www.pemptousia.gr/2013/02/ορθοδοξία-οικουμενισμός-δρόμοι-2>. Ορθοδοξία & Οικουμενισμός. Δρόμοι παράλληλοι ή αντίθετοι; [3] Δημοσιεύτηκε στο ηλεκτρονικό περιοδικό Πεμπτούσια, στις 25 Φεβρουαρίου 2013, <http://www.pemptousia.gr/2013/02/ορθοδοξία-οικουμενισμός-δρόμοι-3>

Στην εργασία αυτή θεολογικού περιεχόμενου αναπτύσσεται το τι είναι Ορθοδοξία, τι είναι Οικουμενισμός και αν μπορεί αντά τα δύο μεγέθη να συνυπάρξουν και ή βρίσκονται σε απόλυτη αντιδιαστολή μεταξύ τους. Η

Ορθοδοξία μέσα στο πέρασμα των δύο χιλιάδων χρόνων διατήρησε την πίστη της στα ίδια δόγματα και στην ίδια Παράδοση της Εκκλησίας που κληροδότησαν σε αυτήν ο Χριστός, οι Απόστολοι, οι Οικουμενικές Σύνοδοι και τέλος οι Πατέρες της. Στο σύμβολο της Πίστεως, οι Πατέρες των Συνόδων Νικαίας και Κωνσταντινούπολεως αναγνωρίζουν ότι η Εκκλησία ιδρύθηκε από τον ίδιο τον Θεάνθρωπο Χριστό και αγιάστηκε με το αίμα Του. Είναι Εκείνη που οικοδομήθηκε πάνω στο κήρυγμα των Αποστόλων, «επί τω θεμελίω των Αποστόλων και προφητών, όντος ακρογωνιαίου αυτού Χριστού Ιησού και ἐώς σήμερα αποτελεί την αδιάκοπη συνέχεια της μίας αδιαίρετης Εκκλησίας των οκτώ πρώτων χριστιανικών αιώνων. Πολλοί υποστηρίζουν ότι στην Ορθοδοξία υπάρχει μόνο η αλήθεια τους Ενός και Τριαδικού Θεού. Ο Οικουμενισμός, θεωρούν, ότι είναι η μεγαλύτερη αίρεση του εικοστού αιώνος, κηρύττοντα τον δογματικό και θρησκευτικό συγκρητισμό και τείνοντα εις εν είδος πανθρησκείας δια της εξισώσεως των χριστιανικών ομολογιών και θρησκειών, αποτελεί την πλέον θανάσιμο απειλή δια την Ορθοδοξία. Από την άλλη πλευρά υποστηρίζεται ο Οικουμενισμός προσπαθεί όχι μόνο να απαλλάξει τους ανθρώπους από την ξενοφοβία αλλά και να βοηθήσει τον άνθρωπο να σπάσει τα δεσμά του τοπικισμού που έχει και να αισθάνεται πολίτης του κόσμου και όχι μόνο μίας χώρας. Αυτό διευκολύνει στην ευκολότερη μετακίνηση των ανθρώπων από τόπο σε τόπο, στο άνοιγμα των αγορών αλλά και στη διακίνηση ιδεών, φιλοσοφιών και πολιτιστικών αγαθών.

0088) Ορθοδοξία & Οικουμενισμός Δρόμοι παράλληλοι ή αντίθετοι;
Μεταφράστηκε στα ρουμανικά: Ortodoxie și Ecumenism. Drumuri paralele sau opuse? – partea I 7 May 2013, Ortodoxia și Ecumenismul. Drumuri paralele sau opuse? – partea a II-a 18 May 2 01 3Ortodoxia și Ecumenismul. Drumuri paralele sau opuse? – partea a III-a 19 May 2013, και δημοσιεύτηκε στο ηλεκτρονικό περιοδικό Πεμπτουσία,
<http://www.pemptousia.ro/2013/05/ortodoxia-si-ecumenismul-drumuri-paralele-sau-opuse-partea-a-iii-a/>, <http://www.pemptousia.ro/2013/05/ortodoxia-si-ecumenismul-drumuri-paralele-sau-opuse-partea-a-ii-a/>,

Ορθοδοξία & Οικουμενισμός: Μεταφράστηκε στα σερβικά και δημοσιεύτηκε με τίτλο: Православље и екуменизам – Паралелни или супротни путеви? (1), Православље и екуменизам – Паралелни или супротни путеви? (2) στο <http://www.vaseljenska.com/misljenja/pravoslavlje-i-ekumenizam-paralelni-ili-suprotni-putevi-1> και <http://www.vaseljenska.com/misljenja/pravoslavlje-i-ekumenizam-paralelni-ili-suprotni-putevi-2>, στις 19 και 20 Ιουλίου αντίστοιχα.

0089) The mystery of priesthood in the teaching of Isidore of Pelusium, *Healing reconciliation and forgiveness in Eastern Orthodox Perspectives*, ed. Lev. Smith,

Theotokos Press, Sophia Studies in Orthodox Theology 5, New York 2015, p. 21-34.

Η μελέτη αυτή παρουσιάζει τη διδασκαλία του Ισιδώρου του Πηλουσιώτη σχετικά με το μνηστήριο της ιερωσύνης. Αναλύεται τι σημαίνει για τον Ισίδωρο το να είναι κάποιος ιερέας, ποιες προϋποθέσεις απαιτούνται και πώς πρέπει να ασκείται συνεχώς ένας ιερέας για να γίνεται καλύτερος στον εν Χριστώ ρόλο του. Επίσης εξετάζονται διεξοδικά κάποιες συμβουλές και προειδοποιήσεις που δίνει ο Ισίδωρος σε κάποιους ιερείς που τηρούν ή δεν τηρούν τα καθήκοντά τους.

0090) "Η όρθοδοξη διδασκαλία και ή σχέση της μέ τή Νεωτερικότητα", Πάπυροι - Επιστημονικό Περιοδικό τόμος 4, (2015), 39-69. Η ορθόδοξη διδασκαλία εξετάζεται από το εάν και κάτω από υπό ποιες προϋποθέσεις πρέπει να σχετίζεται ή όχι με τη νεωτερικότητα. Μέσα από τη μελέτη αυτή εξετάζεται αρχικά η ουσία της ορθοδοξίας αλλά και οι σχέσεις των χριστιανών μεταξύ τους όσο και με τους άλλους λαούς και θρησκεύματα. Πώς πρέπει η ορθοδοξία να συνδιαλλέγεται με τις καταστάσεις του σήμερα, όπως παγκοσμιοποίηση, μετανάστευση, προσφυγικό, ώστε και να μην απομονωθεί από τα σύγχρονα προβλήματα αλλά ούτε και να χάσει τις αξίες και την θεία αλήθεια που κατέχει ή να αλλοτριώσει τη διδασκαλία της.

0091) Embracing Greek philosophical thinking in the fathers of the 2nd - 5th centuries, Vox Patrum 36 (2016) t. 65, 31-47.

Η συγκεκριμένη μελέτη εξετάζει το πώς η ελληνική φιλοσοφική σκέψη επηρέασε θετικά ή και αρνητικά τη διδασκαλία των πατέρων ή των εκκλησιαστικών συγγραφέων. Πολλοί όροι της ελληνικής φιλοσοφίας χρησιμοποιήθηκαν, αφού μετουσιώθηκε το περιεχόμενό τους από τους πατέρες με σκοπό να εκφράζουν τη θεία αποκάλυψη. Φυσικά υπήρξαν κάποιοι που προσπάθησαν να εναρμονίσουν τη φιλοσοφική σκέψη με τη χριστιανική διδασκαλία και έτσι δημιούργησαν αιρέσεις που στηρίχθηκαν στον πλατωνισμό, νεοπλατωνισμό και αριστοτελισμό.

0092) "The influence of Origen on John Scottus Eriugena Concerning *The Return of all things to God*", in Origenian Undecima. Origen and Origenism in the history of the western thought, ed. Anders – Christian Jacobsen, papers of the 11th International Origen Congress, Aarhus University 26-31 August 2013, Louvain – Paris – Bristol 2016, p. 597-611.

Η μελέτη αυτή αποτελεί μία μελέτη, σύμφωνα με τους όρους που έθεσε ο εκδότης, με σκοπό να δείξει ότι η σκέψη του δυτικού John Scottus Eriugena για την αποκατάσταση των πάντων δεν στηρίχθηκε στο Γρηγόριο Νύσσης, όπως πολλοί μελετητές υποστηρίζουν αλλά κυρίως στον Ωριγένη.

0093) Η έρμηνεία τῆς Ἁγίας Γραφῆς κατά τὸν Ἰσίδωρο καὶ τὸν κύριλλο 1
كِرْيَلْسُ وَالْقَدِيسُ إِيْسِيدُورُسُ الْقَدِيسُ حَسْبُ امْلَقْدَسِ الْكِتَابِ تَفْسِيرِي
Metáphorá Dr George Awad
Ibrahim, 1η κατά σειρά δημοσίευση- *Alexandria School Journal* 20 (2016) 1-16.

Αποτελεί το πρώτο μέρος διαμόρφωσης, μετάφρασης και δημοσίευση της διδακτορικής μου διατριβής στα αραβικά, από ίδρυμα πατερικών μελετών της Αιγύπτου.

0094). **The Interpretation of the Scriptures according to Saint Isidore and Saint Cyril, part I,** dans: *Alexandria School Journal* 20 (2016), 15-32. In Arabic transl. Ibrahim, George Awad.

0095). **The Theological Problems in the age of Saint Isidore of Pelusium and Saint Cyril of Alexandria (1),** dans: *Alexandria School Journal* 21 (2016), 55-47. In Arabic transl. Ibrahim, George Awad.

0096). **The Theological Problems in the age of Saint Isidore of Pelusium and Saint Cyril of Alexandria (2),** dans: *Alexandria School Journal* 22 (2017), 23-31. In Arabic transl. Ibrahim, George Awad.

0097). **How the Early Church Fathers Interpreted the Holy Scriptures (1),** dans: *Alexandria School Journal* 7 (2011), 115-130. In Arabic transl. Ibrahim, George Awad.

0098). **How the Early Church Fathers Interpreted the Holy Scriptures (2),** dans: *Alexandria School Journal* 9 (2011), 105-129. In Arabic transl. Ibrahim, George Awad.

0099). **I Padri greci del IV - V secolo e l'istruzione secolare. La loro accettazione del pensiero greco pur respingendo i culti pagani,** http://www.ortodossiotorino.net/DocumentiSezDoc.php?cat_id=32&id=4744&loc_ale=it (ιταλικά), 13/7/2016.

Η συγκεκριμένη εργασία αποτελεί ιταλική μετάφραση βασισμένη στην μελέτη **Embracing Greek philosophical thinking in the fathers of the 2nd - 5th centuries, Vox Patrum** 36 (2016) t. 65, 31-47.. Η ιταλική μετάφραση περιλαμβάνει εκτενέστερη ανάπτυξη του θέματος σε μερικά σημεία.

0100) **The person of Holy Virgin Mary in Christianity and in Qu'ran (Koran).** La persona de la Virgen María en el Cristianismo y en el Corán. A pessoa da Virgem Maria no Cristianismo e no Alcorão, *Mirabilia Ars,4* (2016/1), p. 52-68,

ISSN 1676-5818, <http://www.revistamirabilia.com/sites/default/files/ars/pdfs/04-04.pdf>.

Μία συγκριτική μελέτη για το ρόλο και το πρόσωπο της Παναγίας μέσα κυρίως από τη Βίβλο και το Κοράνι. Έτσι ώστε να γίνει κατανοητό τι σημαίνει η Παναγία για τους Χριστιανούς και τι για τους Μουσουλμάνους

0101) Hossius of Cordoba as catalyzing agent for the convening of the First Ecumenical Council. Osio de Córdoba como agente catalizador para la convocatoria del Primer Concilio Ecuménico, De Medio Aevo 9, Vol 1, No 1 (2016), <http://capire.es/eikonimago/index.php/demedioaevo/article/view/189/298> p. 123-138.

Στη μελέτη αυτή εξετάζεται ο ρόλος του οσίου Κορδούνης, ενός σημαντικού ανθρώπου για την αντιμετώπηση της αίρεσης του Αρείου αλλά και τη σύγκληση της Α'Οικουμενικής Συνόδου.

0102) Η επιδαιφίλευση των χαρισμάτων του Αγίου Πνεύματος στους ανθρώπους, και ο ρόλος του πριν την έλευση του Χριστού κατά τον Ισιδώρο τον Πηλουσιώτη και το Κύριλλο Αλεξανδρείας, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΣΠΟΥΔΕΣ ΣΤΗΝ ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΘΕΟΛΟΓΙΑ», τ. Ε', Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, Πάτρα 2014, σ. 12-44.

Η μελέτη αυτή εξετάζει αρχικά το ρόλο που διεδραμάτισε το Άγιο Πνεύμα πριν την έλευση του Χριστού μέσα από τα κείμενα των Ισιδώρου Πηλουσιώτη και Κυρίλλου Αλεξανδρείας. Στη συνέχεια αναλύεται πώς η αποδοχή ή μη, των χαρισμάτων του Αγίου Πνεύματος γίνεται η αιτία οι δύο αυτοί πατέρες να αναφερθούν σε ψυχικούς, σωματικούς και πνευματικούς ανθρώπους.

0094) (*) املالك اللاهوتية بف عرض القيس إيسينوروس الفريم والقيس كريلس الإسكندرى ΤΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΤΩΝ ΙΣΙΔΩΡΟΥ ΠΗΛΟΥΣΙΩΤΗ ΚΑΙ ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ Μετάφραση Dr George Awad Ibrahim, 1 μέρος, -2η κατά σειρά δημοσίευση- Alexandria School Journal 21 (2016) 1-9.

Αποτελεί το δεύτερο μέρος διαμόρφωσης, μετάφρασης και δημοσίευση της διδακτορικής μου διατριβής στα αραβικά, από ίδρυμα πατερικών μελετών της Αιγύπτου.

0105) Patristic Foundations of the Use of Icons as Liturgical Vessels in the Orthodox Church, in ORTHODOXY AND THE SACRED ARTS Papers of the 8th Annual International Conference of the Sophia Institute, Dec. 2015, EDITED BY J A McGUCKIN, Sophia Studies in Orthodox Theology Vol. 10. Theotokos Press New York, New York 2016, 196-206.

Στη μελέτη αυτή γίνεται βιβλική και πατερική αναφορά για το ρόλο των εικόνων ως λειτουργικά μέσα στην Ορθόδοξη Εκκλησία και πώς αυτές χρησιμοποιούνται σήμερα αλλά και πώς υπήρχαν μέσα στο πέρασμα των αιώνων.

0106). "The fulfillment of the Church through the Sacrament of the Holy Eucharist according to Nicholas Cabasilas" in Acts of 1st International Congress Tucuman of Argentina, 13-15 June 2016, on theme of "Eucaristia: Del Misterio de Cristo al hombre divinizado", Buenos Aires, Octubre 2016, p. 201-219. Αναδημοσίευση με διορθώσεις που πρότειναν οι peer reviewers του περιοδικού Roda de Fortuna, 2016/2, Volume 5, Número 2, pp. 165-179. ISSN: 2014-7430 El cumplimiento de la Iglesia a través del Sacramento de la Santa Eucaristía según Nicolás Cabasilas

Το μυστήριο της θείας Ευχαριστίας αποτελεί τη σύνδεση των πιστών με τον ιδρυτή της Εκκλησίας το Χριστό αλλά και των μελών -πιστών μεταξύ τους. Η μελέτη αναλύει τη διδασκαλία του Νικολάου Καβάσιλα πάνω στη σημασί του μυστηρίου αλλά και στο συμβολισμό του.

0107).Η Θέση της γυναικας στην Εκκλησία μέσα από τα πατερικά κείμενα έως και την Πέμπτη Οικουμενική Σύνοδο, Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, «Διακόνισσες, χειροτονία των γυναικών και Ορθόδοξη Θεολογία», εκδόσεις CEMES, Θεσσαλονίκη 2016, σ. 317-329.

Η μελέτη αυτή αποτελεί εξετάζει σύμφωνα με τα κείμενα των πατέρων και των Οικουμενικών Συνόδων ποια η θέση της χριστιανής γυναικας στην οικογένεια, στην Εκκλησία και στην κοινωνία. Μία μελέτη που αποδεικνύει την «ισότητα» και την «ισονομία» που επεζητούσαν οι πατέρες για τη γυναικα στην τότε ανδροκρατούμενη κοινωνία

00108) Ο Ποιμαντικός Διάλογος του Ιησού με τη Σαμαρείτιδα. Με επιλεκτική αναφορά στο έργο εκκλησιαστικών συγγραφέων από το 2^ο έως και το 12^ο αιώνα, Εκκλησιαστικός Φάρος ΠΕ, ΠΣΤ, Αλεξάνδρεια 2014-2015, σ. 165-173.

Η μελέτη αυτή αναφέρεται στην ερμηνεία του ποιμαντικού διαλόγου του Ιησού με τη Σαμαρείτιδα μέσα από τα κείμενα κάποιων πατέρων της Εκκλησίας.

00109) Ηθική και Θρησκεία στον Αυγουστίνο, δημοσίευση στα 24grammata, <http://www.24grammata.com/?p=53308>, 22 Ιανουαρίου 2017

Ο Αυγουστίνος φαίνεται να μην αποδέχεται τη στενή σχέση Ηθικής και Θρησκείας για τη σωτηρία του ανθρώπου. Μόνο η θεία Χάρη μπορεί να συντελέσει στη σωτηρία των ανθρώπων και τον απόλυτο προορισμό. Ίσως κάποιοι αναρωτηθούν ότι εάν η προσπάθεια για την εναρμόνιση του εκάστοτε πιστού με τα προστάγματα της Χριστιανικής ηθικής είναι ανώφελη τότε γιατί

να προσπαθούμε να ζούμε ηθικά; Μπορεί να τονίζεται ότι η ηθική ελευθερία του ανθρώπου εξαρτάται από τη χάρη του Θεού. Δεν πρέπει όμως να παραγκωνίζεται το γεγονός της ταπείνωσης. Ισως μία επιπόλαια ανάγνωση στο έργο του Αυγουστίνου να καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι απόψεις του συγκρούονται. Ισως το λάθος του είναι ότι επιχείρησε να μιλήσει για το Χριστιανισμό στηριζόμενος στην πλατανική και νεοπλατωνική φιλοσοφία.

00110). «Ετερότητα και φιλοσοφία στη διαπολιτισμική εκπαίδευση», μελέτη δημοσιευμένη στα πρακτικά του συνεδρίου ΝΕΟΣ ΠΑΔΑΓΩΓΟΣ, 1& 2 Απριλίου 2017.

00111) (١)الملحّاك اللاهوتية يف عرض القيس إيسيدوروس الفريم والقيس كريلس الإسكندرى * ΤΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ ΤΩΝ ΙΣΙΔΩΡΟΥ ΠΗΛΟΥΣΙΩΤΗ ΚΑΙ ΚΥΡΙΛΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ Μετάφραση Dr George Awad Ibrahim, 2 μέρος, -3η κατά σειρά δημοσίευση- Alexandria School Journal 22(2017) 1-10.

00112) *Isidore of Pelusium and the use of the Holy Bible in his epistles*, José María Salvador González, Mirabilia Ars 5 (2016/2), The body in occidental aesthetics, p. 1-13, Jun-Dec 2016/ISSN 1676-5818, from the [Institut d'Estudis Medievals](#) (Universitat Autònoma de Barcelona, Spain): Ο ιερός Ισίδωρος χρησιμοποιεί στις επιστολές του τα κείμενα της Βίβλου για να δείξει ότι με οδηγό τη Βίβλο μπορεί κάποιος βνα θεολογήσει ορθά και να κρατήσει άσβηστη τη φλόγα της πίστεως. Για Εκείνον οι δύο Διαθήκες είναι ισόκυρες. Τονίζει τη θεοπνευατία τους και τα οφε'λη που μπορεί να αποκομίσει κάποιος από την προσεκτική μελέτη τους..

00113) *The Term Perichoresis from Cappadocian Fathers to Maximus Confessor*, International Journal of European Studies Volume 1, Issue 1, February 2017, Pages: 21-29, Published Online: May 18, 2017, DOI: [10.11648/j.ijes.20170101.14](https://doi.org/10.11648/j.ijes.20170101.14), <http://www.sciencepublishinggroup.com/journal/archive?journalid=520&issueid=1>. Παρουσιάζεται η σημασία του όρου περιχώρησης τόσο στην τριαδολογία όσο και στη χριστολογία μέσα από τα κείμενα των καππαδοκών πατέρων έως και του Μάξιμου του Ομολογητή. Επισημαίνεται ότι η περιχώρηση των προσώπων του Τριαδικού Θεού είναι συνέπεια «της ακολουθίας του ομοουσίου» αφού τα πρόσωπα της Αγίας Τριάδος έχουν την ίδια φύση-ουσία. Σημειώνεται ότι η χριστολογία, το νόημα του όρου είναι βασίζεται στην αντίδοση των ιδιωμάτων των δύο φύσεων.

00114) Η Σύνοδος της Κωνσταντινουπόλης των ετών 879-880, Νέα Σιών, 93 (2015), 121-143. Η Σύνοδος αυτή που από πολλούς έχει χαρακτηριστεί ως η όγδοη οικουμενική σύνοδος. Η Σύνοδος συνεκλήθη, για να παύσει τα σκάνδαλα, που ακολούθησαν μεταξύ των Ανατολικών και των Δυτικών, σχετικά με την Βουλγαρία, και για να ενωθούν οι αποσχισθέντες Επίσκοποι

εξαιτίας της αποπομπής του πρώην Κωνσταντινουπόλεως Ιγνατίου και της χειροτονίας του Αγίου Φωτίου. Η Σύνοδος, επίσης, ανεκήρυξε ως Οικουμενική την Ζ' (7η) Αγία και Οικουμενική Σύνοδο. Τα βασικά ζητήματα της Συνόδου ήταν α) το πρωτείο του πάπα Ρώμης, β) τα λειτουργήματα στην Εκκλησία και οι μεταξύ τους σχέσεις, γ) τα τοπικά έθιμα, δ) η αθρόα χειροτονία και ε) το Filioque, δηλ. η παράνομη και αιρετική προσθήκη της και εκ του Υιού εκπορεύσεως του Αγίου Πνεύματος.

00115) "Orthodoxy Gnosiology and Ontology of the Triune God of Nicholas bishop Methone" in the proceedings of 15th International Symposium Nis and Byzantium, "Byzantium across time and space", 3-5 June 2016, university of Nis in Serbia, Nis 2017, p. 35-42.

Στο κείμενο αυτό γίνεται αναφορά στον όρο οντολογία και γνωσιολογία αναφορικά με την τριαδολογική διδασκαλία του Νικολάου επισκόπου Μεθώνης 1115-1166. Εξήγησε την τριαδολογία του βασιζόμενος στη διδασκαλία της Εκκλησίας και διαχωρίζοντάς της από τις διάφορες νεοπλατωνικές επιφρόνες που είχαν ασκηθεί σε άλλους φιλοσόφους και εκκλησιαστικούς συγγραφείς της εποχής του.

00116) John of Damascus and the use of the letters of Paul in his writing An Exact Exposition of the Orthodox Faith, in COSTA, Ricardo da, SALVADOR GONZÁLEZ, José María (coords.). *Mirabilia* 24 (2017/1), Manifestations of the Ancient and Medieval World, p. 23-39

Μέσα στο άρθρο αυτό αναπτύσσεται το πώς ο Ιωάννης Δαμασκηνός κάνει χρήση της παύλειας γραμματείας προκειμένου να αναφερθεί στη δογματική θεολογία της Εκκλησίας, η οποία διατυπώθηκε από τους Πατέρες και τις Οικουμενικές Συνόδους τους προηγούμενους αιώνες. Ο Ιωάννης Δαμασκηνός χρησιμοποιεί τις βασικές θεολογικές ιδέες του Παύλου για να δείξει ότι και οι πατέρες στηρίχτηκαν στη θεολογική σκέψη του Παύλου. Έτσι η πατερική και δογματική θεολογία της Εκκλησίας μας δεν αποτελεί μία αυθαίρετη νοητική «δημιουργία» του ανθρώπινου νου αλλά αποτελεί φωτισμό του Αγίου Πνεύματος.

00117) "The divine personhood of the Holy Spirit in the teaching of Gregory of Nazianzus". Proceedings of 2nd International Patristic Conference - KUL Lublin, Poland, 17-19 May 2016, *The Church Fathers in polemics against heresies*, with presentation of paper in the **VOX PATRUM** 37 (2017) t. 68, p. 179-192.

Γίνεται αναφορά στην Πνευματολογία του Αγίου Γρηγορίου Ναζιανζηνού και στο πώς ο Γρηγόριος ανέπτυξε τη διδασκαλία σχετικά με τη θεότητα του Αγίου Πνεύματος που αποτελεί την επιτομή της θεολογίας του. Τονίζεται ότι Το Αγιο Πνεύμα πάντοτε υπήρχε και υπάρχει και θα υπάρχει, δεν έχει ούτε αρχή ούτε τέλος, αλλ' είναι πάντοτε ενωμένο και αριθμείται μαζί με τον Πατέρα και τον Υιό. Διότι δεν θα άρμοζε ποτέ να ελλείπει ο Υιός από τον Πατέρα ή το

Πνεύμα από τον Υιό, επειδή θα ήταν σε μέγιστο βαθμό άδοξη η θεότητα, σαν από μεταμέλεια ακριβώς να ήλθε σε συμπλήρωση για να γίνει τέλεια.

00118) The pneumatology of Great Basilius in his treatise to Amphilochius Iconium, in Ricardo da COSTA, José María SALVADOR GONZÁLEZ (orgs.) Mirabilia 25 (2017/2) Idea and image of royal power of the monarchies in Ancient and Medieval World, p. 94-109, Jun-Dec 2017/ISSN 1676-5818.

Η μελέτη αυτή στα πλαίσια της πατερικής θεολογίας – δογματικής και ιστορίας δογμάτων αναφέρεται στη διδασκαλία περὶ του Αγίου Πνεύματος, όπως ο Βασίλειος Καισαρείας εκφράζει στον Αμφιλόχιο Ικονίου. Είναι σημαντική από την άποψη ότι ο Βασίλειος δεν τόνιζε έντονα τον όρο θεότητα για το Άγιο Πνεύμα, θέλοντας να προσεγγίσει με έμμεσο τρόπο τους διάφορους αιρετικούς, χωρίς να σημαίνει ότι δεν υποστήριζε απόλυτα τη θεότητα του Πνεύματος.

00119) The comparison of the triadological teaching of Isidore Pelusium and Cyril of Alexandria" published in the series Studia Patristica: Papers Presented at the Seventeenth International Conference on Patristic Studies held in Oxford 2015 (Leuven: Peeters, 2017/8), Vol. 96, t. 22, p. 309-325. The submission has been accepted after anonymous peer reviewing it.

Η μελέτη αυτή ασχολείται με θεολογικά – δογματικά – πατερικά ζητήματα και εστιάζει στο πώς ο Κύριλλος Αλεξανδρείας διαπραγματεύεται την τριαδολογική διδασκαλία και σε τι έχει επηρεαστεί και έχει επηρεάσει τη διδασκαλία του Ισιδώρου Πηλουσιώτη. Είναι σημαντικό το θέμα αυτό, αφού εκείνη την εποχή δέσποζε το ζήτημα του νεστοριανισμού που αφορούσε τη χριστολογία.

00120) Μορμόνοι: «Εκκλησία» του Ιησού Χριστού των Αγίων και τελευταίων Ήμερών, θεολογικό υπόμνημα, τ. Α, τεύχος 3 (2017), σ. 15-26. Επαναδημοσίευση στον Εκκλησιαστικό Φάρος (2018), τ. ΠΖ-ΠΗ, 2016-2017, σ. 79-92.

Μία μελέτη που διαπραγματεύεται μία αίρεση που έχει κάνει την εμφάνισή της στην Αμερική τους τελευταίους αιώνες. Μάλιστα «ιεροκήρυκες» της κατακλύζουν την Ευρώπη και τις άλλες ηπείρους αναζητώντας πιστούς.

00121) The heretic gnostic and the real "gnostic" in Christ according to the teaching of Irenaeus of Lyon, VOX PATRUM 38 (2018) t. 69, p. 1-14. Στη μελέτη αυτή που έχει θεολογικό και κυρίως πατερικό και δογματικό περιεχόμενο γίνεται αναφορά στον όρο γνωστικός και στην αιρετική διδασκαλία του γνωστικισμού. Ο Γνωστικισμός ήταν ένα παραθρησκευτικό φαινόμενο, το οποίο γεννήθηκε στον χώρο της ανατολικής Μεσογείου, τόπο συνάντησης τριών πολιτισμών, του ιρανοπερσικού, του ελληνιστικού και του ιουδαϊκού. Αναπτύχθηκε παράλληλα με τον Χριστιανισμό και από εκεί επεκτάθηκε σε

όλο των οικουμενικό ρωμαϊκό κόσμο, μερικά γνωστικά συστήματα δε, μετακόμισαν ανατολικότερα, μέχρι την Ινδία. Στη γνωστική διδασκαλία η θεώρηση του θείου και του κόσμου γινόταν μέσω ενός διαρχικού τρόπου, είτε αυτή η διαρχία παραδεχόταν δύο διακριτές θεϊκές αρχές (ύψιστο θεό και διαφορετικό δημιουργό) στα ορια ενός αυστηρά ιεραρχούμενου πνευματικού κόσμου, είτε διαφορετικές αρχές του αγαθού και του κακού (σε όσες περιπτώσεις το κακό δεν είναι μόνο η απομάκρυνση από τον Ένα), καθορίζοντας την αξιωματική διαφορετικότητα του πνευματικού και του υλικού. Τέλος ο αιρετικός γνωστικό θεωρούσε ότι η λύτρωση-σωτηρία ήταν αποτέλεσμα της απόκτησης και της παραδοχής της αποκαλυμμένης γνώσης. Μέσω αυτής ο μυημένος μάθαινε την θέση του μέσα στο ιεραρχημένο πνευματικό κόσμο και τον προορισμό του, την επιστροφή στην ουράνια πατρίδα. Από την άλλη πλευρά ο Ειρηναίος Λουγδούνου προσπαθεί να δείξει, εν αντιθέσει προς τους Γνωστικούς, ότι δεν υπάρχει αγεφύρωτο χάσμα μεταξύ της ύλης και της σαρκός αφ' ενός, της ψυχής και του Πνεύματος αφ' ετέρου. Οι Γνωστικοί εδέχοντο τα στοιχεία ταύτα ως στατικώς εχθρικά προς άλληλα, ενώ ο Ειρηναίος έδειχνε μέσω των Γραφών ότι δεν μπορεί να είναι εχθρικά. Τέλος ο Ειρηναίος κάνει λόγο για τον παραγαμτικό γνωστικό εν Χριστώ, που είναι ο άνθρωπος που ζει τη χριστιανική διδακτική μέσα από τη Βίβλο, στη Εκκλησία και στην προσευχή. Τότε λαμβάνει τη χάτη του Θεού για να αποκτήσει την πνευματική γνώση, ώστε να κατανοήσει τα διδάγματα των λόγων του Χριστού και των Αποστόλων.

00122) Πρόλογος -βιβλιοκρισία του βιβλίου του Alexandru Prelipcean, καθηγητή Πανεπιστημίου, σ. 11-13. Η δογματική διδασκαλία του Μεγάλου Κανόνα του Αγίου Ανδρέα Κρήτης, Θεσσαλονίκη 2017, εκδόσεις Κυριακίδη.

00123) Η θεολογία του Βαπτίσματος στη διδασκαλία του Κυρίλλου Αλεξανδρείας, στον αφιερωματικό τόμο για το Νικόλαο Ματσούκα, Επιστημονική Επιθεώρηση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδές στην Ορθόδοξη Θεολογία, τόμος Στ, Πάτρα 2015, ΕΑΠ, σ. 171-196. Στη συγκεκριμένη εργασία που έχει θεολογικό, πατερικό και πατρολογικό χαρακτήρα αναπτύσσεται η θεολογική διδασκαλία του βαπτίσματος μέσα από το έργο του Κυρίλλου Αλεξανδρείας. Παράλληλα παρουσιάζεται το πώς συνδέεται το μυστήριο αυτό με την Εκκλησία και την ενανθρώπηση του Θείου Λόγου. Μέσω του βαπτίσματος ο Κύριλλος υπογραμμίζει την οντολογική μεταμόρφωση του πεπτωκότος ανθρώπου και τη σύνδεσή της με της Ενανθρώπησης.

00124) Ο θεσμός της οικογένειας και η εικόνα της γυναίκας στα νομικά και στα εκκλησιαστικά κείμενα του Βυζαντίου, Πάπυροι - Επιστημονικό Περιοδικό , τόμος 6, 2017, σ. 1-21. Επαναδημοσίευση στο περιοδικό Νέα Σιών, τ. 94 (2016-2017), 47-79.Στη μελέτη αυτή θα διαπραγματευτούμε την

αλλαγή της εικόνας της οικογένειας από την ρωμαϊκή εποχή στη βυζαντινή τόσο με βάση τα νομικά κείμενα όσο και στα εκκλησιαστικά. Η χριστιανική διδασκαλία υπήρξε καταλυτικός παράγοντας για τη βελτίωση της θέσης της γυναικάς τόσο μέσα στην οικογένειά της όσο και στη νομοθεσία του κράτους. Με βάση τη διδασκαλία των Πατέρων της Εκκλησίας τόσο ο θεσμός του γάμου είναι ιερός όσο και η γυναικά έπρεπε να τιμάται και να σέβεται κυρίως ως μητέρα, σύζυγος, οικοδέσποινα και κυρά της οικίας της. Ο γάμος μέσα στο χριστιανισμό παίρνει θρησκευτικό χαρακτήρα και εξυψώνεται από μία τυπική νομιμοποίηση μίας σχέσης μεταξύ άνδρα και γυναικάς σε ένα θεσμό που έχει συσταθεί από τον ίδιο το Θεό. Στη βυζαντινή κοινωνία αν και η γυναικά λόγω της χριστιανικής διδασκαλίας χαρακτηρίζεται ισότιμη με τον άντρα, εντούτοις η θέση της ήταν περιορισμένη στο σπίτι, καθώς και η δομή της οικογένειας που αναγνώριζε τον πατέρα ως απόλυτο ρυθμιστή στη των ζητημάτων της οικογένειας –πάτερ φαμίλιας, όπως στη Ρωμαϊκή εποχή. Έτσι η γυναικά δεν μπορούσε να αποφασίσει ποιον άντρα θα παντρευτεί. Αν και ως κόρη δεν είχε πάντα το δικαίωμα να κάνει πράξη την οποιαδήποτε άποψή της, ως έγγαμος γυναικά τα πράγματα άλλαζαν. Οι χριστιανικές αρχές που καθόριζαν τις λειτουργίες της βυζαντινής κοινωνίας εξασφάλιζαν μία αξιοπρεπή ζωή στην παντρεμένη γυναικά. Ανεξάρτητα από την κοινωνική τάξη όπου ανήκε ήταν οικοδέσποινα και κυρά. Η απόκτηση παιδιών την εξύψωνε.

00125) Οι Πατέρες της Εκκλησίας και η ανάπτυξη της ιατρικής μέσα από τα εγχειρίδιά τους, Πάπυροι - Επιστημονικό Περιοδικό, τόμος 6, 2017, σ. 22-34. Οι Πατέρες της Εκκλησίας δεν ασχολήθηκαν μόνο με την ψυχή και τη σωτηρία του ανθρώπου. Γνώριζαν ότι η νόσος αποτελεί συνέπεια της πτώσεως και της αμαύρωσης του κατ' εικόνα του Θεού στον άνθρωπο. Θεωρούσαν ότι η μετάνοια και η επιστροφή του ανθρώπου στο Θεό είναι η μόνη οδό σωτηρίας της ψυχής του και ίασης της αρρωστημένης φύσεως του από τα πάθη. Παράλληλα, όμως, ασχολήθηκαν και με την ίαση των διαφόρων νόσων που ταλανίζαν και ταλανίζουν τον άνθρωπο, οι οποίες είναι αποτέλεσμα των παθών όπως της γαστριμαργίας, της φιληδονίας, της φιλαυτίας, της πορνείας, της φιλαργυρίας κ.ά. αλλά και διαφόρων περιβαλλοντικών παραγόντων. Έτσι οι Πατέρες της Εκκλησίας ασχολήθηκαν και με την κοσμική ιατρική. Ενώ προέτρεπαν τους ασθενείς να προσφεύγουν σε αυτήν χωρίς φυσικά να αγνοούν τη θαυματουργική Ιατρική, όπου είχε ενεργό ρόλο όταν η κοσμική Ιατρική αποτύγχανε να επιτελέσει το σκοπό της. Χαρακτηριστικό παράδειγμα σπουδαίου πατέρα της Εκκλησίας που είχε εντρυφήσει στη σπουδή της ιατρικής επιστήμης υπήρξε ο Βασίλειος Καισαρείας.

00126) The heresy of bogomils and its confrontation by the serbian prince Stefan Nemanjam, proceedings of the byzantine conference in Nis Serbia, 3-5 June 2017, Nis 2018, p. 87-95.

Η αίρεση των Βογομίλων βασίστηκε στις αρχές του Γνωστικισμού, ενώ άλλοι ισχυρίζονταν ότι υπήρξε παρακλάδι της αίρεσης των Μανιχαίων. Στη θεολογική, πατρολογική μελέτη με βάση την εκκλησιαστική γραμματεία των κειμένων των Βογομίλων αναφερόμαστε στην αίρεση και πώς την αντιμετώπισε ο βασιλιάς της Σερβίας ο Στέφανος Νεμανιάν, για να προστατέψει όχι μόνο την Εκκλησία της Σερβίας από την αίρεση αλλά και το έθνος της Σερβίας που κινδύνευε άμεσα από την αίρεση αυτή.

00127) "The position of women in the Church according to Patristic Texts up to the fifth Ecumenical Council", in P. Vassiliadis, N. Papageorgiou, E. Kasselouri – Hatzivasialiadi (eds), *Deaconesses, the ordination of women and orthodox theology*, Cambridge scholars publishing, Cambridge 2017, p. 353-366.

The position of women in Christianity has often caused many discussions with various reactions. Many people as conservatives argue that the position of women should be limited to non-existent, while others believe woman should have a more active role. The discussions between the advocates of the two different views on the role of women often result in sharp disagreements, and there are many times that they come to accusations and anathemas to each other.

The view of every Christian, whether it is based on sound arguments, it is respected and should be respected for the other interlocutor even to some extent. In this paper we will avoid to express personal opinions on this issue, but we will leave the patristic texts up to the fifth century to talk about the position of women. Besides in Orthodoxy the path must always be traced our theological thinking, should be based on the Bible, the texts of the Fathers, of Local and Ecumenical Councils and in Tradition of our Church.

00128) The role of Ephesus in the late antiquity from the period of Diocletian to 449AD the Robber Synod, Mirabilia 26 (2018/1), p. 88-103, <http://www.revistamirabilia.com/sites/default/files/pdfs/07.pdf>

During the reign of Diocletian (284-305AD), Ephesus was reorganized on centralized and authoritarian lines down to the provincial level. A big part of the city was rebuilt by Constantine I. In 401AD after the Edict of Thessalonica from Emperor Theodosius I, the ruins of temple of Artemis was destroyed. The most important role of the city took place in 431AD. There, the Council of Ephesus was assembled by the Emperor Theodosius the younger to settle the contentions which had been raised in the Church by the heretical teaching of Nestorius, bishop of Constantinople. Finally, in 449AD another council took place the Robber Synod, which was condemned by the Fourth Ecumenical Council in Chalcedon in 451.

00129 اخري تولوجية املشاكى على عامة نظرة (Επισκόπηση των Χριστολογικών προβλημάτων την εποχή του Κυρίλλου Αλεξανδρείας, review: Orthodox Patristic Center Cairo, 21st year, No 42, July 2018.

Γινεται μία αναφορά στα θεολογικά προβλήματα στην εποχή του Κυρίλλου Αλεξανδρείας. Τι συνέβαινε τότε στη βυζαντινή αυτοκρατορία και πώς επηρέασε την Αλεξανδρεια. Ποια θεολογικά προβλήματα προέκυψαν και πώς αντέδρασε ο ιερός Κύριλλος.

00130) "The School of Alexandria and the use of allegorical method by Origen of Alexandria" in Jose Maria Salvator, Matheus Corassa de Silva (eds), *Between the sacred and the profane: paths of the western art*, in *Mirabilia Ars* 08 (2018/1), p. 1-15.

"In this paper it will be examined the School of Alexandria. The latter was a great center of Christianity, for a span of five centuries, until the reign of Justinian (529 A.D.). In it, the first system of Christian theology was formed and the allegorical method of biblical exegesis was devised. The School of Alexandria adopted the allegorical interpretation of the Holy Scripture, believing that it hides the truth and at the same time reveals it. It hides the truth from the ignorant, whose eyes are blinded by sin and pride, hence they are prevented from the knowledge of the truth. Origen, one of the greatest Christian theologians employed the allegorical method of the interpretation of the Bible in the belief that he was explaining them, whereas he was exploiting them on behalf his own dogmatic teaching. He was accused of that by other fathers of the Christian Church but also by many heretics. Origen had to defend his exegetical method against the various attacks from heretics, from laymen the church and from Celsus who attacked the Christian writers because, being «ashamed of these things (which are written the Bible), they take refuge allegory». On the other hand, Origen was not a «pure» allegorist in that he has some place for literal interpretation as well. Finally, Origen's basic commitments were to the Scriptures as the word of God, the church as the guardian of the tradition and the household of faith, and to Platonic metaphysics. He thus wanted to hold both to his literally true Christian history, and to his spiritually true Platonism and Neoplatonism".

00131) Ο Απόστολος Παύλος και η αναφορά του στη δικαιοσύνη του Θεού σύμφωνα με την προς Ρωμαίους επιστολή, Εκκλησιαστικός Φάρος 2018, τόμος ΠΖ -ΠΗ (2016-2017), σ. 29-77.

Ο Απόστολος των Εθνών κατόρθωσε να πετύχει στο μέγιστο βαθμό να κηρύξει το ευαγγέλιο σε όλα τα πλάτη και τα μήκη του τότε γνωστού κόσμου. Αυτός, ο πρώην σκληρός διώκτης του Χριστού έγινε ο πιο θεομός υποστηρικτής του. Η χάρη του Θεού είδε την ψυχή του και αναγνώρισε ότι αμέσως ότι εκείνος ήταν αυτός που θα έφερνε την ευαγγελική διδασκαλία στις «οικίες» των εθνικών. Μίλησε με πάθος για το Χριστό χωρίς να ανήκε στη χορεία των δώδεκα αποστόλων. Έγινε ο Πρώτος μετά τον Ένα μένοντας εσαεί το πρότυπο του καλού ποιμένα. Η θεολογία του υπήρξε τόσο σπουδαία που αναφέρεται σε όλα

τα ζητήματα της Εκκλησίας είτε είναι δογματικά, είτε ποιμαντικά είτε κοινωνικής φύσεως.

Η ορθόδοξη Ανατολική Εκκλησία θεμελιώνει τη διδασκαλία της πάνω σε εκείνην του Παύλου και μετέπειτα του Αγίου Κυρίλλου Αλεξανδρείας. Ο Παύλος σημειώνει ότι ο νέα κοινότητα, η Εκκλησία αποτελεί ένα σώμα πιστών, κεφαλή του οποίου είναι ο Χριστός, για το λόγο αυτό ως εκάστοτε ποιμένας της φέρει μεγάλη ευθύνη για να παραμείνουν υγιή και ζωντανά τα μέλη της.

Από την άλλη πλευρά ο Απόστολος Παύλος αναφέρεται στην προς Ρωμαίους επιστολή στο γεγονός της δικαιοσύνης του Θεού. Σημειώνει ότι η δικαιοσύνη του Θεού δίνεται ξανά ως δώρο στους ανθρώπους πάνω στο σταυρό. Εκεί ο ενανθρωπήσας Λόγος ταπεινώνεται προκειμένου να σώσει το δημιούργημά του και από δούλο να το δώσει ξανά την ευκαιρία να γίνει μέτοχο της Βασιλείας.

00132). The discovery of manuscripts from late antiquity and its impact on the contentapory. Is the discovery of the gnostic and apocryphal gospels as a weapon against Christianity? The case of the gospels of Judas and of María Magdalena?, ΕΑΠ: ΠΑΤΡΑ, τ. 7 (2016), 14-37. Επαναδημοσίευση στο περιοδικό Νέα Σιών, τ. 94 (2016-2017), 25-46.

Στην εργασία αυτή θα διερευνήσουμε τον ρόλο που έχουν τα Γνωστικά και Απόκρυφα ευαγγέλια του Ιούδα και της Μαρίας Μαγδαληνής στην πολεμική που αναπτύσσουν ορισμένοι συγγραφείς ή ετερόδοξοι ή όσοι ασπάζονται τη νεωτερικότητα εναντίον του Χριστού και κατ' επέκταση του χριστιανισμού. Τα συγκεκριμένα ψευδο-ευαγγέλια χρησιμοποιούνται ως σπουδαία επιχειρήματα για την αμφισβήτηση της θεανδρικότητας του Ιησού Χριστού, με σκοπό να αποδείξουν ότι ο Θεάνθρωπος δεν ήταν ο αληθινά ενσαρκωμένος (σαρκωμένος) Θείος Λόγος, δηλαδή τέλειος Θεός και τέλειος άνθρωπος χωρίς αμαρτία. Παρουσιάζοντας το Ευαγγέλιο της Μαρίας Μαγδαληνής, θα επικεντρωθούμε στο γεγονός ότι το περιεχόμενο του βιβλίου έχει τροποποιηθεί με σκοπό να δείξει ότι η Μαρία δεν ήταν μία αγία γυναίκα αλλά ήταν απλά μία γυναίκα με πάθη. Επίσης, στη σύγχρονη εποχή γνωστή υπήρξε η διαμάχη της Ρωμαιοκαθολικής κυρίως Εκκλησίας γύρω από το μυθιστόρημα του Νταν Μπράουν «Ο Κώδικας του Ντα Βίντσι». Το βιβλίο αυτό και αργότερα η μεταφορά του στον κινηματογράφο έχει επικεντρωθεί αρκετά στο πρόσωπο της Μαρίας της Μαγδαληνής. Από την άλλη πλευρά θα αναφερθούμε στο ευαγγέλιο του Ιούδα. Σε αντίθεση με τα κανονικά ευαγγέλια, τα οποία ζωγραφίζουν το πρόσωπο του Ιούδα ως ενός προδότη που παρέδωσε τον Ιησού στις θρησκευτικές αρχές του Ισραήλ για να τον σταυρώσουν έναντι χρημάτων, το Ευαγγέλιο του Ιούδα απεικονίζει τις ενέργειες του ότι ήταν πράξεις υπακοής στις εντολές που του δόθηκαν από τον ίδιο το φίλο του, το Χριστό. Ως συμπέρασμα προσπαθούμε να εξηγήσουμε ποιο ρόλο εξυπηρετεί η χρήση αυτών των κειμένων κυρίως σε ντοκιμαντέρ κατά την περίοδο του Πάσχα ή των Χριστουγέννων.

0133) Συμμετοχή στη συγγραφή του τόμου *The Fathers of the Church- St Cyril of Alexandria, Glaphyra on the Pentateuch Volume 1, Genesis, Washington: The Catholic University America Press, 2018.*

Πρόκειται για τη μετάφραση και μερικώς τον σχολιασμό του έργου του Κυρίλλου Αλεξανδρείας, Εις Γένεσιν.

0134) **Great Basilius' treatise on Holy Spirit, Medievalia 21/1 (2018) 7-24.** Θεολογική -Δογματική (πατερική ερμηνεία – γραμματολογία) ανάλυση της πραγματείας του Αγίου Βασιλείου Περὶ Αγίου Πνεύματος.

0135) **Η 'οικολογική' συνείδηση και η 'περιβαλλοντική' ηθική των Ευρωπαίων αποικιοκρατών και των ιθαγενών κατοίκων κατά την περίοδο των Ανακαλύψεων Νέων Χωρών, Πάπυροι - Επιστημονικό Περιοδικό τόμος 7, 2018, σ. 26-35.**

Η περιβαλλοντική κοινωνιολογία αποτελεί ένα πεδίο που δίνει την ευκαιρία στο φοιτητή αλλά και γενικότερα στο μελετητή και ερευνητή του συγκεκριμένου αντικειμένου να ασχοληθεί με τη διαλεκτική σχέση του ανθρώπινου όντος με τη φύση και ειδικότερα με το φυσικό περιβάλλον μέσα στο οποίο ζει και αναπτύσσεται. Στη συγκεκριμένη εργασία θα προσπαθήσουμε να διεισδύσουμε μέσα από την επισκόπηση βιβλιογραφικών αναφορών στον τρόπο που «έβλεπαν» και αξιοποιούσαν οι 'πρωτόγονες' κοινωνίες το περιβάλλον και τη σχέση που είχαν αναπτύξει με αυτό αλλά και τη σχέση που οι 'πολιτισμένοι' Ευρωπαίοι είχαν δημιουργήσει με το περιβάλλον και με πώς θεολογικά μπορούσε να ερμηνευθεί η σχέση αυτή.

0136. The ontological and gnosiological terms for the person of Holy Virgin Mother according the writings of Epiphanius the monk (1015AD), Proceedings of the conference Nis and Symposium XVII, Nis 2019, pp. 483-490.

Epiphanius the Monk (Epiphanius Monachus, Epiphanios of Constantinople, 10th - 11th century) was a monk and priest in the Kallistratos monastery in Constantinople and author of extant works including a life of the Virgin Mary and a life of St. Andrew the Apostle. In his work for the Holy Virgin Mother, he summarizes the theological teaching for the Holy Virgin Mary from different church fathers, but also he referred to the apochrypha of James for the teaching for Holy Mother of Christ, Theotokos. In this paper, we will not reproduce again the main teaching of Christianity for the Mother of Christ, but we are going to analyze the terminology that Epiphanius used for Mary in order to show how the teaching for Theotokos existed in the Church tradition until the 11th century and also we will focus on some information that are in the text about the age of Joseph the protector of Mary and Christ.

00137.) "Clement of Alexandria (c. 150-215) and the use of musical metaphors and musical myths in his texts", Susana BEATRIZ VIOLANTE, Ricardo da COSTA (orgs.). *Mirabilia* 28 (2019/1), *The Medieval Aesthetics: Image and Philosophy*, p. 444-458. Επαναδημοσίευση στον *Εκκλησιαστικός Φάρος της Αλεξάνδρειας, τόμος ΠΙΘ (2018-2019)*, *Αλεξάνδρεια 2019*, σ. 59-76.

Clement of Alexandria or Titus Flavius Clemens was familiar with classical Greek philosophy and literature. When he converted to Christianity, he tried to draw some clear distinctions against the paganism. Many things from paganism were interpreted by a way that serve Christian theology. In Clement of Alexandria's *Protrepticus*, the church father tries to explain how the well-known classical musicmyths can be used to create the knowledge of a Superior "New Song". Instead of that, Christians serve the New Song – Jesus in Church and outside the Church, they continue to "amuse themselves with impious playing, and amatory quavering, occupied with flute-playing, and dancing, and intoxication, and all kinds of trash. They who sing thus, and sing in response, are those who before hymned immortality, –found at last wicked and wickedly singing this most pernicious palinode, "Let us eat and drink, for tomorrow we die". Clement explains that by this way christians remain christians in name so they are dead in God not tomorrow. But not tomorrow in truth, but already, are these dead to God. In this paper, we are going to show that the polemic of Clement Alexandria was not against ancient music and musical instruments, but against the way that they were used by Christians. Also, we will analyse the method that Clement employs the musical metaphors and musical myths in his texts in order to educate Christians and to manage to earn the salvation.

00138.) Artemi & Terezis, *The mystical theology as a path of man for the divine Knowledge in the writings of Gregory of Nyssa, Dionysius Areopagite, and Maximus the Confessor. De Medio Aevo* 13, 1/2019: 153-176

In early Christianity the term mystikos referred to three dimensions, which soon became intertwined, namely the biblical, the liturgical and the spiritual or contemplative. The biblical dimension refers to "hidden" or allegorical interpretations of Scriptures. The liturgical dimension refers to the liturgical mystery of the Eucharist, the presence of Christ at the Eucharist. The third dimension is the contemplative or experiential knowledge of God. The link between mysticcal theology and the vision of Divine was introduced by the early Church Fathers, who used the term as an adjective, as in mystical theology and mystical contemplation. Gregory's of Nyssa, Dionysius Areopagite and Maximos the Confessor truly get to know God not by apprehending him with human's understanding, but through of mystical theology. The reasoning powers must enter into a passive stillness, allowing the highest faculty in the human person to possess God with a knowledge that exceeds understanding. This knowledge is a darkness that is beyond light.

0139. *The 'Logos' in the teaching of Marcellus of Ancyra and Sabellius*,
<http://doi.org/10.33209/2519-4348-2019-7-52>, VB VOLYNSKYI BLAHOVISNYK
annual theological and historical scientific journal Volyn Orthodox theological
Academy of the OCU, VB. - . 7, 2019. - P. 99-121, 22 October 2019

Marcellus of Ancyra tried with zeal to combat Arius, but he adopted the opposite extreme of modified Sabellianism. Marcellus taught that the Logos did not become a separate person until the incarnation, perhaps looking back to an earlier model of 'two-stage' Logos theology. Thidenial of a separate preexistent Son made Eusebius of Caesarea label his theology as 'Sabellian' throughout his text Against Marcellus. Marcellus' dyo – prosopic christology is one in which the Logos, not as separate personal being, but as God himself in his activity, is joined to an man. On the other hand, Sabellius taught that the Logos or Word existed before the incarnation, but not as a distinct person, being immanent in the essence of the Deity as the divine reason. He was regarded as there in differing from St. John in the fourth gospel, denying that the Logos, the creating, revealing, and redeeming principle, is a person really and eternally distinct from the Father. In this paper we will try to compare the triadological teaching of Marcellus and of Sabellius in order to show Marcellus' doctrine of the trinity isn't a simple or successive modalism of Sabellius, although Eusebius of Caesarea may perhaps be excused for confusing it with Sabellianism. Unfortunately, the teaching of Sabellius is known to us only from a few fragments, and some of these not altogether consistent, in Athanasius of Alexandria, Gregory Nazianzen, Epiphanius of Cyprus and other fathers. To sum up if the God of Sabellianism was metamorphosed to meet the changing needs of the world, Marcellus' God was expanded to meet the changing needs of the world.

140. The gifts of the Holy Spirit in ther Pneumatology of Cyril of Alexandria, in Olga Sevastyanova and Nikolaos Asproulis (eds) *Understanding Orthodox Christian Spritituality Today. Insights from Patristic and Contemporary Theology*, 21-28, Volo Academy Publication, 2019

141 Mystical Theology in the writings of Gregory of Nyssa and Dionysius Areopagite By E. Artemi and Chr. Trerezis, The Mystical Tradition of the Eastern Church Studies in Patristics, Liturgy, and Practice Ed. by Trostyanskiy, Sergey / Gilbert, Jess, GORGIAS PRESS 2019, p. 41-58.

142. Το περιεχόμενο της αγιότητας και Αγιωσύνης στην Γραφή. Οντολογικές, ανθρωπολογικές και εκκλησιολογικές απόψεις για την αγιότητα – αγιωσύνη. Στον τόμο των Πρακτικών του συνεδρίου της Volyn της Ουκρανίας που διοργανώθηκε από το Υπουργείο Παιδείας και την Ουκρανική Εκκλησία στις 30 Μαΐου 2019, σ. 113-135.

143. Αρσενοκοιτία, μοιχεία και παλλακεία στη βυζαντινή κοινωνία, Εκκλησιαστικός Φάρος της Αλεξάνδρειας, τόμος Πθ (2018-2019), Αλεξάνδρεια 2019, σ. 39-58.

Καταστάσεις που παρεκκλίνουν από τον εν Χριστώ βίο υπήρχαν και στη Βυζαντινή Κοινωνία. Στην εργασία αυτή θα εξετάσουμε τι έλεγαν οι νόμοι και οι πατέρες για τις εν λόγω καταστάσεις.

144. The Experience of God as Revelation and Knowledge of the Triune God in the Works of Dionysius Areopagite and Their Use in the Theology of Dumitru Stăniloae, STUDIA UNIVERSITATIS BABEŞ-BOLYAI THEOLOGIA ORTHODOXA, Volume 64 (LXIV) 2019, MONTH DECEMBER, ISSUE 2, p. 5-29.
The Experience of God as Revelation and Knowledge of the Triune God in the Works of Dionysius Areopagite and Their Use in the Theology of Dumitru Stăniloae, STUDIA UNIVERSITATIS BABEŞ-BOLYAI THEOLOGIA ORTHODOXA, Volume 64 (LXIV) 2019, MONTH DECEMBER, ISSUE 2, p. 5-29.

145. Καρναβάλι- ένα παγανιστικό έθιμο άκρως αντίθετο με το πραγματικό θεολογικό νόημα του Τριωδίου, 23 Φεβρουαρίου 2020, <https://www.orthodoxianewsagency.gr/gnomes/karnavali-ena-paganistiko-ethimo-akros-antitheto-me-to-pragmatiko-theologiko-noima-tou-triodiou/>

επικράτηση του Χριστιανισμού είχε σαν αποτέλεσμα την απαγόρευση στους πιστούς να συμμετέχουν σε κάθε είδους γιορτές στις οποίες οι άνθρωποι μεθούσαν, χόρευαν άσεμνους χορούς και επιδίδονταν σε ερωτικής φύσεως επαφές. Άλλωστε κατά τη Χριστιανική διδασκαλία, την οποία ανέπτυξε ο Απόστολος Παύλος αλλά και οι Πατέρες της Εκκλησίας, απαγορεύεται οποιαδήποτε σεξουαλική πράξη εκτός γάμου και φυσικά είναι καταδικαστέα η οποιαδήποτε πορνική ή ομοφυλοφιλική σχέση. Το σώμα για το Χριστιανό είναι δημιούργημα του Θεού και ναός του Αγίου Πνεύματος. Για το λόγο αυτό πρέπει να διατηρείται αγνό και αμόλυντο από κάθε σαρκική ακολασία. Ο Άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης σημειώνει: «Τὸ σῶμα τοῦ Χριστιανοῦ δὲν ἐπλάσθη, διά νὰ τρυφᾶ καὶ ἐκ τῆς τρυφῆς νά πίπτῃ εἰς τήν πορνείαν, ἀλλ' ἐπλάσθη διά νά ἐνωθῇ μέ τὸν Κύριον, Ὅς τις εἶναι ἡ κεφαλὴ του». Επιπλέον, η Εκκλησία δέχεται ότι ο άνθρωπος πλάστηκε με αγάπη από το Θεό ως πρόσωπο. Σκοπός της δημιουργίας του είναι η θέωση του με το Θεό, «το καθ' ομοίωσιν» και όχι από πρόσωπο να γίνει προσωπείο, δηλαδή να εγκλωβιστεί σε μία ψεύτικη υποκριτική εικόνα, σε μία μάσκα.

146. Mystical Knowledge and Vision of God, Studia Patristica 101, ch. 11, 141-148.

Αναφερόμαστε στη γνώση του Θεού από το Γρηγόριο Νύσσης με βάση το έργο του Άσμα Ασμάτων. Η γνώση του Θεού σχετίζεται με το γνόφο του Μωυσή με την προσμονή της ψυχής να βρει το νυμφίο της.

147. Η Θεία Κοινωνία, ο Κορονοϊός και οι «σύγχρονοι Ιουλιανοί»,
<https://www.orthodoxianewsagency.gr/gnomes/i-theia-koinonia-o-koronoios-kai-oi-sygxronoi-ioulianoi/>, 8 Μαρτίου 2020.

Το μυστήριο της θείας κοινωνίας δεν μεταφέρει κάποια ασθένεια

148. Γιατί δεν γίνεται να αποκοπούμε από τη Θεία Ευχαριστία;
<https://www.orthodoxianewsagency.gr/gnomes/giati-den-ginetai-na-apokopoume-apo-ti-theia-eyxaristia/>

την ανθρωπότητα του Χριστού οι άνθρωποι ενώνονται και με τον Θεό και μεταξύ τους· δημιουργείται, δηλαδή η Εκκλησία του Χριστού. Ο Κύριλλος Αλεξανδρείας σημειώνει ότι ο Χριστός είναι ο ιδρυτής και η κεφαλή της Εκκλησίας, γιατί είναι ο Πρωτότοκος όλης της κτίσεως, τόσο της ορατής όσο και της αόρατης, και ο πρώτος πού αναστήθηκε από τούς νεκρούς, «« Ίδού γάρ, ίδού σαφῶς καὶ μάλα τήν εἰκόνα τού ἀοράτου Θεού, τόν πρωτότοκον πάσης κτίσεως, ὁρατῆς τε καὶ ἀοράτου, δί' οὖ τά πάντα καὶ ἐν ᾧ τά πάντα, κεφαλήν δεδόσθαι τῇ Ἐκκλησίᾳ φησίν, εἶναι δέ καὶ ἐκ νεκρῶν πρωτότοκον». Ο όρος Εκκλησία παραγόμενος από το ρήμα «ἐκκαλώ» σημαίνει τη συνάθροιση, τη σύγκληση όλων εκείνων πού πιστεύουν στον ενσαρκωμένο Θείο Λόγο, το Χριστό. Αποδέχονται Αυτόν ως τέλειο Θεό, δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδας, που έγινε κατ' οικονομίαν τέλειος άνθρωπος και ασπάζονται όλη τη διδασκαλία περὶ Αυτού και τη διδασκαλία περὶ του Ενός και συγχρόνως Τριαδικού Θεού.

149. «Ο Επίσκοπος Ρωγών Ιωσήφ. Οι προσπάθειές του για την επίτευξη της ομόνοιας μεταξύ των αγωνιστών του Γένους», Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, τ. 34 (9/2019) σ. 29-35.

Μία από τις σπουδαίες εκκλησιαστικές προσωπικότητες που συνέβαλλαν ποικιλοτρόπως στον αγώνα υπήρξε ο Ιωσήφ Επίσκοπος Ρωγών. Η θυσία του Ρήγα κατέκλυσε κυριολεκτικά τη συνείδηση του. Και αυτό τον βοήθησε να δεί γρήγορα πως ο προορισμός του ιερωμένου στην τουρκοκρατία δεν περιορίζεται στην άσκηση των ιερατικών καθηκόντων. Και χρησιμοποιούσε τον άμβωνα και ως ορμητήριο του υπόδουλου Γένους, απ' όπου θα ξεκινούσε ο ζωογόνος άνεμος του μεγάλου Αγώνα. Πολέμησε σε διάφορα μέρη της ελληνικής επανάστασης και στο τέλος βρέθηκε στην πολιορκία του Μεσολογγίου και στην ηρωική έξοδο των Μεσολογγιτών έχασε τη ζωή του. Ο θάνατος και η δράση του άφησε ανεξίτηλη τη σφραγίδα του στον αγώνα της Επανάστασης, δείχνοντας για άλλη μία φορά ότι σε αυτόν τον τόπο, το ελληνικό έθνος και η Εκκλησία βαδίζουν μαζί σε όλες τις πτυχές της ελληνικής ιστορίας.

150. «The ontology of human personhood is its divine image», the anthropology of St. Justin's Popovich», in proceedins of the conference NIS AND BYZANTIUM XVIII, university of Nis in Nis Serbia, 3- 5 Ιουνίου 2019, Nis 2020, p. 23-31.

Justin Popovic is an important serbian saint of the 20th century. He was an influential theological writer and a highly gifted orator. He underlines through his confessing the God-Man that the Church also confesses man in his authentic and God-created unity. For without the God-Man, there can be no true man. The ontology of human personhood is its Divine image. In the Divine image, man is given all the Divine power needed to achieve eternal perfection. The center of gravity in Popović's anthropology is to make oneself free for the Godman, a liberation accompanied by a struggle toward defining human identity. Bishop Atanasije (Jevtić) supports that: "Father Justin, in parallel with the New Testament anthropocentrism or rather Christ-centrism, highlights more effective and more humane humanism, God-humanism (theo-humanism), so that the whole Christian philosophy, the entire Orthodox theology and anthropology combines in one united the anthropology. Because, the entire relationship and answer to the God and man question he (Popović) perceives and resolves only in Christ the Godman" For Fr. Justin, every Christian in the Body of Christ is "an extension of Christ's Incarnation, of the all-encompassing Economy of salvation of the God-man, of the experience of the all-embracing God-man: the ceaseless, voluntary, grace-filled The anthropization of the self, the Christianization of the self

151. Ε. Αρτέμη & Π. Γεωργίου, «Κριτική στο άρθρο του Lynn White που υποστήριζε ότι η σύγχρονη περιβαλλοντική κρίση οφειλόταν στην χριστιανική παράδοση του Δυτικού πολιτισμού», Πάπυροι - Επιστημονικό Περιοδικό, τόμος 8, (2019), Θεσσαλονίκη, http://www.academy.edu.gr/files/02_p19_v08_f.pdf, σ. 11-18.

Η περιβαλλοντική κοινωνιολογία αποτελεί ένα πεδίο που δίνει την ευκαιρία στο μελετητή και ερευνητή του συγκεκριμένου αντικειμένου να ασχοληθεί με τη διαλεκτική σχέση του ανθρώπινου όντος με τη φύση και ειδικότερα με το φυσικό περιβάλλον μέσα στο οποίο ζει και αναπτύσσεται. Στη συγκεκριμένη εργασία θα προσπαθήσουμε να διεισδύσουμε μέσα από την επισκόπηση βιβλιογραφικών αναφορών. Μέσα από την εργασία αυτή θα προσπαθήσουμε να εξετάσουμε κατά πόσο η άποψη του Lynn White ότι δηλαδή η περιβαλλοντική κρίση οφείλεται στη χριστιανική παράδοση του Δυτικού πολιτισμού. Η σημερινή κατάσταση του περιβάλλοντος βρίσκεται στην πιο δύσκολη καμπή της ιστορίας της γης. Ο άνθρωπος αντί να είναι εκείνος που φροντίζει το περιβάλλον και τη φύση, έχει μετατραπεί σε δυνάστη της και προσπαθεί με στυγνό τρόπο να την εκμεταλλεύεται προσδοκώντας να ικανοποιήσει όλο και περισσότερο την απληστία. Έτσι χωρίς να τον ενδιαφέρει τίποτα άλλο παρά το εφήμερο κέρδος, προκαλεί μεγάλη οικολογική κρίση

αδιαφορώντας για εκείνο που αναφέρεται τον τελευταίο αιώνα από τις διάφορες οικολογικές οργανώσεις: «Αυτή τη φύση δεν την κληρονομήσαμε από τους προγόνους μας, τη δανειστήκαμε από τα παιδιά μας»

152. Cyril of Alexandria and Julian the Emperor in Dialogue for the Ancient Greek Philosophy and Paganism, Diakrisis Yearbook of Theology and Philosophy Vol. 3 (2020): 101–114 DOI: 10.24193/diakrisis.2020.6

In this paper, we will examine these two works, "Against the Galileans" of Julian and "Against Julian" of Cyril, not only from their theological opinions but as arguments using the "common images" (Εἰκότα), the possible logical arguments, in supporting the positions of Julian and Cyril in a legal struggle.

153. The Kingdom of God in Church Fathers in the 4th century, José María SALVADOR GONZÁLEZ (org.). Mirabilia Ars 12 (2020/1), Imagining Middle Ages: medieval images, p. 81-100.

The Kingdom of God was at the very heart of Jesus' proclamation and mainly in the Lord's Prayer. For Gregory of Nyssa, Ambrose of Milan and John Chrysostom, the Lord's Prayer is not so much a command as an invitation for participation in the Kingdom of God: an invitation to share in the prayer – life of Jesus himself. Ambrose of Milan connects the Kingdom of God by the grace of God. For him the prayer "Let your Kingdom come" doesn't refer to the eschatological meaning of the Kingdom of God, but in its present existence. Ambrose connects the Kingdom of Heaven with the grace that neophytes obtain after their baptism. On the other side, John Chrysostom underlines that the Kingdom of God should not be riveted to things that are seen, neither to account things present some great matter; but to hasten into our Father, and to long for the things to come. Finally, Gregory of Nyssa supports that the kingdom of God is within us. When we have purged our souls of every illusion and of every disordered affection, we will see our own beauty as an image of the divine nature.

154. Διορθωμένο και επαυξημένο το ἄρθρο The Kingdom of God in Church Fathers in the 4th century με τίτλο, «The Perspective of the kingdom of God in Gregory's of Nyssa sermons on the Lord's Prayer in comparison with the analysis of the same prayer in Ambrose of Milan and Chrysostom texts», Επιστημονική Επιθεώρηση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδές στην Ορθόδοξη Θεολογία, Πάτρα 2018, ΕΑΠ, Θ, 77-99.

155. Βιβλιοκρισία στο βιβλίο του Alexandru Prelipcean, Η δογματική διδασκαλία του Μεγάλου Κανόνα του αγίου Ανδρέα Κρήτης, Εκδόσεις Αφοί Κυριακίδη, Θεσσαλονίκη 2017, σ. 466, Επιστημονική Επιθεώρηση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδές στην Ορθόδοξη Θεολογία, τόμος Στ, Πάτρα 2018, ΕΑΠ, Θ, 560-562..

156. *The theological and doxological reference to the Resurrection and the Pentecost according to the orations of Gregory Nazianzen XLI and XLV, SUBBTO 65, no. 1 (2020): 49-69, DOI:10.24193/subbto.2020.1.04. (Επανέκδοση στο <https://www.revistamirabilia.com/issues/mirabilia-journal-31-2020-2>. p. 650-673.*

In the 41 oration, Gregory Nazianzen analyses again the divinity of the Holy Spirit, a subject that is developed in his Fifth Theological Oration. Gregory tries to establish the point by quite a different set of arguments from those adopted in the former discourse, none of whose points are here repeated. In the other oration, 41, Gregory refers to the importance of the resurrection for the human race. He presents Christ as the new Adam who saved the human from the death and reunites again the man with God. In this paper, we will examine the teaching of Gregory Nazianzen about the divine status of the Holy Spirit and his equality to the other two persons of the Triune God through theological and biblical images. Also we will present how he connects his teaching for anthropology with the teaching of Christology. In the end we will show how Gregory produced these orations for public festivals within the literarily ripe tradition of pagan festival rhetoric but he gives to his orations theological content.

157. *"Is the Eternal Salvation a Gift Only for Orthodoxy? Theological Approaches to People of Orthodoxy, Heterodoxy and Heresy about the Eternal Salvation" chapter in tome, Daniel Munteanu eds, "Okumene ist keine Haresie", Theologische Beiträge zu einer okumenischen Kultur, publ. Brill. Verlag Ferdinand Schöningh, 2020, p. 383-396, Seine Allheiligkeit der Ökumenische Patriarch Bartholomaios Idoi:10.30965/9783657760183_030*

The One Apostolic Catholic Church is tautology with Orthodox Church according to Orthodoxy. So it has the truth and it the path for the truth and the salvation in the Kingdom of God. Nonetheless, a variety of opinions exist. There are two opinions of Orthodox Christians about the gift of salvation in heretics and heterodox. The one part supports that everyone who is not an active member of the Church (Orthodox) cannot have the presuppositions to be saved and the other one insists that all who feared and loved God, practiced justice and piety towards their neighbors, and desired to see Christ, insofar as they were able to do so, will be saved.

158. Το λήμμα μου για τον Άγιο Κύριλλο Αλεξανδρείας στη διαδικτυακή πανεπιστημιακή εγκυκλοπαίδεια του Πανεπιστημίου του San Juan, <http://patristica.uccuyo.com.ar/mod/page/view.php?id=3499>

If the name of Cyril, patriarch of Alexandria is mentioned, some things come to mind automatically. The Patriarch of Alexandria was proclaimed a saint by the Triune God, not only for his life but also for his theology on the incarnation of the second Person of the Holy Trinity, as well as for his defense of the term Theotokos for the mother of our Lord Jesus Christ. He defends the title Theotokos for Mary, the Mother of Christ. As for his Christology, he is mentioned perhaps as the most

powerful exponent of Christology the Church had known[iv]. Cyril represented the opposite side of the Christological dispute with Nestorius, patriarch of Constantinople.

159. John Chrysostom's Teaching about the Holy Bible and the Necessity of Reading it Daily, Studia Patristica CIII, 175-182. © Peeters Publishers, 2020

For John Chrysostom, the Holy Bible is not only a historical book or a book which should be used for pedagogical reasons. It is the word of God: 'All Scripture is inspired by God' (2 Tim. 3:16; Ioannes Chrysostomus, In epistulam II ad Timotheum homiliae 9), and for this reason Christians should not enclose the texts of the Holy in books, but have an obligation to engrave them upon their hearts. The Holy Scriptures, given by the inspiration of God, are of themselves sufficient for the discovery of truth. The Scriptures show people the way to salvation. This was given by God to the people, in order to help the people communicate with God. Direct communication between God and the people was lost after the original sin of Adam and Eve. For this reason, Chrysostom advises his congregation: 'I also always entreat you, and do not cease entreating you, not only to pay attention here to what I say, but also when you are at home, to persevere continually in reading the divine Scriptures' (Ioannes Chrysostomus, De Lazaro conciones 3). In this paper, we are going to present how the Bible should be read and why there is the necessity of continually reading it. Does Chrysostom accept the divine origin of the Holy Scripture? Which method does he use for the interpretation of the Bible? Does the reading of the Bible refer only to monks? Is the Scripture alone the final Authority, or should it be read with the texts of the Church Fathers? Is the Bible the only way for our salvation, or should we combine the reading of the Bible with our participation in the Holy Sacraments and Holy Divine Mass?

160) Λήμμα για τον Άγιο Κύριλλο Αλεξανδρείας, 30 σελίδες στην επίσημη διαδικτυακή εγκυκλοπαίδεια των Πατέρων του Πανεπιστημίου Cuyo του Πανεπιστημίου της Θεολογίας του San Juan της Αργεντινής, <http://patristica.uccuyo.com.ar/mod/page/view.php?id=3499>

161) The connection of the Soul and the body in the writing "On the Soul and the Resurrection" of Gregory of Nyssa, Association International of Patristic Studies, p. 21, https://drive.google.com/file/d/13BPogcDVMA_kvcg28i3EOVWg4Na7XL1/view, 10/10/2020.

The dialogue entitled On the Soul and the Resurrection can be considered as the most important one of Gregory of Nyssa. This work, a dialogue between Gregory himself and his sister Macrina, was modeled on Plato's Phaedo and shows quite clearly the debt our author owes to Plato for his literary form, besides the borrowing of ideas. This paper will examine the connection of the body and the soul. The soul is totally unlike the body in essence, still dwells in it and vivifies it while the body is alive. It coalesces with the union of the bodily elements. But

when the body is dissolved in death and its elements return to their own, the soul does not perish with it. Due to its intellectual and dimensionless nature, the soul does not dissolve but survives and remains attached to all the elements which were once crafted into its body. Being dimensionless, the soul is neither contracted nor dispersed as are dimensional things. Hence nothing prevents the soul from remaining present with all of natural elements of its former body, regardless of how they are dispersed. So even in death the soul survives in union with the body's elements. We will examine how Gregory has been influenced by Platonic and Neo-Platonic ideas about the body and the soul and what are his views about the Body, the soul and Desire and their connections to gender, sex, and sexuality.

162) Ιωσήφ Ρωγών, ο ματωμένος επίσκοπος στην πολιορκία του Μεσολογγίου, τόμος πρακτικών του 8 συνεδρίου της Ιεράς Συνόδου, εκδ. Αρχονταρίκι 2020, με θέμα Οι μεγάλες προσωπικότητες της Ελληνικής Επαναστάσεως. Ομοψυχία και διχόνοια κατά την Επανάσταση», σ. 266-284.

Ο Ιωσήφ Ρωγών όπως αποκαλείται ήταν επίσκοπος Ρωγών και Κοζυλης μιας επαρχίας κοντά στην Άρτα που ανήκε διοικητικά στην μητροπολη Αιτωλίας και Ακαρνανίας και αναπληρούσε τον Μητροπολίτη Αιτωλίας και Ακαρνανίας στην ηρωική Πόλη, εξ ου και βρέθηκε στην πολιορκία του Μεσολογγίου. Αποτέλεσε στήριγμα των προμάχων της Πόλεως ενώ ήταν ο συντάκτης της απόφασης της εξόδου και μάλιστα από τον ίδιο απετράπηκε το να σφαγιασθούν τα μικρά παιδιά πριν την Έξοδο για να μην πέσουν στα χέρια των Τούρκων που τελικά τα πότισαν υπνωτική ουσία και τα κρατούσαν στις αγκαλιές τους.

163. Λήμμα της Biblioteca de Patristica or Cuyo University of San Juan Argentina «TODAS LAS VOCES: THE DIVINE PERSONHOOD OF THE HOLY SPIRIT IN THE TEACHING OF GREGORY NAZIANZEN»,
<http://encyclopediapatristica.com/mod/page/view.php?id=3509>

Gregory of Nazianzen had to confront with courage the heretical teaching about the divine nature of Holy Spirit. Through his works, he identifies The Holy Spirit as the third Person of the Triune God. One can see that the Bible clearly teaches that the Spirit is God. The Holy Spirit just as the Son, originates from the Father, is coeternal with the Father and illuminates the whole creation. The third Person of Trinity deserves to be worshipped as God and deifies people in their baptism. Gregory wonders: "For if He is not to be worshipped, how can He deify me by Baptism? But if He is to be worshipped, surely, He is an Object of adoration, and if an Object of adoration He must be God; the one is linked to the other, a truly golden and saving chain. And indeed, from the Spirit comes our New Birth, and from the New Birth our new creation, and from the new creation our deeper knowledge of the dignity of Him from Whom it is derived" (orat. 31). Gregory underlined the divinity of Holy Spirit and also explained the soteriological goal of

this teaching, because: "If he has the same rank as I have, how can he make me God, or how can he join me with deity" (orat. 31).

164. Is the discovery of the gnostic and apocryphal gospels as a "weapon" against Christianity? the case of the gospels of Judas and of Maria Magdalene. pp. 22- 41, in Actas 2º Congreso internacional de estudios patrísticos Los descubrimientos de manuscritos de la antigüedad tardía: su impacto en los estudios patrísticos y en la contemporaneidad, in San Juan of Argentina University Cuyo

In nowadays some other heretic teachings appeared. They were based on apocrypha texts or in other fiction texts. By this way, many enemies of Christianity tried hard to prove that Jesus Christ was married to Maria Magdalene and they had children together. Besides that, some other preached that Judas was not the traitor but the beloved student of Christ who did all the dirty work for Jesus' success to get rid of his human cloak.

All these things are confuted by scholars of Christian Church. Maria Magdalene was not the wife of Jesus. Jesus died on the cross and he resurrected from the dead. Otherwise we could not have earned the objective salvation. Neither the ancient Gnostics with their "Gospel of Judas", nor Hollywood with its perversion of history, nor the National Geographic Society with its anti-Christian agenda, can alter the facts of antiquity. History is what it was, and nothing can change that. And of that traitor, Christ hauntingly said: "The Son of man goes, even as it is written of him: but woe unto that man through whom the Son of man is betrayed! It would have been better for that man if he had not been born"74.

165. Christian Anthropology and the relation with Positive Psychology and Human Flourishing in the 21st Century through the Orthodox Christian Teaching. Number DOI: <http://doi.org/10.33209/2519-4348-2707-9627-2020-8-74>

VB. - № 8, 2020. - P. 79-101. Published: 22 October 2020, VB • VOLYNSKYI BLAHOVISNYK

Creation, including humankind, is a gift of God, expressing his love and revealing the divine intention. In creation, God brings into existence human beings with the freedom to love both God and their fellow creatures (Rom 1:20). Human beings are created according to the image and likeness of God (Gen 1:26–27). The fact of human being created in the image of God means that humanity, right from the moment of creation, was endowed with a royal character. God is love and source of love: the divine Creator has drawn this feature on human faces too. Man struggles for his eudaimonia. Christian tries to obtain eudaimonia through the orders of God and the unity with Him. Man has been dealing with the human flourishing since the creation of societies and the progress of culture. This human flourishing is connected with the twofold of human nature, body and soul. For Christian, the ability to reflect God can be traced in all aspects of human life. Thus the image is what is given at the outset, conferred on all of us as persons, whereas the likeness is attained through our free cooperation (synergeia) with grace. In the

21st century Christians have to face up the combination of Christian Anthropology, Positive Psychology and Human Flourishing and they should not be trapped in the jail of modernity which connects Positive Psychology and Human Flourishing with only materialistic goods.

166. Aspects of Gregory's of Nyssa Anthropology in his treatise "On the making of man", Terezis Ch.- Artemi, E., Number DOI: <http://doi.org/10.33209/2519-4348-2707-9627-2020-8-78>, VB. - № 8, 2020. - p. 147-171. Published: 22 October 2020 (greek)

Gregory of Nyssa was concerned that his brother Basilius the Great didn't analyze the creation of man in his "Hexaemeron". For this reason, he wrote this treatise. In these chapters analyses how the kingdom of God is connected with the creation of man and which is the real goal of the man. In the other chapter, sixth, Gregory based on the biblical words about human's creation in order to respond to Anomies' teaching about the differences in nature for the persons of the Triune God. Of course, for all of these, he uses arguments which have a great influence from ancient Greek philosophy and they are employed by Gregory most of times in these two chapters with indirect way.

167. "Is the Eternal Salvation a Gift only for Orthodoxy? Theological Approaches to Orthodoxy , Heterodoxy, Heresy and Eternal Salvation", Danuel Munteanu, *Okemene ist Keine Haresie*, Brill 2021, ch. 23, 441-454.

The first Christian community understood the universal truth concerning the world, life, man and eternity as a continuous historical flow. The Christian worldview makes specific claims about the character of God, the person of Jesus and the nature of Salvation. These truths are grounded and described in the Bible, and while we may not always agree on tangential issues, some truths are simply not negotiable. Heresies are incorrect choices, based on some generally accepted authority. From a Christian perspective, heresies are claims contradicting the clear objective truths described in the Bible. Irenaeus of Lyon made careful distinctions between heresies and apostolic truth. He described this truth as "orthodoxy". As far as heterodoxy, it is used to describe something that is not orthodox. For Orthodox Christians, the term heterodox is used in reference to Western Christian churches, Roman Catholics and Protestants, not belonging to the Communion of Eastern Orthodox Churches and espousing doctrines contrary to the received Holy Tradition. Some Orthodox priests and theologians think that the heterodox Christians are similar to heretics. Some others are of the opinion that between Orthodoxy and heterodox confessions, especially in the sphere of spiritual experience, there is a different understanding of God and salvation. The question, which arises, and is going to be examined, is if heretics and heterodox Christians can be saved in the Kingdom of God.

168. "Human "Image and Likeness" of God in the Anthropology of Cyril of Alexandria in his Commentaries on Pentateuch", in *Ex Patribus Lux Essays on Orthodox Theological Anthropology and Georges Florovsky's Theology*, Nikolaos Asproulis & Olga Sevastyanova (eds.), VOLOS ACADEMY PUBLICATIONS VOLOS, 2021, p. 25-32.

Man is created in the image of God, with the specific call to become God-like. Adam's being in the image of God means that he has a spiritual soul reflecting the new Adam's person and, through Christ, God (the Father) as a person. In his commentaries on the Pentateuch, Cyril doesn't clarify the difference between the image of God and the likeness with God, which is a distinction between being and becoming. The important thing in the analyses of these biblical texts about man's creation is that Cyril connects the soteriology of the human race with both Christology and spirituality. He doesn't give emphasis to the difference between the flesh and soul of man's nature, as Gregory of Nyssa does, but to the image of Christ as a base for man's image of God. Men were conformed to Christ because they had regenerated through the Spirit to incorruption and sanctification.

169. **Mystical Knowledge and Vision of God, chapter 11 in STUDIA PATRISTICA VOL. CI** Gregory of Nyssa's Mystical Eschatology Edited by GIULIO MASPERO, MIGUEL BRUGAROLAS and ILARIA VIGORELLI (2021), 143-151

This chapter seeks to provide an exposition on Gregory of Nyssa's work on how Moses could know and see God. Man and God stand on two very different planes of existence. Moses knew God, because he tried to leave with God's order. Every time that Moses made a movement that included a kind of his sacrifice, God appeared to him. God presented Himself to Moses through the burning bush. Moses had many visions of God, though God's revelation cannot be easily described. It is completely beyond human mind. Moses wanted to see God continuously. This erotic desire mirrors spiritual desire only in part; spiritual desire – and ultimately the divine nature – cannot be limited to erotic desire. Thus, Gregory highlights both God's imminence and transcendence. Moses wanted to see the same face of God. His desire was expressed to God. Man's Salvation is achieved through knowledge about God, but in Christian dimension. The knowledge for God is the result of belief in the revealed truth. For this high feat conquest has as assistant only the faith of man to God and the grace of God to man.

170) "Biblical Theology the Psalms, the Hymns, and the texts of the Old Testament and their use in holy Monday and Tuesday", in 2020, SUBBTO 65, no. 2 (2020): 113-132, DOI:10.24193/subbto.2020.2.08

The worship of the Orthodox Eastern Church involves a multitude of references hints and images of the Old Testament, in all the sequences (liturgies) and hymns. Particularly in the Holy and Great Week, the texts of the Old Testament are used

with particular emphasis. On Holy Monday and on Holy Tuesday there is use of the texts of the Old Testament. Holy and Great Monday, Tuesday and Wednesday remind us of the eschatological meaning of Pascha. In this paper we are going to analyze the real and deep influence of the Old Testament to these days of Holy Monday and Tuesday and why the Orthodox Church chose to use the Old Testament although the Jews refused Christ and led him to death. The goal is to show that Orthodox Greek Christians use these texts from the Old Testament because they have no hostile attitude against Jews.

171) Cyril of Alexandria (412-444) and his patriarchic period according to Socrates Scholasticus, διορθωμένο καὶ επανέκδοση στο *Journal of Medieval and Islamic History*, Vol. XII (2018-2019), p. 29-46.

Cyril of Alexandria (412-444) was not only one of the finest Christian theologians of his day, he also stands out in the ranks of the greatest patristic writers of all generations as perhaps the most powerful exponent of Christology the church has known. He brought great influence both in church life and in making the Christian teaching and especially in the formulation of Christological doctrine in the 5th century. For the life of the Holy Father, little is known. He was born between 370-380AD Alexandria. The exact date of his birth we are not able to know it. He came from a wealthy family of the Greek city of Alexandria, although often the patriarch of Constantinople Nestorius calls him "Egyptian", i.e. one who hails from Egypt, in order to taunt him.

172) Ο Θάνατος και η ανάσταση του ενανθρωπήσαντος Λόγου ως νίκη έναντι στο κακό στα κείμενα του Κυρίλλου Αλεξανδρείας, Περιοδικό Άγιος Σπυρίδων, τ. Α (Ιανουάριος- Απρίλιος, 2021), σ. 5-19.

Η ενανθρώπηση του θείου Λόγου είχε σωτηριώδη σημασία στη ζωή των ανθρώπων. Όμως ο Χριστός με τα πάθη, το θάνατο και την ανάσταση του μπόρεσε να ενώσει ξανά τον άνθρωπο με το Θεό δίνοντάς του τη δυνατότητα της αντικειμενικής σωτηρίας.

173) John Chrysostom's teaching about the holy Bible and the Necessity of reading it daily, Studia Patristica 103, ed. Szram and Wysocki, The Bible in the Patristic Period, p. 175-182.

Πόσο αναγκαία είναι η ανάγνωση της Γραφής και πόσο συχνά πρέπει να γίνεται. Το θέμα αναπτύσσεται μέσα από τα κείμενα του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου.

174) Χρ. Πρασινάκης, Ε. Αρτέμη, Σύγκριση του Συμποσίου του Πλάτωνος και της Α' Καθολικής Επιστολής του Ιωάννη σχετικά με τον έρωτα, Παπυροί 9 (2020), 223-236.

Η αγάπη και ο έρωτας κατέχουν σημαντική θέση στην αρχαία ελληνική φιλοσοφία και στο χριστιανισμό. Στο άρθρο αυτό θα εξετάσουμε τη σημασία

των όρων «αγάπη» και «έρωτας» σε δύο χαρακτηριστικά κείμενα της αρχαίας ελληνικής γραμματείας και της χριστιανικής και μάλιστα της Καινής Διαθήκης. Χαρακτηριστικά θα αναφερθούμε στους δύο αυτούς όρους μέσα από το «Συμπόσιο» του Πλάτωνα και την «Α' Καθολική επιστολή» του Ιωάννη. Τα ερωτήματα που καλούμαστε να απαντήσουμε είναι πώς αναλύουν οι αρχαίοι Έλληνες τους όρους και πώς οι Χριστιανοί; Μπορεί να υπάρξει μία κοινή συνισταμένη μεταξύ των περιεχομένων των δύο αυτών όρων σύμφωνα με τα ούσα γράφονται στο Συμπόσιο του Πλάτωνα και στην Επιστολή του Ιωάννη; Η χριστιανική ή αρχαιοελληνική αγάπη και ο έρωτας συνδέονται μέσα από τη σωτηρία του άλλου και ποια από τις δύο σέβεται το αυτεξούσιο του άλλου;

175) The theological and dogmatic teaching of Gregory Palamas on his writing “the ten commandments according to Christ”, Proceedings Nis-Vizantija XIX, (2021), p. 23-32.

In this text, Gregory Palamas explains the Ten Commandments of Moses according to the teaching of Christ, and the dogmatic theology of the Church Fathers. Gregory explains how the mysticism of Orthodox Christians can be the vehicle for the interpretation of the Ten Commandments based on a Christian and Jewish tradition. It is important how Gregory resumes all the Church theology of the previous centuries in this synoptic text and unites it with Jewish theological teaching. His motivation is the love of the Triune God which helps the believer to be united with the uncreated energies of God. Only if a Christian lives in accordance with these commandments, he will store up in his soul the treasures of holiness, and he will inherit eternal blessings.

176). The knowledge of the Medicine in the writings of Basil of Caesarea, Mirabilia Journal 32 (2021/1), p. 33-47.

The medicine is a gift of God to people. Basil insisted that monks and many other people should use it in their daily life, because is quite useful for the flourishing of human life. He is well acquainted with the field of medicine, so that some of his references to medical problems or treatments are so close to today's descriptions of medical textbooks. In his commentary on the prophet Isaiah, he refers to definitions of surgery, bruise, wound. He underlines the medical problems of pregnancy and ophthalmological diseases. Did Basil consider medicine better than the grace of God? Can his teaching about the medicine persuade Christians of this era to trust doctors instead of miracles? Can his teaching and his general attitude to the pandemic diseases of the fourth century be an example for people and doctors to face the medical problems as they should be? Are there boarders between faith and medicine?

Β. ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΥ -ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

B.0001. Η Ιστορία και η Γλώσσα μας θεμέλια της Ελληνικής συνείδησής μας, στο ηλεκτρονικό περιοδικό ENΩΜΕΝΗ ΡΩΜΙΟΣΥΝΗ <http://www.enromiosini.gr/arthrografia/i-istoria-kai-i-glwssa-mas-themelia-tis-ellinikis-sinidisis-mas/> Απρίλιος (2011). Δημοσιεύτηκε από το περιοδικό ΕΡΩ, τεύχος 21, Ιανουάριος –Μάρτιος 2015, σ. 76-78.

Μία αναπλαστικού φιλολογικού περιεχομένου μελέτη. Μέσα από τη μελέτη αυτή γίνεται αναφορά ότι οι Έλληνες από τα αρχαία χρόνια δημιούργησαν έναν σπουδαίο πολιτισμό. Ασχολήθηκαν με διάφορες επιστήμες, όπως η φιλοσοφία, τα μαθηματικά, η αστρονομία, η λογοτεχνία, η αρχιτεκτονική και με πολλά άλλα. Ο Λατίνος ποιητής Οράτιος χαρακτηριστικά έγραφε μετά την κατάκτηση της Ελλάδας από τους Ρωμαίους ότι: «Η κατακτημένη Ελλάδα κατέκτησε τον άγριο νικητή και έφερε τις τέχνες στο αγροτικό Λάτιο». Στη συνέχεια αναπτύσσονται οι διάφορες απόψεις για τη γενναιότητα των Ελλήνων που ειπώθηκαν είτε από εχθρούς όπως ο Χίτλερ όσο και από συμμάχους όπως ο Τσώρτσιλ. Σημαντικό είναι να διατηρήσουμε τη γλώσσα και την ιστορία μας ζωντανή εάν θέλουμε να παραμείνουμε στο προσκήνιο της ιστορίας και όχι να χαθούμε.

B.0002. Η γυναίκα στην Αμοργό τον 20ο αιώνα. δημοσίευση στο διαδικτυακό τόπο <http://www.orthodoxiagr.gr/index>. (2011)

Η μελέτη αυτή έχει σκοπό ύποτε να αναδείξει την θέση της γυνναίκας στην Αμοργό μέσα από το πέρασμα των αιώνων με επιστέγασμα το 20^ο αιώνα. Συγκεκριμένα τονίζεται ότι γυναίκα αποτελεί έναν από τους βασικούς θεμέλιους λίθους της κοινωνίας, ίσως τον βασικότερο. Οι ρόλοι που διαδραματίζει στο ιστορικό και στο κοινωνικό γίγνεσθαι πολλαπλοί και δύσκολοι, κόρη, μητέρα, σύζυγος, εργαζομένη και άλλοι πολλοί, τους οποίους καλείται να φέρει εις πέρας με επιτυχία γιατί διαφορετικά η κοινωνία είναι ανστηρά επικριτική μαζί της. Η αποτυχία δεν συγχωρείται εύκολα στη γυνναίκα. Μέσα από την εργασία αυτή γίνεται μία αναφορά στην Ηπειρωτική Ελλάδα, που θεωρούσαν μίασμα τον ερχομό ενός κοριτσιού στην οικογένεια. Έτσι έρχεται η θέση της γυνναίκας στην Ηπειρωτική Ελλάδα σε αντιδιαστολή με εκείνη που είχε και έχει στη νησιώτικη Ελλάδα και κυρίως στην Αμοργό. Η γυναίκα στη ηπειρωτική Ελλάδα ήταν καταδικασμένη να ζει μια ζωή που άλλοι είχαν προαποφασίσει και σχεδιάσει για αυτήν. Αντίθετα στα νησιά η γυνναίκα ήταν η κυρά του σπιτιού. Το σπίτι της αποτελούσε το βασίλειό της.

B.0003. Οι μηχανισμοί της Σάτιρας στο Σόλο του Φίγκαρω του Γιάννη Σκαρίμπα, δημοσίευση στο διαδικτυακό τόπο <http://www.orthodoxiagr.gr/index>. (2011), αναδημοσίευση σε συνεπτυγμένη μορφή στο Φιλολογική, 118 (2012) 44-49.

Προσπάθεια στην εργασία αυτή γίνεται να εμβαθυνθεί η προσωπικότητα του Σκαρίμπα, ώστε να μιλήσουμε για το ποίος ήταν πραγματικά αυτός ο περίεργος και μερικές φορές αλλοπρόσαλλος συγγραφέας. Γίνεται αναφορά σε πράγματα και πρόσωπα που άσκησαν επίδραση στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς του και στη δημιουργία του έργου του. Βάση της μελέτης μας αποτέλεσε κυρίως το έργο του «Το Σόλο του Φίγκαρω», αλλά και τα υπόλοιπα έργα του, τα οποία μελετήθηκαν με πολλή προσοχή. Στόχος μας είναι το πνευματικό αυτό πόνημα μας να αποτελέσει έναν καθρέφτη, από τον οποίο θα αποτρέψει η ανθεντικότητα της σκέψεως, της προσωπικότητας, του ύφους και του συνολικού έργου του Σκαρίμπα. Μέσα από τη μαγεία πού κυριαρχεί από το όλο έργο του εικονακλάστη ρηξικέλευθου δημιουργού, ποιητή του ονείρου, προδρόμου του παραλόγου, του μεγάλου παραμυθά και γνησίου σατιρικού Γιάννη Σκαρίμπα θα προσπαθήσουμε να σας μνήσουμε σε έναν κόσμο που κυριαρχεί η σάτιρα, το γέλιο και ο έλεγχος των στραβών και των ανάποδων του κόσμου.

B.0004. Βασίλειος Β ο Μακεδών. Ο επονομαζόμενος Βουλγαροκτόνος, ΕΡΩ 7 (2011), 76-80. Αναδημοσίευση στις 26/7/2013, στο ηλεκτρονικό Περιοδικό ΕΝΩΜΕΝΗ ΡΩΜΗΟΣΥΝΗ,

<http://www.enromiosini.gr/arthrografia/βασιλειοσ-β'-ο-μακεδων>

Στη μελέτη αυτή ιστορικού – φιλολογικού περιεχομένου αναφέρεται το πώς ο Βασίλειος Β' ο Μακεδών. Το 985 που αναλαμβάνει την διακυβέρνηση της αυτοκρατορίας αποκλειστικά μόνος του. Κύριο μέλημα του Βασιλείου ήταν η αντιμετώπιση του Σαμουήλ, γιού του κόμιτος Νικολάου. Αυτός, έπειτα από το θάνατο του τσάρου Βόρι και των τριών του κόμιτος Νικολάου, αναλαμβάνει την εξουσία των Βουλγάρων με σκοπό να πετύχει την ανασύσταση του Βουλγαρικού κράτους. Το νέο βουλγαρικό κράτος είχε επίκεντρο την Αχρίδα, ενώ επιδίωξη του Σαμουήλ ήταν να επεκτείνει το κράτος του έως τη Λάρισα, ίσως και νοτιότερα. Εξετάζεται η πορεία του Βασιλείου για την αναχαίτιση του Σαμουήλ τον ηγέτη των Βουλγάρων. Στις 29 Ιουλίου 1014, ο βυζαντινός στρατός κέρδισε την αποφασιστική μάχη του Κλειδιού. Τέλος εξηγούμε γιατί η ιστορία τίμησε το Βασίλειο με το προσωνύμιο Βουλγαροκτόνος. Άλλωστε αυτό ήταν η ελάχιστη τιμή πού μπορούσε να του αποδοθεί, αφού εάν δεν υπήρχε ο Βασίλειος, ίσως οι Βούλγαροι να είχαν καταλάβει το μεγαλύτερο μέρος των Βυζαντινών εδαφών και να ήταν διαφορετικό το ρούν της ιστορίας.

B.0005. Η Συμβολή της Μονής Ασωμάτων Πετράκη στην Παιδεία, Δημοσίευση στο περιοδικό KOINΩNIA (54) 2011 283-295. Αναδημοσίευση

στον Ορθόδοξο Τύπο 1905 (2011) 3,4 και Ορθόδοξο Τύπο 1906 (2011) 3,4.
Αναδημοσίευση στο ηλεκτρονικό περιοδικό Λόγος και Αντίλογος 11 (2011),
[**http://users.sch.gr/amalsk/**](http://users.sch.gr/amalsk/).

Η ιστορική αυτή θεολογική μελέτη πραγματεύεται τον καταλυτικό ρόλο που έπαιξε η Μονή αυτή στην πνευματική αναγέννηση του Ελληνικού Γένους. Η ιερά Μονή Ασωμάτων Πετράκη Θεωρείται ως ένα τυπικό ορθόδοξο μοναστήρι, το οποίο βρίσκεται μέσα στην καρδιά της πολύβουης και πολυπληθούς Αθήνας. Σημαντική δράση είχε να επιδείξει η Μονή κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας. Η μοναστική κοινότητα είχε σημαντική κοινωνική συμμετοχή, ειδικά κατά την περίοδο της Οθωμανικής κατοχής, αναλαμβάνοντας την ιατρική περίθαλψη των πιστών και προωθώντας τον πολιτισμό. Ο γηγόμενος Διονύσιος Πετράκης γηγήθηκε αποστολής από την Αθήνα στην Κωνσταντινούπολη και συνέβαλε στην καθαίρεση του τυραννικού κυβερνήτη της Αθήνας, Χατζή Αλή Χασεκή. Μέσα από την εργασία υπογραμμίζεται ότι η Μονή Πετράκη προσέφερε σημαντικό έργο στην ιστορία της παιδείας των Ελλήνων, κυρίως των κατοίκων της πόλεως των Αθηνών. Τόσο σε περιόδους σκλαβιάς, πολέμου και ειρήνης συνέχισε να αγωνίζεται για τη μόρφωση των Ελλήνων. Σήμερα οι Μοναχοί της Μονής γράφουν βιβλία με σκοπό την ψυχική αφέλεια των αναγνωστών ενώ διαθέτει ένα σημαντικό ποσό για υποτροφίες παιδιών για σπουδές τόσο στο Εξωτερικό όσο και στο Εσωτερικό.

B.0006.Diasporic Communities in Rhodes 1350-1450. The Knights of Rhodes – The Hospitallers, Εκκλησιαστικός Φάρος, τ. ΠΒ' (2011), 237-247.

Η ιστορική αυτή εργασία σκοπό έχει να αναφερθεί για τους Ιππότες της Ρώμης. Το Τάγμα των Χοσπιταλιέρων (νοσοκομειακών) ιδρύεται στα Ιεροσόλυμα το 1023, ως φιλανθρωπικό ίδρυμα υπό την αιγίδα του δουκάτου της Αμάλφιδος, με ονομαστό χοσπιτάλιον (νοσοκομείο), μοναστήρι και καπέλα:παρεκκλήσι. Το 1309 καταλαμβάνουν τη Ρόδο, γνωστοί ως "Ιππότες του Τάγματος του Νοσοκομείου του Αγίου Ιωάννη της Ιερουσαλήμ", ή Ιωαννίτες Ιππότες ή Ιππότες της Ρόδου. Γίνεται αναφορά στην ιστορία των Ιωαννιτών. Τονίζεται ότι οι Ιωαννίτες Ιππότες πριν έρθουν στην Ρόδο είχαν πίσω τους μια ιστορία 2 αιώνων. Πιστεύεται ότι ιδρυθηκαν από τον Pierre Gerard στίς αρχές του 12ου αιώνα. στα Ιεροσόλυμα. Ο Μεγάλος Μάγιστρος F. de Villaret έρχεται σε διαπραγματεύσεις με τον Γεννούνατη Vignolo de Vignoli για την αγορά της Ρόδου. Μέσα από την εργασία αυτή φέρνουμε στο φως χειρόγραφες πηγές που αναφέρονται στην ιστορία των Ιωαννιτών ή Χοσπιταλιέρ για το πώς έφτασαν στο νησί της Ρόδου, και τη γενικότερη δράση τους εκεί μέχρι το σημείο που αναγκάστηκαν να φύγουν για τη Μάλτα. Τονίζεται ότι οι Ιωαννίτες Ιππότες κατασκευάζουν ισχυρά τείχη στην πόλη της Ρόδου. Το φρούριο αυτό και η ανδρεία των Ιπποτών, καθιστούν την Ρόδο απόρθητη για πολλά χρόνια. Σημαντική μας σημείωση στην εργασία είναι η ευνοϊκή στάση των μαγίστρων απέναντι στους ντόπιους, που είναι ορθόδοξοι Γραικοί, για να τους έχουν συμμάχους σε κάθε πόλεμο, αν και φροντίζουν ν'

αποκόψουν κάθε δεσμό των ιθαγενών με το Οικουμενικό Πατριαρχείο. Άλλωστε οι ιθαγενείς του Αρχιπελάγους είναι απαραίτητο στήριγμα για την διαρκή πολεμική προσπάθεια των Ιωαννιτών εναντίον των Μουσουλμάνων, και δη των Οθωμανών.

B.0007. Η Μουσική στην ιδιωτική και δημόσια ζωή των αρχαίων Ελλήνων, <http://www.orthodoxiagr.gr> (15.5.2012)

Η εργασία αυτή φιλολογικού -ιστορικού περιεχομένου διαπραγματεύεται το σημαντικό ρόλο της Μουσικής στην αρχαία Ελλάδα. Η Μουσική ήταν απόλυτα συνυφασμένη με την καθημερινότητα όλων των ανθρώπων, και σαν μια σύνθετη καλλιτεχνική και πνευματική έκφραση είχε ιδιαίτερη θέση σε όλες τις εκδηλώσεις της προσωπικής και της κοινωνικής ζωής. Μέσα από τα κείμενα του Πλάτωνα, του Αριστοτέλη, του Ομήρου αναπτύσσεται η θεολογική διδασκαλία που συνδεόταν με τη Μουσική. Η τελευταία έχοντας θεϊκό χαρακτήρα για τους αρχαίους Έλληνες, θεράπευε ψυχή και σώμα, εξάγνιζε, καταπράννε, ενέπνεε, παρακινούσε αλλά και ηρεμούσε. Όλα τα παραπάνω δικαιολογούν τον πρωταγωνιστικό ρόλο που διαδραμάτιζε στις μεγάλες Εορτές της πόλης όπου μουσική, άσμα και όρχηση ήταν άρρηκτα δεμένα με τις εκδηλώσεις που είχαν κατεξοχήν θρησκευτικό χαρακτήρα – π.χ. στη μεγάλη γιορτή των Παναθηναίων στην Αθήνα αλλά και γενικότερα στην ιδιωτική και δημόσια ζωή των Αρχαίων Ελλήνων.

B.0008. Η σχέση των Ελλήνων με τους Βενετούς και τους άλλους Δυτικούς Ευρωπαίους από το 13 – 18 αιώνα, Δημοσιεύτηκε στο τεύχος 14ο του ηλεκτρονικού περιοδικού ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΟΣ. (2012), δημοσιευμένο στην ιστοσελίδα <http://users.sch.gr/amalsk/Arheio/14Issue/4Venetoi.pdf>.

Στην ιστορική αυτή μελέτη εξετάζεται το πώς αναπτύχθηκε η σχέση των Ελλήνων με τους Βενετούς. Η παρονοία των Ελλήνων στην πόλη των Αγίου Μάρκου ήταν αρκετά έντονη ήδη από το 10ο αιώνα. Χαρακτηριστική αύξηση του ελληνικού στοιχείου παρατηρείται το 13ο αιώνα. Το 14^ο και κυρίως το 15^ο αι. πολλοί διαπρεπείς βυζαντινοί λόγιοι δρουν στη Βενετία. Όλοι αυτοί εργάστηκαν με υπερβολικό ζήλο για την έκδοση ελληνικών βιβλίων. Το τελευταίο γίνεται πραγματικότητα το 1471. Οι Έλληνες κατόρθωσαν γρήγορα να ενσωματωθούν με τους κατοίκους της Γαληνοτάτης Δημοκρατίας της Βενετίας χωρίς όμως να χάσουν την ταυτότητά τους και συγχρόνως να αφήσουν το στίγμα τους τόσο σε κοινωνικές πτυχές της ζωής της Βενετίας, όσο και στην ανάπτυξη των επιστημών αλλά και στην Αρχιτεκτονική της Πόλεως. Από την άλλη πλευρά πολλοί κατακτητές, Βενετοί, Λατίνοι, Φράγκοι κατάκτησαν μέρη της άλλοτε Βυζαντινής Αυτοκρατορίας και φέρθηκαν με την ίδια σκληρότητα στους Έλληνες όπως και οι Τούρκοι.

**B.0009. «Κοινωνική τάξη και ηθική» στις ηρωίδες του έργου Φόνισσα του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη, Δημοσιεύτηκε στο ηλεκτρονικό περιοδικό 24grammata.com/ ιστορία της Λογοτεχνίας/ Παπαδιαμάντης-
<http://www.24grammata.com/?p=32620>(1.10. 2012)**

Η εργασία αυτή ασχολείται με το πώς η χριστιανική ηθική και πώς αυτή χρησιμοποιείται κατά το δοκούν κάποιων ανθρώπων προκειμένου να χαίρουν εκτιμήσεως από τους ανθρώπους και όχι από τον ίδιο το Θεό. Έτσι η διαπραγμάτευση της ηθικής των ηρώων του Παπαδιαμάντη στηρίζεται πάνω στην πατερική και κυρίως τη διδασκαλία του Ιησού Χριστού για την ηθική και για το πιο είναι το καλό και ποιο το κακό, η αμαρτία. Ο τίτλος της εργασίας έχει μεταφορικό νόημα. Δεν γίνεται αναφορά στις διάφορες κοινωνικές τάξεις πού υπήρχαν τότε στη σκιαθίτικη κοινωνία, αλλά με τον όρο «κοινωνική τάξη» έννοούμε τούς κοινωνικούς κανόνες πού ἔπρεπε νά τηροῦνται γιά νά ύπαρχει μία ἔστω και ἐπιφανειακή ἀρμονία, μία εὐταξία στή μικρή κοινωνία, ἔνας «καθωσπρεπισμός». Μέσα ἀπό αὐτήν τήν «τάξη» και τήν «ἡθική» πού ἔπιβάλλει ἡ κοινωνία στούς ἀνθρώπους, τά βασικά θύματά της είναι οι γυναῖκες. Οι απόψεις περί τάξεως και ηθικής απέχουν στην πραγματικότητα παρασάγγας από την πραγματική διδασκαλία του χριστιανισμού περί τάξεως και ηθικής.

B.0010. Η παιδική εργασία στην Ελλάδα κατά το 19ο και 20ο αιώνα, Δημοσιεύτηκε στο ηλεκτρονικό περιοδικό 24grammata.com- free ebook (κατηγορία: επιστημονικές μελέτες) -<http://www.24grammata.com/?p=32796> (8.10. 2012). Αναδημοσίευση σε μέρη από το ηλεκτρονικό περιοδικό Πεμπτούσια: Η ανατροφή ενός παιδιού κατά την ψυχολογία,

Η εργασία ασχολείται με το φαινόμενο της παιδικής εργασίας. Εξετάζει κατά πόσο συνάδει με την ψυχολογία ενός παιδιού να εργάζεται και τι αυτό στοιχίζει στο ίδιο το παιδί. Αρχικά γίνεται συνοπτική αναφορά στην ψυχολογία ενός παιδιού και στον τρόπο που πρέπει να μεγαλώνει. Υστερα εξετάζεται το φαινόμενο της παιδικής εργασίας κάνοντας μία αναφορά στο παρελθόν και στα αίτια που οδήγησαν τότε τα παιδιά να εργάζονται και τις άμεσες συνέπειες τόσο για τα ίδια τα παιδιά όσο και για την κοινωνία και την ανάπτυξη της οικονομίας στον ελλαδικό χώρο. Στη συνέχεια γίνεται μία αναφορά στο τι γίνεται σήμερα στον Ελλάδα. Παράλληλα παρουσιάζεται το φαινόμενο της παιδικής εργασίας

σε διάφορα μέρη του κόσμου. Επιπλέον παρουσιάζονται οι κίνδυνοι που διατρέχουν τα παιδιά αυτά και οι προσπάθειες που γίνονται από διάφορες οργανώσεις να σταματήσουν το φαινόμενο της παιδικής εργασίας που στις αρχές του 21ου αιώνα συνεχίζει να έχει απειλητικές διαστάσεις για τη σωματική και ψυχική υγεία των σύγχρονων σκλάβων των παιδιών

B.0011. Το Ευρωπαϊκό Υπόβαθρο του Ελληνικού Αγώνα της Απελευθέρωσης- Από το Διαφωτισμό στο Φιλελληνισμό και τη στάση των Μεγάλων Δυνάμεων, δημοσιεύτηκε στο Ηλεκτρονικό Περιοδικό ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΟΣ τευχ. 16 (28-10-2012). Αναδημοσιεύτηκε από το ηλεκτρονικό περιοδικό Πεμπτουσία στις 25.3.2014 στο <http://www.pemptousia.gr/2014/03/ευρώπη-διαφωτισμός-επανάσταση-του-1821-a/> με τίτλο: «Ευρώπη, Διαφωτισμός & Επανάσταση του 1821 (Α')». Αναδημοσιεύτηκε από το ηλεκτρονικό περιοδικό Πεμπτουσία στις 26.3.2014 στο <http://www.pemptousia.gr/2014/03/ευρώπη-διαφωτισμός-επανάσταση-του-1821-b/> με τίτλο: «Ευρώπη, Διαφωτισμός & Επανάσταση του 1821 (Β')».

Μέσα από την ιστορική αυτή μελέτη αναλύεται το γεγονός ότι, όταν οι Έλληνες ξεκίνησαν τον Αγώνα για την Ελευθερία τους όλες οι συνθήκες ήταν δυσμενείς. Επρεπε να παλέψουν σκληρά. Κανείς δεν πίστευε ότι θα τα καταφέρουν. Όλοι θεωρούσαν ότι γρήγορα θα ερχόταν η συντριβή τους. Δεν ήταν λίγες οι φορές που κινδύνεψε να χαθεί ο αγώνας τους. Πίστεψαν, όμως, στο στόχο τους, ξεπέρασαν κάθε προσδοκία και τα κατάφεραν. Την πίστη τους αυτή τη συνοψίζει η φράση του Κολοκοτρώνη: «Ο Θεός υπέγραψε την ελευθερία της πατρίδος, και δεν παίρνει πίσω την υπογραφή του». Οι Έλληνες, όμως είχαν να παλέψουν σε δύο επίπεδα Επανάσταση των Ελλήνων για την ανεξαρτησία στο διπλωματικό και στο στρατιωτικό. Τα στρατιωτικά γεγονότα του Απελευθερωτικού Αγώνα είναι ευρέως γνωστά και καταλαμβάνουν πολλές σελίδες από την ιστορία μας. Δεν είναι, όμως, το ίδιο γνωστά και τα διπλωματικά γεγονότα, τα οποία εξετάζονται με λεπτομέρειες στη μελέτη αυτή. Η Ελληνική Επανάσταση υπήρξε από τα σημαντικότερα γεγονότα του 19ου αιώνα. Διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στις εξελίξεις της Δυτικής Ευρώπης. Υπήρξε δε ένας από τους καταλυτικούς παράγοντες για τη διάλυση της Ιεράς Συμμαχίας.

B.0012. Το Παραμύθι στη Λογοτεχνία, Δημοσιεύτηκε στο ηλεκτρονικό περιοδικό 24grammata.com- free ebook (κατηγορία: επιστημονικές μελέτες)- <http://www.24grammata.com/?p=34785> (12.11.2012).

Στη μελέτη αυτή εξετάζεται από φιλολογικής και λαογραφικής σκοπιάς η παρουσία του Παραμυθιού στη Λογοτεχνία και πώς μπορεί να αναπτυχθεί περισσότερο σαν λογοτεχνικό ύφος. Συγκεκριμένα το παραμύθι είναι ένα φαινόμενο διαχρονικό και παγκόσμιο συγχρόνως. Το παραμύθι χρησιμοποιήθηκε αλλά και χρησιμοποιείται από όλους τους λαούς σε όλες τις εποχές για

ψυχαγωγικό, διδακτικό και συμβολικό σκοπό. Στις ιστορίες αυτές -προφορικές αρχικά- επικρατεί το καλό στο τέλος και επιβραβεύεται ο ήρωας που προσπαθεί γι' αυτό, ενώ το κακό δέχεται παραδειγματική τιμωρία. Όλη η δράση των παραμυθιών λαμβάνει χώρα σε ένα περιβάλλον που το φυσικό με το υπερφυσικό στοιχείο και τη μαγεία συννυπάρχουν παράλληλα ή δέχονται επιδράσεις το ένα από το άλλο. Οι ήρωες του, σημειώνεται, παραμυθιού, συνήθως, δε φέρουν κάποιο συγκεκριμένο όνομα, αλλά χρησιμοποιούν ως όνομα τις ιδιότητες της οικογενειακής τους κατάστασης, της κοινωνικής τους τάξης, του επαγγέλματός τους. Έτσι, γίνεται αναφορά για βασιλιάδες, πρίγκιπες, βασίλισσες, μητριές, αδελφές κ.λπ. Τέλος οι πρωταγωνιστές των παραμυθιών δέχονται βοήθεια από ζώα που μιλούν, από μαγικά αντικείμενα, από νεράιδες, κακές μάγισσες, ξωτικά. Πολλές φορές όλα αυτά όχι μόνο δεν είναι βοηθοί τους αλλά είναι εκείνοι που προκαλούν εμπόδια στον εκάστοτε γείτονα.

B.0013. Η περίοδος του Μεσοπολέμου και οι κρίσεις στην Ελληνική Κοινωνία. Δημοσιεύτηκε στο ηλεκτρονικό περιοδικό 24grammata.com- free ebook (κατηγορία: επιστημονικές μελέτες), [http://www.24grammata.com_.pdf](http://www.24grammata.com/wp-content/uploads/2013/01/Artemi-krieis-mesopolemo-24grammata.com_.pdf) (21.1.2013). Αναδημοσίευση στο ηλεκτρονικό περιοδικό Πεμπτουσία Α' (31.1.2013), <http://www.pemptousia.gr/2013/01/>. Το Β' μέρος <http://www.pemptousia.gr/2013/02/> (4.2.2013)

Στην ιστορικο-φιλολογική μελέτη αυτή εξετάζεται η περίοδος του Μεσοπολέμου και πόσο εκείνη επηρέασε την ελληνική κοινωνία. Η περίοδος αυτή χαρακτηρίζεται από μεγάλες αλλαγές σε όλα τα επίπεδα της ζωής των ανθρώπων, όπως στο οικονομικό, στο ιδεολογικό στο κοινωνικό. Μετά το τέλος του Α' παγκόσμιου πολέμου λόγω της μαζικής παραγωγής αγαθών από τις Ενωμένες Πολιτείες Αμερικής δημιουργήθηκε μία ψευδαίσθηση ευμάρειας. Το 1929, η εκδήλωση της μεγάλης οικονομικής κρίσης κατέρριψε το μύθο της ευημερίας που υπήρχε μέχρι τότε. Η αύξηση της ανεργίας και των δυσάρεστων συνεπειών της στη ζωή των ατόμων, οι ιμπεριαλιστικοί ανταγωνισμοί των κρατών, η αλλαγή στη διαμόρφωση των κοινωνικών τάξεων, η δημιουργία και η ανάπτυξη των εργατικών κινημάτων και τέλος η στήριξη των πολιτών σε καθεστώτα ολοκληρωτικά και εθνικιστικά καθώς και η ανάδυση δικτατορικών κυβερνήσεων αποτέλεσαν βασικές αιτίες για μία ακόμη παγκόσμια πολεμική σύρραξη. Επίσης η Ελλάδα είχε να αντιμετωπίσει τη μικρασιατική εκστρατεία και τα αποτελέσματα της μικρασιατικής καταστροφής το 1922.

B.0014. Grecia în perioada interbelică: criza societății grecești – 1, <http://www.pemptousia.ro/2014/02/grecia-in-perioada-interbelica-criza-societatii-grecesti-1/>, 8 February 2014. Grecia în perioada interbelică: criza

societății grecești – 2, <http://www.pemptousia.ro/2014/02/grecia-in-perioada-interbelica-criza-societatii-grecesti-2/> 9February 2014.

Η εργασία αναφέρεται στον ιστορικό ρόλο της Ελλάδας μετά το πέρας του Α' Παγκόσμιου Πολέμου και την Έναρξη του Β'. Μέσα από τη δύσκολη περίοδο μετά το τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου και έχοντας υποστεί φοβερές συνέπειες όχι μόνο από τη συμμετοχή της στον Πόλεμο αυτό αλλά συγχρόνως έχοντας στο λάβει μέρος την ίδια δεκαετία στους Βαλκανικούς πολέμους και έχοντας βιώσει έναν εμφύλιο διχασμό, η Ελλάδα και οι Έλληνες καλούνται να αντιμετωπίσουν νέες προκλήσεις που δεν είχαν πάντοτε αίσιο τέλος για τη χώρα. Μέσα σε αυτό το κλίμα, η Ελλάδα πρέπει να αγωνιστεί και εναντίον των συνθηκών που επηρεάζουν το παγκόσμιο γίγνεσθαι όπως είναι το οικονομικό κραχ του 1929.

Β.0015. Θρησκείες και Πολιτική στη Νεωτερικότητα. Δημοσιεύτηκε στο ηλεκτρονικό περιοδικό 24grammata.com-free ebook (κατηγορία: επιστημονικές μελέτες- Θρησκεία), http://www.24grammata.com/wp-content/uploads/2013/02/Artemi-neoterikotita-24grammata.com_.pdf (11.2.2013). Επαναδημοσίευση στο ηλεκτρονικό περιοδικό Πεμπτουσία, Θρησκείες και Πολιτική στη Νεωτερικότητα [1] (6 Μαρτίου 2013), <http://www.pemptousia.gr/2013/03>, Θρησκείες και Πολιτική στη Νεωτερικότητα [2] 8 Μαρτίου 2013, <http://www.pemptousia.gr/2013/03>. Θρησκείες και Πολιτική στη Νεωτερικότητα [3] 12 Μαρτίου 2013, <http://www.pemptousia.gr/2013/03>.

Η ενασχόλησή μας με το συγκεκριμένο θέμα έχει σκοπό να εξετασθεί εάν υπάρχει ή όχι σχέση μεταξύ Θρησκείας και Πολιτικής στη Νεωτερικότητα και να μελετηθούν οι διάφορες συνθήκες που υπήρξαν υπαίτιοι των διαφόρων αυτών σχέσεων. Εδώ γίνεται αναφορά στην περίοδο των Θρησκευτικών Μεταρρυθμίσεων. Η Μεταρρύθμιση θεωρείται ως μία απόπειρα με σκοπό την απελευθέρωση του Δυτικού Χριστιανισμού από το Σχολαστικό περίγραμμα της σκέψης που τον επέβαλλε η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία και για την επαναφορά του στην Αγία Γραφή και τον πρώιμο Χριστιανισμό. Το κίνημα της Μεταρρύθμισης ή αλλιώς η Προτεσταντική Επανάσταση εκτός από το Θρησκευτικό μέρος που εστιαζόταν στην αντίδραση στις δογματικές και γενικότερες ατασθαλίες της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας στηριζόταν και στην ανάπτυξη της εθνικής συνείδησης. Τέλος αναπτύσσεται η σχέση Θρησκειών και Πολιτικής στην Ευρώπη από την εποχή του Διαφωτισμού και της Βιομηχανικής Επανάστασης έως το Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Β.0016. Συγκριτική Μελέτη έργων του Άγγελου Σικελιανού, Κώστα Βάρναλη και Γεωργίου Σεφέρη, Δημοσιεύτηκε στο τεύχος 17ο του ηλεκτρονικού περιοδικού ΛΟΓΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΟΣ. (15.2.2013), δημοσιευμένο στην

ιστοσελίδα <http://users.sch.gr/amalsk/Arheio/17Issue/Sefer.pdf>. Δημοσίευση στο Περιοδικό ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ 123 (2013), 2, 66-69.

Μέσα από την καθαρά φιλολογική αυτή μελέτη γίνεται αναφορά στα τρία αυτά ποιήματα. Μέσα από το συμβολισμό των ποιημάτων οι ποιητές καταφέρνουν μέσα από τα δικά τους βιώματα να αναφερθούν σε γεγονότα του παρελθόντος μετουσιώνοντάς τα σε λόγο για το σύγχρονο γίγνεσθαι. Η ιστορία και ο μύθος αποτελούν την πηγή έμπνευσής τους αλλά χωρίς εκβιασμούς και ακρότητες. Παράλληλα υπάρχουν έντονα τα στοιχεία του Παρνασσισμού, του Ρομαντισμού και του Συμβολισμού. Μέσα από τα ποιήματα φαίνεται η χρήση της γλώσσας και το πώς οι λέξεις αποτελούν το μέσο για την εκφορά των απόψεων της ευρωπαϊκής φιλοσοφίας με τις εγχώριες αντιλήψεις για τη γλώσσα και τη φύση.

Β.0017."Οι Βενετοί και οι άλλοι δυτικοί ως κατακτητές σε βυζαντινά εδάφη", στο ηλεκτρονικό Περιοδικό ΕΝΩΜΕΝΗ ΡΩΜΗΟΣΥΝΗ, [Μέσα από την ιστορική -φιλολογική εργασία αυτή σημειώνεται το πώς κατακτήθηκαν τα εδάφη της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας από τους Βενετούς και τους άλλους δυτικούς κατακτητές και ποιες οι συνέπειες αυτών των κατακτήσεων. Οι Βενετοί επιδίωξαν να κατακτήσουν τις περιοχές του Βυζαντίου με εμπορική σημασία. Κατέκτησαν, λοιπόν, πόλεις – λιμάνια, νησιά αλλά και μέρη της Κρήτης. Μέσα από αυτές τις κατακτήσεις οι Βενετοί, οι Λατίνοι, οι Φράγκοι και γενικότερα οι Δυτικοί κατακτητές των περιοχών της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας φέρθηκαν με την ίδια σκληρότητα στους υπόδουλους Έλληνες, όπως και πριν από χρόνια οι Οθωμανοί. Στην αρχή ίσως οι Έλληνες να θεωρούσαν ότι λόγω της κοινής χριστιανικής θρησκείας θα μπορούσαν να τους θεωρούν φίλους και συμμάχους, αυτό, όμως απέβη φρούδα ελπίδα. Όλοι οι κατακτητές λειτούργησαν ως αποικιοκράτες, οι οποίοι πρώτα έβαζαν το συμφέρον της πατρίδας τους και μετά των διαφόρων ηγεμόνων τους.](http://www.enromiosini.gr/arthrografia/οι-βενετοι-και-οι-αλλοι-δυτικοι-ωσ-κατα, 19 Αυγούστου 2013.</p></div><div data-bbox=)

Β.0018."Η σχέση των Ελλήνων Πάροικων στη Βενετία το 13^ο – 18^ο αιώνα", στο ηλεκτρονικό Περιοδικό ΕΝΩΜΕΝΗ ΡΩΜΗΟΣΥΝΗ, [Η ιστορική -φιλολογική εργασία αυτή μελετά το πώς οι Έλληνες έζησαν στη Βενετία μεταξύ 13-18^ο αι. και ποιες σχέσεις ανέπτυξαν με τους Βενετούς. Η παρουσία των Ελλήνων στην πόλη του Αγίου Μάρκου ήταν αρκετά έντονη Πολλοί από τους Έλληνες που ζούσαν και προόδευναν στη Βενετία προέρχονταν από Βενετοκρατούμενα εδάφη, όπως ήταν τα Επτάνησα, ή Κρήτη, κ.ά. Μέσα από την εργασία εξάγεται το συμπέρασμα ότι αν και οι Έλληνες συνέβαλαν αποφασιστικά μέσω των Τεχνών, των Γραμμάτων και του εμπορίου στη](http://www.enromiosini.gr/arthrografia/η-σχεση-των-ελληνων-παροικων-στη-βενετ, 20 Αυγούστου 2013.</p></div><div data-bbox=)

γενικότερη πολιτιστική και οικονομική ανάπτυξη της Βενετίας, εντούτοις αντιμετώπιζαν κάποια σημαντικά προβλήματα στη διαβίωσή τους σε αυτήν την περιοχή. Ένα βασικό πρόβλημά τους, εάν όχι το βασικότερο, ήταν η μη αναγνώριση των δικαιώματος της ελεύθερης ασκήσεως των θρησκευτικών τους καθηκόντων.

B.0019.Η Ιστοριογραφία στο Βυζάντιο με βάση το έργο του Προκοπίου του Καισαρέα και της Άννας Κομνηνή στο ηλεκτρονικό περιοδικό Αντιαιρετικό εγκόλπιο, 14 Σεπτεμβρίου 2013:
http://www.egolpion.com/istoriografia_byzantio.el.aspx#ixzz2exPizey1.

Επαναδημοσίευση στο ηλεκτρονικό περιοδικό 24grammata, <http://www.24grammata.com/?p=42575> στις 16 Σεπτεμβρίου 2013.

Αναδημοσίευση στο ηλεκτρονικό Πεμπτουσία, <http://www.pemptousia.gr/2013/12/οι-βυζαντινοί-ιστοριογράφοι-προκόπη>, μέρος 1, 20 Δεκεμβρίου 2013, <http://www.pemptousia.gr/2013/12/οι-βυζαντινοί-ιστοριογράφοι-προκόπη-2>, μέρος 2, 22 Δεκεμβρίου 2013. Αναδημοσιεύτηκε ολόκληρη στο περιοδικό ΕΡΩ, τεύχος 26 (Απρίλιος –Ιούνιος 2016), 60-63.

-Δημοσιεύτηκε ως «Οι Βυζαντινοί Ιστοριογράφοι. Προκόπιος και Άννα Κομνηνή», Τροπαιοφόρος, Περιοδική Έκδοση της Ενορίας Αγίου Γεωργίου Χαροκόπου Καλλιθέας, 20 (2014), 26-28.

Μέσα από τη φιλολογική -ιστορικού ενδιαφέροντος εργασία εξετάζεται το πως η ιστορική αντικειμενικότητα της παράθεσης των γεγονότων εξασφαλίζεται διασταυρώνοντας τις πηγές τους, ώστε να εξασφαλίζεται η αλήθεια των όσων γράφονται. Οι πηγές των βρίθουν από μαρτυρίες αυτήκοων και αυτοπτών μαρτύρων, ενώ πολλές φορές οι ιστορικοί προσφεύγουν ακόμα και στην αυτοψία. Στόχος του είναι το έργο τους να παραμείνει "κτήμα ες αεί", δηλαδή να το κληροδοτήσουν. Σπουδαία παραδείγματα ιστοριογράφων στα χρόνια της Βυζαντινής αυτοκρατορίας υπάρχουν πολλά. Μέσα από την εξέταση των έργων των δύο αυτών ιστοριογράφων εξετάζεται εάν ο Προκόπιος και η Άννα η Κομνηνή τηρούσαν τις αρχές που πρέπει να διέπουν έναν ιστορικό και ποιοι λόγοι τους οδήγησαν στο να τις τηρήσουν ή όχι.

B.0020. Ο Β' παγκόσμιος πόλεμος μέσα από τα γεγονότα της αντίστασης, των γενοκτονιών και των ολοκαυτωμάτων, δημοσιευμένο στο ηλεκτρονικό περιοδικό Αντιαιρετικό εγκόλπιο, 16 Σεπτεμβρίου 2013:
<http://www.egolpion.com/B408D16C.el.aspx#ixzz2f5xrQIk4>. Αναδημοσίευση στο ηλεκτρονικό περιοδικό 24 Γράμματα, 15 Οκτωβρίου 2013, <http://www.24grammata.com/?p=43013>, Αναδημοσίευση σε ενότητες από το ηλεκτρονικό περιοδικό Πεμπτουσία, Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος: Αντίσταση, Γενοκτονίες, Ολοκαυτώματα (α'), [http://www.pemptousia.gr/2014/01/ο-β'-παγκόσμιος-πόλεμος-αντίσταση-γεν-](http://www.pemptousia.gr/2014/01/ο-β'-παγκόσμιος-πόλεμος-αντίσταση-γεν)

1/ 27 Ιανουαρίου 2014. Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος: Αντίσταση, Γενοκτονίες, Ολοκαυτώματα (β'), <http://www.pemptousia.gr/2014/01/o-beta-pagkoscsmios-pololemos-antistasigene>

πόλεμος-αντίσταση-γεν-2/ 28 Ιανουαρίου 2014., Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος: Αντίσταση, **Γενοκτονίες,** **Ολοκαυτώματα** **(γ'),** <http://www.pemptousia.gr/2014/01/o-beta-pagkoscsmios-pololemos-antistasigene>

3/ 29 Ιανουαρίου 2014. Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος: Αντίσταση, Γενοκτονίες, Ολοκαυτώματα (δ'), <http://www.pemptousia.gr/2014/01/o-beta-pagkoscsmios-pololemos-antistasigene>

πόλεμος-αντίσταση-γεν-4/ 30 Ιανουαρίου 2014. Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος: **Αντίσταση,** **Γενοκτονίες,** **Ολοκαυτώματα** **(ε'),** <http://www.pemptousia.gr/2014/01/o-beta-pagkoscsmios-pololemos-antistasigene>

5/ 31 Ιανουαρίου 2014. Ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος: Αντίσταση, Γενοκτονίες, Ολοκαυτώματα (ε'), <http://www.pemptousia.gr/2014/01/o-beta-pagkoscsmios-pololemos-antistasigene>

πόλεμος-αντίσταση-γεν-6/ 1 Φεβρουαρίου 2014.

Στην ιστορική -φιλολογική αυτή εργασία μελετάμε τα αίτια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και στις συνθήκες που οδήγησαν σε αυτόν. Έπειτα, εν συνόψει, παρουσιάζονται οι πρωταγωνιστές των χωρών που έλαβαν μέρος στον πόλεμο και τα σημαντικότερα γεγονότα του πολέμου καθώς και η περίοδος του Μεσοπολέμου στην Ελλάδα. Στη συνέχεια αναφέρονται γεγονότα για την αντίσταση των λαών έναντι των χωρών του Αξονα αλλά κυρίως για την αντίσταση των Ελλήνων κατά τη διάρκεια της Γερμανικής κατοχής. Τέλος, παρουσιάζονται και ερμηνεύονται τα γεγονότα της γενοκτονίας διαφόρων εθνικοτήτων τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη αλλά και τα ολοκαυτώματα που σημάδεψαν την περίοδο αυτή.

B.0021. Η σημερινή μετανάστευση --αποδημία των ελλήνων επιστημόνων, δημοσιευμένο στο ηλεκτρονικό περιοδικό στο ηλεκτρονικό περιοδικό Αντιαιρετικό εγκόλπιο, 27 Σεπτεμβρίου 2013, <http://www.egolpion.com/imigration.el.aspx>. Αναδημοσίευση επαυξημένης και βελτιωμένης μορφής του άρθρου στο περιοδικό ΕΡΩ, τευχ. 29-30 (Ιανουάριος – Ιούνιος 2017, σ. 158-163.

Η μελέτη αυτή ερευνά το φαινόμενο της Μετανάστευσης στην Ελλάδα από τα τέλη του 19ου και σχεδόν ολόκληρο του 20ο αιώνα. Ποιες υπήρξαν οι αιτίες που ανάγκασαν τους Έλληνες τότε να αφήσουν τη χώρα τους και να αναζητήσουν ένα καλύτερο μέλλον σε άλλα κράτη; Αναλύονται και τεκμηριώνονται οι λόγοι που ώθησαν τους Έλληνες στη Μετανάστευση. Επιπλέον υπογραμμίζεται ότι στα τέλη του 20ου αιώνα και στις αρχές του 21ου αιώνα το φαινόμενο της μετανάστευσης των Ελλήνων κάνει ξανά την εμφάνισή του. Αυτή τη φορά, καλύτερη τύχη σε χώρες της Αμερικής, της Αυστραλίας και της Ευρώπης αναζητούν όχι οι αμόρφωτοι Έλληνες αλλά οι μορφωμένοι κάτοχοι πτυχίων, μεταπτυχιακών, διδακτορικών, ξένων γλωσσών κινούνται σε χώρες που η μόρφωση και η εξειδίκευση επιστημόνων σε διάφορους τομείς είναι απαραίτητη.

Αυτό το είδος της μετανάστευσης, ίσως, να είναι και μία σημαντικότερη και σοβαρότερη πληγή αιμορραγίας για την Ελλάδα από ότι οι μεταναστεύσεις του απλού εργατικού δυναμικού του προηγούμενου αιώνα. Αναλύεται λοιπόν γιατί τώρα οι μορφωμένοι Έλληνες φεύγουν από την Ελλάδα και ποιες οι συνέπειες αυτής της «φυγής» για τη χώρα.

B.0022. Η Εκπαίδευση των νέων από την Οικογένεια και το Σχολείο. Η συνεργασία οικογένειας και σχολείου, σημαντικά θεμέλια για την πρόοδο στην εκπαίδευση των παιδιών, δημοσιεύτηκε στο ηλεκτρονικό περιοδικό 24grammata.com, <http://www.24grammata.com/?p=42949>, 8 Οκτωβρίου 2013.

Αρχικά στη μελέτη αυτή αναλύονται οι όροι «Τυπική και Ατυπική Εκπαίδευση», «Παιδεία» και «Εκπαίδευση», «Σχολείο και Οικογένεια». Αναλύεται το πώς οι κοινωνικές καταβολές της οικογένειας παράγοντας υπάρξεως καλής ή μη συνεργασίας με το σχολείο. Στη συνέχεια γίνεται λόγος για το πόσο ο γονέας επεμβαίνει σε θέματα σχολικής ζωής και μαθημάτων κατά την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση των παιδιού και ποιες οι συνέπειες της αρμονικής συνεργασίας γονέων και εκπαιδευτικών στην πνευματική και ηθική καλλιέργεια του νου και του πνεύματος του μαθητή.

B.0023. Ο Στρατός και ο καταλυτικός ρόλος του στη διαμόρφωση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας (Α'), ηλεκτρονικό περιοδικό ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ <https://www.pemptousia.gr/2014/06/o-stratos-ke-o-katalitikos-rolos-tou-s/06> (17 Ιουνίου 2014), Ο Στρατός και ο καταλυτικός ρόλος του στη διαμόρφωση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας (Β'), <https://www.pemptousia.gr/2014/06/o-stratos-ke-o-katalitikos-rolos-tou-2/>, 20 Ιουνίου 2014. Ο Στρατός και ο καταλυτικός ρόλος του στη διαμόρφωση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας (Γ'), <https://www.pemptousia.gr/2014/06/o-stratos-ke-o-katalitikos-rolos-tou-3/22> Ιουνίου 2014, Ο Στρατός και ο καταλυτικός ρόλος του στη διαμόρφωση της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας (Δ'), 25 Ιουνίου 2014, <https://www.pemptousia.gr/2014/06/71491/>

Στην ιστορικοφιλολογική αυτή εργασία εξετάζεται το πώς ο Στρατός ήταν ως πολιτειακός ή πολιτικός παράγοντας στη βυζαντινή αυτοκρατορία. Η σχέση του στρατού με τον αυτοκράτορα ήταν αρκετά σημαντική. Ο τελευταίος, λοιπόν, υπήρξε τις περισσότερες φορές εκείνος που ανακήρυξε τον αυτοκράτορα ή βοηθούσε στην ανατροπή του. Για το λόγο αυτό, συνήθως, οι αυτοκράτορες φρόντιζαν να διατηρούν καλές σχέσεις με το στρατό γενικά. Μέσα στην πάνω από χίλια χρόνια ζωής της αυτοκρατορίας πολλοί υπήρξαν οι αυτοκράτορες που ανακηρύχθηκαν από το στρατό ή προέρχονταν από τις τάξεις του στρατού. Παρόλο, όμως τη δύναμη που είχε ο καθεστωτικός αυτός παράγοντας, πολλοί αυτοκράτορες προσπάθησαν να ελέγξουν και να περιορίσουν τη λειτουργία αυτού και των υπόλοιπων καθεστωτικών παραγόντων με τη βοήθεια του Δίκαιου, με την ανακήρυξη ή στέψη από τον ίδιο τον αυτοκράτορα ως αυτοκράτειρας της

συζύγου του, κάποιου γιου του ή κάποιου στενού συνεργάτη του ως συναντοκράτορα. Τέλος αναλύεται η σχέση του στρατού με τα θέματα στην αυτοκρατορία και πώς αυτή θεμελιώθηκε σε τέτοιο βαθμό που πολλές φορές απείλησε και τον ίδιο τον αυτοκράτορα.

**B.0024. Child Labour in Greece Today, 20 Σεπτεμβρίου 2014,
<http://pemptousia.com/2014/09/child-labour-in-greece-today>.**

Η μελέτη ερευνά το πώς τα παιδιά εργάζονται στην Ελλάδα είτε ως βοηθοί σε οικογενειακές επιχειρήσεις, είτε εκμεταλλευόμενα από επιτήδειους ζητιανεύοντας και εργαζόμενα σε άθλιες καταστάσεις. Αναφέρουμε νόμους που απαγορεύουν κατά την ελληνική νομοθεσία την παιδική εργασία, ενώ τονίζουμε τους αριθμούς των ποσοστών παιδικής εργασίας αναλογικά με την ηλικία των παιδιών.

B.0025. Α. Σχολικός εκφοβισμός. Μαθητές και εκπαιδευτικοί σε δράση και αντίδραση, 24grammata, 3 Οκτωβρίου 2014, http://www.24grammata.com/wp-content/uploads/2014/10/Artemi-bulling-24grammata.com_.pdf Αναδημοσίευση στο αντιαιρετικό εγκόλπιον στις 9 Οκτωβρίου 2014, <http://www.egolpion.com/bullying.el.aspx>

Μέσα από τη συγκεκριμένη εργασία αναπτύσσουμε όχι μόνο τις απόψεις για το τι είναι σχολικός εκφοβισμός και ποιες οι παράμετροί του. Συγχρόνως θα αναφερόμαστε για το ρόλο και την ευθύνη που έχει κάθε μέλος της σχολικής κοινότητας σχετικά με την αντιμετώπιση των σχολικού εκφοβισμού. Ο βαθμός εμπλοκής κάθε μέλους, σχετίζεται τόσο με την ιδιότητά του, όσο και με τη σοβαρότητα, τη συχνότητα και την ένταση του περιστατικού εκφοβισμού. Άλλος είναι ο ρόλος και η ευθύνη του διευθυντή του σχολείου, άλλος του δασκάλου, άλλος των συμμαθητών, άλλος των γονιών. Στην εργασία αυτή γίνει αναφορά κυρίως στα αίτια του σχολικού εκφοβισμού και στο ρόλο των εκπαιδευτικού στην αντιμετώπισή τους. Συγχρόνως γίνονται κάποιες προτάσεις που ίσως συμβάλλουν στην καλύτερη αντιμετώπιση των φαινόμενου από τους ίδιους τους εκπαιδευτικούς.

B.0026. «Η σχέση αρετής και ευδαιμονίας στο έργο «Ηθικά Νικομάχεια» του Αριστοτέλη», Εκκλησιαστικός Φάρος, ΠΓ-ΠΔ (2012-2013), σ. 251-262. Αναδημοσίευση στο ηλεκτρονικό περιοδικό 24γράμματα, <http://www.24grammata.com/?p=53317>, 22 Ιανουαρίου 2017.

Ο Σταγειρίτης φιλόσοφος σημειώνει ότι η ηθική αρετή καλλιεργείται μέσα από συνεχή αγώνα και την πρακτική εφαρμογή της. Στην εργασία αυτή τονίζεται η διάκριση της αρετής σε ηθική και διανοητική. Καταλυτικό ρόλο για την εύρεση της αλήθειας παίζει η προαίρεση σχετικά με το λογιστικό μέρος της ψυχής αλλά και η έξη που βοηθάει στην επίτευξη της αρετής. Σημειώνουμε το πώς ορίζει ο Αριστοτέλης την ευδαιμονία και το ρόλο που παίζει στην κατάκτησή της η

εγκράτεια και το πώς η ακράτεια μπορεί να αποβεί μοιραία για τον άνθρωπο. Η εφαρμογή της αρετής με μεσότητα οδηγεί στην ευδαιμονία Η χρήση της μη μέσου οδού οδηγεί σε ακρότητες το έλλογο όν και αντί να πετύχει την ευδαιμονία πετυχαίνει την απόρριψη από τους συνανθρώπους τους και τον ψόγο.

B.0027. "Η έννοια της χρηστής απονομής της δικαιοσύνης και της δίκαιης δίκης στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου", 24 grammata, http://www.24grammata.com/wp-content/uploads/2015/01/Artemi-anthropina-dikeomata-24grammata.com_.pdf

Στην εργασία αυτή αναφέρεται ο ορισμός της των ανθρώπινων δικαιωμάτων, και πότε αυτά αναφέρθηκαν για πρώτη φορά. Γίνεται έτσι μία αναφορά από τη Γαλλική Επανάσταση και το Διαφωτισμό μέχρι τον καταστατικό χάρτη των Ηνωμένων Εθνών. Τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα της Διακηρύξεως καλύπτουν όλες σχεδόν τις πτυχές της ύπαρξης του ατόμου ανεξαρτήτως τόπου καταγωγής, τόπου διαμονής, φύλου, θρησκείας, χρώματος, κοινωνικής τάξης κ.ά. Παράλληλα αναπτύσσεται η ευρωπαϊκή σύμβαση των δικαιωμάτων του Ανθρώπου (1950) και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρώπινων Δικαιωμάτων (ΕΔΔΑ). Τέλος η δημιουργία ενός κοινωνικού-ανθρωπιστικού κράτους αποτελεί το κοινό σημείο επαφής της εξέλιξης όλων των πολιτισμένων κοινωνιών. Παράλληλα το δικαίωμα της δίκαιης δίκης αποτελεί ένα από τα βασικά στοιχεία της οργάνωσης μίας πολιτείας. Άλλωστε το σύνολο των αρχών που συναποτελούν τη χρηστή δίκη συγχρόνως υπηρετούν το βασικό και θεμελιώδες δικαίωμα της προστασίας της ανθρώπινης αξίας.

B.0028. Οι προοπτικές της Ελλάδας στην Ε.Ε.. Η μελέτη έχει δημοσιευτεί σε μέρη από την Πεμπτουσία. 1. Ευρωπαϊκή Ένωση και Ελλάδα: σύντομη ιστορική αναδρομή, 20 Ιουλίου 2015, 24grammata, http://www.24grammata.com/wp-content/uploads/2015/07/Artemi-europe-24grammata.com_.pdf.

Η «σχέση» της Ελλάδας με την Ευρωπαϊκή Ένωση λαμβάνει για πρώτη φορά συγκεκριμένη μορφή με την υποβολή αίτησης για σύνδεση με την τότε Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα τον Ιούνιο του 1959. Γίνεται αναφορά στην Ιστορία της Ε.Ε. και κυρίως αναφέρεται η περίοδος πώς από την ΕΟΚ δημιουργήθηκε η Ευρωπαϊκή Ένωση. Η είσοδος της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) ήταν έργο και όνειρο ζωής για τον Κωνσταντίνο Καραμανλή. Η ευρωπαϊκή πορεία της Ελλάδας ωστόσο θα διακοπεί απότομα με την στρατιωτική δικτατορία τον Απρίλιο του 1967. Ενεργοποιείται εκ νέου μετά την αποκατάσταση της Δημοκρατίας το 1974. Η εργασία αναλύει το πώς η Ελλάδα έφτασε να ανήκει στην τότε ΕΟΚ μετά αναφερόμαστε στην εισαγωγή του Ευρώ και στην κατάσταση που επικρατεί σήμερα στην Ελλάδα με τα μνημόνια.

B.0029. Το ταξίδι της Μουσικής και η θεραπευτική χρήσης της από την ελληνική αρχαιότητα έως και τον 21^ο αιώνα, δημοσιεύτηκε στις 26 Ιουλίου 2015 ηλεκτρονικό περιοδικό 24grammata, [http://www.24grammata.com_.pdf](http://www.24grammata.com/wp-content/uploads/2015/07/Artemi-musica-24grammata.com_.pdf). σ. 71.

Στην εργασία αυτή σημειώνεται αρχικά ότι η Μουσική ως όρος προέρχεται από τις Μούσες, τις εννέα αρχαίες ελληνικές θεότητες. Οι Μούσες ήταν μικρότερες θεότητες. Μητέρα τους ήταν η Μνημοσύνη –με απλά λόγια της μνήμης. Η Μνημοσύνη ήταν αρκετά σημαντική για τη μουσική, αφού εκείνη την περίοδο δεν υπήρχε μηχάνημα αναπαραγωγής του ήχου και η εκάστοτε μουσική σύνθεση «φυλασσόταν» μόνο στη μνήμη. Πατέρας τους ήταν ο Θεός Δίας. Η μουσική υπήρξε στενός συνοδοιπόρος της ζωής του ανθρώπου από τα προϊστορικά χρόνια. Μέσα από τη μουσική ο άνθρωπος διασκέδαζε, μορφωνόταν, γιατρευόταν, εξέφραζε τις χαρές και τις λύπες τους. Η μουσική, λοιπόν, είναι από τις τέχνες που μπήκε στην ζωή του ανθρώπου από ένα πρώιμο στάδιο της ιστορίας του. Από τις πιο απλές έως και τις πιο πολύπλοκες μουσικές δομές, η τέχνη αυτή φαίνεται να επηρέασε τον άνθρωπο καθώς παρατηρούμε ότι είναι συζευγμένη με την θρησκεία των λαών αλλά και με άπειρες εκφάνσεις της καθημερινής ζωής.

B.0030. α. Διαπολιτισμικότητα, πολυπολιτισμικότητα, ξενοφοβία και εθνική ταυτότητα, 22 Αυγούστου 2015, στην Πεμπτουσία, <http://www.pemptousia.gr/2015/08/diapolitismikotita-polipolitismikotita-xenofovia-ke-ethniki-taftotita/>, β. Γεννά η διαπολιτισμικότητα μια νέα φιλοσοφία; 29 Αυγούστου 2015, <http://www.pemptousia.gr/2015/08/genna-i-diapolitismikotita-mia-nea-filosofia/>, γ. Ηθική, θρησκεία και πολιτισμικός πλουραλισμός, 3 Σεπτεμβρίου 2015, <http://www.pemptousia.gr/2015/09/ithiki-thriskia-ke-politismikos-plouralismos/>, δ. Ελληνικό σχολείο: διαπολιτισμική αγωγή εναντίον φασισμού, 6 Σεπτεμβρίου 2015, <http://www.pemptousia.gr/2015/09/elliniko-scholio-diapolitismiki-agogi-enantion-ratsismou/>. Οι δημοσιεύσεις αυτές αποτελούν τμήματα της εργασίας με θέμα: «ΕΤΕΡΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΣΤΗ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ».

Στο πλαίσιο της εργασίας αυτής θα καταβληθεί προσπάθεια προσδιορισμού βασικών εννοιών, όπως τι είναι διαπολιτισμικότητα και ποια η σχέση της με τη φιλοσοφία, τι είναι πολιτισμική ετερότητα, και πολιτισμικός πλουραλισμός σε σχέση με την ηθική. Παράλληλα θα εξετασθεί το γεγονός ενσωμάτωσης όλων αυτών στο εκπαιδευτικό σύστημα. Η διαπολιτισμικότητα ως όρος μπορεί δύσκολα να ορισθεί η ακριβής έννοιά του. Αποτελεί μία διαλεκτική σχέση, μία πορεία αλληλεπίδρασης και συνεργασίας ατόμων διαφορετικών εθνικοτήτων. Στο περιβάλλον της εκπαίδευσης, η διαπολιτισμικότητα σχετίζεται άμεσα με την παρουσία αλλοδαπών μαθητών στα σχολεία και αυτόματα ο όρος παραπέμπει στην εκπαίδευση των μαθητών αυτών. Επιπλέον κάθε λαός έχει αναπτύξει μία αίσθηση φιλοσοφίας σχετικά με τον κόσμο, τα δικαιώματα των ανθρώπων, τις

διαπροσωπικές σχέσεις και το δίκαιο μεταξύ των ανθρώπων. Η φιλοσοφία αυτή δημιουργείται με βάση τις ιστορικές συνθήκες που έχει βιώσει ο εκάστοτε λαός. Σήμερα στα πλαίσια της διαπολιτισμικότητας και της πολυπολιτισμικότητας, γίνεται προσπάθεια δημιουργίας μίας νέας φιλοσοφίας ως συνισταμένη των διαφόρων τοπικών ή εθνικών φιλοσοφιών. Η διαμόρφωση μίας νέας φιλοσοφίας βασίζεται σε τρία βασικά αντικείμενα: α) τις δομές της πραγματικότητας, β) την ικανότητα γνώσης και γ) τους εποικοδομητικούς διάλογους και τις αξίες αντιπαραθέσεις σχετικά με τα πρότυπα και τις αξίες

B.0031. Ο Βυζαντινός Καβάφης. Ο Καβάφης μέσα από τα ποιήματά του «Μανουήλ Κομνηνός» και στη «Εκκλησία», Ανάλεκτα, τ. Ε (2005), 211- 228. **Αναδημοσίευση στο ηλεκτρονικό περιοδικό 24 γράμματα, http://www.24grammata.com/?p=47913** (2014). Στην εργασία αυτή, φιλολογικού, θεολογικού και κυρίως αναπλαστικού χαρακτήρα, γίνεται προσπάθεια για εμβάθυνση στη μελέτη και ανάλυση δύο ποιημάτων του Κωνσταντίνου Καβάφη με βάση το αντίστοιχο ιστορικό κείμενο του Νικήτα Χωνιάτου σχετικά με το θάνατο του αυτοκράτορα Μανουήλ Κομνηνού. Στόχος είναι να γίνει μία προσέγγιση στο Βυζαντινό Καβάφη και να κατανοηθεί το βαθύτερο πνεύμα της σκέψης του, που διέπει τα δύο ποιητικά του πονήματα «Μανουήλ Κομνηνός» και «Στην Εκκλησία». Επιδίωξη είναι να παρουσιασθεί, όσο το δυνατόν καλύτερα, το πρόσωπο του Βυζαντινού Καβάφη με συνοπτική αναφορά στις επιδράσεις που δέχτηκε και σε πρόσωπα που πρωταγωνιστούν στα συγκεκριμένα ποιήματα. Έγινε προσπάθεια να φανεί το βαθύτερο νόημα των γραφομένων του αλεξανδρινού διανοούμενου, χωρίς προσπάθεια ένδειξη δοκησοφίας. Προσπαθήσαμε να δοθεί το φως που κρύβεται σε κάθε στίχο των ποιημάτων του, κατανοώντας ότι αυτό έμοιαζε πολλές φορές με λαβύρινθο. Ελπίδα είναι μέσω της εργασίας αυτής να φανούν μερικά ικανοποιητικά ψήγματα από την καβαφική ποίηση και τα νοήματα που κρύβονται μέσα της. Άλλωστε ο μελετητής του Καβάφη θα πρέπει πάντα να έχει στο νού του τα λόγια του ίδιου του ποιητή: «Ο τεχνίτης οφείλει να καταστρέψει το άτομό του χάριν των έργων του». Επιπλέον ανακαλύψαμε εάν ο Καβάφης υπήρξε ή όχι χριστιανός, ή προσπάθησε να αποποιηθεί το χαρακτηρισμό «χριστιανός» εξαιτίας των διαφόρων προσωπικών του βιωμάτων

B.0032. Σωκράτης: Μαιευτική και Ειρωνεία, Εκκλησιαστικός Φάρος, τ. ΟΖ (2006), 213-222.

Η μελέτη αυτή αναπλαστικού χαρακτήρα αναπτύσσει τη φιλοσοφική μέθοδο διδασκαλίας του αρχαίου σοφού Σωκράτη και τι πετύχαινε με τη χρήση αυτής της μεθόδου. Η μαιευτική μέθοδος σε συνδυασμό με τη χρήση της ειρωνείας αποτελούσε χαρακτηριστικό της σωκρατικής διδασκαλίας. Ο Σωκράτης για την εύρεση της αλήθειας μεταχειρίζόταν το ερωτάν και το αποκρίνεσθαι, δηλαδή τη διαλεκτική μέθοδο, η οποία είναι εφαρμογή της λογικής. Η μέθοδος αυτή ονομάστηκε μαιευτική, γιατί δεν προσπαθούσε να διδάξει δογματικά, αλλά σε

συνεργασία με τους άλλους να ανεύρει (εκμαιεύσει) την αλήθεια· ούτε ήθελε να την προσφέρει έτοιμη στους άλλους, αλλά να διεγείρει την έμφυτη επιθυμία του καθενός προς την αλήθεια και την αρετή και να υποδείξει το δρόμο που οδηγεί σ' αυτήν. Από την άλλη αποδεικνύουμε πώς ο Σωκράτης έκανε την ειρωνεία όπλο της σκέψης, όπλο της αναζήτησης της φιλοσοφικής έρευνας. Ισως στην αμφισβήτηση να έμοιαζε με τους σοφιστές. Κι αυτοί αρνούνταν να δεχτούν ως δεδομένες τις παραδεδεγμένες αλήθειες. Άλλα η αμφισβήτησή τους κατέληγε στην άρνηση: αφού δεν μπορεί κανείς να ανακαλύψει την αλήθεια, αλήθεια δεν υπάρχει, κι αν υπάρχει δεν έχει καμία σημασία δεν έχει, διότι δε μας επηρεάζει. Απέναντι στην αμφισβήτηση αυτή ο Σωκράτης αντιπαραθέτει μια θετική: αμφισβητώντας τις παραδοσιακές αξίες και τις παραδοσιακές αρχές, αναζητά τη βαθύτερη αλήθεια των πραγμάτων. Πολύ περισσότερο, αναζητά την πρώτη αλήθεια, την αναλλοίωτη, που δεν επηρεάζεται από τις συνθήκες, που δεν εξαρτάται από τον άνθρωπο.

Β.0033. Ποιες από τις εκπαιδευτικές αρχές της Μεγάλης Διδακτικής του Κομενίου ισχύουν έως σήμερα, Εκκλησιαστικός Φάρος, τ. ΟΘ (2008), 215-231. Μελέτη καθαρά θεολογικού -παιδαγωγικού - αναπλαστικού χαρακτήρα που εξετάζει λεπτομερώς το έργο και τις απόψεις ενός μεγάλου παιδαγωγού του Κομενίου. Έπειτα γίνεται προσπάθεια να συνδεθεί η ηθική διδασκαλία του προτεσταντισμού που ασπαζόταν ο Κομένιος με την παιδαγωγική μέθοδο που νιοθέτησε. Ο Κομένιος στα έξι πρώτα κεφάλαια του έργου κάνει ένα κήρυγμα ηθικό και θεολογικό με σκοπό να δείξει ότι ο άνθρωπος δημιουργήθηκε τέλειος για να είναι συνδεδεμένος με το Θεό στην παρούσα και στη μέλλουσα ζωή. Ολόκληρη η ζωή του έλλογου όντος πρέπει να είναι μία προπαρασκευή για τη μέλλουσα κατοικία του, η οποία θα είναι και ατελεύτητος. Η προτεσταντική ηθική ενέχει τη θέση μορφής δογματικής διδασκαλίας με σκοπό να «Ανατρέφομεν την νεολαίαν μετά προνοίας, όταν προνοώμεν, όπως το πνεύμα αυτής προφυλάσσηται από των διαφθορών του κόσμουν και τα εν ταις ψυχαίς των νέων σπέρματα της ηθικότητας προκαλώμεν δι' αγνών και διηγεκών νονθεσιών και παραδειγμάτων προς δαψιλή βλάστησιν, ενί λόγω, όπως εμπλησθώσιν αι διάνοιαι αυτών αληθινής γνώσεως του Θεού εαυτών και των ποικίλων πραγμάτων, και εθισθώσιν ούτως εν τω φωτί τούτω του Θεού να ορώσι φως και ν' αγαπώσι και λατρεύωσιν υπέρ πάντα τον πατέρα του φωτός..» Συμπεραίνουμε ότι ο Κομένιος αν και ιερωμένος επιζητεί τη διδασκαλία όλων των επιστημών στο σχολείο και όχι μόνο την αποκλειστικά θεολογική. Η πρόταση του Κομενίου για καθολική εκπαίδευση σε αγόρια και κορίτσια και η εκμάθηση των διαφόρων επιστημών και τεχνών αποτελούσε σίγουρα μία σοβαρή και ρηξικέλευθη καινοτομία για την μεσαιωνική εκείνη εποχή. Καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι Ο Κομένιος κάνει πράξη ή καλύτερα προσπαθεί να κάνει πράξη τη χριστιανική ισότητα των φύλων στην εκπαίδευση

B.0034. Ο Κόσμος των Θεών στην τραγωδία «ΑΙΑΣ» του Σοφοκλή, Εκκλησιαστικός Φάρος, τ. ΟΘ (2008), 234-237.

Μέσα από αυτή τη μελέτη με φιλολογικό -θεολογικό περιεχόμενο παρουσιάζονται οι αρχαίοι Θεοί και πώς αντοί αντιδρούν μεταξύ τους αλλά και στις σχέσεις τους με τους ανθρώπους. Παράλληλα γίνεται σύγκριση με κάποια στοιχεία ορθόδοξη δογματικής σχετικά με το ποιοι ήταν οι αρχαίοι Θεοί και ποιος ο ένας και αληθινός Θεός, ο ενανθρωπήσας Λόγος. Οι Θεοί των αρχαίων Ελλήνων ήταν πλασμένοι με βάση τα χαρακτηριστικά των ανθρώπων. Ο ανθρωπομορφισμός των αρχαίων Θεών θα πρέπει να αποτελεί μία από τις βασικές ιδέες της εργασίας αυτής. Έτσι θα μπορέσουμε να εξετάσουμε και να κατανοήσουμε καλύτερα την εικόνα των Θεών, όπως αυτή παρουσιάζεται στη συγκεκριμένη τραγωδία του Σοφοκλή. Συνοψίζοντας όλα τα παραπάνω, μπορούμε να συμπεράνουμε ότι κατά το Σοφοκλή η μοίρα των ανθρώπων ορίζεται από τους Θεούς και δεν μπορεί εύκολα να αλλάξει. Οι Θεοί μεροληπτούν απέναντι σε κάποιους ανθρώπους. Τιμωρούν όποιον παραβεί τους νόμους τους, ενώ είναι μικρόψυχοι και εκδικητικοί. Σε μερικά σημεία, όπως στην μεροληψία, στην εκδικητικότητα, μας θυμίζουν οι αρχαίοι Θεοί το Θεό της Παλαιάς Διαθήκης, με τη διαφορά ότι ο Θεός της Παλαιάς Διαθήκης δεν έκανε τέτοιες ενέργειες με σκοπό να ικανοποιήσει τον εαντό Του αλλά για να προάγει το σχέδιο της σωτηρίας, αφήνοντας τον άνθρωπο συνειδητά ή να γίνει συμμέτοχος στο έργο της λύτρωσης ή να το απορρίψει. Ο Θεός της Παλαιάς Διαθήκης έπλασε τον άνθρωπο ελεύθερο και με λογική ώστε να αποφασίσει μόνος του αν θα συμπορευθεί με το Θεό και θα οδηγηθεί στη θέωση ή αν θα Τον αρνηθεί και θα υποστεί τις συνέπειες της αποξένωσης του από Εκείνον. Τέλος οι Θεοί στην τραγωδία του Αίαντα είναι διαμετρικά αντίθετοι από τον ενανθρωπήσαντα Υιό και Λόγο του Θεού, τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό. Εκείνοι μισούν και αγαπούν με βάση τις θυσίες που τους προσφέρει κάποιος και με τις προσωπικές τους συμπάθειες ή αντιπάθειες. Ο Χριστός είναι γεμάτος αγάπη προς όλους και θέλει να σωθούν όλοι. Εκείνοι τιμωρούν τον ανυπάκουο, Εκείνος περιμένει υπομονετικά την επιστροφή του ασώτου. Εκείνοι είναι πλάσματα της ανθρώπινης φαντασίας. Εκείνος είναι ο προαιώνιος, άκτιστος Θεός. Επειδή είναι άκτιστος ως Θεός και όχι ανθρώπινο κατασκεύασμα έχει ένα χαρακτηριστικό που φανερώνει την ανωτερότητά Του και τη μοναδικότητά Του, την αγάπη. Αφού «ό Θεός άγαπη ἐστί».

B.0035. Ο ενταφιασμός των νεκρών κατά τα Ομηρικά και τα μετέπειτα χριστιανικά χρόνια, Εκκλησιαστικός Φάρος, τ. Π (2009), 189-224. Αναδημοσίευση στο ηλεκτρονικό περιοδικό Λόγος και Αντίβαρο τεύχος 6-1-2012 (2012). Η μελέτη αυτή έχει χαρακτήρα φιλολογικό, λαογραφικό και θεολογικό. Μέσα από την αναφορά για τον ενταφιασμό των νεκρών, επισημαίνεται η θεολογική -δογματική διδασκαλία της Ορθόδοξης χριστιανικής Εκκλησίας σχετικά με το πώς πρέπει να ενταφιάζεται ο νεκρός και τι συμβολίζει

η ταφή των νεκρών κατά τη χριστιανική διδασκαλία με σκοπό την ανάπτυξη της Ορθόδοξης Εσχατολογίας. Στην αρχαϊκή Ελλάδα είναι κοινή πίστη, ότι η ζωή γεννιέται από το θάνατο. Από αυτή την αντίληψη πηγάζει η θέση και η σημασία που έχουν οι κηδείες στα ομηρικά έπη. Η ψυχή του νεκρού βρίσκει ανάπτυση στον Άδη μόνο όταν οι ζωντανοί τελέσουν τον ενταφιασμό του σώματός του. Άλλιώς το φάντασμά του είναι καταδικασμένο να περιπλανιέται αδιάκοπα χωρίς να βρίσκει ποτέ ανάπτυση. Στη συνέχεια εξετάζεται η ταφή και η καύση των νεκρών υπό τό πρίσμα της ορθόδοξης χριστιανικής διδασκαλίας. Στη συνέχεια μέσα από την εργασία σημειώνεται η μέθοδος ταφής κατά τα βυζαντινά και τα νεότερα χρόνια σε σχέση με τη χριστιανική διδασκαλία. Έτσι εξαγάγεται το συμπέρασμα ότι το αποτέλεσμα της μεθόδου των ενταφιασμών των νεκρών από την αρχαιότητα έως σήμερα είναι το ισχυρό δέσμο μεταξύ ειδωλολατρικών και χριστιανικών εθίμων ταφής, που δύσκολα μπορεί να διακρίνει κάποιος τι ανήκει αμιγώς στην αρχαιότητα και τι στις χριστιανικές κοινωνίες της Ανατολής.

Β.0035. Η Σάτιρα και οι τρόποι έκφρασης της στο Σόλο του Φίγκαρω του Γιάννη Σκαρίμπα, Αρχείον Ευβοϊκών Μελετών, Εταιρεία Ευβοϊκών Μελετών, τ. Μ' /2013-2015, Αθήνα, σ. 41-82

Στη μελέτη αυτή εξετάζεται το πώς χρησιμοποιείται η σάτιρα στο έργο του Γιάννη Σκαρίμπα

Β. 0036 «Ετερότητα και φιλοσοφία στη διαπολιτισμική εκπαίδευση», μελέτη δημοσιευμένη στα πρακτικά του 4^{ου} συνεδρίου ΝΕΟΣ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΣ, 1& 2 Απριλίου 2017, επιμ. Φ. Γούσιας, σ. 3163-3169.

Στην εργασία αυτή εξατάζεται τι είναι η φιλοσοφία και η σχέση της με την πλουραλιστική εκπαίδευση αλλά και το πώς μπορούν άνθρωποι με διαφορετικά ήθη και έθιμα μπορούν να ενσωματωθούν στην ελληνική κοινωνία.

Β. 0037 Σχέση Ονομάτων και πραγμάτων στον διάλογο Κρατύλο του Πλάτωνα, Ἐρῶ, 27 (2016), σ. 66-69. Στη μελέτη αυτή εξετάζεται η σχέση της συμβασιοκρατίας των ονομάτων με τη φυσιοκρατίας με βάση το διάλογο του Πλάτωνα Κρατύλος. Αναζητείται και παρουσιάζεται η σχέση μεταξύ σημαινόμενου και σημαίνοντας. Ως συμπέρασμα υπογραμμίζεται ότι οι λέξεις αποτελούν αυθαίρετα συμπεράσματα σύμφωνα με τη μία άποψη, που όμως έχουν γίνει κατά τρόπο συμβατικό αποδεκτά. Σύμφωνα με την άλλη άποψη οι λέξεις συνδέονται κατά τρόπο φυσικό με τα πράγματα.

Β. 0038 Η θεσμική συγκρότηση του Νεοσύστατου Ελληνικού Κράτους (1833-1843), ΕΡΩ, τεύχ. 31, Ιούλιος-Σεπτέμβριος 2017, σ. 47-51. Στη μελέτη αυτή αναπτύσσεται το πώς συγκροτήθηκε θεσμικά το ελληνικό κράτος από την έλευση του βασιλιά Όθωνα έως το 1843 έως την αντροπή της απόλυτης μοναρχίας την 3^η Σεπτεμβρίου 1843.

B. 0039 Η διδασκαλία της αφήγησης ως κειμενικού είδους στην Α' Λυκείου. Κριτική επισκόπηση του σχολικού εγχειριδίου Προτάσεις σύμφωνα με τις αρχές Ανάλυσης Λόγου, www.24grammata.com, 17 Νοεμβρίου 2015.

Η αφήγηση αποτελεί ένα από τα κυρίαρχα κειμενικά είδη των κειμένων της Λογοτεχνίας της Α Λυκείου. Στην εργασία αυτή θα εξετάσουμε και θα αποτιμήσουμε την όποια σχέση υπάρχει μεταξύ των αφηγηματικών κειμένων της Λογοτεχνίας της Α Λυκείου καθώς και τη θεωρία για την αφήγηση με τις γλωσσολογικές θεωρίες που επικρατούν στη γλωσσολογία σήμερα. Η μελέτη μας βασίζεται στην επικοινωνιακή – κειμενοκεντρική προσέγγιση. Αυτή βρίσκει ευρέως εφαρμογή στη διδακτική πρακτική. Η τελευταία θα μας βοηθήσει στο σχεδιασμό των διαφόρων διδακτικών προτάσεων.

B. 0040 Η έννοια της δημοκρατίας μέσα από το κείμενο του Πανηγυρικού του Ισοκράτη, www.24grammata.com, 8 Δεκεμβρίου 2016.

Η εργασία αυτή βασίστηκε πάνω στις απόψεις του Ισοκράτη σχετικά με το πολίτευμα της δημοκρατίας. Ο Ισοκράτης κάνει μία αναφορά στα χαρακτηριστικά της δημοκρατίας, στα πρώτα χρόνια με έμμεση αντιδιαστολή στην εποχή τη δική του. Το δημοκρατικό πολίτευμα πρέπει να ενδιαφέρεται και φροντίζει για το κοινό καλό, αναγνωρίζοντας και προστατεύοντας συγχρόνως τα δικαιώματα του ανθρώπου - πολίτη του. Στην Αθήνα του Περικλή, η δημοκρατία κατάφερε να δημιουργήσει πραγματικά αλληλένδετες σχέσεις μεταξύ κράτους και πολίτη. Ο πολίτης και ο πολιτικός ενδιαφερόταν πρώτα από όλα για το γενικό καλό και ύστερα για το ατομικό. Αντίθετα στην περίπτωση της εποχής που ο Ισοκράτης έγραψε τον Πανηγυρικό, η δημοκρατία δεν είχε να κάνει ούτε με υπεύθυννους πολίτες αλλά ούτε και πολιτικούς που φρόντιζαν για το κοινωνικό συμφέρον. Ο Ισοκράτης στο λόγο του αυτό που είναι γραμμένος σε μια εποχή που το δημοκρατικό πολίτευμα μαστίζεται από τους δημιαγωγούς και βρίσκεται στην παρακμή του, κατηγορεί έμμεσα τους Αθηναίους ότι δεν υπάρχει παροησία.

B. 0041 Η ψευτομακεδονική γλώσσα των σκοπίων και η δήθεν σχέση της με την αληθινή μακεδονική γλώσσα, ΕΡΩ, τ. 36, Οκτώβριος – Δεκέμβριος 2018, 40-44.

Η Μακεδονική, λοιπόν, μπορεῖ νά ίδωθει ως έλληνική διάλεκτος, χαρακτηριζόμενη άπό τήν περιφερειακή της θέση καί τίς τοπικές της προφορές. "Ομως, άντιθετα μέ πρότερες άπόψεις πού τήν προσδιόριζαν ως αίολική διάλεκτο [...] θά πρέπει νά σκεφθούμε πλέον τή σχέση της μέ τήν Βορειοδυτική Έλληνική [...] Χρειάζεται νά άναμένουμε νέες άνακαλύψεις, άλλα ίσως μπορούμε διστακτικά νά συμπεράνουμε ότι ή Μακεδονική είναι Βορειοδυτική Έλληνική.

Β. 0042. Ιωάννης Καποδίστριας- Ένας σπουδαίος άνθρωπος, ένας σπουδαίος Έλληνας,

<https://www.orthodoxianewsagency.gr/epikairotita/ioannis-kapodistrias-enas-spoudaios-anthropos-enas-spoudaios-ellinas/>, 25/3/2020

Ο Καποδίστριας υπήρξε αληθινός Έλληνας. Αγάπησε την πατρίδα του και την υπηρέτησε σε όλα τα αξιώματα που του δόθηκαν ως γνήσιος Έλληνας. Κάτι βέβαια που πλήρωσε με την ίδια του τη ζωή. Υπήρξε μετά βεβαιότητας ένας από τους λίγους Έλληνες πολιτικούς που ήταν πραγματικός Έλληνας και πραγματικός Χριστιανός. Καλό θα ήταν οι πολιτικοί του σήμερα να τον έχουν ως παράδειγμα. Μακάρι ο Θεός να επιτρέπει να υπάρξει ένας άλλος Καποδίστριας για την Ελλάδα και αυτή τη φορά οι Έλληνες να παλέψουν για το κοινό καλό.

Β. 0043. . Πρόλογος – Βιβλιοκρισία στο βιβλίο του Τοσιλιάνη, Γεωργίου, «Οι Απόψεις της Παιδαγωγικής του Μ. Βασιλείου και του Αγίου Ιωάννου του Χρυσοστόμου συγκριτικά με εκείνες του Πλουτάρχου σε διάλογο με τις απόψεις των σύγχρονων παιδαγωγών», Γουμένισσα 2019

ΒΙΒΛΙΑ

1. Το μυστήριο της θείας ενανθρωπήσεως σε δύο διαλόγους, «Περί της ενανθρωπήσεως του Μονογενούς» και «ότι εις ο Χριστός», του αγίου Κυρίλλου Αλεξανδρείας, Επίλεκτες Ψηφιακές Εκδόσεις: 24grammata.com, σειρά εν καινώ, αριθμός σειράς 44, Flipping book, pdf, ISBN: 978-960-93-5043-3, Αθήνα 26-5-2013. Η έκδοση περιλαμβάνει και τις βιβλιοκρισίες από τους καθηγητές Θεοδώρου και Μουτσούλα.

Το βιβλίο αυτό βασίζεται στη μεταπτυχιακή μον διατριβή. Είναι περισσότερο αναπτυγμένη και περιλαμβάνει διορθώσεις και παραλείψεις που υπήρχαν σε αυτήν. Οι διορθώσεις έγιναν με βάση τις επισημάνσεις του καθηγητού κ. Ευάγγελου Θεοδώρου. Στο εν λόγω βιβλίο γίνεται αναφορά στο χριστολογικό δόγμα, που υπερασπίζεται ο Κύριλλος Αλεξανδρείας. Επισημαίνονται οι καταφατικές διατυπώσεις του αγίου Κυρίλλου, αφ' ενός για το αποφατικό βάθος του Μυστηρίου του Προσώπου του Κυρίου αφ' ετέρου για την άτρεπτη και αϊδια θεία φύση του Λόγου του Θεού και τρίτου για το ότι ο Υιός είναι εικόνα του Πατρός. Επισημαίνεται μέσα από τα εξεταζόμενα έργα του Κυρίλλου η εν χρόνω κατά σάρκα γέννηση του Χριστού, πού δικαιολογεί τον χαρακτηρισμό της Παναγίας ως Θεοτόκου· δεύτερον η τέλεια ανθρώπινη φύση του Θεανθρώπου· τρίτον οι διαφορές του Ιησού Χριστού από τούς λοιπούς «κεχρισμένους» ανθρώπους της Παλαιάς Διαθήκης τέταρτο η πραγματική, ουσιώδης και «καθ' ύπόστασιν» ένωση των δύο φύσεων (θείας και ανθρώπινης) στο ένα πρόσωπο του Κυρίου και πέμπτο η ένωση των δύο αυτών φύσεων «χωρίς τροπή ή άλλοιωση». Αντίθετα προς τη διδασκαλία του Νεστορίου ο Αλεξανδρινός Πατριάρχης Κύριλλος τονίζει, ότι οι δύο φύσεις του Κυρίου δεν είχαν απλή «συνάφεια», αλλ' ήταν «ενωμένες ασυγχύτως, ατρέπτως, αδιαιρέτως και αχωρίστως». Συνέπεια

του Μυστηρίου της υποστατικής ενώσεως των δύο φύσεων εν τω Θεανθρώπῳ Χριστῷ είναι η περιχώρησις της θεανθρικής ζωῆς του Χριστού στον κάθε πιστό.

2. Η περί Τριαδικού Θεού διδασκαλία του Ισιδώρου Πηλουσιώτη και η σχέση της με τη διδασκαλία Κυρίλλου Αλεξανδρείας, διδακτορική διατριβή, Αθήνα 2012. Kindle editions, ASIN: B00EHO6YLY. Βιβλιοκοισία από τον καθηγητή Ε. Θεοδώρου, στο περιοδικό ΘΕΟΛΟΓΙΑ, τόμος 84/2013, σ. 283-287. Βιβλιοκοισία από Theodore Grey Dedon, *Love, Marriage and Family in the Eastern Orthodox Tradition*, Sophia Studies in Orthodox Theology, vol. 17, p.342-343. Βιβλιοκοισία από τον καθηγητή J. A. McGuckin, Columbia University Από τον καθηγητή Octavian Gordon, Studii Teologice, p. 264-268 (2014/1)& Orthdoxes Forum 28. Jahrgang 2014 Heftn 1+2, p. 148-151. Βιβλιοκοισία από τον καθηγητή Σ. Τσιτσίγκο, στο περιοδικό Νέα Σιών 92 (2014) 447-456. Βιβλιοκοισία από τον Cyril Hovorom, Yale Univrersity.

Στόχος της παρούσης διατριβής είναι η συστηματική και λεπτομερής παρουσίαση της δογματικής διδασκαλίας του Ισιδώρου του Πηλουσιώτη μέσα από τις επιστολές του και κυρίως της Τριαδολογίας του. Συγχρόνως, επιχειρείται η σύγκριση της περί του Τριαδικού Θεού διδασκαλία με την τριαδολογική διδασκαλία του Κυρίλλου Αλεξανδρείας.

Οι δύο Πατέρες γνώριζαν καλά ότι η αλήθεια περί Θεού θεμελιώνεται πάνω στα κείμενα της Αγίας Γραφής. Αναπτύσσεται θεολογικά από τα έργα προγενέστερων Πατέρων της Εκκλησίας και θωρακίζεται ή, καλύτερα, περιτειχίζεται έναντι των αιρετικών δοξασιών με τις αποφάσεις και τους όρους των τοπικών και κυρίως των Οικουμενικών Συνόδων. Έτσι, διδάσκουν με σαφήνεια ότι ο Θεός είναι Ενας και συγχρόνως Τριαδικός. Παράλληλα εξηγείται ότι η ταύτιση του όρου φύσις με τούς όρους υπόστασις, ιδιότης και πρόσωπον παρατηρείται και στον Ισίδωρο όπως και στον Κύριλλο, κάτι πού μέχρι τώρα δεν έχει παρουσιασθεί σε άλλη μελέτη. Τέλος διαπιστώσαμε ότι υπάρχει σχέση μεταξύ των δύο αυτών Πατέρων. Οι δύο αυτοί Πατέρες γνωρίζονταν σε προσωπικό επίπεδο, ενώ θεωρούν ότι το λεξιλόγιο της ανθρώπινης γλώσσας είναι πεπερασμένο για να μπορέσει να εκφραστεί το άπειρο θείο.

3. «**SCRIPTA MANENT**», Λατινικά Γ' Τάξης Ενιαίου Λυκείου Θεωρητικής Κατεύθυνσης, Επίλεκτες Ψηφιακές Εκδόσεις: 24grammata.com, ISBN: 978-960-93-5615-2.

Είναι ένα βιβλίο που ασχολείται με τα κείμενα 20-50 του σχολικού βιβλίου των Λατινικών του Λυκείου. Σε κάθε ενότητα υπάρχει το λατινικό κείμενο, το λεξιλόγιο, η σύνταξη και η μετάφραση. Επιπλέον αναπτύσσεται λεπτομερώς η γραμματική της ενότητας με λύσεις των ασκήσεων. Στο βιβλίο αυτό υπάρχουν επιπλέον ασκήσεις σε κάθε ενότητα και επαναληπτικά διαγωνίσματα σε κάθε 5 κεφάλαια.

4. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΜΑΚΡΑΚΗΣ. Η πορεία του στο χριστιανικό χώρο, η δράση του και οι παρεκτροπές του, ISBN: 978-960-93-7345-6. Επίλεκτες Ψηφιακές Εκδόσεις 24grammata.com, Σειρά: εν καινώ, Αριθμός σειράς: 131, Τόπος και Χρονολογία πρώτης έκδοσης: Αθήνα, 2015.

Ο Μακράκης κατέβαλε μεγάλη προσπάθεια για την πνευματική ανόρθωση των γένους. Στόχος του είναι να συμβάλει στην καθολική Αναγέννηση του Εθνους, με τη βοήθεια της Εκκλησίας. Η αναγέννηση της τελευταίας ως κιβωτού και καταλύτη της εθνικής ζωής ήταν άκρως σημαντική. Έτσι κήρυξε, αρθρογραφούσε, ίδρυε συλλόγους για θρησκευτική και εθνική διαπαιδαγώγηση των μελών τους. Δε δίστασε να εκτοξεύσει επικρίσεις και κατηγορίες εναντίον της πολιτικής αλλά και θρησκευτικής ηγεσίας του τόπου. Οι παρεκκλίσεις του από τη χριστιανική διδασκαλία της Ορθόδοξης Εκκλησίας υπήρξαν βασική αιτία για να τον κηρύξουν έκπτωτο από αυτήν. Χαρακτηριστική είναι η διδασκαλία του για το τρισύνθετο του ανθρώπου. Ο Θεός, ισχυριζόταν ο Μακράκης, δημιούργησε τον ανθρώπο με ψυχή, σώμα και πνεύμα. Η αποψη αυτή ήταν αιρετική και αντιδιαστελλόταν τη σχετική διδασκαλία των πατέρων της Εκκλησίας αλλά και της ίδιας της Αγίας Γραφής που τόνιζαν ότι ο ανθρωπος είχε υλικό και φθαρτό σώμα και άνλη και αιώνια ψυχή.

5. Όροι διαμόρφωσης της Γνωσιολογίας στον βυζαντινό Γεώργιο Παχυμέρη στην Παράφρασή του στην πραγματεία Περί Μυστικῆς Θεολογίας του Διονυσίου Αρεοπαγίτου. Μεταδιδακτορική διατριβή δημοσιευμένη ηλεκτρονικά στην *ιστοσελίδα nemertes* του Πανεπιστημίου Πατρών, σ. 220., Πάτρα 2015-2016.

Το έργο που εξετάζεται σε αυτή την μελέτη είναι Παράφρασις Περί τῆς Μυστικῆς Θεολογίας τοῦ Διονυσίου Αρεοπαγίτη. Μέσα από τη συγκεκριμένη Παράφραση ο Παχυμέρης σχολιάζει και παραφράζει το έργο του Διονυσίου με κεκαλυμμένες αναφορές στο νεοπλατωνισμό και με έμμεσες ή άμεσες αναφορές στο έργο του Δαμάσκιου και κυρίως του Πρόκλου. Αξιοσημείωτο είναι ότι ο βυζαντινός φιλόσοφος αποκλείει εξ αρχής μία απόλυτη –όχι όμως και σχετική– νομιναλιστική ανάγνωση και αναδεικνύει την σχέση συνάφειας της θείας ύπαρξης με την παραγόμενη πραγματικότητα. Μέσα από την μελέτη αυτή επιχειρείται να παρουσιαστεί και υπό ποιούς όρους μπορεί να συγκροτηθεί ένα συνεκτικό σύστημα Γνώσεως. Κατά βάση δηλαδή, αναλάβαμε να αναδείξουμε το αν ο Παχυμέρης μπορεί να εκληφθεί ως διανοητής, ο οποίος κινείται με αυστηρές επιστημολογικές αρχές. Η διερεύνηση της εν λόγω λεπτομέρειας έχει καίρια σημασία για την ιστορία της φιλοσοφίας και της θεολογίας, καθότι θα δοθούν ορισμένες απαντήσεις αναφορικά με το εάν είναι εφικτή ή συμπόρευση ανάμεσα στην πίστη και στον ορθό λόγο.

6) Σεραπίων Θμούεως: Κατά Μανιχαίων. Εισαγωγή, κείμενο, μετάφραση, σχόλια, θεολογική ανάλυση (υπό έκδοση). Στο βιβλίο αυτό γίνεται μετάφραση στη νέα ελληνική γλώσσα, με ερμηνευτικές και θεολογικές αναλύσεις. Αρχικά παρουσιάζεται το ιστορικό πλαίσιο της εποχής. Γίνεται αναφορά στην όλη θεολογία του Σεραπίωνος και αν έχει ή δεν έχει επηρεαστεί από τη φιλοσοφική σκέψη των Στωικών και τη θεολογική διδασκαλία του Αθανασίου Αλεξανδρείας. Αναλύεται η σκέψη των Μανιχαίων μέσα από το συγκεκριμένο έργο και πώς καταφέρνει ο Σεραπίων να ανασκευάσει τα επιχειρήματα των αιρετικών αυτών.

7) SCHOLAR PAPERS FOR PATRISTIC AND DOGMATIC THEOLOGY: ANALYSES OF PATRISTIC TEACHING (PATRISTIC AND DOGMATIC STUDIES Book 1), Kindle Books (EPUB), Language: English Pages: 302 ISBN: 1520665741 / 9781520665740. Church fathers had dealt with different ecclesiastic, patristic, social teaching. The analyses of these texts help the theological survey to create a strong Christian profile in the modern word

8). Σύντομα θα κυκλοφορήσει η διδακτορική μου διατριβή μεταφρασμένη στα Αραβικά

9) Învățătura despre Sfânta Treime a Sfântului Isidor Pelusiotul și influența sa asupra Teologiei Sfântului Chiril al Alexandriei, Traducere: Alexandru Prelipcean, Editura Doxologia, 2018, p. 536.

10) Nil desperandum! Ποτέ μην απελπίζεσαι (Οράτιος) Λατινικά Θεωρητικής Κατεύθυνσης, κείμενα 1-20, Αθήνα 2017

11) Taina Întru pării lui Hristos în opera Sfântului Chiril al Alexandriei. Dialogurile „Despre Întruarea celui Unuia-născut” și „că Unul este Hristos, editura doxologia 2021

ΕΤΕΡΟΑΝΑΦΟΡΕΣ

Σε πολλά επιστημονικά άρθρα ελλήνων και ξένων επιστημόνων, οι οποίες είναι κοντά στις 230 (Θα δοθούν αναλυτικά, εφόσον ζητηθούν).

Ευχαριστώ
Ειρήνη Αβραάμ Αρτέμη.

Email: eartemi@theol.uoa.gr